

ວິຊາ ພູມສາດປະຊາກອນ

ວິຊາ ພູມສາດປະຊາກອນ

ສາຍມັດທະຍົມລະບົບ 4 ປີ	ປີທີ 1
-----------------------	--------

ຮຽບຮຽງໂດຍ: ຊອ ປທ ມວນໄຊ ຂັນທະຈັກ

ຈັດພິມ: ຊອ ປທ ມວນໄຊ ຂັນທະຈັກ

ກວດແກ້ໂດຍ:

ຊອ ວິລະວົງ ແກ້ວອ່ອນຫຼ້າ

ປຕ ນາງ ລັດສະໝີ ພິນທິສານ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ວິທະຍາໄລຄຸສາລະວັນ
ສະພາວິທະຍາສາດ

ເລກທີ...108.....ສພ.ວສ

ໃບຮັບຮອງ
ອະນຸມັດຜ່ານການຮັບຮອງຮຽນເອກະສານປະກອບການສອນ
ວິຊາ ພູມສາດປະຊາກອນ

- ອີງຕາມ: ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງການເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳສະພາວິທະຍາສາດຂອງວິທະຍາໄລຄຸສາລະວັນປະຈຳ
ສົກຮຽນ 2022 – 2023.

ຈາກຜົນການກວດສອບ, ກວດກາທາງດ້ານເນື້ອໃນ, ຫຼັກການຂອງບັນດາອະນຸກຳມະການເຫັນວ່າບົດຮຽນຮຽງ
ນີ້ມີຄວາມຖືກຕ້ອງຕາມເນື້ອໃນຫຼັກສູດທີ່ໄດ້ກຳນົດ ແລະ ສະພາວິທະຍາສາດຈຶ່ງໄດ້ຮັບຮອງເອົາບົດເຫຼົ່ານີ້ເປັນສ່ວນ
ໜຶ່ງໃນການສົດສອນ ແລະ ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນກິດຈະກຳການຮຽນ - ການສອນໃນວິທະຍາໄລຄຸສາລະວັນ.

ຄະນະກຳມະການກວດສອບ

ລາຍເຊັນ

ອຈ ປທ ນ ຄຳຂິງ ຈັນທະວົງສັກ

ຊອ ປອ ໂພທອງ ຟົງສິງຕາມ

ທີ່ ສາລະວັນ, ວັນທີ 06 JUN 2023

ປະທານສະພາວິທະຍາສາດ

ອຈ. ນ ສົມປອງ ແສນທະວິສຸກ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ວິທະຍາໄລຄຸສາລະວັນ
ສະພາວິທະຍາສາດ

ໃບຮັບຮອງການກວດແກ້ການເອກະສານປະກອບການສອນ
ຫົວຂໍ້: ວິຊາ: ພູມສາດປະຊາກອນ

ຫ້ອງການ: ວິທະຍາສາດສັງຄົມ

ຜູ້ຮຽນຮຽງປຶ້ມ

ຊອ ປທ ມວນໄຊ ຂັນທະຈັກ

ຄະນະກຳມະການກວດແກ້ບົດ

ຊອ ວິລະວົງ ແກ້ວອ່ອນຫຼ້າ

ຊອ ນ ລັດສະໝີ ພົນທິສານ

ລາຍເຊັນ

ວິທະຍາໄລຄຸສາລະວັນ

ທີ່, ສາລະວັນ, ວັນທີ 04 JUL 2023

ຫົວໜ້າຫ້ອງການວິທະຍາສາດສັງຄົມ

ນ. ຄຳຂົງ ຈັນທະວົງສິກ

ຄຳນຳ

ເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບ, ປະສິດທິພາບຂອງການກໍ່ສ້າງຄູໃຫ້ສູງ, ແນ່ໃນເພີ່ມສະມັດຖະພາບຂອງຄູ ແລະ ພັດທະນາອາຊີບໃຫ້ດີຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວນັ້ນ. ຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງໄດ້ຮຽບຮຽງປຶ້ມແບບຮຽນນີ້ຂຶ້ນມາ ເພື່ອຮັບໃຊ້ຢູ່ພາຍໃນສະຖາບັນສ້າງຄູ , ໂດຍສະເພາະໄດ້ພັດທະນາຕາມທິດທາງການສ້າງຄູແບບໃໝ່ ທີ່ເນັ້ນການປຸກອຸດົມການ, ຄຸນນະທຳ ແລະ ຈິດວິນຍານຂອງຄວາມເປັນຄູໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນຄູ, ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີທັກສະວິຊາຊີບຄູທີ່ໜັກແໜ້ນ, ເຂົ້າໃຈດ້ານການເຮັດວິໄຈໃນຊັ້ນຮຽນ ແລະ ເປັນຄູ່ມືໃນການນຳໃຊ້ໃຫ້ຄູສອນ ແລະ ນັກຮຽນຄູ.

ປຶ້ມເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ພັດທະນາດ້ວຍການປະກອບສ່ວນຈາກຄູພະນັກງານ- ຄູອາຈານ , ນັກຮຽນນັກສຶກສາ ທີ່ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມື ແລະ ພາກສ່ວນຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອແນ່ໃສ່ເຮັດໃຫ້ນັກຮຽນຄູທີ່ຈົບຈາກສະຖາບັນສ້າງຄູມີປະສິດທິພາບດີ, ມີຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມເຈົ້າໃຈລາຍວິຊາທີ່ຕົນເອງຢ່າງເລິກເຊິ່ງ, ຮູ້ຈັກໝູນໃຊ້ວິທີການສຶດສອນຫຼາຍຮູບຫຼາຍສີ ມີຄວາມຊຳນານໃນການສອນ ແບບເນັ້ນຜູ້ຮຽນເປັນໃຈກາງ, ຮູ້ຈັກຜະລິດ ແລະ ນຳໃຊ້ອຸປະກອນການຮຽນ - ການສອນທີ່ງ່າຍດາຍ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການພັດທະນາອາຊີບຄູຂອງຕົນ.

ປຶ້ມເຫຼົ່ານີ້ຮຽບຮຽງຂຶ້ນມາອາດບໍ່ປະສະຈາກໄດ້ຄວາມຂາດຕົກບົກຜ່ອງ, ບໍ່ເໝາະສົມ, ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບສະພາບ ກະຊວງປະກອບຄຳຄິດຄຳເຫັນຂອງຕົນ ເພື່ອຊ່ວຍປັບປຸງເຮັດໃຫ້ປຶ້ມເຫຼົ່ານີ້ສົມບູນ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນດີຂຶ້ນ.

ສາລະບານ

ເນື້ອໃນ	ໜ້າ
ບົດທີ 1	1
1. ພູມສາດປະຊາກອນ.....	1
2. ຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ປະໂຫຍດຂອງວິຊາສຶກສາປະຊາກອນ.	3
2.1 ຄວາມສໍາຄັນຂອງວິຊາສຶກສາປະຊາກອນ	3
2.2 ປະໂຫຍດຂອງວິຊາສຶກສາປະຊາກອນ.....	3
3. ຄວາມເປັນມາຂອງປະຊາກອນສາດ ແລະ ສຶກສາປະຊາກອນ	4
4. ຝື້ນຖານທິດສະດີກ່ຽວກັບປະຊາກອນ.....	7
4.1 ທິດສະດີມານຕຸສ(Theory Thomas Robert Malthus, 1766-1834).	7
4.1.1 ວິທີການຄວບຄຸມແບບທຳລາຍ(Positivecheck)	7
4.1.2 ວິທີການຄວບຄຸມແບບປ້ອງກັນ(Preventive check)	9
4.2 ທິດສະດີການປ່ຽນແປງປະຊາກອນ (Theory of Demographic Translation)	10
4.3 ທິດສະດີຂະໜາດປະຊາກອນ	11
4.3.1 ປະຊາກອນຫຼາຍເກີນຂະໜາດ(Maximum Population).....	11
4.3.2 ປະຊາກອນໜ້ອຍເກີນຂະໜາດ(Minimum Population)	11
4.3.3 ປະຊາກອນຂະໜາດທີ່ເໝາະສົມ (Optimum Population).....	12
ບົດທີ2	13
1. ປະຫວັດການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນໂລກ	13
2. ບັນດາຍົກສະໄໝຂອງການເຕີບໂຕຂອງປະຊາກອນ	16
2.1 ຍຸກສະໄໝຫົນກ້າວຂຶ້ນສູ່ການຜະລິດກະສິກຳ	18
2.1.1 ສະໄໝຫົນເກົ່າ.....	18
2.1.2 ສະໄໝຫົນໃໝ່	20
2.1.3 ສະໄໝທຳຍຸກຫົນ	20

2.2	ຍຸກສະໄໝກະສິກຳກ້າວຂຶ້ນສູ່ການປະຕິວັດອຸດສະຫາກຳ.....	21
2.3	ຍຸກສະໄໝການປະຕິວັດອຸດສະຫາກຳ ເຖິງສົງຄາມໂລກຄັ້ງທີ2	21
2.4	ສະໄໝຫຼັງສົງຄາມໂລກຄັ້ງທີ II ເຖິງປັດຈຸບັນ.....	23
3.	ສະພາບການແຈກຢາຍຂອງປະຊາກອນ	25
3.1	ຄວາມໝາຍຂອງການແຈກຢາຍປະກອນ	25
3.2	ລັກສະນະຂອງການແຈກຢາຍປະຊາກອນ.....	25
3.2.1	ທະວີບອາຊີ	26
3.2.2	ທະວີບເອີຣົບ	31
3.2.3	ທະວີບອາເມລິກາ	34
3.2.4	ທະວີບອັຟຣິກາ.....	35
3.2.5	ທະວີບໂອເຊອານີ	35
3.3	ຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງປະຊາກອນ	35
4.	ປະຫວັດການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ	36
5.	ການແຈກຢາຍຂອງປະຊາກອນລາວ.....	40
5.1	ຄວາມໜ້າແໜ້ນ	41
5.2	ລັກສະນະການແຈກຢາຍ	41
ບົດທີ 3		43
1.	ຈຳນວນປະຊາກອນ.....	43
2.	ໂຄງປະກອບຂອງປະຊາກອນ	44
2.1	ໂຄງປະກອບດ້ານເພດ	46
2.2	ໂຄງປະກອບສ້າງດ້ານອາຍຸ	48
2.3	ໂຄງປະກອບດ້ານແຮງງານ ແລະ ອາຊີບ	50
2.4	ໂຄງສ້າງດ້ານສາສະໜາ.....	51

2.5	ໂຄງສ້າງດ້ານເຊື້ອຊາດ.....	51
2.6	ໂຄງປະກອບດ້ານຄອບຄົວ	52
3.	ການແຈກຢາຍຂອງປະຊາກອນ	53
ບົດທີ 4		56
1.	ການຈະເລີນຜັນ	56
1.1	ລະດັບ ແລະທຳອິດຂອງການຈະເລີນຜັນ	56
1.2	ຮູບແບບຂອງການຈະເລີນຜັນສະເພາະອາຍຸ.....	57
1.3	ປັດໄຈທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຈະເລີນຜັນ.....	57
1.3.1	ປັດໄຈພາຍນອກ.....	57
1.3.2	ປັດໄຈພາຍໃນ:	57
2.	ການຕາຍ.....	57
2.1	ປະເພດຂອງການຕາຍ:	57
2.2	ລະດັບແລະທຳອິດຂອງການຕາຍ.....	57
2.3	ປັດໄຈທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຕາຍ	58
2.3.1	ປັດໄຈພາຍນອກ ທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຕາຍ	58
2.3.2	ປັດໄຈພາຍໃນທີ່ກະທົບຕໍ່ການຕາຍ.....	58
3.	ການຍ້າຍຖິ່ນ.....	58
3.1	ລະດັບ ແລະທຳອິດຂອງການຍ້າຍຖິ່ນ	58
3.2	ຮູບແບບຂອງການຍ້າຍຖິ່ນ	58
3.3	ປັດໄຈທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຍ້າຍຖິ່ນ.....	58
3.3.1	ປັດໄຈພາຍນອກ.....	59
3.3.2	ປັດໄຈພາຍໃນ	59
4.	ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນ	59

5. ການຂ້າມຜ່ານທາງດ້ານປະຊາກອນ	62
ບົດທີ 5.....	63
1. ການສຳຫຼວດຝົນລະເມືອງ.....	63
1.1 ຜົນປະໂຫຍດຂອງການສຳຫຼວດຝົນລະເມືອງ.....	63
1.2 ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງການສຳຫຼວດຝົນລະເມືອງ	64
1.3 ຫຼັກການທົ່ວໄປຂອງການສຳຫຼວດຝົນລະເມືອງ.....	65
1.4 ຂັ້ນຕອນການດຳເນີນການສຳຫຼວດ.....	65
2. ການຈົດທະບຽນ	66
2.1 ຫຼັກການໃນການຈົດທະບຽນ.....	66
2.2 ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງການຈົດທະບຽນ	67
2.3 ຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງການລົງທະບຽນ	67
3. ການສຳຫຼວດດ້ວຍຕົວແທນ	67
3.1 ວິທີການເກັບກຳຂໍ້ມູນ	67
3.2 ຄຸນນະພາບຂອງການສຳພາດດ້ວຍຕົວແທນ	68
4. ຂໍ້ມູນປະຊາກອນຈາກແຫຼ່ງອື່ນໆ.....	68
5. ຂໍ້ຂາດຕົກບົກຜ່ອງຂອງຂໍ້ມູນ.....	68
6. ຂໍ້ມູນປະຊາກອນຂອງປະເທດລາວ.....	69
6.1 ການສຳຫຼວດຝົນລະເມືອງ	69
6.2 ການຈົດທະບຽນໃນປະເທດລາວ.....	69
6.3 ການສຳຫຼວດດ້ວຍຕົວແທນ	69
ບົດທີ6	71
1. ຄວາມໝາຍ ແລະຄວາມສຳຄັນຂອງການພັດທະນາ.....	71
2. ຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງປະຊາກອນກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ	72

3.	ລັກສະນະຂອງການພັດທະນາ.....	74
4.	ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຕໍ່ກັບການພັດທະນາ.....	75
4.1	ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຕໍ່ກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດ	76
4.2	ຜົນກະທົບການປ່ຽນແປງຂອງປະຊາກອນຕໍ່ການພັດທະນາວັດທະນາທຳ-ສັງຄົມ.....	77
4.3	ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຕໍ່ການສຶກສາ	78
4.3.1	ໂອກາດໃນການສຶກສາ.....	78
4.3.2	ຄຸນນະພາບຂອງການສຶກສາ	79
4.3.3	ປະຊາກອນໜຸ່ມທີ່ຢູ່ໃນໄວຮຽນຈະມີການຍ້າຍຖິ່ນ.	79
4.4	ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມແລະຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ.....	79
4.4.1	ການກະສິກຳ.....	79
4.4.2	ອຸດສາຫະກຳ.....	80
4.4.3	ການຂະຫຍາຍຕົວເມືອງ.....	80
4.5	ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຕໍ່ການແພດແລະສາທາລະນະສຸກ.....	82
4.5.1	ຜົນຕໍ່ເນື່ອງໃນດ້ານສຸຂະພາບປະຊາກອນ.....	82
4.5.2	ຜົນຕໍ່ເນື່ອງໃນດ້ານການຈັດການບໍລິການແພດ ແລະ ສາທາລະນະສຸກ	82
4.5.3	ແນວທາງປົກປ້ອງ ແລະແກ້ໄຂບັນຫາ	83
4.6	ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຕໍ່ການເມືອງແລະການປົກຄອງ.....	83
4.6.1	ຮູບແບບການປົກຄອງ ແລະການເມືອງ.....	83
4.6.2	ການກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມຂັດແຍ່ງ.....	84
4.6.3	ຄວາມໝັ້ນຄົງທາງການເມືອງ	84
4.6.4	ນະໂຍບາຍປະຊາກອນ.....	84
ບົດທີ 7		87
1.	ຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດຕໍ່ກັບໂຄງສ້າງທາງດ້ານອາຍຸຂອງປະຊາກອນ.....	87
2.	ຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດຕໍ່ກັບການຈະເລີນພັນ	87

3. ຜົນກະທົບການພັດທະນາເສດຖະກິດຕໍ່ກັບພາວະການຕາຍ.....	88
4. ຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດຕໍ່ກັບພາວະການຍ້າຍຖິ່ນແລະການແຈກຢາຍຂອງປະຊາກອນ.....	89
ບົດທີ8	91
1. ຄວາມໝາຍຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ.....	91
2. ປະເພດສິ່ງແວດລ້ອມ	92
2.1 ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ເກີດຂຶ້ນເອງໂດຍທຳມະຊາດ (Natural environment)	92
2.1.1 ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ມີຊີວິດ (Biotic environment)	92
2.1.2 ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ບໍ່ມີຊີວິດ (abiotic environment).....	92
2.1.3 ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ (Man – made environment).....	92
3. ຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງປະຊາກອນກັບສິ່ງແວດລ້ອມ	92
3.1 ເງື່ອນໄຂການກຳເນີດປະຊາກອນ	92
3.2 ລັກສະນະການພົວພັນຂອງປະຊາກອນ	93
3.3 ປະຊາກອນມະນຸດເໝືອນດັ່ງສ່ວນໜຶ່ງຂອງລະບົບນິເວດທຳມະຊາດ.....	94
3.4 ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ	94
3.5 ການພົວພັນກ່ຽວກັບການເພີ່ມຈຳນວນປະຊາກອນໃນສິ່ງແວດລ້ອມ	95
4. ຜົນກະທົບຂອງສິ່ງແວດລ້ອມຕໍ່ກັບມະນຸດ.....	95
5. ຜົນກະທົບການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ	97
5.1 ການທຳລາຍຊັ້ນໂອໂຊນ:	98
5.2 ການປ່ຽນແປງສະພາບພູມອາກາດ	99
5.3 ຝົນກົດ (acid rain)	99
5.4 ການກຳຈັດສິ່ງເສດເຫຼືອໂສໂຄກ	100
5.5 ການທຳລາຍປ່າໄມ້.....	102
4. ສະພາບຂອງສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ	103

5.	ສະພາບແວດລ້ອມໃນ ສປປ ລາວ	104
5.1	ຊັບພະຍາກອນທີ່ດິນ ແລະ ບໍ່ແຮ່.....	104
5.2	ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້	105
5.3	ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນໍ້າ	105
5.4	ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນລາວ ແລະ ເປົ້າໝາຍການຜັດທະນາແບບຍືນຍົງ.....	106
5.5	ຄຸນຄ່າທາງລະບົບນິເວດ	107
5.6	ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ	107
5.7	ການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ	107
5.8	ມົນລະພິດ	108
5.9	ການປ່ຽນແປງການໄຫຼຂອງນໍ້າ.....	109
5.10	ການສູນເສຍຊີວະນາໆພັນ	109
5.11	ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບອາກາດ	110
5.12	ນະໂຍບາຍດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ	110
6.	ການແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ	111
	ບົດທີ9	113
1.	ບັນຫາປະຊາກອນຕໍ່ກັບປະເທດພວມຜັດທະນາ.....	113
1.1	ບັນຫາຄວາມທຸກຍາກລຳບາກ	113
1.2	ບັນຫາອາຫານການກິນ	113
1.3	ບັນຫາວຽກເຮັດງານທຳ.....	114
1.4	ບັນຫາສຸຂະພາບ	114
1.5	ບັນຫາການສຶກສາ.....	114
2.	ບັນຫາປະຊາກອນຕໍ່ກັບປະເທດທີ່ຜັດທະນາແລ້ວ.....	115
2.1	ບັນຫາສຸຂະພາບ	115

2.2	ບັນຫາການຂາດແຮງງານ	115
2.3	ບັນຫາອາຍຸຍືນສູງ.....	115
3.	ບາງວິທີແກ້ໄຂ	116
3.1	ການວາງແຜນຄອບຄົວ.....	116
3.2	ການສຶກສາມີຂອບເຂດການສຶກສາໃຫ້ປະຊາຊົນ.	117
3.3	ນຳເອົາເຕັກໂນໂລຊີເຂົ້າໃນການຜະລິດທັງເຄື່ອງບໍລິໂພກເຄື່ອງບໍລິໂພກ	117
3.4	ການນຳໃຊ້ມາດຕະການທາງກົດໝາຍ.	117
ບົດທີ10		118
1.	ຄວາມໝາຍ ແລະຄວາມສຳຄັນຂອງນະໂຍບາຍດ້ານປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາ.....	118
1.1	ນະໂຍບາຍດ້ານປະຊາກອນ	118
1.2	ຄວາມສຳຄັນຂອງນະໂຍບາຍດ້ານປະຊາກອນ.....	118
1.3	ການພັດທະນາດ້ານປະຊາກອນ.....	119
2.	ຜົນຂອງກອງປະຊຸມສາກົນກ່ຽວກັບປະຊາກອນ ແລະການພັດທະນາທີ່ນະຄອນໄຄໂຮ1994.	119
2.1	ຜົນຂອງກອງປະຊຸມສາກົນກ່ຽວກັບປະຊາກອນ	119
2.2	ການພັດທະນາທີ່ນະຄອນໄຄໂຮ1994.....	121
3.	ນະໂຍບາຍດ້ານປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາຂອງ ສປປລາວ.	122
3.1	ນະໂຍບາຍດ້ານປະຊາກອນ	122
3.2	ການພັດທະນາຂອງ ສປປລາວ.	123

ບົດທີ 1

ບົດນຳ

1. ພູມສາດປະຊາກອນ

ວິຊາພູມສາດປະຊາກອນແມ່ນວິຊາໜຶ່ງ ເຊິ່ງຂະຫຍາຍມາຈາກ ວິຊາປະຊາກອນສາດ, ຄຳວ່າ ປະຊາກອນສາດ ມາຈາກຄຳວ່າ “ ປະຊາກອນ ” ປະສົມ (ສະໝາດ) ກັບຄຳວ່າ “ ສາດ ” ເຊິ່ງກົງກັບພາສາ ອັງກິດວ່າ Demography. ປະຊາກອນໝາຍເຖິງ ກຸ່ມຄົນ ຫຼື ປະຊາຊົນ, ພົນລະເມືອງ, “ ສາດ ” ໝາຍເຖິງ ວິຊາ, ຄວາມຮູ້ທີ່ໄດ້ມາຈາກການຮຽນ ຫຼື ການຝຶກຝົນ. ສະນັ້ນ, ປະຊາກອນສາດຈຶ່ງໝາຍເຖິງສາດ ຫຼື ວິຊາວ່າ ດ້ວຍປະຊາກອນ ຄຳວ່າປະຊາກອນສາດ (Demography) ໄດ້ເລີ່ມຖືກຮັບຮູ້ ແຜ່ຫຼາຍພາຍຫຼັງປີ ຄ.ສ 1960 ເປັນຕົ້ນມາໂດຍໝາຍເຖິງ “ ການສຶກສາຢ່າງເປັນວິທະຍາສາດກ່ຽວກັບປະຊາກອນມະນຸດ ”.

ຈາກເອກະສານຂອງນັກທິດສະດີປະຊາກອນຫຼາຍໆທ່ານ ປະຊາກອນສາດໄດ້ຖືກນິຍາມດັ່ງນີ້:

“ ປະຊາກອນສາດເປັນການສຶກສາຫາຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບປະຊາກອນມະນຸດທີ່ເວົ້າເຖິງຂະໜາດ, ໂຄງ ສ້າງ, ການແຈກຢາຍ ແລະການປ່ຽນແປງປະຊາກອນ ເຊິ່ງຮວມທັງເລື່ອງ ສາເຫດ ແລະຜົນຂອງການປ່ຽນແປງ ປະຊາກອນ ”.

ຄຳວ່າ “ ປະຊາກອນ ” ຍັງມີຄວາມໝາຍ ແລະຂອບເຂດກວ້າງຂວາງ; ເຊິ່ງໃນທາງສະຖິຕິແລ້ວ ປະຊາກອນໝາຍເຖິງກຸ່ມຮ່ວມອັນໃດອັນໜຶ່ງ ເຊິ່ງອາດຈະເປັນກຸ່ມຄົນ, ສັດ, ສິ່ງຂອງກໍໄດ້ແຕ່ໃນວິຊາ ປະຊາກອນສາດ, ປະຊາກອນເປັນການສຶກສາຮຽນຮູ້ ກ່ຽວກັບມະນຸດ ໝາຍຄວາມວ່າມັນຈຳກັດຄວາມສົນໃຈ ຢູ່ສະເພາະກຸ່ມຮ່ວມຂອງຄົນ ຫຼືມະນຸດເທົ່ານັ້ນ.

ຮູບພາບ1: ປະຊາກອນ

ປະຊາກອນສາດຍັງເປັນການສຶກສາ ໃນເລື່ອງຂອງຂະໜາດ, ໂຄງສ້າງ, ການແຈກຢາຍ ແລະການປ່ຽນແປງປະຊາກອນອີກ. ຄວາມໝາຍ ຂອງປະຊາກອນສາດ ໃນສ່ວນນີ້ມີຄວາມໝາຍແຄບເຊິ່ງເປັນການສຶກສາໃຫ້ເຂົ້າໃຈສະພາບຂອງປະຊາກອນທີ່ເປັນຢູ່ວ່າມັນມີຂະໜາດ; ໂຄງສ້າງ ແລະການແຈກຢາຍຢູ່ກັນແນວໃດ, ປະຊາກອນນັ້ນມີທ່າອ່ຽງການປ່ຽນແປງໃນອາດີດມາຮອດປັດຈຸບັນ ແລະຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດນັ້ນໄດ້ແນວໃດ.

ໃນຕົວຈິງແລ້ວ ວິຊາປະຊາກອນສາດໄດ້ແຍກອອກຫຼື ຂະຫຍາຍອອກເປັນຫຼາຍວິຊາ ແລະມີລັກສະນະເປັນ “ສະຫະວິຊາ ” ໝາຍຄວາມວ່າມີເນື້ອໃນກ່ຽວກັບປະຊາກອນທີ່ກ່ຽວພັນກັບເນື້ອໃນວິຊາອື່ນໆ.

ເມື່ອເວົ້າເຖິງປະຊາກອນສາດ ໃນຄວາມໝາຍທີ່ກວ້າງອອກໄປອີກ, ປະຊາກອນສາດເປັນການສຶກສາທີ່ຂະຫຍາຍຂອບເຂດອອກໄປຈາກການວິເຄາະສະເພາະສະພາບ ແລະການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຄື ບໍ່ພຽງແຕ່ວິເຄາະວ່າປະຊາກອນ, ອົງປະກອບຂອງການປ່ຽນແປງປະຊາກອນເປັນແນວໃດ ແລະມີທ່າອ່ຽງເປັນແນວໃດເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ເປັນການສຶກສາເພື່ອໃຫ້ໄດ້ ຄຳອະທິບາຍກ່ຽວກັບ “ສາເຫດ ” “causes ” ຫຼືຕົວກຳນົດ “Determinants ” ແລະ ຜົນກະທົບ (Consequences) ຂອງການປ່ຽນແປງປະຊາກອນທີ່ເກີດຂຶ້ນອີກດ້ວຍ. ໃນພາສາອັງກິດເພີ່ນເອີ້ນ ປະຊາກອນສາດໃນຄວາມໝາຍທີ່ກວ້າງເຊັ່ນນີ້ວ່າ: “Population Studies ” ເຊິ່ງອາດຈະແປໂດຍກົງວ່າ “ການສຶກສາປະຊາກອນ” ຫຼື “ ປະຊາກອນວິທະຍາ ” ນັ້ນເອງ.

ປະຊາກອນສາດ ໃນຄວາມໝາຍກວ້າງນີ້ ຈຶ່ງມີລັກສະນະເປັນ ລະຫວ່າງສາຂາວິຊາ “ Interdisciplinary ” ໂດຍອະທິບາຍກ່ຽວກັນກັບປັດໄຈສັງຄົມວັດທະນະທຳ, ເສດຖະກິດ ແລະປັດໄຈອື່ນໆດ້ວຍການອາໄສທິດສະດີຂອງຄວາມຮູ້ຕ່າງໆ ເຂົ້າມາກ່ຽວຂ້ອງເຊັ່ນ: ສັງຄົມສາດ, ເສດຖະສາດ, ລັດຖະສາດ, ຈິດຕະວິທະຍາ, ພູມິສາດ ສາທາລະນະສຸກ ແລະອື່ນໆ.

ຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ ການສຶກສາປະຊາກອນ ຫຼື ສຶກສາປະຊາກອນ (Populationstudies) ຄວນຈະແປເປັນ ປະຊາກອນສຶກສາ, ແຕ່ຍ້ອນວ່າຄຳວ່າ ປະຊາກອນສຶກສາ ໄດ້ຖືກນຳມາເປັນທີ່ຮູ້ຈັກ ແລະ ຍອມຮັບກັນທົ່ວໄປ ໃນຄວາມໝາຍຂອງ Population Education ເຊິ່ງໝາຍເຖິງ ການໃຫ້ການສຶກສາທາງດ້ານປະຊາກອນ.

ຮູບພາບ2: ປະຊາກອນ

ເມື່ອເປັນດັ່ງນີ້ແລ້ວ, ການແບ່ງ ຫຼື ແຍກອອກຈາກກັນ ລະຫວ່າງວິຊາປະຊາກອນສາດ ຫຼື ການສຶກສາປະຊາກອນ ກັບວິຊາອື່ນໆ ຄົງຈະເຮັດໄດ້ຍາກ. ປະຊາກອນສາດ ໃນຄວາມໝາຍກວ້າງນີ້ ມີລັກສະນະເປັນ (ສະຫະວິຊາ) ຢູ່ໃນຕົວມັນເອງ ແລະບໍ່ມີເຫດຜົນ ຫຼືຄວາມຈຳເປັນອັນໃດທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ແບ່ງແຍກອອກຈາກກັນລະຫວ່າງປະຊາກອນສາດ, ສຶກສາປະຊາກອນກັບວິຊາອື່ນໆ.

ຮວມຄວາມແລ້ວ ວິຊາສຶກສາປະຊາກອນ ແມ່ນວິຊາປະຊາກອນທີ່ມີຄວາມໝາຍກວ້າງຂວາງທີ່ສຸດ ເຊິ່ງຮວມທັງທິດສະດີ ແລະການຄົ້ນຄວ້າຫາສາເຫດຕ່າງໆ ເພື່ອອະທິບາຍສະຖິຕິ, ຂະໜາດ, ໂຄງສ້າງ(ອາຍຸ, ເພດ, ການສຶກສາ, ອາຊີບ) ແລະການປ່ຽນແປງຂອງປະຊາກອນ (ເກີດ, ຕາຍ, ຍ້າຍຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໄສ) ຫຼື ອະທິບາຍປະກົດການ ທາງດ້ານປະຊາກອນທີ່ກ່ຽວພັນກັບປັດໄຈຕ່າງໆທາງສັງຄົມວັດທະນະທຳ, ເສດຖະກິດ, ການເມືອງ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

2. ຄວາມສຳຄັນ ແລະ ປະໂຫຍດຂອງວິຊາສຶກສາປະຊາກອນ.

2.1 ຄວາມສຳຄັນຂອງວິຊາສຶກສາປະຊາກອນ

ວິຊາສຶກສາປະຊາກອນໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນ, ການວິເຄາະວິຈານຂໍ້ມູນ ແລະການດັດແປງຂໍ້ມູນໃຫ້ຢູ່ໃນຮູບທີ່ເຂົ້າໃຈຄວາມໝາຍ ແລະ ສະຫຼຸບສັງລວມເຫດການ ທາງປະຊາກອນໄດ້ງ່າຍຄືສາມາດໃຊ້ຂໍ້ມູນຢ່າງຖືກຕ້ອງ, ໃນການວາງແຜນການ, ການປະເມີນຜົນ ແລະແຜນວຽກງານຕ່າງໆ ຊຶ່ງຮວມທັງການສຶກສາຂໍ້ມູນໃນອາດີດ ແລະປັດຈຸບັນທັງຄາດຄະເນທ່າອ່ຽງໃນອານາຄົດອີກດ້ວຍ, ປັດຈຸບັນນີ້ໄດ້ມີການໃຊ້ວິຊາ ວ່າດ້ວຍ ສະຖິຕິປະຊາກອນເຂົ້າໃນການວາງແຜນການພັດທະນາເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ ແລະ ການປະເມີນຜົນຂອງແຜນວຽກ(ແຜນງານ) ເຊິ່ງມີທັງແຜນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ ເຊັ່ນ:ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະສັງຄົມຂອງປະເທດ ຫຼືແຜນໄລຍະສັ້ນເຊັ່ນ: ໂຄງການກໍ່ສ້າງຊົນນະບົດຊຶ່ງໄດ້ປະຕິບັດກັນມາຢ່າງກວ້າງຂວາງ ສິ່ງທີ່ເຫັນໄດ້ງ່າຍໄດ້ແກ່ ການຄາດຄະເນປະມານຈຳນວນປະຊາກອນໃນຕົວເມືອງ ເພື່ອກຽມການຈັດສັນຫົງປະມານ ສຳລັບບໍລິການສາທາລະນະປະໂຫຍດ, ການຄາດຄະເນຈຳນວນນັກຮຽນໃນຊັ້ນຕ່າງໆ ໃນອານາຄົດ, ການຈັດສັນຫົງປະມານໂຄງການກໍ່ສ້າງຊົນນະບົດໃຫ້ເຂດແຂວງຕ່າງໆການປະເມີນຜົນໂຄງການວາງແຜນຄອບຄົວຂອງປະເທດ, ການຄາດຄະເນຈຳນວນແຮງງານໃນອະນາຄົດ ແລະ ການວາງແຜນພັດທະນາທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆເປັນຕົ້ນ.

2.2 ປະໂຫຍດຂອງວິຊາສຶກສາປະຊາກອນ.

- ປະໂຫຍດໃນສະຖານທີ່ເປັນວິຊາ ປະຊາກອນສາດສັງຄົມ ຊຶ່ງວິຊາດັ່ງກ່າວນີ້ເປັນ “ ສາດ ” ຫຼືວິຊາຄວາມຮູ້ໃນຕົວມັນເອງ ທີ່ຈະມຸ່ງຫາຄວາມຈິງກ່ຽວກັບຄວາມສຳພັນ ລະຫວ່າງປະກົດການທາງປະຊາກອນຕ່າງໆເຊັ່ນ:ການເກີດ,ການຕາຍ, ການຍ້າຍຖິ່ນກັບປະກົດການທາງລະບົບເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມທີ່ປ່ຽນໄປທາງນີ້ກໍ່ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງມະນຸດໃນສັງຄົມໃຫ້ດີຂຶ້ນໂດຍມຸ່ງຈະສຶກສາວ່າ ປະກົດການທາງປະຊາກອນຈະມີຜົນໃນການປ່ຽນແປງທາງດ້ານເສດຖະກິດແລະສັງຄົມຢ່າງໃດ ໃນທາງກົງກັນຂ້າມລະບົບເສດຖະກິດແລະສັງຄົມຈະມີຜົນໃຫ້ເກີດການປ່ຽນແປງທາງປະຊາກອນແນວໃດກໍ່ຕາມ, ລັກສະນະຂອງປະຊາກອນສາດຈຶ່ງເປັນການເສີມຄວາມທາງວິຊາການໃຫ້ແກ່ ວິຊາອື່ນໆເຊັ່ນວິທະຍາສາດອື່ນໆດ້ວຍທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອຈະໄດ້ເຂົ້າໃຈລະບົບສັງຄົມ ແລະພຶດຕິກຳຂອງມະນຸດໃຫ້ດີຂຶ້ນ.

- ປະໂຫຍດຖານະທີ່ເປັນວິຊາປະຊາກອນສຶກສາວິຊານີ້ໄດ້ໃຫ້ຄຳນິຍາມໄວ້ວ່າ: ເປັນການສຶກສາທີ່ກ່ຽວກັບລັກສະນະປະຊາກອນ ແລະ ການປ່ຽນແປງລັກສະນະປະຊາກອນທີ່ມີຕໍ່ຄອບຄົວ, ຊຸມຊົນ,ປະເທດ ແລະໂລກ ເພື່ອໃຫ້ແຕ່ລະບຸກຄົນເຂົ້າໃຈຢູ່ໃນຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະຄວນຈະປະຕິບັດຕົນໃຫ້ເໝາະສົມ ເຫັນວ່າເປັນສິ່ງຈຳເປັນໃນການສຶກສາທາງປະຊາກອນສຶກສານັ້ນ, ນອກຈາກຈະມີການສຶກສາທາງປະຊາກອນສາດແລ້ວ ຍັງໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນຄວາມສຳຄັນເພື່ອຈະໄດ້ເຜີຍແຜ່ໃຫ້ປະຊາຊົນທົ່ວໄປເຂົ້າໃຈເລິກເຊິ່ງແລະມີຄວາມ

ຮັບຜິດຊອບທາງສັງຄົມອີກດ້ວຍການໃຫ້ຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຜິດຕິກຳຂັ້ນຜູ້ຖືກຕ້ອງຂອງມະນຸດແລະການປະຕິບັດຕົນເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງສ່ວນລວມ ແລະຊ່ວຍກັນແກ້ໄຂບັນຫາປະຊາກອນເຊັ່ນ: ຮູ້ຈັກຈຳກັດຂະໜາດຂອງຄອບຄົວຂອງຕົນໃຫ້ເໝາະສົມ, ສະນັ້ນປະຊາກອນສຶກສາໄດ້ບັນຈຸເຂົ້າໃນຫຼັກສູດການສຶກສາຕັ້ງແຕ່ຊັ້ນປະຖົມສຶກສາຂຶ້ນໄປປະໂຫຍດໃນລັກສະນະນີ້ ເຖິງບັນຫາການເພີ່ມຈຳນວນປະຊາກອນ ແລະການເສີມສ້າງຄຸນນະພາບຂອງປະຊາກອນທັງນີ້ເພື່ອໃຫ້ປະຊາຊົນທຸກຊັ້ນຄົນມີຄວາມເຂົ້າໃຈ ພ້ອມທັງໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືກັບນະໂຍບາຍ ແລະແຜນການພັດທະນາຕ່າງໆທາງດ້ານເສດຖະກິດ - ສັງຄົມຂອງລັດຖະບານໃນສິ່ງທີ່ຈະແກ້ໄຂບັນຫາທາງປະຊາກອນອີກດ້ວຍ.

ເວົ້າລວມແລ້ວວິຊາສຶກສາປະຊາກອນ ມີຄວາມສຳຄັນອັນໃຫຍ່ຫຼວງ ຈຶ່ງຈະໃຫ້ປະຊາກອນຫຼືຄົນຮູ້ຈັກແລະ ເຂົ້າໃຈບັນຫາຂອງຄົນໃນສັງຄົມເພື່ອພັດທະນາຕົນເອງຄອບຄົວແລະປະເທດຊາດໃຫ້ຄວາມກ້າວໜ້າຢ່າງຖືກຕາມສະພາວະຂອງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງສັງຄົມມາເຖິງປັດຈຸບັນສະຫາປະຊາຊາດ ແລະບັນດາຜູ້ນຳລັດຖະບານຫຼາຍໆປະເທດ ໂດຍສະເພາະປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ ແລະດ້ອຍພັດທະນາ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນຕໍ່ຊີວິດດັ່ງກ່າວ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນຫຼາຍປະເທດກໍໄດ້ນຳເອົາເນື້ອໃນທາງດ້ານປະຊາກອນ ແລະການພັດທະນາເຂົ້າເປັນນະໂຍບາຍໜຶ່ງຂອງຊາດ.

ຮູບພາບ3: ປະຊາກອນ

3. ຄວາມເປັນມາຂອງປະຊາກອນສາດ ແລະ ສຶກສາປະຊາກອນ

ປະຊາກອນສາດເລີ່ມຕົ້ນທີ່ມີຂໍ້ມູນປະຊາກອນ ຄວາມຄິດແບ່ງປັນຊະຍາກຽວກັບປະຊາກອນໄດ້ມີມາຕັ້ງແຕ່ບູຮານນະການ, ແຕ່ການສຶກສາທີ່ເປັນວິທະຍາສາດກ່ຽວກັບວິຊາປະຊາກອນ ໂດຍຖືເອົາຄວາມພະຍາຍາມທີ່ຈະນັບຈຳນວນປະຊາກອນເປັນຈຸດເລີ່ມຕົ້ນ ເປັນເວລາຟັນປີແລ້ວທີ່ຜູ້ປົກຄອງຫຼືຊຸມຊົນພະຍາຍາມນັບຈຳນວນຄົນຢູ່ພາຍໃຕ້ການປົກຄອງຂອງຕົນ ຊຶ່ງອາດຈະນຳໃຊ້ວິທີຈິດສຳມະໂນ ນັບຈຳນວນຄົນຜືນຖານຈິດທະບຽບຟົນລະເມືອງເຊັ່ນ: ໃນສະໄໝ ຈັກກະພັດໂຣມັນ ໃນປີທີ່ພະເຍຊູປະສູດ, ໃນສະໄໝລາດສະວິງຫານຂອງຈີນປີ ຄສ 2 ຫຼື ສະໄໝພະເຈົ້າສາມແສນໄທຂອງລາດສະນາຈັກລາວລ້ານຊ້າງເປັນຕົ້ນ.

ຕໍ່ມາປະເທດໃນທະວີບເອີຣົບກໍ່ໄດ້ເຮັດສໍາມະໂນປະຊາກອນເຊັ່ນ: (ຊູແອດ) ໄດ້ມີການລົງທະບຽນປະຊາກອນຕັ້ງແຕ່ປີ ຄ.ສ 1686 ແດນມາກໄດ້ມີການລົງທະບຽນ ຕັ້ງແຕ່ປີ ຄ.ສ 1769, ສະຫາລັດອາເມລິກາເປັນປະເທດທໍາອິດທີ່ເລີ່ມເຮັດສໍາມະໂນປະຊາກອນໂດຍມີການບັນຍັດໄວ້ໃນລັດຖະທໍາມະນູນວ່າໃຫ້ໃຊ້ຈໍານວນປະຊາກອນເປັນຖານໃນການຄໍານວນຈໍານວນສະມາຊິກສະພາຜູ້ແທນລາດສະດອນ ຫຼືສະພາຕໍາແລະໄດ້ເຮັດຕໍ່ໆກັນທຸກໆ 10 ປີຝຣັ່ງ ແລະອັງກິດກໍ່ໄດ້ເລີ່ມເຮັດສໍາມະໂນຄົວຄັ້ງທໍາອິດໃນປີ ຄ.ສ 1801.

ເຖິງວ່າການນັບປະຊາກອນ (ຝົນລະເມືອງ) ຈະມີມາແຕ່ດົນນານມາແລ້ວ, ແຕ່ການເຮັດສໍາມະໂນປະຊາກອນແບບສະໄໝໃໝ່ທີ່ໃຊ້ຫຼັກວິຊາການນັ້ນ ໄດ້ຫາກໍ່ເລີ່ມມີຂຶ້ນໃນໄລຍະທ້າຍ, ບັນດານັກປະຊາກອນທີ່ລິເລີ່ມຄົ້ນຄວ້າ ແລະຂຽນເລື່ອງກ່ຽວກັບບັນຫາປະຊາກອນກໍ່ມີຫຼາຍທ່ານເຊັ່ນ: ຈອນກຣາຸນ (John Graunt), ວິນລຽມ (William Pctty), ຊຸສສະມິຈ (Sussmilch) ຕໍ່ມາມີນັກທິດສະດີປະຊາກອນຜູ້ທີ່ມີຊື່ສຽງຫຼາຍທ່ານກໍ່ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າແລະຂຽນທິດສະດີກ່ຽວກັບປະຊາກອນ, ບັນຫາປະຊາກອນສະໄໝໃໝ່ໄດ້ເລີ່ມຂຶ້ນໃນຕົ້ນສັດຕະວັດທີ 19 ເປັນຕົ້ນມາ, ເຫດການປະຊາກອນທີ່ສັງເກດເຫັນຊັດເຈນໃນບັນດາປະເທດຕາເວັນຕົກແມ່ນອັດຕາການເກີດແລະອັດຕາການຕາຍໄດ້ຫຼຸດລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍອັດຕາສ່ວນທັງສອງນີ້ໄດ້ຫຼຸດລົງຜ່ອມກັນທໍາອິດອັດຕາການຕາຍໄດ້ຫຼຸດລົງມາກ່ອນຫຼັງຈາກນັ້ນ, ອັດຕາການເກີດຈຶ່ງຄ່ອຍໆຫຼຸດລົງຕາມມາ, ນັກວິຊາການໃນຕົ້ນສັດຕະວັດທີ 20 ໄດ້ນໍາເອົາຂໍ້ສັງເກດກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງປະຊາກອນໃນປະເທດຕາເວັນຕົກມາສະເໜີເປັນ “ ທິດສະດີການປ່ຽນແປງທາງປະຊາກອນ “ (Theomry of demographictrinsition) ຕາມແນວຄິດທິດສະດີນີ້ ເຮັດໃຫ້ມີການຄາດຄະເນໄປວ່າທ່າອ່ຽງຂອງປະຊາກອນຂອງປະເທດອື່ນໆ ໃນໂລກຈະມີການປ່ຽນໄປຕາມລະດັບຂັ້ນຕອນດັ່ງທີ່ເປັນມາແລ້ວໃນປະເທດຕະວັນຕົກ.

ໃນໄລຍະຕໍ່ມາ, ນັບແຕ່ສົງຄາມໂລກຄັ້ງທີ 2 ສິ້ນສຸດລົງ, ການປ່ຽນແປງປະຊາກອນໃນປະເທດອື່ນໆ ໃນເຂດເອີຣົບຕາເວັນຕົກ ນັບວ່າຜິດດ່ຽງກັບດັ່ງທີ່ຄາດຄະເນໄວ້ໃນທິດສະດີການປ່ຽນແປງທາງປະຊາກອນ ປະຊາກອນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວຈົນຜິດສັງເກດ, ບັນຫາປະຊາກອນ ບໍ່ວ່າຈະເປັນບັນຫາ “ການລະເບີດຂອງປະຊາກອນ” ຊຶ່ງໝາຍເຖິງການເພີ່ມປະຊາກອນຢ່າງວ່ອງໄວຂອງຈໍານວນປະຊາກອນ “ ບັນຫາສັງຄົມ” ທີ່ນັກສັງຄົມສາດສາຂາຕ່າງໆໃຫ້ຄວາມສົນໃຈ ແລະເປັນທີ່ແນ່ນອນວ່າ “ນັກປະຊາກອນສາດ” ຈະຕ້ອງມີບົດບາດຫຼາຍຂຶ້ນໃນການສຶກສາວິເຄາະເຫດການປະຊາກອນທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີບັນຫາສັງຄົມນີ້ ດັ່ງນັ້ນ “ປະຊາກອນສາດ” ຈຶ່ງເປັນວິຊາໜຶ່ງໃນການສຶກສາວິເຄາະທ່າອ່ຽງຂອງປະຊາກອນ ແລະ ໃຫ້ຄໍາອະທິບາຍຫາເຫດຜົນທີ່ກ່ຽວກັບປະຊາກອນ.

ຄວາມສົນໃຈເລື່ອງປະຊາກອນສາດ ທີ່ເພີ່ມຫຼາຍຂຶ້ນນັ້ນໄດ້ສະແດງອອກໃຫ້ເຫັນຈາກເນື້ອໃນຂອງກອງປະຊຸມ ປະຊາກອນໂລກຄັ້ງທໍາອິດໃນປີ ຄ.ສ 1954ທີ່ກຸງໂຮມ (ອິຕາລີ) ແລະຄັ້ງທີສອງປີ ຄ.ສ 1965 ທີ່ ກຸງແບນກຣາດ (ຮົງກາລີ) ການປະຊຸມປະຊາກອນໂລກດັ່ງກ່າວໄດ້ຊຸກດັນໃຫ້ມີການນໍາເອົາປະສົບການແລະຄວາມຮູ້ທາງດ້ານປະຊາກອນປະເທດຕ່າງໆ ມາປະສົມປະສານມາລວມກັນເປັນຄວາມຮູ້ທີ່ເປັນລະບົບ, ກອງປະຊຸມຄັ້ງທີ 3 ເມື່ອປີ ຄ.ສ 1974 ທີ່ ນະຄອນຫຼວງ ບູກາແຣດ (ປະເທດຣູມານີ), ຄັ້ງທີ 4 ເມື່ອປີ ຄ.ສ 1984 ທີ່ນະຄອນຫຼວງແມັກຊິໂກ ຊິຕີ ແລະ ຄັ້ງທີ5 ເມື່ອ ປີ ຄ.ສ 1994 ທີ່ ນະຄອນ ໄຄໂຣ (ປະເທດອິຍິບ) ການປະຊຸມຄັ້ງສຸດທ້າຍນີ້ໄດ້ເພີ່ມຫົວຂໍ້ “ການພັດທະນາ”ເຂົ້າຕື່ມອີກເຊິ່ງເອີ້ນວ່າ: “ ກອງປະຊຸມສາກົນເລື່ອງປະຊາກອນ ກັບການພັດທະນາ”(International Confetence on Population and Development=I C P D).

ສະຫະພັນສາກົນເພື່ອການສຶກສາທາງວິຊາການ ເລື່ອງປະຊາກອນ “7Intenational Union for Scientific Study of Population = IUSSP) ” ໄດ້ລວບລວມ ສັບວິຊາການທີ່ໃຊ້ໃນວິຊາ

ປະຊາກອນສາດແລ້ວພົມເປັນປຶ້ມ ແລະເຜີຍແຜ່ໂດຍອົງການສະຫາປະຊາຊາດໃນປີ ຄ.ສ 1958 ປຶ້ມເຫຼົ່ານີ້ ປຽບເໝືອນດັ່ງເປັນເອກະສານຂະຫຍາຍ ການສຶກສາປະຊາກອນສາດໃຫ້ເປັນສາກົນ.

ຄຳວ່າ “ປະຊາກອນສາດ”ໄດ້ຄ່ອຍໆເກີດຂຶ້ນເປັນສາຂາວິຊາທີ່ສອນໃນລະດັບມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງ ຕ່າງໆ, ຕັ້ງແຕ່ປີ ຄ.ສ 1960 ເປັນຕົ້ນມາ ກ່ອນໜ້ານັ້ນ, ການສອນປະຊາກອນສາດມັກຈະເປັນພຽງສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງວິຊາ ສະຖິຕິປະຊາກອນ ຫຼື ເປັນວິຊາຍ່ອຍຢູ່ໃນຄະນະສັງຄົມວິທະຍາ ຫຼື ເສດຖະສາດຕ່າງໆມາ, ມະຫາວິທະຍາໄລຫຼາຍແຫ່ງໃນໂລກ ໄດ້ລິເລີ່ມໂຄງການຕ່າງໆ, ບັນດາພາກວິຊາ ຫຼື ສະຖາບັນທີ່ໃສ່ຊື່ ປະຊາກອນສາດ ໄດ້ທຳການສຶດສອນ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບປະຊາກອນສາດໂດຍກົງ.

ປະຊາກອນສາດ ຫຼື ປະຊາກອນວິທະຍາ ແລະວິຊາສຶກສາປະຊາກອນໄດ້ຂະຫຍາຍມາແນວນັ້ນແມ່ນ ໄດ້ກ່າວມາແລ້ວ, ໃນຄວາມໝາຍຂອງວິຊາສະເພາະຢູ່ໃນປະເທດລາວ ວິຊາປະຊາກອນ ໄດ້ນຳມາສຶດສອນແຕ່ ກ່ອນປີ ຄ.ສ1975 ແຕ່ໃນເວລານັ້ນໄດ້ໃສ່ຊື່ວ່າ“ວິຊາໜ້າທີ່ພົນລະເມືອງ” ເຊິ່ງມີເນື້ອໃນກ່ຽວກັບປະຊາກອນບໍ່ ຫຼາຍປານໃດ ຕໍ່ມາໃນປີ ຄ.ສ 1995 ວິຊາປະຊາກອນສຶກສາໄດ້ເລີ່ມບັນຈຸເຂົ້າສອນໃນຫຼັກສູດປະຖົມ, ມັດທະຍົມ ໂດຍກະຊວງສຶກສາທິການ, ເຊິ່ງໄດ້ສອດແຊກເນື້ອໃນປະຊາກອນເຂົ້າກັບວິຊາອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ຊີວະ ສາດ, ພູມິສາດ ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ບາງສະຖາບັນກໍໄດ້ເລີ່ມທຳການສ້າງຫຼັກສູດສຶດສອນ ຫຼື ຫຼັກສູດອົບຮົມ ກ່ຽວກັບວິຊາຊີບດັ່ງກ່າວເຊັ່ນ: ພະແນກພູມສາດ - ປະຫວັດສາດ(ມ ສ ຄ)ກໍໄດ້ນຳເອົາວິຊາພູມສາດ ປະຊາກອນເຂົ້າມາສອນໃນປີ 1990 ເປັນຕົ້ນມາ ສຳລັບມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດລາວກໍໄດ້ເລີ່ມຮຽບຮຽງ ຫຼັກສູດຕຳລາວິຊາດັ່ງກ່າວ ແລະເລີ່ມນຳມາສຶດສອນເປັນປີທຳອິດໃນສົກຮຽນ 2002 - 2003.

ຮູບພາບ4: ສະແດງເຖິງປະຊາກອນສາດ

4. ພື້ນຖານທິດສະດີກ່ຽວກັບປະຊາກອນ

ປັດຈຸບັນບັນດາທິດສະດີກ່ຽວກັບປະຊາກອນກຳລັງຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອວິເຄາະສະພາບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນແລະຂະບວນການເຄື່ອນໄຫວທາງດ້ານປະຊາກອນຢູ່ບົນໜ້າໂລກເວົ້າລວມແລະໃນແຕ່ລະຂົງເຂດເວົ້າສະເພາະພິເສດແມ່ນປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາເຊິ່ງກຳລັງມີບັນຫາໜັກໜ່ວງດ້ານປະຊາກອນເຊັ່ນ: ການລະເບີດທາງປະຊາກອນຊຶ່ງຈາກນັ້ນ; ກໍ່ຜົນສະທ້ອນຕໍ່ບັນຫາອື່ນໆຢ່າງໜູ່ງໜາຍ ແລະເປັນການສົ່ນເບືອງງົບປະມານຂອງຊາດເພື່ອຊອກຫາວິທີແກ້ໄຂສະນັ້ນ ບັນດາທິດສະດີຕ່າງໆຈຶ່ງໄດ້ກາຍເປັນພື້ນຖານການຄົ້ນຄ້ວາວິໄຈທັງນີ້ໃຫ້ຢຸດຕິລົງໄດ້ຊຶ່ງມັນເກີດຂຶ້ນໄດ້ຍ້ອນສາເຫດແລະຜົນສະທ້ອນອັນໃດ ຈາກນັ້ນ, ພວກເຮົາຈຶ່ງສາມາດ ສະຫຼຸບໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ.

4.1 ທິດສະດີມານຕຸສ(Theory Thomas Robert Malthus, 1766-1834).

ເມື່ອພວກເຮົາຄົ້ນຄ້ວາເຖິງບັນຫາປະຊາກອນ, ຈຳຕ້ອງໄດ້ເວົ້າເຖິງທິດສະດີມານຕຸສ,ທ່ານເປັນນັກເສດຖະ ສາດຄົນອັງກິດ ທັງເປັນຜູ້ກໍ່ສ້າງພື້ນຖານວິທະຍາສາດກ່ຽວກັບທິດສະດີ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍທັດສະນະອັນພື້ນຖານ ດ້ານການຈະເລີນຜັນຂອງປະຊາກອນ ແລະພາລະບົດບາດຂອງມັນໃນການຂະຫຍາຍຕົວຂອງສັງຄົມມະນຸດ ແລະອື່ນໆ ຊຶ່ງມັນໄດ້ສ້າງເຖິງຈຸດພິດເສດທາງປະຫວັດສາດຂອງບັນດາກົດເກນປະຊາກອນທິດສະດີນີ້ຍັງໄດ້ກ່າວເຖິງລັກສະນະການເພີ່ມຂອງປະຊາກອນ, ຜົນກະທົບຂອງການເພີ່ມປະຊາກອນ ແລະວິທີທີ່ຈະສະກັດກັ້ນບໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນຮ້າຍຕ່າງໆຊຶ່ງອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ຈາກການເພີ່ມປະຊາກອນ ຕາມທິດສະດີນີ້, ທ່ານເຊື່ອວ່າການເພີ່ມປະຊາກອນມີຜົນມາຈາກ ການທີ່ມະນຸດມີສັນຊາດຕະຍານ ຊຶ່ງຈະສືບພັນ ແລະ ເພີ່ມຈຳນວນຖ້າຫາກບໍ່ມີເຄື່ອງປ້ອງກັນໄວ້ມະນຸດອາດຈະເພີ່ມຂຶ້ນຈົນລົ້ນໂລກ ຈຸດໃຈກາງຂອງທິດສະດີມານຕຸສສາມາດສັງລວມໄດ້ດັ່ງນີ້:

- ການເພີ່ມຈຳນວນປະຊາກອນນັ້ນເປັນການເພີ່ມແບບທະວີຄູນຫຼືແບບອັນດັບເລຂາຄະນິດ (Geometric Progression) ໝາຍຄວາມວ່າ, ເມື່ອຍິງ - ຊາຍຄູ່ໜຶ່ງມີລູກ ແລະ ລູກແຕ່ງງານມີລູກຕໍ່ໄປ, ລະດັບການເພີ່ມທະວີຄູນໄດ້ ສະແດງອອກຄື: ຈາກ 1 ເປັນ 2ເປັນ 4 ເປັນ 8 ເປັນ16.

- ສ່ວນການຜະລິດສະບຽງອາຫານ ແລະ ຜະຫານອື່ນໆນັ້ນພຽງແຕ່ເພີ່ມແບບທະວີບວກຫຼືແບບອັນດັບແບບເລກຄະນິດ(Arithmetic Progression) ແລະອາດຊ້າກ່ວາໂດຍນັບມື້ນັບຜິດດ່ຽງກັນເມື່ອທຽບກັບການເພີ່ມປະຊາກອນ ເຊັ່ນ: 1 ເປັນ2 ເປັນ4 ເປັນ 6 ເປັນ 8 ເປັນ10...ໝາຍຄວາມວ່າຈຳນວນປະຊາກອນຢູ່ບົນໜ້າໂລກເຮົານີ້ ຈະມີການເຕີບໂຕໄວກ່ວາຄວາມສາມາດ ທີ່ຈະຜະລິດສະບຽງອາຫານມາລ້ຽງດູຈຳນວນຜົນນັ້ນໄດ້. ຖ້າວ່າປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນໄວຄືແນວນີ້, ມະນຸດຈຳເປັນຕ້ອງຢັບຢັ້ງບໍ່ໃຫ້ມີການເພີ່ມປະຊາກອນ ຫຼືຄວບຄຸມການເພີ່ມປະຊາກອນໃຫ້ໄດ້ ໃນລະດັບທີ່ແນ່ນອນ ຊຶ່ງຕາມຄວາມຄິດຂອງທ່ານມານຕຸສນັ້ນມີຢູ່ສອງວິທີຄື:

4.1.1 ວິທີການຄວບຄຸມແບບທຳລາຍ(Positivecheck)

ເປັນວິທີການຄວບຄຸມແບບທຳມະຊາດເມື່ອຈຳນວນປະຊາກອນເພີ່ມຫຼາຍຂຶ້ນຈົນມາດຕະຖານຄອງຊີບຕ່ຳກໍ່ຈະເກີດເຫດຕ່າງໆ ຊຶ່ງເປັນສິ່ງບັນທອນຊີວິດໃຫ້ສັ້ນລົງເຊັ່ນ: ການຂາດແຄນອາຫານການກິນ, ຄວາມທຸກຈົນ, ການເກີດໂລກລະບາດ, ເກີດສົງຄາມຂັດແຍ່ງກັນ, ການແທ້ງລູກ. ສິ່ງທັງໝົດເຫຼົ່ານີ້, ທ່ານມາຕຸສ ເອີ້ນວ່າ” ຄວາມມືດມົນ” (Dismal theorem)

ຮູບພາບ5: ການລະບາດພະຍາດໂຄວິດ 19

ຮູບພາບ6: ການຂາດແຄນອາຫານ ຂອງເດັກນ້ອຍຢູ່ອັຟລິກາ

4.1.2 ວິທີການຄວບຄຸມແບບປ້ອງກັນ(Preventive check)

ເປັນການຄວບຄຸມແບບຖີ້ຫ້າມທາງສິນທຳເຊັ່ນ: ການເລື່ອນເວລາແຕ່ງງານອອກ(ຊຳລິງ), ການເກີດລູກຫ່າງ ແລະການໃຊ້ເຄື່ອງມືຄຸມກຳເນີດ...

+ ສ້າງໃຫ້ມະນຸດມີການພັດທະນາເລື້ອຍໆ ຄືມີການສຳຫຼວດປະຊາກອນເພື່ອວາງແຜນການຄວບຄຸມການເພີ່ມຈຳນວນປະຊາກອນ.

+ ມີການສຶກສາ, ປັບປຸງວິທີວິເຄາະດ້ານປະຊາກອນໃຫ້ມີປະສິດທິພາບສູງຂຶ້ນ.

+ ເຮັດໃຫ້ບັນດາປະເທດອ້ອມພັດທະນາ ມີຄວາມກະຕືລືລົ້ນ ທີ່ຈະພັດທະນາປະຊາກອນປະເທດຂອງຕົນ, ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເກີດບັນຫາຕ່າງໆ ດ້ານປະຊາກອນ.

ຕໍ່ມາມີຜູ້ນຳເອົາຄວາມຄິດຂອງ ທ່ານ ມາຕຸສ ມາແກ້ໄຂປັບປຸງໂດຍເອີ້ນວ່າ "ມາຕຸສໃໝ່"ຕາມຄວາມຄິດຂອງມາຕຸສ ໃໝ່ນີ້, ການເພີ່ມປະຊາກອນບໍ່ພຽງແຕ່ຈະເຮັດໃຫ້ ເກີດຄວາມຍາກຈົນເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຍັງຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດສິ່ງຄາມ ແລະນຳເອົາຄວາມຫຍຸ້ງຍຸບອື່ນໆ ມາສຸມະນຸດໃນເວລາບໍ່ດົນນານມານີ້ ສະນັ້ນການເລື່ອນເວລາການແຕ່ງງານອອກພຽງຢ່າງດຽວຈະບໍ່ຕອບສະໜອງໄດ້ ດັ່ງນັ້ນ ບັນດາມາຕຸສໃໝ່ ຈຶ່ງເຫັນວ່າການແກ້ໄຂຄວນຈະຕ້ອງໃຊ້ທຸກວິທີທາງແລະຖືວ່າຈະບໍ່ເປັນການຜິດສິນທຳຫຼືຄວາມມີສັກສີຂອງມະນຸດແຕ່ປະການໃດ ຊຶ່ງວິທີການເຫຼົ່ານີ້, ໄດ້ແກ່ການໃຊ້ວິທີການກຳເນີດດ້ວຍວິທີຕ່າງໆ ຊຶ່ງປັດຈຸບັນ, ບັນດາປະເທດຕ່າງໆໄດ້ຫັນມາຍອມຮັບວິທີການກຳເນີດ ເປັນວິທີທາງທີ່ຈຳເປັນອັນໜຶ່ງທີ່ຈະຢັບຢັ້ງບໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມທຸກຈົນແລະຄວາມຫຍາບຳອື່ນໆ ແກ່ມວນມະນຸດ.

ຮູບທີ7: ທ່ານ Thomas Malthus

4.2 ທິດສະດີການປ່ຽນແປງປະຊາກອນ (Theory of Demographic Translation)

ທິດສະດີການປ່ຽນແປງປະຊາກອນ ແມ່ນທິດສະດີທີ່ເວົ້າເຖິງການປ່ຽນອັດຕາການເກີດ ແລະການຕາຍໃນແຕ່ລະໄລຍະທີ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ອັດຕາການເພີ່ມຂອງປະຊາກອນແບບທຳມະຊາດມີການປ່ຽນແປງຂຶ້ນໆລົງໆ ເຊັ່ນດຽວກັນ.

ທິດສະດີການປ່ຽນແປງນີ້ເລີ່ມເກີດຈາກການສັງເກດຂໍ້ມູນຕ່າງໆດ້ານອັດຕາການເກີດແລະອັດຕາການຕາຍຂອງບັນດາປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວໃນທ້າຍສະຕະວັດທີ19 ແລະຕົ້ນສະຕະວັດທີ 20, ບັນດານັກປະຊາກອນສາດຫຼາຍທ່ານ ໄດ້ສັງເກດເຫັນວ່າ: ປະຊາກອນໃນບັນດາປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວ ແມ່ນໄດ້ຜ່ານປະຫວັດການປ່ຽນແປງຫຼາຍຂັ້ນຕອນທີ່ຄ້າຍໆຄືກັນ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງນຳເອົາຂັ້ນຕອນຂອງການປ່ຽນແປງການຕາຍແລະການເກີດ ມາສ້າງເປັນທິດສະດີນີ້ຂຶ້ນມາເພື່ອອະທິບາຍເຖິງເຫດຜົນຕ່າງໆ ແລະເຊື່ອວ່າທິດສະດີນີ້ອາດສາມາດນຳໄປໝູນໃຊ້ກັບປະເທດອື່ນໆໄດ້.

ປີ ຄ.ສ 1929 ທ່ານວໍເຣນທອມສັນ(Warren S.Thomson)ໄດ້ພະຍາຍາມນຳເອົາປະສົບປະການການປ່ຽນແປງປະຊາກອນໃນເອີຣົບ ມາສ້າງເປັນຫຼັກການທົ່ວໄປ ເພື່ອໃຊ້ເຂົ້າໃນການອະທິບາຍປະຊາກອນໃນພື້ນທີ່ອື່ນເຊິ່ງເພິ່ນໄດ້ແບ່ງກຸ່ມປະເທດໃນໂລກອອກເປັນສາມກຸ່ມຕາມລຳດັບຂັ້ນຕອນຂອງການປ່ຽນແປງອັດຕາການເກີດ ແລະອັດຕາການຕາຍດັ່ງນີ້:

- ປະເທດທີ່ມີອັດຕາການເກີດ ແລະ ອັດຕາການຕາຍຫຼຸດລົງຢ່າງວ່ອງໄວ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ອັດຕາການເພີ່ມຂອງປະຊາກອນຫຼຸດລົງໄວເຊັ່ນດຽວກັນ.

- ປະເທດທີ່ມີອັດຕາການເກີດ ແລະອັດຕາການຕາຍຂອງບາງກຸ່ມປະຊາກອນຫຼຸດລົງແຕ່ອັດຕາການຕາຍຫຼຸດລົງໄວກວ່າອັດຕາການເກີດເຮັດໃຫ້ອັດຕາການເພີ່ມຂອງປະຊາກອນຄ່ອຍໆເພີ່ມຂຶ້ນ.

- ປະເທດທີ່ມີທາງອັດຕາການເກີດ ແລະ ອັດຕາການຕາຍເປັນໄປຕາມທຳມະຊາດ ບໍ່ມີການຄວບຄຸມຫຼືມີການຄວບຄຸມໜ້ອຍ ແຕ່ມີສັນຍານສະແດງໃຫ້ວ່າ ມີອັດຕາການຕາຍຫຼຸດລົງໄວກວ່າອັດຕາການເກີດ, ໝາຍຄວາມວ່າໃນໄລຍະນີ້ຈຳນວນປະຊາກອນເລີ່ມມີອັດຕາການເພີ່ມສູງຂຶ້ນ ແລະ ຈະສູງຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວໃນອະນາຄົດ.

ປີ ຄ.ສ 1950 ນັກປະຊາກອນສາດພັດໄດ້ວິວັດທະນາການຂອງການປ່ຽນແປງປະຊາກອນແບ່ງອອກເປັນ3 ໄລຍະດັ່ງນີ້:

ໄລຍະທີ1: ແມ່ນໄລຍະປະຊາກອນມີອັດຕາການເພີ່ມຄົງທີ່ຊຶ່ງເພິ່ນເອີ້ນວ່າ ໄລຍະກ່ອນມີການປ່ຽນແປງ (Pre–transitional)ຈຸດພິເສດຢູ່ໃນໄລຍະນີ້ແມ່ນອັດຕາການເກີດ ແລະອັດຕາການຕາຍ ລ້ວນແຕ່ຢູ່ໃນລະດັບສູງເທົ່າທຽມກັນ.

ໄລຍະທີ2 : ແມ່ນໄລຍະທີ່ປະຊາກອນມີການປ່ຽນແປງຫຼາຍ (Nre-transitional)ຢູ່ໃນໄລຍະນີ້ເພິ່ນໄດ້ແບ່ງອອກເປັນສອງຂັ້ນຕອນຄື:

ກ. ຂັ້ນຕອນທີ່ປະຊາກອນມີອັດຕາການເກີດ ແລະ ອັດຕາການຕາຍຍັງຢູ່ລະດັບສູງແຕ່ອັດຕາການຕາຍໄດ້ຫຼຸດລົງໄວກວ່າ ສະນັ້ນ,ປະຊາກອນເລີ່ມຕົ້ນມີການເພີ່ມຂຶ້ນໄປເລື້ອຍໆ.

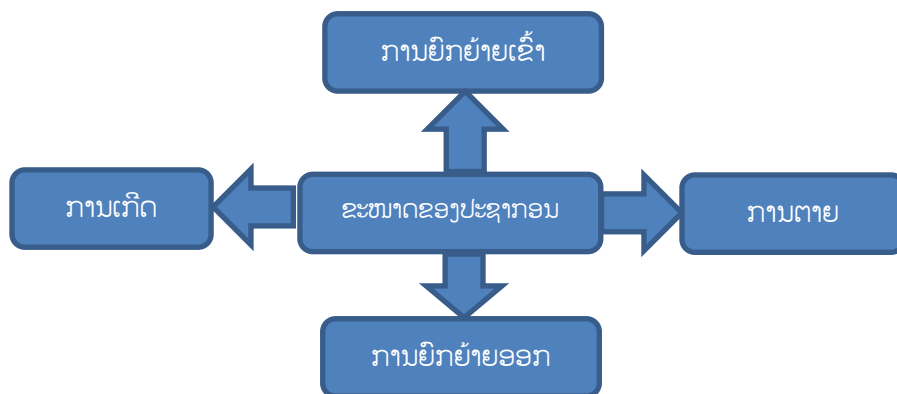
ຂ. ຂັ້ນຕອນທີ່ອັດຕາການຕາຍຂອງປະຊາກອນສືບຕໍ່ຫຼຸດລົງທີ່ສຸດ, ສ່ວນອັດຕາການເກີດແມ່ນຫຼຸດລົງຊ້າກວ່າ. ສະນັ້ນ,ຂັ້ນຕອນນີ້ມີການເພີ່ມປະຊາກອນຫຼາຍທີ່ສຸດ ຊຶ່ງນັກປະຊາກອນສາດເອີ້ນວ່າ: "ຂັ້ນຕອນແຫ່ງການລະເບີດທາງປະຊາກອນ"(Explosion demogphy)ແລະຫຼັງຈາກນັ້ນ,ການເພີ່ມປະຊາກອນກໍ່ຄ່ອຍໆຫຼຸດລົງຕາມລຳດັບຂອງການພັດທະນາດ້ານປະຊາກອນ.

ໄລຍະທີ3: ເພິ່ນວ່າໄລຍະຫຼັງຂອງການປ່ຽນແປງ(Post-transitional) ຍ້ອນວ່າໄລຍະນີ້ອັດຕາການເກີດ ແລະ ອັດຕາການຕາຍ ລ້ວນແຕ່ໄດ້ຫຼຸດລົງມາຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າ ເກືອບເທົ່າທຽມກັນ. ສະນັ້ນ,ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຈຳນວນປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນຊ້າ.

4.3 ທິດສະດີຂະໜາດປະຊາກອນ

ຂະໜາດຂອງປະຊາກອນໝາຍເຖິງຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ອາໄສຢູ່ໃນພື້ນທີ່ທີ່ກຳນົດເຊັ່ນ: ຈຳນວນປະຊາກອນໃນປະເທດລາວມີເນື້ອທີ່ 236.800 ກມ2 ມີຈຳນວນປະຊາກອນຈັກຄົນ. ເຊິ່ງການຄຳນວນຫາປະຊາກອນດັ່ງກ່າວນີ້ ເຮົາສາມາດໃຊ້ວິທີການຕ່າງໆຕາມທີ່ໄດ້ເຮັດກິດຈະກຳໃນເລື່ອງການນັບຈຳນວນປະຊາກອນນີ້ມີການປ່ຽນແປງໄດ້ເຊັ່ນ: ປະຊາກອນຂອງທະວີບອາຊີ ເມື່ອປີ ຄສ 1900 ມີຈຳນວນ 950 ລ້ານ ຄົນ ຕໍ່ມາ ປີ ຄສ 1950 ມີຈຳນວນ 1.368 ຕື້ ຄົນ. ຂະໜາດຂອງປະຊາກອນມີການປ່ຽນແປງຢູ່ເລື້ອຍໆຍ້ອນວ່າປະຊາກອນມີການອົບພະຍົບອອກໄປເຮັດວຽກປ່ອນໃໝ່, ມີປະຊາກອນຍ້າຍເຂົ້າມາຢູ່ໃໝ່, ມີເດັກເກີດໃໝ່ ແລະ ມີຄົນຕາຍ.

ຂບວນການຂະໜາດຂອງປະຊາກອນ

4.3.1 ປະຊາກອນຫຼາຍເກີນຂະໜາດ(Maximum Population)

ປະຊາກອນຫຼາຍເກີນຂະໜາດໝາຍເຖິງຈຳນວນຂອງປະຊາກອນທີ່ມີຈຳນວນຫຼາຍທີ່ສຸດທີ່ຈະອາໄສຢູ່ໄດ້ໂດຍອາໄສຜົນຜະລິດແຈກຢາຍໃຫ້ທົ່ວເຖິງໝາຍຄວາມວ່າປະເທດໃດໜຶ່ງທີ່ມີຈຳນວນປະຊາກອນຫຼາຍກວ່າຊັບ ພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່ໃນປະເທດນັ້ນຊຶ່ງອາດບໍ່ມີການພົວພັນກັບຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງປະຊາກອນເຊັ່ນ: ປະເທດໃດໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມໜ້າແໜ້ນສູງຈະບໍ່ແມ່ນປະເທດທີ່ມີປະຊາກອນຫຼາຍເກີນຂະໜາດສະເໝີໄປ, ແຕ່ກົງກັນຂ້າມກັບປະເທດທີ່ມີຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງປະຊາກອນຕໍ່າກໍ່ສາມາດມີບັນຫາປະຊາກອນຫຼາຍເກີນຂະໜາດໄດ້.

ຕົວຢ່າງ: ປະເທດອຽກລັງມີຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງປະຊາກອນພຽງແຕ່6ຄົນ/km² ປາກົດວ່າມີຜູ້ອົບພະຍົບອອກມານອກປະເທດຫຼາຍ, ນີ້ກໍ່ຍ້ອນວ່າ ເປັນປະເທດທີ່ມີຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໜ້ອຍ, ກົງກັນຂ້າມກັບປະເທດອັງກິດເຖິງວ່າ, ມີຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງປະຊາກອນສູງ(200ຄົນ/km²)ແຕ່ອັງກິດບໍ່ມີລັກສະນະເກີນຂະໜາດ ຍ້ອນວ່າ ອັງກິດສາມາດຂະຫຍາຍຜະລິຕະພັນດ້ານອຸດສາຫະກຳໄດ້ຫຼາຍສາມາດລ້ຽງກຸ່ມປະຊາຊົນຂອງຕົນເອງໃຫ້ອີ່ມໜ້າສຳລານໄດ້.

4.3.2 ປະຊາກອນໜ້ອຍເກີນຂະໜາດ(Minimum Population)

ປະຊາກອນໜ້ອຍເກີນຂະໜາດ ແມ່ນໝາຍເຖິງປະຊາກອນປະເທດໃດໜຶ່ງທີ່ມີຈຳນວນໜ້ອຍກວ່າຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່ໃນປະເທດ ປະເທດທີ່ມີປະຊາກອນໜ້ອຍກວ່າຂະໜາດໄດ້ແກ່ ອົດສະຕາລີ, ຈີເລຍ, ອາກຊັງຕິນ ປະເທດເຫຼົ່ານີ້ກໍ່ໄດ້ຮັບຜົນສະທ້ອນເຊັ່ນດຽວກັນແຕ່ຜົນສະທ້ອນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນດັ່ງນີ້:

- ທຳການຜະລິດບໍ່ໄດ້ເທົ່າທີ່ຄວນ, ຂາດກຳລັງແຮງງານຄົນຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກເຂົ້າຊ່ວຍດັ່ງນັ້ນ, ບັນດາປະເທດທີ່ມີຄົນໜ້ອຍເກີນຂະໜາດໄປຈະເຮັດໃຫ້ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆທີ່ມີຢູ່ນັ້ນບໍ່ເຕັມສ່ວນ, ສິນຄ້າສິ່ງອອກຕະຫຼາດພາຍໃນຫຼື ຕ່າງປະເທດກໍ່ມີປະລິມານຈຳກັດ.

- ຍ້ອນຂາດກຳລັງແຮງງານ, ຈຳຕ້ອງຈ້າງແຮງງານຈາກຕ່າງປະເທດເຂົ້າມາຊ່ວຍເຊັ່ນ: ອິດສະຕາລີ, ສະຫາລັດອາເມລິກາ ແລະບາງປະເທດໃນເອີຣົບຕາເວັນຕົກ.
- ຍ້ອນການຢູ່ກະແຈກກະຈາຍຂອງປະຊາກອນໃນຊົນນະບົດຫ່າງກັນຫຼາຍເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກປະຊາກອນມີໂອກາດໜ້ອຍທີ່ຈະໄດ້ຮັບການສຶກສາສູງເພື່ອຮັບເອົາແນວຄວາມຄິດທີ່ທັນສະໄໝ.

4.3.3 ປະຊາກອນຂະໜາດທີ່ເໝາະສົມ (Optimum Population)

ປະຊາກອນຂະໜາດທີ່ເໝາະສົມ ໝາຍເຖິງຂະໜາດ, ການແຈກຢາຍ ໂຄງສ້າງຂອງປະຊາກອນໃນປະເທດໃດໜຶ່ງ ຕອ່ງສົມດູນກັບຊັບພະຍາກອນ ແລະແບບວິທີການຜະຫຼິດ. ປະເທດໃດມີຈຳນວນປະຊາກອນສົມດູນກັບຊັບພະຍາກອນໃນປະເທດ ເອີ້ນວ່າ: ປະຊາກອນມີຂະໜາດເໝາະສົມໝາຍຄວາມວ່າ, ມີຈຳນວນປະຊາກອນພຽງພໍທີ່ຈະນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນອອກມາພັດທະນາປະເທດໃຫ້ຈະເລີນຮຸ່ງເຮືອງໄດ້.

ສະຫຼຸບແລ້ວບັນຫາຕ່າງໆທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ພຽງແຕ່ເປັນການທຽບຖານກັບຄວາມໝາຍຈະມີປະຊາກອນຂະໜາດໃດຈຶ່ງຈະເໝາະສົມທີ່ສຸດ.

ບົດທີ2

ປະຫວັດການຂະຫຍາຍຕົວ ແລະການແຈກຢາຍປະຊາກອນ

1. ປະຫວັດການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນໂລກ

ໃນປະຫວັດສາດການຂະຫຍາຍຕົວຂອງມວນມະນຸດ, ຈຳນວນປະຊາກອນໂລກໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນເລື້ອຍໆໃນລະດັບກາລະເທສະທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ມີຄວາມສັບສົນຫຼາຍທາງດ້ານສະຖິຕິຂໍ້ມູນຂອງແຕ່ລະສະໄໝ ແຕ່ມີພຽງບາງສະໄໝໃນໄລຍະສັ້ນທີ່ມີຈັ່ງຫວະການເພີ່ມຂອງປະຊາກອນຖືກຫຼຸດລົງເຊິ່ງສາເຫດຕົ້ນຕໍແມ່ນສົງຄາມຮຸກຮານ, ໂລກພະຍາດລະບາດ, ເກີດໄພທຳມະຊາດໜັກໜ່ວງ.

ຕົວຢ່າງ: ຈຳນວນຄົນຕາຍໃນມະຫາສົງຄາມໂລກຄັ້ງທີ I ມີ 20 ລ້ານຄົນ ແລະ ຄັ້ງທີ II ມີຈຳນວນຄົນຕາຍທັງໝົດ 66 ລ້ານຄົນ.

ຮູບທີ8: ສະພາບການສົງຄາມໂລກຄັ້ງທີ I ແລະ ສົງຄາມໂລກຄັ້ງ II

ອົງການສະຫະປະຊາຊາດກອງທຶນສໍາລັບປະຊາກອນ (UNFPA) ປະຈຳລາວໄດ້ຈັດກອງປະຊຸມເຜີຍແຜ່ບົດລາຍງານສະຖານະພາບປະຊາກອນໂລກປະຈຳປີ 2015 ພາບໃຕ້ຫົວຂໍ້ ” ປົກປ້ອງຈາກວິທີຫັນປ່ຽນຍຸດທະສາດເພື່ອແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ” ຂຶ້ນທີ່ໂຮງແຮມ ເມີຄິວໃນນະຄອນລວງວຽງຈັນ, ໂດຍການເຂົ້າຮ່ວມຂອງທ່ານ ດຣ ກິແກ້ວ ຈັນທະບູລີ, ລັດຖະມົນຕີຊ່ວຍວ່າການກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ທ່ານ ດຣ ຮາຊານ ໂມຕາຊາມີ, ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການ UNFPA ປະຈຳລາວ, ພ້ອມດ້ວຍຜູ້ຕ່າງໜ້າພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ ເຂົ້າຮ່ວມເປັນຈຳນວນຫຼາຍ.

ຮູບພາບທີ9: ກອງປະຊຸມເຜີຍແຜ່ກ່ຽວກັບປະຊາກອນໂລກ

ທ່ານລັດຖະມົນຕີຊ່ວຍມີຄໍາຫັນໃນຟິທີວ່າ: ໃນທຸກໆປີ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ໄດ້ຮ່ວມກັບ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດກອງທຶນສໍາລັບປະຊາກອນໄດ້ລາຍງານສະຖານະພາບປະຊາກອນໂລກຂຶ້ນ ແລະ ສະເພາະແຕ່ລະປີ, ຍິ່ງມີຄວາມໝາຍຄວາມສໍາຄັນຫຼາຍໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນດໍາເນີນງານຂອງກອງປະຊຸມສາກົນວ່າດ້ວຍປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາ (International Conference for Population and Development (ICPD)). ເຊິ່ງໄດ້ເນັ້ນໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍສະຫະສະຫວັດເພື່ອການພັດທະນາ MDGs ແລະ ເປົ້າໝາຍພັດທະນາແບບ ຍືນຍົງ (SDGs). ໃນປັດຈຸບັນອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຈຳນວນປະຊາກອນໂລກ ແມ່ນນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ, ອີງຕາມບົດລາຍງານສະຖານະພາບປະຊາກອນໂລກປີ 2015 ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນວ່າ, ການຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານສຸຂະພາບຈະເລີນພັນແມ່ຍິງ ແລະ ໄວໜຸ່ມຍິງ ສ່ວນຫຼາຍຖືກປະລະໃນເວລາເກີດໄພພິບັດ ແລະ ເກີດມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງເຊັ່ນ : ການຕອບສະໜອງເຂົ້າເຖິງການບໍລິການຂອງແຜດ ຜະດຸງຄັນ, ການປ້ອງກັນເຊື້ອ HIV ແລະ ອື່ນໆ.

ທ່ານລັດຖະມົນຕີຊ່ວຍກ່າວວ່າ: ປັດຈຸບັນປະຊາກອນປະມານ 100 ລ້ານຄົນ ແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງການການຕອບສະໜອງທາງດ້ານສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ຈະເລີນພັນ, ເຊິ່ງໃນນັ້ນ 26 ລ້ານຄົນ ແມ່ນ

ແມ່ຍິງ ແລະ ໄວໜຸ່ມຍິງ ທີ່ຢູ່ໃນໄວຈະເລີນຜັນ. ນອກນັ້ນ, 3/5 ຂອງອັດຕາການຕາຍ ແມ່ ແລະ ເດັກ ໃນ ປະຈຸບັນ ແມ່ນເກີດຂຶ້ນ ໃນບັນດາປະເທດ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມບອບບາງ ຕໍ່ກັບໄພພິບັດທາງທຳມະ ຊາດ ຫຼື ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ. ການຖືພາ ແລະ ການເກີດລູກ ທີ່ບໍ່ມີສຸຂະອານາໄມ, ການຖືກພາແບບບໍ່ຕ້ອງການ ແລະ ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດ ແມ່ນຕົ້ນເຫດທີ່ພາໃຫ້ອັດຕາການຕາຍຂອງ ແມ່ ເພີ່ມຂຶ້ນ ຈຳນວນ 507 ຄົນ/ມື້ ໃນ ປະເທດເຫຼົ່ານີ້. ດັ່ງນັ້ນ, ການຕອບສະໜອງການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການສຸຂະພາບຈະເລີນຜັນ, ເພດສຶກສາ ແລະ ການວາງແຜນຄອບຄົວ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ອັດຕາການຕາຍ ຂອງ ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ຫຼຸດລົງ. ຜ່ານມາ ລັດຖະບານ ເວົ້າສະເພາະ ສປປ ລາວ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານດັ່ງກ່າວຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ແລະ ແຂງແຮງ ເຊິ່ງໄດ້ສະແດງອອກໃນຜົນສຳເລັດຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VII ແລະ ສາມາດສຳເລັດ ເປົ້າໝາຍຫລັກຂອງ ແຜນ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII ຂອງລັດຖະບານ ຄື: ສຳເລັດເປົ້າໝາຍສະຫະສະຫວັດດ້ານການພັດທະນາ MDGs ທີ່ຍັງບໍ່ທັນບັນລຸ, ບັນລຸເປົ້າໝາຍ ພັດທະນາແບບ ຍືນຍົງ SDGs ທີ່ໄດ້ກຳນົດໃນ 3 ເສົາຄໍ້າ: ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ເຮັດໃຫ້ ປະຊາຊົນ ບັນດາເຜົ່າ ມີຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ ດີຂຶ້ນ ສປປ ລາວ ຫລຸດຜົນ ອອກຈາກ ສະຖານະພາບດ້ອຍ ພັດທະນາໃນ ປີ 2020, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ທຸກພາກສ່ວນ ໂດຍສະເພາະຂະແໜງການສຶກສາ , ສາທາລະນະສຸກ ກໍ່ຄືບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ທີ່ມີສາຍພົວພັນກັບການຈັດຕັ້ງຢູ່ຮາກຖານ, ໂດຍ ສະເພາະຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ, ພູດອຍຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ເຂດຊົນເຜົ່າ ຈະຕ້ອງຊອກຫາມາດຕະການຕ່າງໆເພື່ອ ສົ່ງເສີມໃຫ້ ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໄດ້ຮັບການສຶກສາຈົບຊັ້ນມັດທະຍົມເປັນຢ່າງຕໍ່າ ແລະ ເອົາການສຶກສາກ່ຽວ ກັບສຸຂະພາບໄວຈະເລີນຜັນເຂົ້າສອນເປັນທາງການ ຫຼື ຜ່ານຂະບວນກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຂອງໂຮງຮຽນ ນັບແຕ່ ຊັ້ນປະຖົມ, ສຳລັບເຂດຊົນນະບົດຫຼໍ່ແຫຼມທີ່ນັກຮຽນມີຄວາມສ່ຽງຈະບໍ່ສືບຕໍ່ຮຽນຊັ້ນມັດທະຍົມ. ພ້ອມດ້ວຍ ກັນນີ້ ເພື່ອຈະແກ້ໄຂບັນຫາການຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການຕາຍຂອງ ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໃນເວລາເກີດລູກຕາມຕົວ ຊີ້ວັດ MDG 4 ແລະ 5 ນັ້ນ; ພວກເຮົາຕ້ອງໄດ້ເພີ່ມທະວີ ສຸມກຳລັງເທື່ອແຮງ ແລະ ທຶນຮອນ ເພື່ອຊຸກຍູ້ໃຫ້ ແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກ ໄດ້ມີໂອກາດຮຽນໃຫ້ຫຼາຍ ທັງສາຍສາມັນ ແລະ ອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ມີວຽກເຮັດງານທຳ ເມື່ອຄົບອາຍຸ 18 ປີ ຂຶ້ນໄປສາມາດແຕ່ງງານສ້າງຄອບຄົວໄດ້ ຕາມກົດໝາຍຄອບຄົວ ກໍ່ຄື ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການພັດທະນາ ແລະ ປົກປ້ອງແມ່ຍິງ. ໜ່ວຍງານທີ່ຮັບຜິດຊອບກົດໝາຍດັ່ງກ່າວນີ້ ຄວນນຳໄປເຜີຍແຜ່ໃຫ້ ຫຼາຍຢູ່ເຂດຊົນນະບົດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ແລະ ມີມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດຢ່າງເໝາະສົມ ແລະ ເຊື່ອໝັ້ນວ່າບົດ ລາຍງານສະຖານະພາບປະຊາກອນໂລກປະຈຳປີ 2015 ແມ່ນເປັນປະໂຫຍດຫຼາຍສຳລັບ ສປປ ລາວ ທີ່ຈະໄດ້ ຮຽນຮູ້ຈາກບັນດາປະເທດອື່ນໆ ແລະ ປະສົບການໃນທົ່ວໂລກ.

ອົງການສະຫະປະຊາຊາດໂດຍສຳນັກງານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມໄດ້ເປີດເຜີຍຜົນການສຶກສາທີ່ລະບຸ ວ່າ ໃນອະນາຄົດປະຊາກອນໂລກຈະເພີ່ມສູງຂຶ້ນເຖິງ 9.700 ລ້ານຄົນໃນປີ 2050 ຫຼື ອີກປະມານ 30 ປີຂ້າງ ໜ້າ ຊຶ່ງປັດຈຸບັນປະຊາກອນໂລກມີຢູ່ປະມານ 7.500 ລ້ານຄົນ ລາຍງານດຽວກັນລະບຸອີກວ່າ ປະຊາກອນ ໂລກສາມາດເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 11.000 ລ້ານຄົນພາຍໃນປີ 2100 ຕາມການລາຍງານຂອງໂຄງການປະຊາກອນ ໂລກ.

ນອກຈາກນີ້ ພາຍໃນປີ 2050 ປະຊາກອນຫຼາຍກວ່າເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງໂລກຈະແອອັດຢູ່ພາຍໃນ 9 ປະເທດຄື ອິນເດຍ ໄນຈີເຣຍ ປາກິສຖານ ດີອາຣາບີ ເອທິໂອປີ ແທນຊາເນຍ ອິນໂດເນເຊຍ ເອຍິບ ແລະ ອາເມຣິກາ ຂະນະທີ່ປັດຈຸບັນປະເທດທີ່ມີປະຊາກອນຫຼາຍທີ່ສຸດໃນໂລກກໍຄື ສປປ ຈີນ ຊຶ່ງຄາດຄະເນວ່າ ປະຊາກອນຈະຫຼຸດລົງປະມານ 2,2% ຫຼື ປະມານ 31,4 ລ້ານຄົນໃນຊ່ວງລະຫວ່າງປີ 2019-2050.

ຮູບພາບທີ10: ສະແດງເຖິງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ

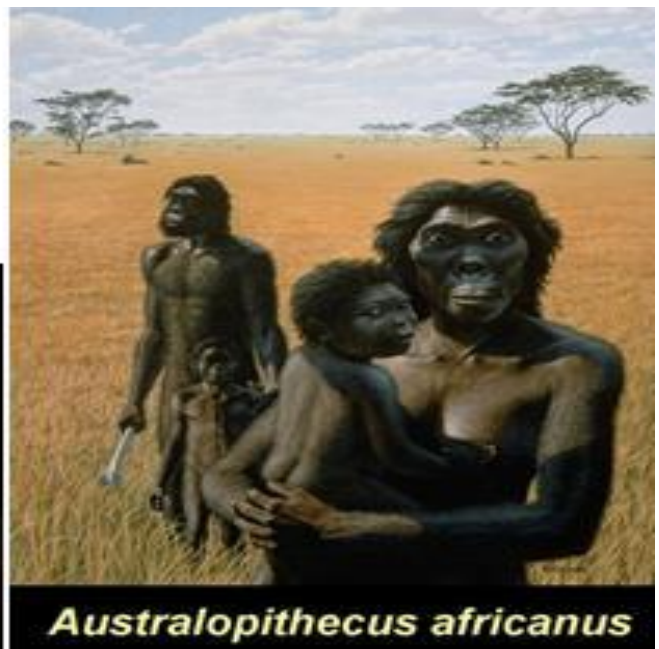
ຂະນະທີ່ພາບລວມຂອງຜົນການວິໄຈພົບວ່າ ມີຢ່າງໜ້ອຍ 27 ປະເທດທີ່ປະຊາກອນຈະຫຼຸດລົງຢ່າງໜ້ອຍ 1% ເນື່ອງຈາກອັດຕາການຈະເລີນຜັນຫຼຸດລົງນັບແຕ່ປີ 2010 ເປັນຕົ້ນມາ ຊຶ່ງບາງປະເທດເຊັ່ນ ເບລາຣຸສ ເອສໂຕເນຍ ເຢຍລະມັນ ຮັງກາຣີ ອິຕາລີ ຍີ່ປຸ່ນ ຣັດເຊຍ ເຊີຣເບຍ ແລະ ຢູເຄຣນ ຈະມີອັດຕາການເສຍຊີວິດຫຼາຍກວ່າອັດຕາການເກີດ ແຕ່ຈຳນວນຜູ້ອົບພະຍົບທີ່ເຂົ້າມາໃນປະເທດຈະຊ່ວຍຊຶດເຊີຍຈຳນວນອັດຕາທີ່ສູນເສຍໄປ.

ສຳລັບອັດຕາອາຍຸໄຂຂອງປະຊາກອນທົ່ວໂລກສະເລ່ຍຢູ່ທີ່ 77 ປີໃນປີ 2050 ຊຶ່ງເພີ່ມຂຶ້ນຈາກປັດຈຸບັນທີ່ອາຍຸໄຂສະເລ່ຍຂອງປະຊາກອນໂລກຢູ່ທີ່ 72,6 ປີ ແລະ ເພີ່ມຂຶ້ນພໍສົມຄວນເມື່ອທຽບກັບປີ 1990 ຊຶ່ງຢູ່ທີ່ 64,2 ປີ ອັນເນື່ອງມາຈາກເຕັກໂນໂລຊີດ້ານການແພດທີ່ກ້າວໜ້າ ແລະ ທັນສະໄໝຂຶ້ນ.

2. ບັນດາຍົກສະໄໝຂອງການເຕີບໂຕຂອງປະຊາກອນ

ຕາມຫຼາຍເອກະສານທີ່ເກົ່າແກ່ບັນດານັກວິທະຍາສາດໄດ້ໃຫ້ຮູ້ວ່າ: ມະນຸດເຮົາໄດ້ຜັນແຍກມາຈາກສັດພິເສດຊະນິດໜຶ່ງເຊິ່ງເພີ່ມເອີ້ນວ່າ: ທະນິຄົນ (ມະນຸດບູຮານ). ຊຶ່ງມີ 3 ຊະນິດດ້ວຍກັນຄື:

- ທະນິຊາວາ (JaVa) *Australopithecus afrocenus*

ຮູບທີ11: ທະນິຊາວາ (JaVa) *Australopithecus africanus*

- ທະນິ ເດອັງແດກຕານ (*neanderthalensis*)

ຮູບທີ12: ທະນິ ເດອັງແດກຕານ (*neanderthalensis*)

- ທະນິປັກກິງ (Sinanthrope)

ຮູບທີ13: ທະນິປັກກິງ (Sinanthrope)

ບັນດາທະນິຄົນ (ມະນຸດບູຮານ) ທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້: ໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວມາເປັນຄົນຢ່າງສົມບູນ, ໂດຍຜ່ານການອອກແຮງງານເປັນເວລາຫຼາຍພັນປີ ໂດຍອາໃສພື້ນຖານດ້ານທຳມະຊາດເພື່ອດຳລົງຊີວິດຢູ່ລອດ ຈາກນັ້ນມາປະມານ 1 ລ້ານປີກ່ອນໜ້ານີ້: ກໍ່ປະກົດມີ ໂຮໂມສະປຽນ (Homosapiens) ເພື່ອການຄົງຕົວ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວມະນຸດໄດ້ເຕົ້າໂຮມກັນອາໃສຢູ່ເປັນຝູງຊຶ່ງເພີ່ນເອີ້ນວ່າ: ຝູງຄົນ ສະຫະຊົບປະຖົມບູຮານ ຍ້ອນຄວາມຕ້ອງການດ້ານການພົວພັນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນຈຶ່ງຄ່ອຍໆກຳເນີດມີພາສາຄຳເວົ້າ ຈາກນັ້ນ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ມັນສະໝອງຂອງຄົນປະຖົມບູຮານຂະຫຍາຍຕົວໄວ ແລະ ກໍ່ກາຍເປັນຫົວສະໝອງຂອງຄົນຢ່າງສົມບູນ, ສຸດທ້າຍເຮັດໃຫ້ຄົນເຮົາມີຄວາມສະຫຼາດຫຼັກແຫຼມມີຄວາມເປັນເອກະພາບດ້ານແນວຄິດ, ດ້ານການອອກແຮງ ງານ, ມີບົດຮຽນມີການຜະລິດ ແລະ ອັນທີ່ກ່າວໜ້າກວ່ານັ້ນ, ແມ່ນຮູ້ດັດແປງແບບວິທີການຜະລິດອັນທັນສະໄໝຂຶ້ນເລື້ອຍໆເພື່ອສະແດງໃຫ້ເຫັນຂະບວນວິວັດທະນາການການຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນເລື້ອຍໆ.

2.1 ຍຸກສະໄໝຫີນກ້າວຂຶ້ນສູ່ການຜະລິດກະສິກຳ

ປະຊາກອນໃນສະໄໝນີ້ມີການເພີ່ມຊັກຊ້າທີ່ສຸດ ເພາະເນື່ອງມາຈາກລະດັບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງ ກຳລັງການຜະລິດຍັງຕ່ຳ ແລະ ສະພາບການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາກອນຂຶ້ນກັບທຳມະຊາດໂດຍກົງ, ໝາຍຄວາມວ່າ: ສະພາບແວດລ້ອມທຳມະຊາດໄດ້ຄອບງຳທັງໝົດຂອງການເຕີບໂຕຂອງປະຊາກອນ.

2.1.1 ສະໄໝຫີນເກົ່າ

ເມື່ອປະມານ 15,000 ປີກ່ອນ ຄ.ສ ຈຳນວນປະຊາກອນໂລກຍັງມີໜ້ອຍຄື: ປະມານ 3.000.000 ຄົນເທົ່ານັ້ນ, ຊຶ່ງດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນຂອບເຂດເນື້ອທີ່ໂລກປະມານ 40 ລ້ານ km^2 ມີຄວາມໜາແໜ້ນຕ່ຳຄື ປະມານ 8 - 9 ຄົນຕໍ່ $100km^2$ ເຂົາເຈົ້າມີອາຊີບໃນການລ່າເນື້ອ, ຫາປາ, ເກັບເດັດ, ສິ່ງທີ່ກ່າວໜ້າຂອງ ປະຊາກອນໃນສະໄໝນີ້, ແມ່ນເຂົາເຈົ້າເລີ່ມຮູ້ຈັກການປູກຝັງ ລ່າສັດ ແລະ ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືທີ່ເຮັດດ້ວຍຫີນເຂົ້າ ໃນການອອກແຮງງານພໍດີກມາເຖິງໄລຍະທ້າຍຂອງສະໄໝຫີນເກົ່ານີ້, ປະຊາກອນໂລກກໍ່ຮູ້ຈັກການຜະລິດໄຟ ແລະ ນຳໃຊ້ໄຟເຂົ້າໃນການດຳລົງຊີວິດ, ຫັນຈາກການກິນດິບ ມານີຍົມກິນສຸກ ຈາກນັ້ນກໍ່ຄ່ອຍໆທະຍອຍ ອອກມາຈາກຖ້ຳມາຕັ້ງຕູບຕັ້ງເຮືອນ ຢູ່ເປັນຈຸ່ມເປັນໝວດ.

ຮູບທີ14: ວິຖີການດຳລົງຊີວິດ

ຮູບທີ15: ການຮັບປະທານອາຫານ

ຕະຫຼອດໄລຍະຍຸກສະໄໝລະດັບຂອງການເຕີບໂຕປະຊາກອນໂລກແມ່ນ 0,0015 % ຕໍ່ປີໝາຍຄວາມວ່າ: ປະມານ 4.000 ປີໃດຈຳນວນປະຊາກອນໃດຈຶ່ງເພີ່ມຂຶ້ນເທົ່າຕົວ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນການເພີ່ມແບບທຳມະຊາດຝຽງຢ່າງດຽວ ອາຍຸຍືນປານກາງຍັງຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າຫຼາຍ.

2.1.2 ສະໄໝຫີນໃໝ່

ໃນໄລຍະປະມານ 7.000 ປີກ່ອນ ຄ ສ ຊຶ່ງແມ່ນໄລຍະກາງຂອງຍຸກສະໄໝຫີນປະຊາກອນໄດ້ມີການຫັນປ່ຽນຈາກການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືທີ່ເຮັດດ້ວຍຫີນແບບເກົ່າໄດ້ກ້າວຂຶ້ນມານຳໃຊ້ອຸປະກອນທີ່ເຮັດດ້ວຍຫີນແບບໄໝເຊັ່ນ: ເຄື່ອງມືມີການດັດແປງດີຂຶ້ນ ແລະ ມີຫຼາຍຮູບແບບຫຼາຍຊະນິດອັນທີ່ກ້າວໜ້າ ແມ່ນຮູ້ຈັກນຳໃຊ້ແຮງງານສັດແທນແຮງງານຄົນຮູ້ບັນໝ້, ຖ້ວຍ, ຈອກ ດ້ານການດຳລົງຊີວິດມະນຸດໄດ້ເຕົ້າໂຮມກັນຢູ່ເປັນກຸ່ມໃຫຍ່, ມີການເຮັດຮົ່ວອ້ອມເຮືອນເພື່ອປ້ອງກັນສັດຮ້າຍ ຍ້ອນປະຊາກອນມີວິຖີຊີວິດນັບມື້ດີຂຶ້ນ. ສະນັ້ນຢູ່ໃນໄລຍະປະຊາກອນໂລກໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 10 ລ້ານຄົນ, ດ້ວຍຈັງຫວະການເພີ່ມແຕ່ລະປີແມ່ນ 0,04% ຕໍ່ປີຈຳນວນປະຊາກອນໂລກເພີ່ມຂຶ້ນເທົ່າຕົວແມ່ນໃຊ້ເວລາປະມານ 1000 ປີ ສະພາບການເກີດຂອງປະຊາກອນນັບມື້ນັບສູງຂຶ້ນແຕ່ໃນເວລາດຽວກັນນີ້ສະພາບການຕາຍກໍ່ຢູ່ໃນລະດັບສູງເຊິ່ງເປັນສາເຫດໃຫ້ຈຳນວນປະຊາກອນເລີ່ມນັບມື້ເພີ່ມຂຶ້ນສາເຫດຂອງການຕາຍໄລຍະນີ້ແມ່ນ ຍ້ອນຂາດການດູແລເດັກນ້ອຍພະຍາດລະບາດ ແລະ ການປະທະກັນລະຫວ່າງກຸ່ມຄົນຕ່າງໆ ເພື່ອຍາດແຍ່ງດິນແດນແຫຼ່ງທຳມາຫາກິນຂອງແຕ່ລະກຸ່ມ, ອາຍຸຍືນສະເລ່ຍຂອງປະຊາກອນແມ່ນສູງກວ່າ 20 ປີ.

2.1.3 ສະໄໝທ້າຍຍຸກຫີນ

ປະຊາກອນຢູ່ໃນຍຸກສະໄໝນີ້ ມີຄວາມກ້າວໜ້າຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າແຕ່ກ່ອນພວກເຂົາເຈົ້າມີຄວາມສາມາດນຳໃຊ້ໂລຫະເຂົ້າໃນການຜະລິດອຸປະກອນຕ່າງໆ ເພື່ອຮັບໃຊ້ໃນຊີວິດປະຈຳວັນ ເຊັ່ນ: ທອງ, ເຫຼັກ, ພວກເຂົາເລີ່ມຮູ້ຈັກອອກໄປທ່ອງທ່ຽວຄົ້ນຄ້ວາຫາສິ່ງໃໝ່ໆ ເຊິ່ງຢູ່ຫ່າງໄກຈາກທ້ອງຖິ່ນຕົນເອງ, ຮູ້ຈັກວິທີສ້າງ ແລະ ນຳໃຊ້ລະບົບຊົນລະປະທານເຂົ້າໃນການຜະລິດກະສິກຳ ເລີ່ມຮູ້ຈັກໃຊ້ລະບົບອາຍນ້ຳ, ຖານຫີນເຂົ້າໃນການຜະລິດຫັດຖະກຳ ແລະ ເຄື່ອງກິນຈັກຂະໜາດນ້ອຍ ດ້ານສັງຄົມມະນຸດກໍ່ຮູ້ຈັກຟັດພັນກັນນັບມື້ດີຂຶ້ນລະບຽບກົດໝາຍຕ່າງໆກໍ່ເລີ່ມກຳເນີດຂຶ້ນເພື່ອຮັບປະກັນການເຄື່ອນໄຫວຂອງທຸກໆຄົນຢູ່ໃນສັງຄົມພວກເຂົາຮູ້ຈັກຕັ້ງຖິ່ນຖານບ້ານເຮືອນອັນງົດງາມ, ມີຮີດຄອງປະເພນີ, ມີການເຊື່ອຖື ແລະ ສຸດທ້າຍກໍ່ກຳເນີດມີສາສະໜາມີຄຳສັ່ງສອນຂຶ້ນໃນເບື້ອງຕົ້ນ ພື້ນຖານອະລິຍະທຳອັນເກົ່າແກ່ທີ່ສຸດຂອງໂລກກໍ່ໄດ້ອຸບັດເກີດຂຶ້ນຫຼາຍແຫ່ງ ເຊັ່ນ: ຢູເກຣັກ, ເອຢິບ, ເມໂຊໂປຕາມີ, ຈີນ, ອິນເດຍ.

ຮູບທີ16: ອະລິຍະທຳເກົ່າແກ່ທີ່ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນໃນທ້າຍຍຸກຫີນ

ຍ້ອນມະນຸດມີການພັດທະນາຄວາມກ້າວໜ້າຂຶ້ນເລື້ອຍໆຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຈຳນວນປະຊາກອນໃນທ້າຍຍຸກສະໄໝນີ້ປະມານ (5000 ປີກ່ອນ ຄ.ສ) ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນມາເປັນ 30 ລ້ານຄົນ(ທົ່ວໂລກ) ພິເສດຢູ່ໃນທ້າຍນີ້ປະຊາກອນໄດ້ເລີ່ມແຜ່ຂະຫຍາຍອອກໄປທຸກທະວີບ.ເຂດທີ່ມີປະຊາກອນອາໄສຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນອາຊີ($\frac{2}{3}$) ຖັດຈາກນັ້ນແມ່ນຢູ່ທະວີບເອີຣົບ ແລະ ພາກເໜືອຂອງອົຟຣິກາ.

2.2 ຍຸກສະໄໝກະສິກຳກ້າວຂຶ້ນສູ່ການປະຕິວັດອຸດສາຫະກຳ

ພໍດີກມາເຖິງສະໄໝນີ້ວຽກງານກະສິກຳ -ຫັດຖະກຳໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງວ່ອງໄວບັນດາແບບວິທີການຜະລິດໄດ້ມີການຫັນປ່ຽນ, ເກີດມີການກູ້ຢືມທຶນ ແລະ ເກັບດອກເບ້ຍສູງຂະບວນການຄ້າໄດ້ກຳເນີດຂຶ້ນຢູ່ໃນຕົວເມືອງຕ່າງໆອັນເປັນຕົ້ນເຫດເຮັດໃຫ້ລະບອບພາສີສັກດິນາຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນ ແລະ ມີບົດບາດສຳຄັນຢູ່ໃນສັງຄົມຕະຫຼອດມາບັນດາອຸປະກອນເຄື່ອງມືທີ່ເຮັດດ້ວຍຫີນຖືກປ່ຽນຖາຍເຄື່ອງມືເຮັດດ້ວຍທອງ, ເຫຼັກ. ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງເກີດມີການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ຕ່າງໆ ເພື່ອຮັບໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດ ແລະ ໃຫ້ການແບ່ງງານໃນສັງຄົມນັບມື້ຈະແຈ້ງຂຶ້ນ,ການຜະລິດຕ່າງໆກໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ວິທະຍາການ-ວິທະຍາສາດອັນທັນສະໄໝເຂົ້າຊ່ວຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດມີຄຸນນະພາບດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າຫຼາຍ ແລະ ປະລິມານນັບມື້ຫຼາຍຂຶ້ນທັງໝົດນີ້ ມັນໄດ້ສ້າງເງື່ອນໄຂສະດວກໃຫ້ແກ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາກອນຮັບປະກັນແລະສຸຂະພາບນັບມື້ດີຂຶ້ນບົນພື້ນຖານມີຈິງເຮັດໃຫ້ຈຳນວນປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນໄວຈຳນວນປະຊາກອນໃນໂລກເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 20% ໃນໄລຍະ 1.000ປີ ແລະຫຼັງຈາກນັ້ນມາ 500ປີ ຈຳນວນປະຊາກອນໂລກໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 430-450ລ້ານຄົນ,ໝາຍຄວາມວ່າ, ເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ60%.ມາຮອດປີ ຄ.ສ1500,ຢູ່ເອີຣົບຕາເວັນຕົກເຂດທີ່ມີປະຊາກອນອາໄສຢູ່ຫຼາຍແມ່ນປະເທດຝຣັ່ງ(15 ລ້ານ ຄົນ),ອິຕາລີ(11 ລ້ານ ຄົນ) ,ອັງກິດ,ອຽກລັງ(5 ລ້ານ ຄົນ) , ສ່ວນຢູ່ເຂດອາຊີແມ່ນຈີນ(100 ລ້ານຄົນ),ອິນເດຍ(50 ລ້ານຄົນ),ຢີ່ປຸ່ນ(11 ລ້ານຄົນ).

ຮູບທີ17: ປະຊາກອນໃຊ້ເຄື່ອງມືທີ່ທັນສະໄໝເຂົ້າໃນການຜະລິດ

2.3 ຍຸກສະໄໝການປະຕິວັດອຸດສາຫະກຳ ເຖິງສົງຄາມໂລກຄັ້ງທີ2

ຍຸກສະໄໝນີ້, ແມ່ນສະໄໝແຫ່ງການເປີດກ້າວງານຜະລິດດ້ວຍການປະຕິວັດອຸດສາຫະກຳຊຶ່ງມັນໄດ້ເປັນຂີດໝາຍ ແຫ່ງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງພື້ນຖານເສດຖະກິດໃນປະຈຸບັນ, ທັງເປັນບາດກ້າວການປ່ຽນແປງອັນໃຫຍ່ຫຼວງທາງດ້ານຄຸນນະພາບຊີວິດຂອງມວນມະນຸດຢູ່ໃນໂລກ ແລະ ຍັງແມ່ນຍຸກສະໄໝການກຳເນີດ-ຂະຫຍາຍຕົວຂອງລະບອບທຶນນິຍົມ. ພ້ອມທັງເປັນການເລີ່ມຕົ້ນເປີດສາກຂອງລະບອບສັງຄົມນິຍົມຢູ່ໃນໂລກອີກດ້ວຍ.

ໄລຍະນີ້: ຝັ່ນຖານການແພດກໍ່ຄືວຽກງານສາທາລະນະສຸກກໍ່ນັບມື້ທັນສະໄໝ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວ ເຮັດໃຫ້ອັດຕາການຕາຍຂອງປະຊາກອນຫຼຸດຜ່ອນລົງ, ປະຊາກອນບັນດາເຜົ່າໃຫ້ຄວາມອຸ່ມຊຸ່ວຍເຫຼືອເບິ່ງ ແຍງຢ່າງເນື່ອງມືດລຽນຕິດໂດຍສະເພາະແມ່ຜູ້ເປັນແມ່ ແລະ ເດັກທີ່ເກີດໃໝ່ດັ່ງນັ້ນປີ ຄ.ສ 1800.

ຮູບທີ18: ປະຊາກອນຜະລິດເຄື່ອງກົນຈັກທີ່ທັນສະໄໝ

ຊຸມປົກກະຕິສົງຄາມໂລກຄັ້ງທີ 1 ແລະ 2 ຈຳນວນປະຊາກອນໂລກໄດ້ບັນລຸເຖິງ 1 ຕື້ຄົນຕໍ່ປີ ຄ.ສ 1830, 2 ຕື້ຄົນໃນປີ ຄ.ສ 1930 ແລະ 2,5 ຕື້ຄົນ ໃນປີ ຄ.ສ 1945 ແຕ່ເນື່ອງຈາກວ່າ, ປະຊາກອນໂລກ ຕ້ອງປະສົບກັບບັນຫາສົງຄາມໂລກ 2 ຄັ້ງຈຶ່ງເປັນເຫດໃຫ້ຈະນວນປະຊາກອນໂລກຫຼຸດລົງ, ແຕ່ອັດຕາການ ເພີ່ມທົ່ວໄປຍັງສືບຕໍ່ມີລັກສະນະປົກກະຕິ.

ຮູບທີ19: ຜົນເສຍຫາຍຈາກສົງຄາມໂລກຄັ້ງທີ2

ຕາຕະລາງທີ 1:ຈຳນວນປະຊາກອນໂລກແຕ່ປີ ຄສ 1900-1950 (ຫົວໜ່ວຍລ້ານຄົນ)

ປີ ຄ.ສ ↓ ບັນດາຂົງເຂດ	1900	1910	1920	1930	1940	1950
ອາຊີ	950	940	966	355	380	1.368
ເອີຣົບ	295	344	329	355	380	392
ອາຟຣິກາ	130	140	141	164	191	219
ອາເມຣິກາເໜືອ	81	101	117	135	146	166
ອາເມຣິກາໃຕ້	64	79	91	107	128	164
ໂອເຊອານີ	06	07	09	10	11	16
ຮັດເຊຍ	130	154	158	179	195	180
ທົ່ວໂລກ	1.656	1.755	1.811	2.070	2.295	2.501

2.4 ສະໄໝຫຼັງສົງຄາມໂລກຄັ້ງທີ II ເຖິງປັດຈຸບັນ.

ໃນສະໄໝນີ້ໄດ້ເກີດມີການປ່ຽນແປງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ວິຊາອາຊີບບັນດາວິທະຍາສາດ, ວິທະຍາການທີ່ທັນສະໄໝ ກໍ່ໄດ້ຮັບການຂະຫຍາຍຕົວສູງ ແລະ ໄດ້ແຜ່ລາມໄປທົ່ວໂລກ, ແຜນທີ່ການເມືອງຂອງໂລກກໍ່ໄດ້ມີການປ່ຽນແປງບັນດາປະເທດຫົວເມືອງຂຶ້ນໄດ້ຮັບການປົດປ່ອຍເປັນປະເທດເອກະລາດຄຽງຄູ່ກັບປະເທດທີ່ມີການພັດທະນາເປັນລະບົບໜຶ່ງໃນສະໄໝນັ້ນ, ໃນປີ 1995 ມີປະຊາກອນເຖິງ 5,7 ຕື້ຄົນ ແລະ ປີ ຄ.ສ 1999 ບັນລຸເຖິງ 6 ຕື້ຄົນ, ບັນດາປະເທດທີ່ໄດ້ຜ່ານຂະບວນການລະເບີດປະຊາກອນນີ້ກ່ອນໝູ່ແມ່ນບັນດາປະເທດເອີຣົບຕາເວັນຕົກຍົກເວັ້ນປະເທດຝຣັ່ງເປັນປະເທດດຽວທີ່ບໍ່ມີການລະເບີດທາງປະຊາກອນໃນປັດຈຸບັນບັນດາປະເທດເຫຼົ່ານີ້ພັດທະນາເປັນປະເທດທີ່ມີລະດັບການເພີ່ມປະຊາກອນຕໍ່າທີ່ສຸດມີບາງປະເທດກໍ່ຫຼຸດລົງ ແລະ ມີອັດຕາການຈະເລີນຜັນຕໍ່າກ່ວາ 2(TFR>2)ກົງກັນຂ້າມບັນດາປະເທດທີ່ປະຊຸມໜ້າກັບບັນຫາການລະເບີດທາງປະຊາກອນເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆທາງດ້ານປະຊາກອນ.

ເວົ້າລວມແລ້ວ: ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຈຳນວນປະຊາກອນໂລກໃນບັນດາຍຸກສະໄໝກ່ອນພຽງແຕ່ການອຸປະມານປຽບທຽບແບບກະຕວາງເພື່ອຄຳນວນເບິ່ງປະຊາກອນໃນຍຸກສະໄໝນັ້ນ, ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍ ຫຼື ໜ້ອຍທາງດ້ານຈຳນວນແຕ່ສິ່ງທີ່ໄດ້ຍັງຢືນແມ່ນຈຳນວນປະຊາກອນໃນສະໄໝນັ້ນມີໜ້ອຍ ແລະ ຈັງຫວະການຂະຫຍາຍຕົວຊ້າລົງປະມານ 9000 ປີ ກ່ອນ ຄ.ສ ຈຳນວນປະຊາກອນບໍ່ເຖິງ 10 ລ້ານຄົນ ແຕ່ພໍມາເຖິງຕົ້ນ ຄ.ສ ຈຳນວນປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 250 ລ້ານຄົນ, ປີ ຄ ສ 1,000 ມີເຖິງ 300 ລ້ານຄົນ ແລະ ຮອດ ປີ ຄ.ສ 2000 ດ້ານປະຊາກອນທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ປະຊາກອນຫຼຸດລົງ, ໃນອານາຄົດໂລກພວກເຮົາມີຈຳນວນປະຊາກອນຫຼາຍສຸດ ຄື ຮອດປີ3000 ຈະມີເຖິງ 44 ຕື້ຄົນ ແຕ່ປະຊາກອນພັດມີລະດັບການຂະຫຍາຍຕົວໄປຕາມກົດເກນ, ສ່ວນບັນດາປະເທດກຳລັງພັດທະນາໃນປັດຈຸບັນ ລະດັບການເພີ່ມປະຊາກອນແມ່ນຂ້ອນຂ້າງຈະສູງແດ່ ແຕ່ຕາມກົດເກນປະຊາກອນແລ້ວທຸກໆປະເທດກໍ່ຈະກ້າວໄປເຖິງລະດັບການເພີ່ມປະຊາກອນຄືກັນກັບບັນດາປະເທດທີ່ມີເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວສູງໃນປັດຈຸບັນ.

ຕາຕະລາງທີ 2: ຈຳນວນປະຊາກອນໂລກແຕ່ປີ ຄສ 1600 - 1999 (ຫົວໜ່ວຍລ້ານຄົນ)

ປີ ຄ.ສ ບັນດາຂົງເຂດ	1960	1970	1980	1985	1995	1999
ອາຊີ	1.683	2.091	2.618	2.839	3.451	3.585
ເອີຣົບ	425	460	484	492	729	729
ອາຟຣິກາ	275	354	472	566	920	749
ອາເມຣິກາເໜືອ	199	226	252	264	293	305
ອາເມຣິກາໃຕ້	215	283	265	410	481	504
ໂອເຊອານີ	16	19	23	24	28	30
ຮັດເຊຍ	214	224	266	278	147.5	-
ທົ່ວໂລກ	3.027	3.678	4.478	4.865	5.702	5.901

ຕາຕະລາງ3: ສະພາບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນໂລກແຕ່ອາດີດເຖິງປັດຈຸບັນ.

ປີ	ຈຳນວນປະຊາກອນ (ລ້ານຄົນ)	ອັດຕາການເພີ່ມແຕ່ລະປີ (%)	ຈຳນວນປີຂອງການ ເພີ່ມເທົ່າຕົວ(ປີ)
ກ່ອນ ຄ ສ 7000–6000	5–10	0,0015	4600
ຫຼັງ ຄ.ສ 1000	200–400	0,036	1944
1650	470–545	0,056	1238
1750	629–961	0,4	154
1800	813–1125	0,4	175
1850	1128–1402	0,5	130
1900	1550–1762	0,5	129
1760	2513	0,8	83
1750	3027	1,9	37
1730	3687	1,9	36
1970	4415	1,8	38
1775	5292	1,7	41
1850	5770	1,6	43

1730	6261	1,4	50
------	------	-----	----

3. ສະພາບການແຈກຢາຍຂອງປະຊາກອນ

3.1 ຄວາມໝາຍຂອງການແຈກຢາຍປະກອນ

ປະຊາກອນໂລກທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ຕາມທະວີບ ແລະ ປະເທດຕ່າງໆແມ່ນມີການແຈກຢາຍບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີກັນ, ມີບາງພື້ນທີ່ປະຊາກອນອາໄສຢູ່ຢ່າງໜາແໜ້ນແອອັດ ແຕ່ກົງກັນຂ້າມມີບາງພື້ນທີ່ປະຊາກອນອາໄສຢູ່ເບົາບາງກະແຈກກະຈາຍ ເຊິ່ງບັນຫານີ້ມັນຂຶ້ນກັບຫຼາຍປັດໃຈເຊັ່ນ: ປັດໃຈດ້ານພູມສັນຖານ, ອາກາດ, ແມ່ນ້ຳ, ເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ, ວັດທະນະທຳ, ການກະທຳ, ການສຶກສາ. ຄວາມໝາຍຂອງການແຈກຢາຍປະຊາກອນແມ່ນສຶກສາເຖິງສະພາບການແຈກຢາຍ ແລະ ຄວາມໜາແໜ້ນ ເຊິ່ງ ສອງບັນຫານີ້ມີຄາມສຳພັນກັນຢ່າງຊະນິດແໜ້ນຄື:

- ການແຈກຢາຍປະຊາກອນແມ່ນ ໝາຍເຖິງໃນພື້ນທີ່ໜຶ່ງອາດຈະແມ່ນທະວີບ, ປະເທດ ຫຼື ເຂດໃດໜຶ່ງ ເຊິ່ງມີປະຊາກອນແຈກຢາຍໄປຕາມຫົວໜ່ວຍຍ່ອຍຂອງພື້ນທີ່ນັ້ນໆ ແລະ ສາມາດບອກໄດ້ວ່າມີພາກສ່ວນໃດຂອງພື້ນທີ່ ທີ່ມີຈຳນວນປະຊາກອນອາໄສຢູ່ຫຼາຍ ຫຼື ໜ້ອຍພຽງໃດໂດຍບໍ່ໄດ້ຄິດເຖິງຂະໜາດຂອງພື້ນທີ່.

- ຄວາມໜາແໜ້ນຂອງປະຊາກອນ ແມ່ນການຄິດໄລ່ຂະໜາດ ຂອງພື້ນທີ່ທຽບກັບຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ອາໄສຢູ່ໃນພື້ນທີ່ເຊັ່ນ: ໃນພື້ນທີ່ແຫ່ງໜຶ່ງ ຫຼື ພື້ນທີ່ຍ່ອຍແຫ່ງນີ້ມີຈຳນວນປະຊາກອນອາໄສຢູ່ຈັກຄົນຕໍ່ກິໂລແມັດມົນທົນ ການຄິດໄລ່ຄວາມໜາແໜ້ນດ້ານປະຊາກອນຕ້ອງຮູ້ຈັກຈຳນວນປະຊາກອນ ແລະ ຂະໜາດຂອງພື້ນທີ່, ທີ່ປະຊາກອນອາໄສຢູ່ ເຊິ່ງມີວິທີການຄິດໄລ່ດັ່ງນີ້:

ສຸດຄິດໄລ່:

$$D = \frac{P}{S}$$

D = ຄວາມໜາແໜ້ນ

P = ຈຳນວນປະຊາກອນທັງໝົດໃນປະເທດ ຫຼື ເຂດໃດໜຶ່ງ

S = ເນື້ອທີ່ຂອງປະເທດ ຫຼື ເຂດໃດໜຶ່ງ

3.2 ລັກສະນະຂອງການແຈກຢາຍປະຊາກອນ

ໃນພື້ນທີ່ໂລກຊຶ່ງມະນຸດເຮົາດຳລົງຊີວິດຢູ່ປັດຈຸບັນນີ້ມີປະມານ 510 ລ້ານກິໂລຕາແມັດ, ໃນນັ້ນບັນດາມະຫາສະໝຸດໄດ້ກວມເອົາ $\frac{3}{4}$ ຂອງພື້ນທີ່ໂລກທັງໝົດ, ສ່ວນທີ່ຍັງເຫຼືອແມ່ນທີ່ດິນຊຶ່ງແຈກຢາຍຢູ່ຕາມບັນດາທະວີບ ແລະ ໝູ່ເກາະດອນຕ່າງໆປະມານ 149 ລ້ານກິໂລຕາແມັດທີ່ມະນຸດເຮົາສາມາດດຳລົງຊີວິດຢູ່ໄດ້ບໍ່ນັບທະວີບຂົ້ວໂລກໃຕ້ ເລີ່ມແຕ່ອາດິດມາເຖິງປັດຈຸບັນຈຳນວນປະຊາກອນໂລກນັບມື້ເພີ່ມຂຶ້ນລຽນຕິດດ້ວຍຮອບວຽນຈັງວະເພີ່ມເທົ່າຕົວ ສະນັ້ນ; ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ປະຊາກອນຈຳເປັນໄດ້ກະຈາຍຕົວອອກໄປຍັງບັນດາທະວີບໄປດ້ວຍກິດຈະການກໍ່ສ້າງເພື່ອດຳລົງຊີວິດຂອງມວນມະນຸດ.

ຕາຕະລາງທີ4: ອັດຕາສ່ວນການແຈກຢາຍປະຊາກອນໂລກຕາມແຕ່ລະທະວີບ, ຊຸມປີ 1650 – 2005 (%)

ທະວີບ	ປີ			
	1650	1750	1850	2005
ອາຊີ	53,8	61,5	61,1	60,6
ເອີຣົບ	21,5	21,2	24,2	11,4
ອາເມຣິກາ	2,8	1,9	5,4	13,7
ອັຟລິກກາ	21,5	15,1	9,1	13,8
ໂອເຊອານ	0,4	0,3	0,2	0,5
ທົ່ວໂລກ	100,0	100,0	100,0	100,0

3.2.1 ທະວີບອາຊີ

ອາຊີ (ຝຣັ່ງ: Asie; ອັງກິດ: Asia; ກຣີກ: $A\sigma\iota\alpha$ ເອເຊຍ) ເປັນທະວີບໃຫຍ່ແລະມີປະຊາກອນຫລາຍທີ່ສຸດໃນໂລກຕັ້ງຢູ່ໃນຊີກໂລກເໜືອ ແລະຕາເວັນອອກ ຄວບຄຸມພື້ນທີ່ຮ້ອຍລະ 8.7 ຂອງຜິວໂລກ (ຮ້ອຍລະ 30 ຂອງສ່ວນທີ່ເປັນພື້ນດິນ) ແລະມີປະຊາກອນປະມານ 3,900 ລ້ານຄົນ ຫຼືຮ້ອຍລະ 60 ຂອງປະຊາກອນມະນຸດປັດຈຸບັນ ລະຫວ່າງຄຣິສຕະວັດທີ່ 20 ປະຊາກອນອາຊີເພີ່ມຂຶ້ນເກືອບສາມເທົ່າ

ຕາຕະລາງທີ5: ອາຊີຕາເວັນອອກ

ທຸງຊາດ	ປະເທດ	ພາສາອັງກິດ (English)	ນະຄອນຫຼວງ	ພາສາອັງກິດ (English)	ພື້ນທີ່ (ຕລ.ກມ.)	ປະຊາກອນ (ຄ.ສ. 2017)
	<u>ຈີນ</u>	<u>China</u>	<u>ປັກກິ່ງ</u>	<u>Beijing</u>	9,671,018	1,403,500,365
	<u>ເກົາຫຼີເໜືອ</u>	<u>North Korea</u>	<u>ພຽງຍາງ</u>	<u>Pyongyang</u>	120,540	25,368,620
	<u>ເກົາຫຼີໃຕ້</u>	<u>South Korea</u>	<u>ເຊອຸນ</u>	<u>Seoul</u>	100,140	50,791,919
	<u>ຍີ່ປຸ່ນ</u>	<u>Japan</u>	<u>ໂຕກຽວ</u>	<u>Tokyo</u>	377,944	127,748,513
	<u>ມົງໂກລີ</u>	<u>Mongolia</u>	<u>ອູລານບາຕາ</u>	<u>Ulaanbaatar</u>	1,564,116	3,027,398

ຕາຕະລາງທີ6: ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້

ທຸງຊາດ	ປະເທດ	ພາສາອັງກິດ (English)	ນະຄອນຫຼວງ	ພາສາອັງກິດ (English)	ຜືນທີ່ (ຕລ.ກມ.)	ປະຊາກອນ (ຄ.ສ. 2017)
	ຜະມ້າ (ມຽນມາ)	Burma (Myanmar)	ເນປິດໍ	Naypyidaw	678,000	52,885,223
	ບຣູໄນ	Brunei	ບັນດາເຊີລີເບີ ກາວັນ	Bandar Seri Begawan	5,765	423,196
	ກຳປູເຈຍ	Cambodia	ຟະນິມເປັນ	Phnom Penh	181,035	15,762,370
	ອິນໂດເນເຊຍ	Indonesia	ຈາກາຕາ	Jakarta	1,904,569	261,115,456
	ລາວ	Laos	ວຽງຈັນ	Vientiane	236,800	6,758,353
	ມາເລເຊຍ	Malaysia	ກົວລາລຸມປູ	Kuala Lumpur	329,758	31,187,265
	ຟີລິບປິນ	Philippines	ມະນິລາ	Manila	300,000	103,320,222
	ສິງກະໂປ	Singapore	ສິງກະໂປ	Singapore	712	5,622,455
	ໄທ	Thailand	ບາງກອກ	Bangkok	514,000	68,863,514
	ຕິມໍເລັດສະເຕ	Timor-Leste	ດິລີ	Dili	15,010	1,268,671
	ຫວຽດນາມ	Vietnam	ຮ່າໂນ້ຍ	Hanoi	337,912	94,569,072

ຕາຕະລາງທີ7: ອາຊີໃຕ້

ທຸງຊາດ	ປະເທດ	ພາສາອັງກິດ (English)	ນະຄອນຫຼວງ	ພາສາອັງກິດ (English)	ຜືນທີ່ (ຕລ.ກມ.)	ປະຊາກອນ (ຄ.ສ. 2017)
	ອາຟະການິດ ສະຖານ	Afghanistan	ກາບູນ	Kabul	647,500	34,656,032
	ບັງກລາເທດ	Bangladesh	ທາກາ	Dhaka	147,570	162,951,560
	ບູຖານ	Bhutan	ທິມຟູ	Thimphu	48,394	797,765
	ອິນເດຍ	India	ນິວເດລີ	New Delhi	3,287,240	1,324,171,354
	ມານດິວ	Maldives	ມາເລ	Malé	300	427,756
	ເນປານ	Nepal	ກາດມານດູ	Kathmandu	147,181	28,982,771
	ປາກິດ ສະຖານ	Pakistan	ອິດສະລາມາ ບັດ	Islamabad	803,940	193,203,476
	ສິລັງກາ	Sri Lanka	ສີຊະຍະ ວັດທະນະ ປຸຣະໂກຕເຕ	Sri Jayawarde nepura Kotte	65,610	20,798,492

ຕາຕະລາງທີ8: ອາຊີກາງ

ທຸງຊາດ	ປະເທດ	ພາສາອັງກິດ (English)	ນະຄອນຫຼວງ	ພາສາອັງກິດ (English)	ຜືນທີ່ (ຕລ.ກມ.)	ປະຊາກອນ (ຄ.ສ. 2017)
--------	-------	-------------------------	-----------	-------------------------	--------------------	------------------------

	ກາຊັກ ສະຖານ	Kazakhstan	ນວນຊຸນ ຕານ	Nur- Sultan	2,724,900	17,987,736
	ກຽກກິດ ສະຖານ	Kyrgyzstan	ບິດສເກັກ	Bishkek	194,500	5,955,734
	ອູດສະເບ ກິດ ສະຖານ	Uzbekistan	ຕັສເກັນ	Tashkent	447,400	31,446,795
	ຕັດຈິກິດ ສະຖານ	Tajikistan	ດູຊານເບ	Dushanbe	143,100	8,734,951
	ຕວັກເມ ນິດ ສະຖານ	Turkmenist an	ອາສກາບັດ	Ashgabat	488,100	5,662,544

ຕາຕະລາງທີ9: ອາຊີຕາເວັນຕົກສ່ຽງໃຕ້

ທຸງຊາດ	ປະເທດ	ພາສາອັງກິດ (English)	ນະຄອນຫຼວງ	ພາສາອັງກິດ (English)	ຜືນທີ່ (ຕລ.ກມ.)	ປະຊາກອນ (ຄ.ສ. 2017)
	ອາຣັບບີຊາ ອູດິດ	Saudi Arabia	ຣີຢາດ	Riyadh	1,960,58 2	32,275,687
	ອາກເມນີ	Armenia	ເຢເຣວານ	Yerevan	29,743	2,924,816
	ອາແຊກໄບ ຊານ	Azerbaijan	ບາກູ	Baku	86,600	9,725,376
	ບາເຣນ	Bahrain	ມານາມາ	Manama	665	1,425,171
	ຊິບ (ໄຊປຣັດ)	Cyprus	ນິໂກຊີ	Nicosia	9,251	1,170,125

	ສະຫະນະຄອນ ເອເມຣັດ ອາ ຣັບ	United Arab Emirates	ອາບູດາບີ	Abu Dhabi	82,880	9,269,612
	ອີຣານ	Iran	ເຕເຮຣານ	Tehran	1,648,19 5	80,277,428
	ອີຣັກ	Iraq	ບາກດາດ	Baghdad	438,317	37,202,572
	ອິດສະຣາແອນ	Israel	ເຢຣູຊາເລັມ	Jerusalem	20,770	8,191,828
ຈໍແດນ	ຊອກດານີ	Jordan	ອາມມານ	Amman	89,342	9,455,802
	ກູເວດ	Kuwait	ນະຄອນກູ ເວດ	Kuwait City	17,820	4,052,584
	ລີບັງ	Lebanon	ເບຣຸດ	Beirut	10,452	6,006,668
	ໂອມານ	Oman	ມາສັກດ	Muscat	236,800	2,569,804
	ປາເລດສະຕິນ	Palestine	ເຢຣູຊາເລັມ (ນິຕິໄນ) ຮາມານລາ (ຝິດຕິໄນ)	Jerusalem (<i>De jure</i>) Ramallah (<i>De facto</i>)	6,220	4,790,705
	ກາຕາ	Qatar	ໂດຮາ	Doha	11,437	2,569,804
ຊີເຣຍ	ຊີຣີ	Syria	ດາມັສ	Damascus	185,180	18,430,453
	ຕວັກກີ	Turkey	ອັງກາລາ	Ankara	783,562	79,512,426

	ເຢເມນ	Yemen	ຊານາ	Sana'a	527,090	27,584,213
---	-------	-------	------	--------	---------	------------

3.2.2 ທະວີບເອີຣົບ

ທະວີບເອີຣົບ ແມ່ນເຂດທີ່ມີການເຕົ້າໂຮມປະຊາກອນຫຼາຍກວ່າເຄົາປະມານ 11,4% ຂອງປະຊາກອນໂລກ ແລະ ທະວີບນີ້ເປັນທີ່ມີການແຈກຢາຍປະຊາກອນເກືອບສະໝໍ່າສະເໝີດິດຖ້າທຽບໃສ່ບັນດາທະວີບອື່ນໆ ໃນໂລກ ຍ້ອນວ່າ: ເປັນທະວີບທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາສູງແລະມີຫຼາຍປະເທດກໍ່ກາຍເປັນປະເທດມະຫາອຳນາດດ້ານເສດຖະກິດ ປະຊາກອນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຕັ້ງຈຳນວນປະຊາກອນຫຼາຍກວ່າ 1 ລ້ານຄົນມີ 40 ກວ່າຕົວເມືອງ. ໃນນັ້ນເດັ່ນກວ່າໝູ່ ແມ່ນຕົວເມືອງລອນດອນ (11 ລ້ານຄົນ)ຕົວເມືອງມຸດສະກູ (9 ລ້ານຄົນ).ຕົວເມືອງປາຣີ (9.5 ລ້ານຄົນ)ປະເທດທີ່ມີຈຳນວນປະຊາກອນຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ ປະເທດເຢຍລະມັນ(82 ລ້ານຄົນ)ປະເທດອັງກິດ(59 ລ້ານຄົນ)ປະເທດອິຕາລີ ແລະ ຝຣັ່ງ (59 ລ້ານຄົນ).

ເອີຣົບ (ອັງກິດ: Europe) ແມ່ນທະວີບໃນທິດຕາເວັນຕົກ. ມີຖານະເປັນທະວີບທາງປະຫວັດສາດ ແລະວັດທະນະທຳ. ໃນທາງພູມິສາດ ແມ່ນອະນຸທະວີບທີ່ຢູ່ທາງດ້ານຕາເວັນຕົກຂອງມະຫາທະວີບເອີລາຊີ. ມີພົມແດນທາງເໜືອຕິດກັບມະຫາສະໝຸດອາກຕິກ ທາງຕາເວັນຕົກຕິດກັບມະຫາສະໝຸດອັດລັງຕິກ ທາງໃຕ້ຕິດກັບທະເລເມດີແຕກລາເນ ແລະທະເລດຳ ດ້ານຕາເວັນອອກຕິດກັບພູເຂົາອຸລັນ ແລະທະເລກາສະປຽນ.

ຕາຕະລາງທີ10: ທະວີບເອີຣົບ

ທຸງຊາດ	ປະເທດ	ພື້ນທີ່ (km ²)	ປະຊາກອນ	ນະຄອນຫຼວງ
	ອານບານີ	28,748	2,876,591 ຕີຣານາ	
	ເຢຍລະມັນ	357,168	82,800,000 ແບກແລັງ	
	ອັງໂດລາ	468	77,281 ອັງໂດລາລາເວຍາ	
	ອາກເມນີ	29,743	2,924,816 ເຢຣວານ	
	ໂອຕຣິດ	83,858	8,823,054 ວຽນ	
	ອາແຊກໄບຊານ	86,600	9,911,646 ບາກູ	
	ແບນຊິກ	30,528	11,358,357 ບຣູແຊລ	
	ເບລາຣຸດຊີ	207,560	9,504,700 ມິນ	

ທຸງຊາດ	ປະເທດ	ພື້ນທີ່ (km ²)	ປະຊາກອນ	ນະຄອນຫຼວງ
	ບົດສະນີ ແຮກເຊໂກວິນາ	51,129	3,531,159	ຊາຣາເຍໂວ
	ບູນກາລີ	110,910	7,101,859	ໂຊຟຢ
	ຊີບ (ໄຊປຣັດ)	9,251	1,170,125	ນີໂກຊີ
	ກຣົວຊີ	56,542	4,284,889	ຊາເກັບ
	ດານມາກ	43,094	5,748,796	ໂກເຟີນນາກ
	ແອັດສະປາຍ	505,990	46,698,151	ມາດິດ
	ແອັດສະໂຕນີ	45,226	1,319,133	ຕານລິນ
	ແຟງລັງ	336,593	5,509,717	ເຮນຊິນກິ
	ຝຣັ່ງ	547,030	67,348,000	ປາຣີ
ຈໍຣ໌ເຈຍ	ຊອກຊີ	69,700	3,718,200	ຕະບິລີຊີ
	ເກຣັກ	131,957	10,718,565	ອາແຕນ
	ຮິງກາລີ	93,030	9,797,561	ບູດາເປດ
	ອຽກລັງ	70,280	4,761,865	ດູບລັງ
	ອິດສະລັງ	103,000	350,710	ເຣກຍາວິກ
	ອິຕາລີ	301,338	60,589,445	ໂຣມ

ທຸງຊາດ	ປະເທດ	ພື້ນທີ່ (km ²)	ປະຊາກອນ	ນະຄອນຫຼວງ
	ກາຊັກສະຖານ	2,724,900	17,987,736	ນວນຊຸນຕານ
	ເລດໂຕນີ (ລັດເວຍ)	64,589	1,925,800	ຮີກາ
	ເລັກເຕນສະເຕນ	160	38,111	ວາດຸຊ
	ລິດຕ້ວນີ	65,300	2,800,667	ວິນນິອຸສ
	ລຸກຊຳບວກ	2,586	602,005	ລຸກຊຳບວກ
	ມາເຊໂດນີເໜືອ	25,713	2,103,721	ສະໂກບເຊ
	ມານຕາ	316	445,426	ລາວາເລດ
	ໂມນດາວີ	33,846	4,434,547	ຊີຊີເນົາ
	ໂມນາໂກ	2.020	38,400	ໂມນາໂກ
	ມິງເຕເນໂກຣ	13,812	642,550	ປອດໂກຣິກາ
	ນອກແວ	385,203	5,295,619	ອຸສໂລ
	ໂຮນລັງ	41,543	17,271,990	ວໍນາ
	ໂປໂລຍ	312,685	38,422,346	ວາຊີວິ
	ປອກຕຸຍການ	92,212	10,379,537	ລິຊະບົນ
	ຣູມານີ	238,397	19,638,000	ບູກາເຣດ
	ສະຫະຣາຊອານາຈັກ	244,820	66,040,229	ລອນດອນ

ທຸງຊາດ	ປະເທດ	ພື້ນທີ່ (km ²)	ປະຊາກອນ	ນະຄອນຫຼວງ
	ຣຸດຊີ (ລັດເຊຍ)	17,098,246	144,526,636	ມິດສະກູ
	ຊັງມາລິໂນ	61.2	33,285	ຊັງມາລິໂນ
	ແຊັກບີ	88,361	7,040,272	ເບນກາດ
	ສະໂລວາກີ	49,035	5,435,343	ບາຕິດສະລາວາ
	ສະໂລເວນີ	20,273	2,066,880	ຍູບເຢຍນາ
	ຊູແອດ	450,295	10,151,588	ສະຕໍກໂຮມ
	ສະວິດ	41,285	8,401,120	ແບນ (ຟິດຕິໄນ)
	ເຊັກກີ	78,866	10,610,947	ປຣາກ
	ຕວັກກີ	783,356	80,810,525	ອັງກາລາ
	ອູແກຣນ	603,628	42,418,235	ກຽບ
	ວາຕິກັງ	0.44	1000	ວາຕິກັງ
ລວມ	50	10,180,000	743,000,000	

3.2.3 ທະວີບອາເມລິກາ

ປະຊາກອນປະມານ 13,7% ແລະ ດຳລົງຊີວິດຢູ່ພາກຕາເວັນອອກ ເພາະເຂດນີ້ເປັນເຂດທີ່ຮາບພຽງ ດິນອຸດົມສົມບູນດຳເນີນການຜະລິດກະສິກຳໄດ້ດີ, ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງມີແຮ່ທາດຕ່າງໆທີ່ສຳຄັນ ເພື່ອຮັບໃຊ້ ໃນກິດຈະການອຸດສາຫະກຳ ສະເພາະສະຫາລັດອາເມລິກາ ມີປະຊາກອນເຖິງ 305 ລ້ານຄົນ, ມີສອງຈຸດທີ່ ສຳຄັນ: ເຂດແຄມຝັ່ງທະເລດ້ານຕາເວັນອອກມີເມືອງນິວຢອກ 706 ລ້ານຄົນ, ເມືອງຊິກາໂກ 7 ລ້ານຄົນ, ແລະ ອີກຈຸດໜຶ່ງແມ່ນເຂດທະເລດ້ານຕາເວັນຕົກ ແລະ ເຂດແມ່ນ້ຳຕ່າງໆຢູ່ອາເມລິກາໃຕ້ກໍ່ແມ່ນຈຸດໜຶ່ງທີ່ ປະຊາກອນອາໄສຢູ່ຫຼາຍເຊັ່ນ: ເບຣຊິນ 168 ລ້ານຄົນ.

3.2.4 ທະວີບອັຟຣິກາ

ທະວີບອັຟຣິກາມີປະຊາກອນທັງໝົດປະມານ 13,8% ມີປະຊາກອນປະມານ 749 ລ້ານຄົນ, ທະວີບນີ້ກໍ່ເຊັ່ນດຽວກັນກັບທະວີບອື່ນໆ ເຊິ່ງມີການແຈກຢາຍປະຊາກອນບໍ່ດຸ່ນດ່ຽງ ເຂດທີ່ມີປະຊາກອນອາໄສຢູ່ຫຼາຍ ແມ່ນເຂດທີ່ພຽງປາກແມ່ນ້ຳນິນບໍລິເວນອ່າວກີເນ. ຕົວເມືອງສຳຄັນມີຈຳນວນປະຊາກອນອາໄສຢູ່ຫຼາຍ ເຊັ່ນ: ເມືອງເດີເກ (8 ລ້ານຄົນ), ເມືອງອາເລັກຊັງດຣີ (2ລ້ານຄົນ), ປະເທດທີ່ມີປະຊາກອນອາໄສຢູ່ຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນປະເທດນີເຊຣອາ(102ລ້ານຄົນ) ປະເທດເອຢິບ(67ລ້ານຄົນ)ເອທິໂອປີ (55,8ລ້ານຄົນ).

3.2.5 ທະວີບໂອເຊອານີ

ໂອເຊອານີເປັນທະວີບນ້ອຍມີຈຳນວນປະຊາກອນກວມເອົາປະມານ 0,5% ມີປະຊາກອນປະມານ 30 ລ້ານຄົນ, ເຊິ່ງດຳລົງຊີວິດຢູ່ກະແຈກກະຈາຍ ປະຊາກອນເກືອບທັງໝົດແມ່ນເຕົ້າໂຮມຢູ່ທາງພາກຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ຂອງທະວີບເຊັ່ນ: ເມືອງຊິດນີ້ແມ່ນເບີກ ເຊິ່ງເປັນເຂດກະສິກຳ ແລະ ອຸດສາຫະກຳຂະຫຍາຍຕົວສູງ ພ້ອມທັງມີລະບົບການຄົມມະນະຄົມສະດວກ ປະເທດທີ່ມີຈຳນວນຜົນຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ ອົດສະຕາລີ (18ລ້ານຄົນ), ປາປົວກິນີ (4,1 ລ້ານຄົນ).

ເມື່ອພວກເຮົາສັງເກດລວມເບິ່ງແລ້ວຈຳນວນປະຊາກອນສ່ວນຫຼາຍແມ່ນອາໄສຢູ່ໃນລະດັບຕ່ຳກວ່າ 200 ແມັດ ລົງມາປະມານ 56,2% ຂອງປະຊາກອນໂລກ ແຕ່ເນື້ອທີ່ຂອງພາກສ່ວນນີ້ພັດມີພຽງແຕ່ 27,8% ຂອງເນື້ອທີ່ທະວີບເຫຼົ່ານັ້ນ ຕົວຢ່າງ: ປະເທດອັງກິດ ມີປະຊາກອນປະມານ 4/5 ແມ່ນດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນເຂດທີ່ມີລະດັບສູງແຕ່ 0-100 ແມັດ, ຝຣັ່ງ ໂປໂລຍ ເຢຍລະມັນປະຊາກອນດຳລົງຊີວິດຢູ່ເຂດທີ່ມີລະດັບສູງບໍ່ເກີນ 500 ແມັດ, ສະເພາະປະເທດເນເທີແລນປະຊາກອນ 2/5 ແມ່ນດຳລົງຊີວິດຢູ່ເຂດທີ່ມີລະດັບຕ່ຳກວ່າ 0ແມັດ.

ເຂດທີ່ມີປະຊາກອນອາໄສຢູ່ໜ້ອຍຫຼືບໍ່ມີເລີຍນັ້ນໄດ້ແກ່ເຂດພູສູງທຸລະກັນດານ,ເຂດໜາວຈັດເຂດແຫ້ງແລ້ງ,ເຂດທະເລຊາຍ ແລະ ເຂດປ່າຕຶບໜາເຂດສູນສູດ ແຕ່ໃນເງື່ອນໄຂປັດຈຸບັນ,ມະນຸດເຮົາພັດມີຄວາມສາມາດຕັ້ງຖິ່ນຖານບ້ານເຮືອນໄດ້ເກືອບທຸກໆບ່ອນເທິງໜ້າໂລກ. ໂດຍນຳໃຊ້ວິທະຍາການ, ວິທະຍາສາດຕ່າງໆ ເພື່ອປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມນັ້ນໄດ້ເຊັ່ນ: ການດຳລົງຊີວິດຂອງຊາວແອດສະກີໂມຢູ່ຂົ້ວໂລກເໜືອ ສ່ວນເຂດພູສູງ ກໍ່ມີປະຊາກອນອາໄສຢູ່ຫຼາຍເຊັ່ນ: ຕົວເມືອງເມັກຊິໂກ ຢູ່ລະດັບສູງ 2355 ແມັດ, ຕົວເມືອງໂບໂກດາ (ໂກລິມບີ) ຢູ່ລະດັບສູງ2550 ແມັດ ຕົວເມືອງ ກິໂຕ (ເອກົວເຕີ) ຢູ່ລະດັບສູງ 2550 ແມັດ ຕົວເມືອງລາປາດ ຢູ່ລະດັບສູງ5640 ແມັດ.

3.3 ຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງປະຊາກອນ

ຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງປະຊາກອນ ມັນສອງແສງໃຫ້ພວກເຮົາເຫັນໄດ້ຈຸດເຕົ້າໂຮມປະຊາກອນທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນພື້ນທີ່ໃດໜຶ່ງອັນແນ່ນອນ. ຄວາມໜ້າແໜ້ນປະຊາກອນສູງເທົ່າໃດລະດັບຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາກອນກໍ່ສູງເທົ່ານັ້ນກົງກັນຂ້າມຄວາມໜ້າແໜ້ນຕ່ຳລະດັບການເຕົ້າໂຮມປະຊາກອນຕ່ຳ ຕົວຢ່າງ: ໃນປີ ຄ.ສ 1989 ທົ່ວໂລກມີປະຊາກອນທັງໝົດ 5,203 ລ້ານຄົນ ເຊິ່ງຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງປະຊາກອນແມ່ນ 35 ຄົນ ຕໍ່ 1ກິໂລຕາແມັດ ເມື່ອຮອດປີ 1995 ຄວາມໜ້າແໜ້ນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນເທົ່າຕົວຕາມຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 41ຄົນຕໍ່ 1ກິໂລຕາແມັດ ແຕ່ຄິດໄລ່ເປັນແບບນີ້ທະວີບທີ່ມີປະຊາກອນອາໄສຢູ່ຢ່າງໜ້າແໜ້ນລະດັບຄວາມໜ້າແໜ້ນແມ່ນສູງກວ່າຄວາມໜ້າແໜ້ນສະເລ່ຍຂອງໂລກສອງເທົ່າ, ສູງກວ່າອັຟຣິກາ ແລະ ອາເມລິກາສອງເທົ່າ, ສູງກວ່າທະວີບໂອເຊອານີ 25ເທົ່າ.

- ບໍລິເວນເອີຣົບຕາເວັນຕົກ ແລະ ເອີຣົບກາງໄດ້ແກ່ ຝຣັ່ງ, ອັງກິດ, ໂຮນລັງ, ແບນຊິກ ແລະ ເຢຍລະມັນ. ທະວີບນີ້ມີຄວາມໜ້າແໜ້ນສູງທຽບໃສ່ທະວີບອື່ນໆເຊັ່ນ: ທຽບໃສ່ທະວີບອັຟຣິກາແມ່ນສູງກວ່າ 3ເທື່ອ, ທຽບໃສ່ອາເມລິກາສູງກວ່າ 4ເທື່ອ ແລະ ອົດສະຕາລີສູງກວ່າ 22 ເທື່ອ.

- ບໍລິເວນຕາເວັນອອກຂອງອາເມລິກາເໜືອໄດ້ແກ່ສະຫາລັດອາເມລິກາ ແລະ ການາດາ

ຕາຕະລາງ11: ເນື້ອທີ່, ຈຳນວນພື້ນ ແລະ ຄວາມໜາແໜ້ນສະເລ່ຍຂອງປະຊາກອນໂລກ

ຊື່ທະວີບ	ເນື້ອທີ່ (ລ້ານkm ²)	ຈຳນວນພື້ນ (ລ້ານຄົນ)	ຄິດເປັນເປີເຊັນ	ຄວາມໜາແໜ້ນ (ຄົນ/km ²)
ທະວີບອາຊີ	44,4	3.585	61	80
ທະວີບເອີຣົບ	10,5	729	12	70
ທະວີບອາຟຣິກາ	30,3	749	13	24
ທະວີບອາເມລິກາ	42,1	809	8	19
ທະວີບໂອເຊອານີ	8,5	30	5	04
ທະວີບຂົວໂລກໃຕ້	13,2	00	-	00
ທົ່ວໂລກ	149,0	5.901	-	39

4. ປະຫວັດການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ

ປະຊາກອນລາວໄດ້ມີປະຫວັດສາດອັນຍາວນານ ແລະ ໄດ້ຕັ້ງຫຼັກແຫຼ່ງຢູ່ຜືນແຜ່ນດິນທີ່ເອີ້ນວ່າ “ ອານາຈັກລ້ານຊ້າງ ” ໃນເມື່ອກ່ອນ ແລະ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ. ໃນປະຈຸບັນເຊິ່ງເປັນເວລາຫຼາຍພັນປີມາແລ້ວ ແຕ່ກໍ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທີ່ຈະຫາຫຼັກຖານອັນຊື່ແຈງເພື່ອຢັ້ງຢືນເຖິງຈຳນວນປະຊາກອນລາວໃນສະໄໝກ່ອນ ດັ່ງນັ້ນ: ຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາຕື່ມອີກ ໃນປະຫວັດສາດລາວສະໄໝກ່ອນໄດ້ປະກົດມີການສຳຫຼວດປະຊາກອນລາວໃນປີ ຄ ສ 1377 ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ກະສັດອົງໜຶ່ງໄດ້ຊື່ວ່າ ພະເຈົ້າສາມແສນໄທ ກໍ່ເນື່ອງຈາກວ່າໄດ້ມີປະຊາກອນລາວ ປະມານ 3 ແສນຄົນ ຕໍ່ຈາກນັ້ນມາຈົນເຖິງໄລຍະຕົກເປັນຫົວເມືອງຂຶ້ນ ຝຣັ່ງຈຶ່ງສາມາດຮູ້ອີກວ່າໃນປີ ຄ ສ 1900 ໄດ້ມີປະຊາກອນລາວທົ່ວປະເທດ ພຽງແຕ່ 712.700 ຄົນ ຮອດປີ 1920 ຈຳນວນປະຊາກອນລາວໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 183.900 ຄົນ, ໝາຍຄວາມວ່າໃນຮອບ 20 ປີ ຈຳນວນປະຊາກອນຈຶ່ງໄດ້ເພີ່ມເທົ່າຕົວຮອດປີ 1960 ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 1.900.000ຄົນ, ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 1.900.000 ຄົນ, ປະຊາກອນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເທົ່າຕົວໃນຮອບ 40 ປີ ເວົ້າລວມການເພີ່ມປະຊາກອນໃນໄລຍະນີ້ແມ່ນຍ້ອນການເພີ່ມແບບທຳມະຊາດເປັນຈຸດໜັກ ພ້ອມເຂົ້າຊຸມປີ 1960-1975 ຈຳນວນປະຊາກອນລາວໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນຂະຫຍາຍຕົວໄວຂຶ້ນກວ່າແຕ່ກ່ອນຊຶ່ງບັນຫາຕົ້ນຕໍກໍ່ຍັງແມ່ນການເພີ່ມແບບທຳມະຊາດສ່ວນການອົບພະຍົບເຂົ້າປະເທດນັ້ນແມ່ນມີໜ້ອຍຕົ້ນຕໍແມ່ນຊາວຫວຽດນາມ, ຈີນ, ອິນເດຍ. ສະນັ້ນຕົກມາເຖິງທ້າຍໄລຍະນີ້ຈຳນວນປະຊາກອນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເຖິງ 3.000.000 ລ້ານຄົນ ໃນປີ 1970, ມາເຖິງປີ 2018 ມີຈຳນວນປະຊາກອນທັງໝົດຈຳນວນ 6,961,210 ຄົນ.

ນັບແຕ່ວັນທີ 2-12-1975 ເປັນຕົ້ນມາ, ເຖິງແມ່ນວ່າຜົນສະທ້ອນຂອງສົງຄາມຍັງມີຢູ່ກໍ່ຕາມແຕ່ຍ້ອນອັດຕາການເກີດສູງ ແລະ ຄຽງຄູ່ກັບອັດຕາການຕາຍຕໍ່າສະນັ້ນອັດຕາການເພີ່ມປະຊາກອນອີງຕາມການສຳຫຼວດປະຊາກອນລາວໃນປີ 1985 ໃຫ້ຮູ້ວ່າທົ່ວປະເທດມີຈຳນວນປະຊາກອນ 3.584.803 ຄົນ, ໃນນັ້ນ; ຍັງມີ 1.827.688 ຄົນ ແລະ ມາເຖິງການສຳຫຼວດປະຊາກອນປີ 1995 ຈຳນວນປະຊາກອນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 4.581.258 ຄົນ. ໃນນັ້ນ, ມີຍີງ 2.315.931 ຄົນ ມາຮອດ ປີ 2018 ຈຳນວນປະຊາກອນມີ

6.961.210 ແລະ ຢູ່ໃນໄລຍະຂອງການສໍາຫຼວດນີ້ໄດ້ມີອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນແມ່ນ 42.5%.

ຕາຕະລາງທີ 12: ສະພາບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນລາວແຕ່ປີ ຄ ສ 1900–ຄ ສ 2018

ປີ ຄ.ສ	ຈຳນວນປະຊາກອນ (ຄົນ)	ໝາຍເຫດ
1900	400.000	-
1910	548.000	-
1920	813.000	-
1930	986.000	-
1940	1.087.000	-
1950	1.309.000	-
1960	1.900.000	-
1970	3.000.000	-
1980	3.199.000	-
1990	4.140.000	-
1995	4.581.000	-
2000	5.200.000	-
2005	5. 621.982	-
2006	5.747.587	-
2007	5.873.616	-
2008	6.000.379	-
2010	6.256.197	-
2011	6.385.057	-
2012	6.514.432	-
2014	6.576.000	-

2015	6.664.000	-
2016	6.758.353	-
2017	6.858.160	-
2018	6.961.210	-

ກ. ປະຊາກອນເພີ່ມໄວແມ່ນຍ້ອນອັດຕາການເກີດຢູ່ໃນລະດັບສູງ (CBR = 4,1%) ແລະ ອັດຕາການຕາຍ ພັດທຸດລົງໄວ(CDR=15%) ບັນຫານີ້ແມ່ນຍ້ອນພັກ ແລະ ລັດຖະບານກໍ່ຄືອຳນາດການປົກຄອງທຸກຂັ້ນ, ບໍ່ ພຽງແຕ່ໄດ້ຮັບປະກັນຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນຄົນໃນທົ່ວປະເທດເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຍັງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ ສຸຂະພາບຂອງປະຊາຊົນບັນດາຜູ້.

ຂ. ສະພາບການແຕ່ງງານຂອງປະຊາກອນກໍ່ມີຜົນສະທ້ອນໂດຍກົງເຖິງການເອົາລູກຄູ່ຜົວເມຍອາຍຸກະສຽນ ຂອງການແຕ່ງງານແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນຕາມກົດເກນແລ້ວ ຍິງ-ຊາຍ ໄດ້ແຕ່ງງານໄວໂອກາດມີລູກກໍ່ຫຼາຍຂຶ້ນ ຢູ່ປະເທດເຮົາເຖິງວ່າຈະມີການກຳນົດອາຍຸກະສຽນການແຕ່ງງານໄວແລ້ວກໍ່ຕາມແຕ່ຍັງບໍ່ທັນປະຕິບັດເອົາຈິງ ເອົາຈິງເທື່ອ ແລະ ອີກບັນຫາໜຶ່ງແມ່ຍິງລາວມີອາຍຸແຕ່ 35–49ປີກໍ່ຍັງສາມາດເກີດລູກໄດ້ຫຼາຍເຊັ່ນ: ຜົນຂອງ ການສຳຫຼວດປະຊາກອນປີ 1995 ຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າ:ແມ່ຍິງລາວທີ່ຢູ່ໃນກຸ່ມອາຍຸ 45-49ປີ, ຍັງສາມາດເກີດລູກ ເຖິງ 4,4%.

ຄ. ສະພາບການຄົງຕົວຂອງຮີດຄອງປະເພນີ ແລະ ຈິດຕະສາດອັນເກົ່າແກ່ຍັງຄົງຄ້າງຢູ່ນຳປະຊາຊົນບັນດາຜູ້ ເຊັ່ນ: ຜູ້ໃດມີລູກຫຼາຍຖືວ່າມີບຸນຫຼາຍ, ຕ້ອງເກີດລູກຫຼາຍເພື່ອເປັນກຳລັງແຮງງານໃນການຜະລິດຕ້ອງການ ລູກຫຼາຍຍ້ອນວ່າ: ເມື່ອເວລາເຖົ້າສາລາຈະໄດ້ມີບ່ອນເຝິງ...

ງ. ລະດັບການສຶກສາ, ສາທາລະນະສຸກຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ເຂດພູດອຍຍັງຕ່ຳຫຼາຍ ຫຼື ບາງບ່ອນກໍ່ບໍ່ມີ ການສຶກສາເລີຍ ສະນັ້ນ, ໂອກາດທີ່ຈະເຂົ້າໃຈ ເພື່ອຈະວາງແຜນຄອບຄົວນັ້ນມີໜ້ອຍເຖິງວ່າຈະມີໂຄງການ ເກີດລູກຫ່າງ ແລະ ເອົາລູກໜ້ອຍທີ່ກຳລັງປະຕິບັດໃນປັດຈຸບັນນີ້, ກໍ່ພຽງແຕ່ດຳເນີນປົກກະຕິຢູ່ໃນເຂດ ສະດວກແລະເຂດຈະເລີນເທົ່ານັ້ນ.

ບັນຫາຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ, ໄດ້ເຮັດໃຫ້ອັດຕາການເພີ່ມປະຊາກອນ ແບບທຳມະຊາດຢູ່ໃນ ລະດັບສູງສົມຄວນ, ອີງຕາມຕົວເລກຂອງການເພີ່ມປະຊາກອນປັດຈຸບັນນີ້ (2,6%) ຫາກວ່າ, ບໍ່ມີສະພາບອັນ ໃດກະທົບຕໍ່ອັດຕາສ່ວນຕ່າງໆ ດ້ານປະຊາກອນແລ້ວຮອດປີ 2018 ມີປະຊາກອນເຖິງ 6.800.000 ຄົນ ແລະ ປີ 2020 ຈະມີ 8.700.000 ຄົນ, ໝາຍຄວາມວ່າແຕ່ລະປີຈະມີຈຳນວນປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າ 100.000 ຄົນ.

-ປະຊາກອນລາວ ດຳລົງຊີວິດຢູ່ເບົາບາງ, ກະແຈກກະຈາຍຢູ່ເຂດພູສູງທາງພາກເໜືອ, ທາງພາກຕາເວັນ ອອກ, ເຂດພູພຽງທາງພາກກາງ ແລະ ໃຕ້ ເຂດນີ້ເປັນເຂດທີ່ມີຊັບພະຍາກອນຫຼາຍຊະນິດ ແຕ່ພັດເປັນເຂດ ທຸລະກິດການ ການຄົມມະນາຄົມພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍ, ພື້ນຖານເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວຊ້າ, ລະດັບການ ສຶກສາຕ່ຳ ແລະ ເປັນເຂດຊົນເຜົ່າອາໄສຢູ່.

-ປະຊາກອນລາວອາໄສຢູ່ຢ່າງໜາແໜ້ນຕາມຕົວເມືອງນ້ອຍ-ໃຫຍ່ໃນທົ່ວປະເທດໂດຍສະເພາະແມ່ນ ບັນດາຕົວເມືອງທີ່ເປັນທີ່ຕັ້ງວ່າການແຂວງ ແລະ ທີ່ຕັ້ງວ່າການເມືອງເຊັ່ນ: ເມືອງຫຼວງພະບາງ, ເມືອງໄຊ, ເມືອງໂພນໂຮງ4ຕົວເມືອງ ເທດສະບານກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ.

-ລັກສະນະຂອງການແຈກຢາຍປະຊາກອນລາວ ບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີຍັງສະແດງລະຫວ່າງບັນດາແຂວງ, ບັນດາເມືອງໃຫຍ່- ເມືອງ ນ້ອຍ ແລະ ລະຫວ່າງໝູ່ບ້ານດ້ວຍກັນເຊັ່ນ:ແຂວງທີ່ມີຈຳນວນພົນລະເມືອງຫຼາຍກ່

ວາໝູ່ແມ່ນແຂວງສະຫວັນນະເຂດ, ກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ, ຈຳປາສັກ, ຫຼວງຜະບາງ ແລະແຂວງທີ່ມີ
ພົນລະເມືອງໜ້ອຍກວ່າໝູ່ແມ່ນ ໄຊສົມບູນ, ເຊກອງ.

ຕາຕະລາງ 13: ຈຳນວນປະຊາກອນ, ເນື້ອທີ່ ແລະ ຄວາມໜາແໜ້ນຂອງປະຊາກອນ.

ລ/ດ	ຊື່ ແຂວງ	ຈຳນວນພົນ (ຄົນ)	ເນື້ອທີ່ (Km)	ຄວາມໜາແໜ້ນ (ຄົນ/Km)
1	ກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ	528,129	3,920	135
2	ຝັງສາລີ	152,820	16,270	9
3	ຫຼວງນ້ຳທາ	114,519	9,325	12
4	ອຸດົມໄຊ	210,820	15,370	14
5	ບໍ່ແກ້ວ	113,493	6,196	18
6	ຫຼວງຜະບາງ	365,333	16,875	22
7	ຫົວພັນ	146,414	16,500	15
8	ໄຊຍະບູລີ	291,705	16,389	18
9	ຊຽງຂວາງ	200,075	15,880	13
10	ວຽງຈັນ	286,089	15,927	18
11	ບໍລິຄຳໄຊ	163,847	14,863	11
12	ຄຳມ່ວນ	360,304	16,315	22
13	ສະຫວັນນະເຂດ	874,660	21,774	40
14	ສະລະວັນ	256,550	10,691	24
15	ເຊກອງ	63,836	7,665	8
16	ຈຳປາສັກ	500,994	15,415	33
17	ອັດຕະປື	87,182	10,320	8
18	ໄຊສົມບູນ	54,112	7,105	7
ລວມທັງໝົດ		4,581,258	236,800	19

5. ການແຈກຢາຍຂອງປະຊາກອນລາວ

ປະຊາຊົນລາວປະກອບດ້ວຍຫຼາຍຊົນເຜົ່າ ເຊິ່ງເອີ້ນວ່າ"ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ"ການຕັ້ງຖິ່ນຖານຂອງແຕ່ລະເຜົ່າມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນດັ່ງນີ້:

- ລາວລຸ່ມ: ສ່ວນຫຼາຍຕັ້ງຖິ່ນຖານໃນເຂດທີ່ພຽງເຂດລ້ອງແມ່ນ້ຳຂອງຫຼືເຂດແມ່ນ້ຳຕ່າງໆເຊິ່ງເໝາະສົມແກ່ການຜະລິດກະສິກຳ...
- ລາວເທິງ:ສ່ວນໃຫຍ່ຕັ້ງຖິ່ນຖານໃນເຂດພູພຽງບໍລິເວນ(ພາກໃຕ້)ຂອງປະເທດເຊັ່ນ: ແຂວງຈຳປາສັກ, ແຂວງ ເຊກອງ, ແຂວງ ອັດຕະປືແລະແຂວງ ສາລະວັນ.
- ລາວສູງ: ສ່ວນຫຼາຍອາໄສຢູ່ພູສູງເຂດພາກເໜືອຂອງລາວຂອງປະເທດເຊັ່ນ: ແຂວງຊຽງຂວາງ, ແຂວງຫຼວງພະບາງ...

ການແຈກຢາຍຂອງປະຊາກອນລາວໃນແຕ່ລະເຂດບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີ(ເຂດປະຊາກອນອາໄສຢູ່ໜ້າແໜ້ນແມ່ນເຂດທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ,ສະດວກແກ່ການຄົມມະນາຄົມ...ເຂດທີ່ມີປະຊາກອນອາໄສຢູ່ໜ້ອຍຫຼືເປົາບາງແມ່ນເຂດທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທຸລະກິດດານ).

ຕາຕະລາງທີ 14: ການແຈກຢາຍຂອງປະຊາກອນລາວ, ປີ 2016

ລ/ດ	ຊື່ແຂວງ	ເນື້ອທີ່/ km^2	ຈຳນວນປະຊາກອນ	ຍິງ	ຊາຍ	ຄວາມໜ້າແໜ້ນຄົນ/ km^2
1	ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ	3,920	704,010	370,293	369,717	189
2	ຜົ້ງສາລີ	16,270	172,286	85,830	86,456	11
3	ຫຼວງນ້ຳທາ	9,325	156,667	79,109	77,558	17
4	ອຸດົມໄຊ	15,360	285,874	143,161	142,713	19
5	ບໍ່ແກ້ວ	6,196	157,422	79,116	78,306	25
6	ຫຼວງພະບາງ	16,875	431,439	215,440	215,999	26
7	ຫົວພັນ	16,500	302,809	150,095	152,714	18
8	ໄຊຍະບູລີ	16,839	360,195	178,301	181,893	22

9	ຊຽງຂວາງ	16,358	257,683	127,652	130,031	16
10	ວຽງຈັນ	22,554	454,660	223,392	231,269	20
11	ບໍລິຄຳໄຊ	14,863	248,378	122,738	125,641	17
12	ຄຳມ່ວນ	16,315	360,304	183,070	177,234	22
13	ສະຫວັນນະເຂດ	21,774	874,660	442,866	431,794	40
14	ສາລະວັນ	10,691	349,478	177,856	171,662	33
15	ເຊກອງ	7,665	92,642	46,749	45,830	12
16	ຈຳປາສັກ	15,415	634,756	319,886	314,870	41
17	ອັດຕະປື	10,320	121,134	61,740	59,394	12
18	ໄຊສົມບູນ	4,506	85,168	-	-	19

5.1 ຄວາມໝາຍແໜ້ນ

ປະເທດລາວເຮົາເປັນປະເທດດຽວທີ່ຢູ່ໃນພາກພື້ນອາຊີອາຄະເນ ມີຄວາມໝາຍແໜ້ນຂອງປະຊາກອນ ຕໍ່ກວ່າໝູ່, ຄວາມໝາຍແໜ້ນທາງປະຊາກອນຂອງບັນດາປະເທດຕ່າງໆທີ່ຢູ່ອ້ອມຂ້າງປະເທດລາວ ເຊັ່ນ: ຫວຽດນາມ , ມຽນມາ , ກຳປູເຈຍ, ສິງກະໂປ ຊຶ່ງຄວາມໝາຍແໜ້ນນັ້ນໄດ້ສ່ອງແສງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມອາດສາມາດຂອງທຳມະຊາດທີ່ສະໜອງທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ພື້ນທີ່ເຜື່ອບຸກເບີກສ້າງເສດຖະກິດຂອງຄົນລາວຍັງມີເນື້ອທີ່ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃນອະນາຄົດ.

5.2 ລັກສະນະການແຈກຢາຍ

ປະຊາຊົນລາວປະກອບດ້ວຍຫຼາຍຊົນເຜົ່າ ເຊິ່ງເອີ້ນວ່າ"ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ"ການຕັ້ງຖິ່ນຖານຂອງແຕ່ລະເຜົ່າມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນດັ່ງນີ້:

- ລາວລຸ່ມ: ສ່ວນຫຼາຍຕັ້ງຖິ່ນຖານໃນເຂດທົ່ງພຽງເຂດລ້ອງແມ່ນ້ຳຂອງຫຼືເຂດແມ່ນ້ຳຕ່າງໆເຊິ່ງເໝາະສົມແກ່ການຜະລິດກະສິກຳ.
- ລາວເທິງ: ສ່ວນໃຫຍ່ຕັ້ງຖິ່ນຖານໃນເຂດພູພຽງບໍລິເວນ(ພາກໃຕ້)ຂອງປະເທດເຊັ່ນ: ແຂວງຈຳປາສັກ, ແຂວງ ເຊກອງ, ແຂວງ ອັດຕະປືແລະ ແຂວງ ສາລະວັນ.
- ລາວສູງ: ສ່ວນຫຼາຍອາໄສຢູ່ພູສູງເຂດພາກເໜືອຂອງລາວຂອງປະເທດເຊັ່ນ: ແຂວງຊຽງຂວາງ, ແຂວງຫຼວງພະບາງການແຈກຢາຍຂອງປະຊາກອນລາວໃນແຕ່ລະເຂດບໍ່ສະໜ້າສະເໝີ(ເຂດປະຊາກອນອາໄສຢູ່ໜ້າແໜ້ນແມ່ນເຂດທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນ, ສະດວກແກ່ການຄົມມະນາຄົມ, ເຂດທີ່ມີປະຊາກອນອາໄສຢູ່ໜ້ອຍຫຼືເປົາບາງແມ່ນເຂດທີ່ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທຸລະກິດ).

ຮູບທີ 20: ປະຊາກອນລາວ

ບົດທີ 3

ລັກສະນະຂອງປະຊາກອນ

1. ຈຳນວນປະຊາກອນ

ຈຳນວນປະຊາກອນແມ່ນໝາຍເຖິງ: ຈຳນວນພົນລະເມືອງທັງໝົດທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນບໍລິເວນໃດໜຶ່ງ ເຊັ່ນ: ປະເທດລາວໃນປີ 2.000 ມີປະຊາກອນທັງໝົດ 5.2 ລ້ານຄົນ, ຈຳນວນປະຊາກອນແມ່ນຂໍ້ມູນທີ່ສຳຄັນ ເບື້ອງຕົ້ນໃນເວລາຕ້ອງການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບທ້ອງຖິ່ນໃດໜຶ່ງ ບໍ່ວ່າໃນລະດັບບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານ, ເມືອງ, ແຂວງ, ລະດັບຊາດ, ລະດັບທະວີບ, ຕະຫຼອດຮອດລະດັບໂລກ. ຈຳນວນປະຊາກອນຈະຕ້ອງອີງໃສ່ເຂດແດນແລະ ໄລຍະເວລາດັ່ງມີລາຍລະອຽດລຸ່ມນີ້:

ກ. ເຂດແດນ

ເຂດແດນຫຼືຊາຍແດນແມ່ນໝາຍເຖິງຕົວກຳນົດປະຊາກອນເຊັ່ນ: ປະຊາກອນໂລກ, ປະຊາກອນທະວີບ ເອີຣົບ, ປະຊາກອນທະວີບອາຊີ, ປະຊາກອນປະເທດລາວ, ປະຊາກອນກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ, ປະຊາກອນເມືອງ ໄຊເສດຖາ, ປະຊາກອນບ້ານຈອມມະນີ, ປະຊາກອນເຂດເທດສະບານ, ປະຊາກອນເຂດຊົນນະບົດຫຼືແບ່ງຕາມ ລັກສະນະອື່ນໆເຊັ່ນ: ປະຊາກອນເຂດພາກເໜືອ, ປະຊາກອນເຂດພາກກາງແລະປະຊາກອນເຂດພາກໃຕ້.

ຂ. ການປ່ຽນແປງຂອງປະຊາກອນ

ປະຊາກອນມີການປ່ຽນແປງຢູ່ຕະຫຼອດເວລາເນື່ອງຈາກວ່າ: ມີການເກີດ, ການຕາຍແລະການຍ້ານຖິ່ນ ຖານ. ດັ່ງນັ້ນ, ເມື່ອເວົ້າເຖິງຈຳນວນປະຊາກອນຂອງທ້ອງຖິ່ນໃດໜຶ່ງຫຼືປະເທດໃດໜຶ່ງຈະຕ້ອງມີເວລາທີ່ແນ ນອນມາອ້າງອີງ.

ຮູບທີ 21: ຕົວເມືອງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ຈຳນວນປະຊາກອນແມ່ນສິ່ງທຳອິດທີ່ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນເຖິງສະພາບລວມຂອງປະຊາກອນພາຍໃນປະເທດ, ຄືດັ່ງທີ່ຮູ້ແລ້ວວ່າ, ປະເທດລາວມີປະຊາກອນປະມານ 5,2 ລ້ານຄົນ ໃນປີ 2000 ຊຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ເຮົາຮູ້ໂລດວ່າ, ປະເທດລາວເຮົາມີປະຊາກອນໜ້ອຍ, ຖ້າທຽບໃສ່ບັນດາປະເທດອ້ອມຂ້າງເຊັ່ນ: ປະເທດຟີລິບປິນມີປະຊາກອນ 77,2 ລ້ານຄົນໃນປີ 2001, ປະເທດອິນໂດເນເຊຍມີປະຊາກອນ 206,1 ລ້ານຄົນໃນປີ 2001 ແລະຈະມີຄວາມຮູ້ສຶກໄດ້ທັນທີວ່າ: ປະເທດຈີນແລະປະເທດອິນເດຍມີຈຳນວນປະຊາກອນຫຼາຍກວ່າໝູ່ໃນໂລກ (ປະເທດທີ່ມີປະຊາກອນຫຼາຍທີ່ສຸດແມ່ນປະເທດຈີນອັນດັບທີ 1 ຂອງໂລກ), ຈຳນວນປະຊາກອນຂອງສອງປະເທດບວກເຂົ້າກັນຈະມີຫຼາຍກວ່າ 2 ຕື້ຄົນ.

ຮູບທີ 22: ລັກສະນະປະຊາກອນປະເທດຟີລິບປິນ

2. ໂຄງປະກອບຂອງປະຊາກອນ

ໃນການສຶກສາວິຊາປະຊາກອນສາດອາຍຸແລະເພດແມ່ນສ່ວນປະກອບພື້ນຖານທີ່ສຳຄັນຂອງປະຊາກອນທີ່ພວກເຮົາຕ້ອງຮູ້, ໂຄງປະກອບທາງດ້ານເພດແລະໂຄງປະກອບທາງດ້ານອາຍຸຂອງປະຊາກອນແມ່ນໝາຍເຖິງປະຊາກອນປະກອບດ້ວຍເພດຍິງ-ເພດຊາຍເທົ່າໃດ, ມີອັດຕາສ່ວນເທົ່າໃດ, ແຕ່ລະກຸ່ມອາຍຸມີຈຳນວນເທົ່າໃດແລະມີອັດຕາສ່ວນເທົ່າໃດຂອງປະຊາກອນລວມ, ໂຄງປະກອບທາງເພດແລະອາຍຸມີຄວາມສຳຄັນເຊັ່ນ: ເມື່ອສຶກສາຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບການຈະເລີນຜັນ, ອາຍຸແລະເພດຂອງປະຊາກອນແມ່ນຕົວກຳນົດທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດຕໍ່ຄວາມອາດສາມາດໃນການມີລູກແລະການເກີດລູກ, ອັດຕາການຕາຍຂອງປະຊາກອນຈະສູງຫຼືຕໍ່າ, ຂຶ້ນກັບຈຳນວນແລະອັດຕາສ່ວນຂອງແມ່ຍິງໃນໄລຍະຈະເລີນຜັນ. ການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບການຕາຍຂອງປະຊາກອນຕ້ອງກຳນົດເອົາເພດແລະອາຍຸມາສຶກສາຮ່ວມກັນ, ປະຊາກອນເພດຊາຍແລະເພດຍິງມີອັດຕາການຕາຍແຕກຕ່າງກັນ, ໂຄງປະກອບອາຍຸແລະເພດຍິງມີຄວາມສຳຄັນໃນການຄົ້ນຄວ້າກຽມນຳໃຊ້ແຮງງານ, ການເມືອງ, ວັດທະນະທຳສັງຄົມແລະອື່ນໆ.

ປະຊາກອນຢູ່ໃນໝູ່ບ້ານໜຶ່ງ, ເມືອງໜຶ່ງ, ແຂວງໜຶ່ງ, ຢູ່ໃນປະເທດໜຶ່ງຈະປະກອບດ້ວຍສະມາຊິກຈຳນວນໜຶ່ງ, ຊຶ່ງສະມາຊິກແຕ່ລະຄົນຈະມີລັກສະນະປະຈຳຕົວຫຼາຍດ້ານເຊັ່ນ: ລັກສະນະດ້ານອາຍຸ, ລັກສະນະ

ດ້ານເພດ,ລັກສະນະດ້ານການແຕ່ງງານ,ລັກສະນະທາງດ້ານການສຶກສາ,ລັກສະນະຊາດ-ສະສະໜາ,ຊົນເຜົ່າແລະອື່ນໆ.ໝາຍຄວາມວ່າ:ປະຊາກອນໃນທ້ອງຖິ່ນໜຶ່ງ,ໃນປະເທດໜຶ່ງປະກອບດ້ວຍຄົນຕ່າງເພດ,ຕ່າງໄວ,ຕ່າງສັນຊາດ,ສາສະໜາແລະອື່ນໆ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ,ຈະສາມາດກຳນົດລັກສະນະປະຈຳຕົວຂອງບຸກຄົນໄດ້ຫຼາຍດ້ານກໍ່ຕາມແຕ່ປະຊາກອນສາດມັກສຶກສາວິໄຈກ່ຽວກັບອົງປະກອບພຽງບາງດ້ານຄື:ດ້ານເພດ,ດ້ານອາຍຸ,ສະພາບການສົມລົດ,ລະດັບການສຶກສາ,ອາຊີບ,ການມີວຽກເຮັດງານທຳ,ສັນຊາດແລະສາສະໜາ ໂດຍຖືວ່າ:ລັກສະນະທີ່ເລືອກມາສຶກສາວິໄຈຈະຕ້ອງກ່ຽວພັນຢ່າງໄກ່ຊິດກັບປາກົດການທາງດ້ານປະຊາກອນຫຼືແມ່ນປັດໄຈທີ່ສຳຄັນສຶກສາວິໄຈປະກົດການທາງດ້ານປະຊາກອນທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ບໍລິເວນທີ່ສຶກສາ.

ການຈຳແນກປະຊາກອນອອກຕາມລັກສະນະປະຈຳຕົວຂອງບຸກຄົນດ້ານຕ່າງໆຈະຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າໃຈແຈ້ງຂຶ້ນກ່ຽວກັບປະກົດການຕ່າງໆທາງດ້ານປະຊາກອນມີອົງປະກອບຄືແນວໃດ,ມີອັດຕາສ່ວນເທົ່າໃດຂອງປະຊາກອນທັງໝົດແລະຍັງສາມາດປຽບທຽບກັບປະຊາກອນທ້ອງຖິ່ນອື່ນ.

ການສົມລົດຫຼືການແຕ່ງງານມີຜົນຕໍ່ການປ່ຽນແປງທາງດ້ານປະຊາກອນໂດຍຜ່ານການຈະເລີນຜັນ,ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ:ປະຊາກອນໃນປະເທດແຕ່ງງານແຕ່ອາຍຸຍັງນ້ອຍແລະເລີ່ມເກີດລູກຕັ້ງແຕ່ເລີ່ມໄວຈະເລີນຜັນຈະເຮັດໃຫ້ອັດຕາການເກີດສູງສິ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ອັດຕາການເພີ່ມຫຼືມີຈຳນວນປະຊາກອນຫຼາຍຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວ.

ເມື່ອແບ່ງປະຊາກອນອອກຕາມກຸ່ມອາຍຸແລະເພດລັກສະນະຕ່າງໆຂອງປະຊາກອນອອກຄືດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງຈະຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າໃຈລະອຽດຂຶ້ນຄື:ປະຊາກອນໃນແຕ່ລະກຸ່ມມີອັດຕາສ່ວນຫຼາຍໜ້ອຍຊໍ້າໃດແລະຍັງສາມາດສຶກສາທຽບລັກສະນະຂອງປະຊາກອນທ້ອງຖິ່ນນີ້ກັບປະຊາກອນທ້ອງຖິ່ນອື່ນອີກດ້ວຍ.

ຈາກການສຳຫຼວດຜົນລະເມືອງປີ 1995 ອັດຕາການຮູ້ໜັງສືທົ່ວໄປສຳລັບ ສ ປ ປ ລາວ ແມ່ນ 60/100,ຜົນລະເມືອງລາວອາຍຸ 15 ປີຂຶ້ນໄປ.ສືບຄົນໃດມີຢູ່ຫົກຄົນທີ່ສາມາດອ່ານແລະຂຽນພາສາລາວໄດ້, ອັດຕາການຮູ້ໜັງສືສູງສຸດແມ່ນຢູ່ກຳແພງນະຄອນຄືມີຜົນລະເມືອງທີ່ມີອາຍຸ 15 ປີຂຶ້ນໄປທີ່ສາມາດອ່ານແລະຂຽນພາສາລາວໄດ້ເຖິງ 85/100,ອັດຕາການຮູ້ໜັງສືຕໍ່າແມ່ນຢູ່ແຂວງຜົ້ງສາລີມີ 33/100 ແລະຢູ່ແຂວງຫຼວງນ້ຳທາມີ 33/100.

ອັດຕາການຮູ້ໜັງສືຂອງເພດຊາຍແມ່ນສູງກວ່າເພດຍິງຫຼາຍຄື:ອັດຕາສ່ວນຂອງເພດຊາຍແມ່ນ 4/100ສ່ວນເພດຍິງມີພຽງ 48/100.ຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງແລະຊົນນະບົດອັດຕາການຮູ້ໜັງສືຂອງເຂດຕົວເມືອງມີເຖິງ 65/100 ແຕ່ໃນເຂດຊົນນະບົດແມ່ນຕໍ່າກວ່າ 55/100.

ນອກຈາກອົງປະກອບດ້ານເພດ,ອາຍຸ,ສະພາບການສົມລົດ,ການມີວຽກເຮັດງານທຳແລະອົງປະກອບດ້ານອື່ນໆແລ້ວ,ອົງປະກອບທາງດ້ານສັນຊາດ,ອົງປະກອບທາງດ້ານສາສະໜາແລະອົງປະກອບທາງດ້ານຊົນເຜົ່າກໍ່ມີຄວາມສຳຄັນເຊັ່ນດຽວກັນຕາຕະລາງຂ້າງລຸ່ມນີ້ສະແດງໃຫ້ເຮົາເຫັນໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນວ່າ:ປະຊາກອນຂອງປະເທດລາວປະກອບດ້ວຍຈັກສັນຊາດ,ມີຈັກສາສະໜາ,ປະຊາກອນທີ່ມີສັນຊາດອື່ນນອກຈາກລາວມີຈັກສ່ວນຮ້ອຍ.

ການແຈກຢາຍຂອງຜົນລະເມືອງໃນປະເທດລາວແບ່ງຕາມສັນຊາດ, ອັດຕາສ່ວນໆໃຫຍ່ມີ 99,5/100ຂອງຜົນລະເມືອງຢູ່ໃນປະເທດແມ່ນຖືສັນຊາດລາວ,ປະມານ 0,3/100 ແມ່ນຖືສັນຊາດຫວຽດນາມ,ຊຶ່ງເປັນສັນຊາດທີ່ມີຜົນລະເມືອງຫຼາຍຈັດເປັນອັນດັບສອງຂອງປະເທດຖັດຈາກນັ້ນກໍ່ມີສັນຊາດໄທ,ຈີນຕາມລຳດັບ.

ຜົນລະເມືອງສ່ວນໃຫຍ່ມີ 65/100 ແມ່ນນັບຖືສາສະໜາພຸດ,ຜົນລະເມືອງທີ່ນັບຖືສາສະໜາຜີມີ 33/100ຖັດຈາກນັ້ນແມ່ນນັບຖືສາສະໜາຄຣິດສະຕຽນມີ 1,3/100 ແລະໜ້ອຍລົງຕາມລຳດັບ.

ອົງປະກອບຂອງປະຊາກອນທີ່ສໍາຄັນຢຶ່ງແມ່ນອົງປະກອບດ້ານເພດແລະອົງປະກອບດ້ານອາຍຸເພາະວ່າ, ເພດແລະອາຍຸຂອງຄົນແມ່ນປັດໄຈສໍາຄັນທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຄື: ການປ່ຽນແປງທາງດ້ານຈຳນວນ, ດ້ານອົງປະກອບແລະດ້ານການແຈກຢາຍຕາມບໍລິເວນຕ່າງໆ.

ຕາຕະລາງ15: ຜົນການສຳຫຼວດຊາວຕ່າງດ້າວທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ລາວ

ສັນຊາດ	ຊາຍ	ຍິງ	ລວມ	ສ່ວນຮ້ອຍ
ລາວ	2,248,854	2,302,588	4,551,442	99,5
ກຳປູເຈຍ	720	718	1,438	0,0
ຈີນ	2,325	1,919	4,244	0,1
ຜະມ້າ	220	196	416	0,0
ໄທ	1,369	974	2,343	0,1
ຫວຽດນາມ	7,075	7,176	14,251	0,3
ປະເທດໃນອາຊີອື່ນໆ	107	61	168	0,0
ປະເທດໃນເອີຣົບ	75	65	140	0,0
ປະເທດໃນອາຟຣິກາ	10	12	22	0,0
ອົດສະຕາລີ	11	8	19	0,0
ປະເທດອື່ນໆ	18	10	28	0,0
ບໍ່ບອກ	202	135	337	0,0
ລວມ	2,260,986	2,313,862	4,574,848	100

2.1 ໂຄງປະກອບດ້ານເພດ

ອັດຕາສ່ວນດ້ານເພດແມ່ນຈຳນວນເພດຊາຍສະເລ່ຍຕໍ່ເພດຍິງ 100 ຄົນອັດຕາສ່ວນທີ່ຕໍ່າກວ່າ100ຊຶ່ງບອກວ່າເພດຍິງຫຼາຍກວ່າເພດຊາຍແລະອັດຕາສ່ວນທີ່ສູງກວ່າ100ຊຶ່ງບອກວ່າເພດຊາຍຫຼາຍກວ່າເພດຍິງ.

ໂຄງປະກອບທາງເພດແມ່ນລັກສະນະສໍາຄັນ, ຊຶ່ງສົ່ງຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ການເກີດ, ການຕາຍ, ການແຕ່ງງານ, ການຍ້າຍຖິ່ນຖານແລະອື່ນໆ. ລາຍລະອຽດຕ່າງໆຂອງອົງປະກອບທາງເພດມີຜົນກະທົບຕໍ່ການເກີດ, ການຕາຍແລະການຍ້າຍຖິ່ນນັ້ນຈະອະທິບາຍໃນບົດຕໍ່ໄປ.

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ: ປະຊາກອນເພດຍິງແລະປະຊາກອນເພດຊາຍໃນທ້ອງຖິ່ນໃດໜຶ່ງຫຼືປະເທດໃດໜຶ່ງມັກຈະມີຈຳນວນບໍ່ເທົ່າກັນຄື: ອັດຕາສ່ວນຂອງເພດຊາຍຈະບໍ່ເທົ່າກັບ 50 ແລະອັດຕາສ່ວນເພດຈະບໍ່ເທົ່າກັບ 100 ເພາະເດັກຊາຍເກີດຫຼາຍກວ່າເດັກຍິງແຕ່ໃນຂະນະດຽວກັນນັ້ນ, ປະຊາກອນເພດຊາຍພັດມີອັດຕາການຕາຍສູງກວ່າປະຊາກອນເພດຍິງໃນທຸກກຸ່ມອາຍຸ. ນອກຈາກນີ້, ປະຊາກອນເພດໜຶ່ງມີຈຳນວນການຍ້າຍຖິ່ນຫຼາຍກວ່າປະຊາກອນອີກເພດໜຶ່ງເຊັ່ນ: ຜູ້ຊາຍຍ້າຍຖິ່ນໄລຍະທາງໄກຫຼາຍກວ່າແມ່ຍິງ, ສ່ວນການຍ້າຍຖິ່ນໄລຍະທາງໃກ້ແມ່ນແມ່ຍິງມີຈຳນວນຫຼາຍກວ່າຜູ້ຊາຍ, ໂຄງປະກອບດ້ານເພດຂອງປະຊາກອນມີຜົນກະທົບທາງກົງແລະທາງອ້ອມຕໍ່ການຈະເລີນຜັນ, ການຕາຍແລະການຍ້າຍຖິ່ນ, ການພົວພັນທີ່ເຫັນໄດ້ຢ່າງຈະແຈ້ງຄື:

ຄວາມບໍ່ເທົ່າທຽມກັນລະຫວ່າງຈຳນວນຜູ້ຊາຍແລະແມ່ຍິງໃນໄວໜຸ່ມສາວມີຜົນກະທົບຕໍ່ການແຕ່ງງານແລະຈຳນວນການເກີດ(ຈຳນວນຄົນໃນໄວໜຸ່ມສາວເພດໜຶ່ງຫຼາຍກວ່າອີກເພດໜຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ຄົນບາງສ່ວນຕ້ອງແກ່ຍາວເວລາການແຕ່ງງານອອກໄປຊຶ່ງປະກົດການດັ່ງກ່າວຈະສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ຈຳນວນການເກີດຫຼຸດລົງ). ນອກຈາກນີ້, ອົງປະກອບດ້ານເພດມີຜົນກະທົບຕໍ່ການແຈກຢາຍຂອງປະຊາກອນຕາມລັກສະນະຕ່າງໆເຊັ່ນ: ສະພາບການມີວຽກເຮັດງານທຳ, ອາຊີບ, ການສຶກສາແລະອື່ນໆ.

ຕາຕະລາງທີ16: ອັດຕາສ່ວນເພດຊາຍ ແລະ ອັດຕາສ່ວນເພດຍິງແບ່ງຕາມໝວດອາຍຸຂອງລາວໃນປີ 2000

ໝວດອາຍຸ	ຈຳນວນພົນ (ຫົວໜ່ວຍພັນຄົນ)			ອັດຕາສ່ວນ ເພດຊາຍ (ສ່ວນຮ້ອຍ)	ອັດຕາສ່ວນເພດຍິງ (ສ່ວນຮ້ອຍ)
	ລວມ	ຊາຍ	ຍິງ		
0-4	835	423	411	50,6	102,9
5-9	823	422	401	51,2	105,2
10-14	629	324	305	51,5	106,2
15-19	548	281	267	51,2	105,2
20-24	490	231	259	47,1	98,1
25-29	369	167	202	45,2	82,6
30-34	302	144	158	47,6	91,1
35-39	295	142	153	48,1	92,8
40-44	207	104	103	50,2	100,9
45-49	188	90	98	47,8	91,8
50-54	125	59	66	47.2	89,3
55-59	134	64	71	47.7	90.1
60-64	101	49	52	48.5	94.2
65-69	83	41	42	49.3	95.6
70-74	55	28	27	50.9	103.7
75-79	33	15	18	45.4	83.3
80-84	28	13	15	46.4	86.6

ລວມ	5.244	2.599	2.646	49.5	98.2
-----	-------	-------	-------	------	------

ອັດຕາສ່ວນເພດຂອງຜົນລະເມືອງລາວ, ຈາກການສຳຫຼວດຜົນລະເມືອງປີ 1955 ແມ່ນກວມ 77 ສ່ວນຮ້ອຍສົມທຽບໃສ່ອັດຕາສ່ວນເພດ ຈາກການສຳຫຼວດປີ 1985 ແມ່ນ 96,1 ແລະການຄາດຄະເນປີ 2000 ແມ່ນ 82,2 ສ່ວນຮ້ອຍ. ອັນນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ, ການແຈກຢາຍດ້ານເພດແມ່ນຄ່ອຍໆສະໝໍ່າສະເໝີຂຶ້ນລະຫວ່າງປີ 1995-2000.

ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບເພດມີຄວາມສຳຄັນໃນການສຶກສາແລະວິເຄາະທາງດ້ານປະຊາກອນທີ່ຈຳແນກຕາມເພດມີຄວາມສຳຄັນໃນການວິເຄາະກ່ຽວກັບການປະເມີນແລະຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງຈຳນວນປະຊາກອນໃນການວາງແຜນທາງດ້ານການທະຫານ, ການບໍລິການທາງດ້ານສາທາລະນະສຸກແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນແລະຕ້ອງການຂໍ້ມູນປະຊາກອນທີ່ຈຳແນກຕາມເພດທັງນັ້ນ, ສຳລັບການສຶກສາທາງດ້ານສັງຄົມສາດ, ຄວາມດຸ່ນດ່ຽງລະຫວ່າງເພດມີຜົນຕໍ່ປັດໄຈອື່ນໆໃນສັງຄົມແລະເສດຖະກິດຂອງຊຸມຊົນ.

(ຕາມຕົວເລກຂອງຈຳນວນປະຊາກອນລາວ ໃນປີ 2008 ເພດຍິງມີຈຳນວນຫຼາຍເຖິງ 3.007.339 ຄົນ ເຊິ່ງເທົ່າກັບ 50.11% ແລະ ເພດຊາຍ 2.993.041 ຄົນ ເທົ່າກັບ 49.81%)

2.2 ໂຄງປະກອບສ້າງດ້ານອາຍຸ

ອາຍຸແມ່ນອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນຂອງປະຊາກອນ, ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບໂຄງປະກອບດ້ານອາຍຸຂອງປະຊາກອນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດສຳລັບການວິເຄາະທາງປະຊາກອນສາດ, ນັກສັງຄົມສາດສົນໃຈເປັນພິເສດຕໍ່ໂຄງປະກອບດ້ານອາຍຸຂອງປະຊາກອນ. ເພາະວ່າ: ປະກົດການທາງດ້ານເສດຖະກິດແລະສັງຄົມ ສ່ວນຫຼາຍຢູ່ໃນຊຸມຊົນໜຶ່ງແມ່ນມາຈາກຈຳນວນແລະອັດຕາສ່ວນຂອງປະຊາກອນໃນແຕ່ລະກຸ່ມອາຍຸໃນຊຸມຊົນນັ້ນ, ອາຍຸແມ່ນປັດໄຈສຳຄັນໃນການຄິດໄລ່ຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ຢູ່ໃນໄວຮຽນ, ປະຊາກອນທີ່ຈະເປັນທະຫານ, ປະຊາກອນໃນໄວອອກແຮງງານແລະອື່ນໆ.

ຕາຕະລາງທີ 17: ໂຄງສ້າງດ້ານອາຍຸຈຳແນກຕາມເພດຂອງປະຊາກອນປະເທດລາວໃນປີ 2000

ຈຳນວນປະຊາກອນແບ່ງຕາມອາຍຸແລະເພດ (ຫົວໜ່ວຍພັນຄົນ)				ໂຄງສ້າງດ້ານອາຍຸຈຳແນກຕາມເພດ (ສ່ວນຮ້ອຍ)		
ໝວດອາຍຸ	ຈຳນວນ	ຊາຍ	ຍິງ	ລວມ	ຊາຍ	ຍິງ
0-4	835	423	411	15,9	16,3	15,5
5-9	823	422	401	15,7	16,2	15,2
10-14	629	324	305	12,0	12,5	11,5
15-19	548	281	267	10,5	10,8	10,1
20-24	490	231	259	9,2	9,9	9,8
25-29	369	167	202	7,0	6,4	7,5
30-34	302	144	158	5,8	5,5	6,0

35-39	295	142	153	5,6	5,5	5,8
40-44	207	104	103	3,9	4,0	3,9
45-49	188	90	98	3,6	3,5	3,7
50-54	125	59	66	2,4	2,3	2,5
55-59	134	64	71	2,6	2,5	2,7
60-64	101	49	52	1,9	1,9	2,0
65-69	83	41	42	1,6	1,6	1,6
70-74	55	28	27	1,0	1,1	1,0
75-79	33	15	18	0,6	0,6	0,7
80-84	28	13	15	0,5	0,5	0,6
ລວມ	5,244	2,599	2,646	100	100	100

ອົງປະກອບດ້ານອາຍຸ ແມ່ນການແຈກຢາຍຂອງຜົນລະເມືອງຕາມກຸ່ມອາຍຸ ແຕ່ 0-80 ປີຂຶ້ນໄປ.ສ່ວນຫຼາຍແລ້ວມັກຈັດເປັນກຸ່ມ,ກຸ່ມໜຶ່ງແມ່ນອາຍຸຫ່າງກັນ 5 ປີ.ຄືເລີ່ມແຕ່ກຸ່ມທີ່ມີອາຍຸ0-4 ປີ,5-9 ປີ ແລະຕ່າງໄປຈົນຮອດ 75 ປີ ຂຶ້ນໄປ ຫຼື 80 ປີ ຂຶ້ນໄປ.

ລັກສະນະທີ່ສໍາຄັນຂອງຄົນອີກຢ່າງໜຶ່ງ ແມ່ນອາຍຸ, ປະຊາກອນທ້ອງຖິ່ນໜຶ່ງຈະປະກອບດ້ວຍຄົນທີ່ມີອາຍຸແຕກຕ່າງກັນ, ຖ້າແບ່ງປະຊາກອນແບ່ງໝວດອາຍຸຈະຮູ້ວ່າປະຊາກອນມີອົງປະກອບດ້ານອາຍຸ ແລະ ໂຄງສ້າງດ້ານອາຍຸເປັນແນວໃດ. ຖ້າວ່າປະຊາກອນມີສ່ວນຂອງຄົນຢູ່ໃນໄວເດັກ, ໄວໜຸ່ມ ແລະ ອາຍຸ ລະຫວ່າງກາງຕໍ່າກວ່າ 20 ປີ. ເອີ້ນວ່າປະຊາກອນໜຸ່ມ, ຖ້າປະຊາກອນມີອັດຕາສ່ວນຂອງຄົນໄວກາງຄົນ, ອາຍຸສູງ ແລະ ມີອາຍຸກາງສູງກວ່າ 30 ປີ. ເອີ້ນວ່າປະຊາກອນອາຍຸສູງ.

ອົງປະກອບດ້ານອາຍຸຂອງປະຊາກອນສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະກົດການອື່ນໆຫຼາຍຢ່າງ,ປະຊາກອນຈະມີໂຄງສ້າງແນວໃດນັ້ນຂຶ້ນກັບການຈະເລີນພັນ, ການຕາຍ ແລະ ການຍ້າຍຖິ່ນເຊັ່ນ: ປະຊາກອນມີອັດຕາສ່ວນການຕາຍ,ການເກີດສູງໃນຂະນະທີ່ອັດຕາການຕາຍຫຼຸດລົງ ຈະເຮັດໃຫ້ອັດຕາສ່ວນໄວເດັກສູງ. ນອກຈາກນີ້,ໂຄງສ້າງດ້ານອາຍຸຂອງປະຊາກອນກໍ່ມີຜົນກະທົບເຊັ່ນ: ປະຊາກອນທີ່ມີອັດຕາສ່ວນຄົນສູງອາຍຸຫຼາຍຈະມີອັດຕາການຕາຍສູງ ມີຄວາມສໍາຄັນໃນການສຶກສາແລະວິເຄາະທາງດ້ານປະຊາກອນເຂົ້າໃນການສຶກສາກໍາລັງແຮງງານ , ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການວາງແຜນເພື່ອວິເຄາະການຕາຍ, ການຈະເລີນພັນແລະ ອື່ນໆ.

ອົງປະກອບດ້ານອາຍຸແມ່ນການແຈກຢາຍຂອງຜົນລະເມືອງຕາມອາຍຸແລະເພດຄືດັ່ງໄດ້ອະທິບາຍໃນເບື້ອງຕົ້ນແລ້ວວ່າ:ອົງປະກອບດ້ານອາຍຸແມ່ນການແຈກຢາຍຕາມໝວດອາຍຸ.ອົງປະກອບດ້ານເພດແມ່ນການແຈກຢາຍຂອງຜົນລະເມືອງຕາມເພດຄື: ເພດຍິງແລະເພດຊາຍ.

ດ້ານອາຍຸແລະເພດໂຄງສ້າງດັ່ງກ່າວແມ່ນສະແດງເຖິງອັດຕາສ່ວນຂອງປະຊາກອນຕາມໝວດອາຍຸ ແລະເພດຕໍ່ກັບຈໍານວນປະຊາກອນທັງໝົດ.ໂຄງສ້າງດ້ານອາຍຸແລະເພດເອີ້ນອີກຢ່າງໜຶ່ງວ່າ:ໂຄງສ້າງປະຊາກອນ (PopulationStructure), ໂດຍທີ່ ວ ໄປ ແລ້ ວ , ມັ ກ ສະ ແດງ ເປັ ນ ຮູ ບ ປີ ລີ ມິ ດ

(Population Pyramid) ເຊິ່ງຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າໃຈລະອຽດກ່ຽວກັບໂຄງປະກອບອາຍຸແລະເພດຂອງປະຊາກອນ ເປັນແນວໃດແລະສາມາດຄາດຄະເນໄດ້ວ່າ: ປະຊາກອນມີຂະບວນການທາງປະຊາກອນເປັນແນວໃດ, ຂະບວນການດັ່ງກ່າວແມ່ນ: ພາວະການຈະເລີນພັນ, ພາວະການຕາຍແລະການຍ້າຍຖິ່ນຖານເປັນແນວໃດໃນອະດີດແລະຈະປ່ຽນແປງແນວໃດໃນອະນາຄົດ.

ໃນຈຳນວນພົນລະເມືອງລາວ 6.000.379 ຄົນ (ຄ.ສ 2008), ໝວດອາຍຸແຕ່ 0 ຫາ 14 ປີ ກວມອັດຕາສ່ວນເຖິງ 37.8%, ໝວດອາຍຸແຕ່ 15 ຫາ 59 ປີ ມີ 56.5% ແລະ ໝວດອາຍຸແຕ່ 60 ປີຂຶ້ນໄປ ມີພຽງແຕ່ 6%. ກຸ່ມອາຍຸຕໍ່າຫາປານກາງກວມອັດຕາສ່ວນສູງຄືແນວນີ້ ບົ່ງບອກໃຫ້ຮູ້ວ່າປະຊາກອນລາວແມ່ນປະຊາກອນໜຸ່ມ ແລະ ສ່ວນວ່າກຸ່ມຄົນສູງອາຍຸ ມີພຽງແຕ່ 6% ນັ້ນ ສະແດງວ່າຄົນລາວມີອາຍຸຍືນສະເລ່ຍ ຕໍ່າ 64 ປີ (ຊາຍ 66 ປີ ແລະ ຍິງ 63 ປີ).

2.3 ໂຄງປະກອບດ້ານແຮງງານ ແລະ ອາຊີບ

ບັນຫາແຮງງານ ແລະ ອາຊີບຂອງປະຊາກອນມີຄວາມສຳຄັນເປັນຢ່າງຍິ່ງຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມຂອງຊາດໜຶ່ງໆ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນປະຊາກອນທີ່ຢູ່ໃນໄວອອກແຮງງານແຕ່ໄວອອກແຮງງານດັ່ງກ່າວກໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນລະຫວ່າງບັນດາປະເທດຕ່າງໆໃນໂລກ, ເປັນຕົ້ນແມ່ນລະຫວ່າງບັນດາປະເທດພັດທະນາແລ້ວກັບປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ.

ບັນດາປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວແມ່ນມີສະພາບຂາດແຄນແຮງງານ, ສ່ວນບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາມີແຮງງານຫຼາຍ. ຕົວຢ່າງ: ອັງກິດຕໍ່າກວ່າ 15 ປີ ກວມເອົາ 19% ສູງກວ່າ 65 ປີ ກວມເອົາ 16% ໝາຍຄວາມວ່າ: ໄວແຮງງານຂອງສັງຄົມກວມເອົາ 65% ເຊິ່ງນັບທັງໄວ 60 ປີແລະຕໍ່າກວ່າ 20 ປີ. ດັ່ງນັ້ນ, ຢູ່ໃນປະເທດນີ້ຈຶ່ງຂາດແຄນແຮງງານຜະລິດໃນອະນາຄົດ ເພາະວ່າແຮງງານທີ່ຈະທົດແທນມີພຽງແຕ່ 19% ເທົ່ານັ້ນ. ບັນດາປະເທດອື່ນໆເຊັ່ນ: ຝຣັ່ງ, ເຢຍລະມັນ, ອິຕາລີ... ກໍ່ມີສະພາບເຊັ່ນດຽວກັບອັງກິດ.

ອານເຊຣີໄວອາຍຸຕໍ່າກວ່າ 15 ປີ ກວມເອົາ 44% ສູງກວ່າ 65 ປີ ກວມເອົາ 4% ສະແດງວ່າຈຳນວນ 52% ຂອງປະຊາກອນຢູ່ໃນໄວອອກແຮງງານ ແລະ ມີຈຳນວນທີ່ຈະເລີນເຕີບໂຕທົດແທນ (ກວມເອົາ 44%) ພັດມີຈຳນວນຫຼາຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງມີແຮງງານພຽງພໍຢູ່ໃນປະເທດ ແລະ ລົ້ນເຫຼືອກັບສະພາບເສດຖະກິດຂອງປະເທດອານເຊຣີ, ບັນດາປະເທດອື່ນໆເຊັ່ນ: ເບຣຊິນ, ຫວຽດນາມ, ອິນໂດເນເຊຍ ແລະ ອື່ນໆກໍ່ມີສະພາບເຊັ່ນດຽວກັນນັ້ນ.

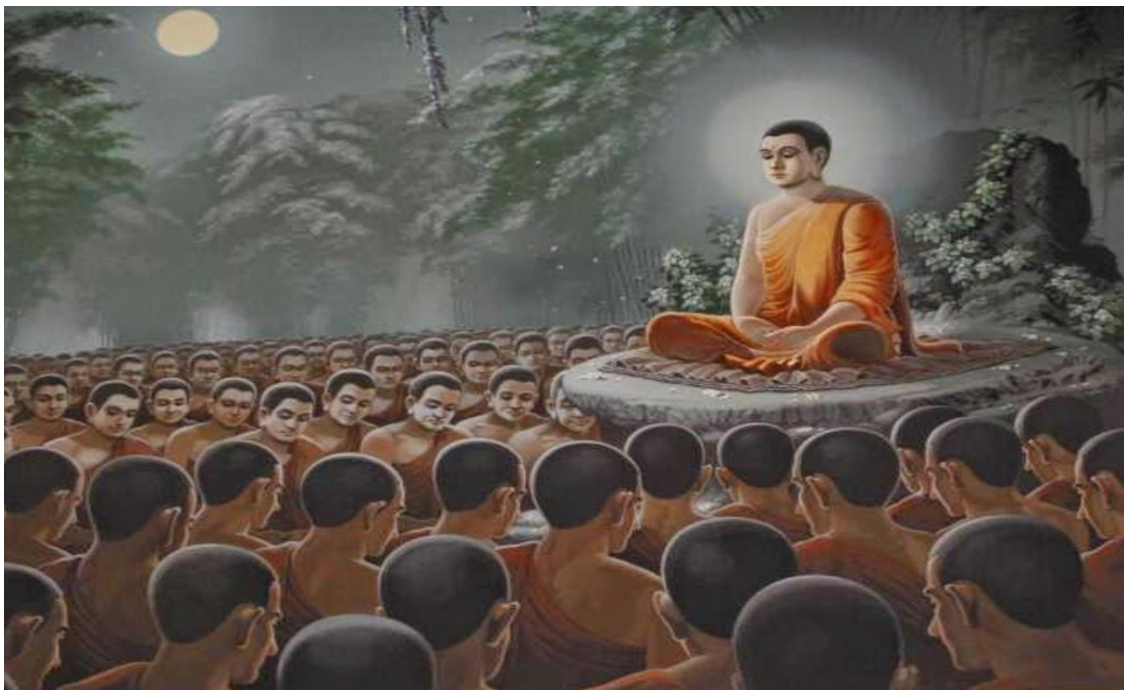
ໃນດ້ານອາຊີບຄວາມແຕກຕ່າງກັນລະຫວ່າງອາຊີບຂອງປະຊາກອນຢູ່ໃນບັນດາປະເທດກຳລັງພັດທະນາກັບປະເທດພັດທະນາແລ້ວກໍ່ແຕກຕ່າງກັນຢ່າງຈະແຈ້ງເຊັ່ນ: ບັນດາປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວມີແຮງງານປະກອບອາຊີບໃນອຸດສາຫະກຳຫຼາຍກວ່າການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ການບໍລິການ. ກົງກັນຂ້າມກັບບັນດາປະເທດກຳລັງພັດທະນາພັດມີແຮງງານໃນດ້ານກະສິກຳຫຼາຍກວ່າຂະແໜງອື່ນໆ. ແຕ່ສະເລ່ຍໃນທົ່ວໂລກແລ້ວປະຊາກອນເຮັດການກະສິກຳກວມເອົາອັດຕາສ່ວນໜ້ອຍກວ່າອຸດສາຫະກຳບວກໃສ່ການບໍລິການຄື: ກະສິກຳ 42,2% ອຸດສາຫະກຳ, ການບໍລິການ ແລະ ອື່ນໆກວມເອົາເຖິງ 57,8%, ມີຫຼາຍປະເທດໃນໂລກ ໂດຍສະເພາະແມ່ນບັນດາປະເທດໃນຂົງເຂດອາເມຣິກາໃຕ້, ອັຟຣິກາ ປະຊາກອນຢຶດຖືເອົາອາຊີບກະສິກຳເປັນສຳຄັນເຊັ່ນ: ອັງໂກລາ 85%, ມຸຖານ ແລະ ມຽນມາ 93%, ລາວ 85% ແຕ່ມີຫຼາຍປະເທດໃນເອີຣົບ, ອາເມຣິກາເໜືອມີແຮງງານທີ່ຢຶດເອົາອາຊີບ ກະສິກຳໜ້ອຍເຊັ່ນ: ອັງກິດ, ຄູເວດ 1%, ຝຣັ່ງ 7%, ເຢຍລະມັນ 6%, ອາເມຣິກາ 12%, ຍີ່ປຸ່ນ 7%. ການຈັດແບ່ງກຳລັງແຮງງານຕາມໝວດອາຊີບດັ່ງກ່າວບໍ່ແມ່ນອີງໃສ່ການຈັດຕັ້ງສັງຄົມ, ແຕ່ແມ່ນການຂະຫຍາຍຕົວຂອງສັງຄົມເປັນຕົວກຳນົດ ໝາຍຄວາມວ່າລະດັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງປະເທດ ແລະ ໂຄງສ້າງທາງດ້ານເສດຖະກິດເປັນຕົວຊີ້ບອກເຖິງການແຈກຢາຍຂອງກຳລັງແຮງງານໃນປະເທດນັ້ນໆ.

ໂດຍທົ່ວໄປນັ້ນ, ກຸ່ມຄົນທີ່ຢູ່ໃນໄວແຮງງານ ຫຼື ຜູ້ທີ່ຢູ່ໃນເກນອາຍຸເຮັດວຽກແມ່ນກຸ່ມຄົນທີ່ມີອາຍຸ ແຕ່ 15-64 ປີ ເຊິ່ງມັກຈະກວມເອົາອັດຕາສ່ວນໃຫຍ່ຂອງພົນລະເມືອງ. ກຸ່ມຄົນເຫຼົ່ານີ້ປະກອບໄປດ້ວຍຜູ້ ອອກແຮງງານຜະລິດທາງກາຍ (ດ້ວຍມື), ຜູ້ອອກແຮງງານຜະລິດທາງມັນສະໝອງ, ຜູ້ອອກແຮງງານຜະລິດ ທາງອ້ອມ ແລະ ຜູ້ທີ່ບໍ່ຖືກຈັດເຂົ້າຢູ່ໃນໂຄງສ້າງດ້ານອາຊີບຂອງປະຊາກອນ.

ກຸ່ມຄົນທີ່ຢູ່ໃນໄວອອກແຮງງານ ຫຼື ໄວກຳລັງແຮງງານແມ່ນກຸ່ມຄົນຜູ້ມີອາຍຸແຕ່ 15 ຫາ 60 ປີ ເຊິ່ງ ກວມເອົາອັດຕາເຖິງ 56.5% ຂອງພົນລະເມືອງທັງໝົດ. ໃນຈຳນວນຜູ້ອອກແຮງງານທັງໝົດນັ້ນ, ເຫັນວ່າຜູ້ ຜະລິດ ໂດຍກົງກວມເອົາອັດຕາສ່ວນຫຼາຍກວ່າໝູ່ ເຊິ່ງໃນນັ້ນ ຊາວກະສິກອນມີ 85% ແລະ ກຳມະກອນ-ວິ ສາວະກອນ ມີ 9%. ສ່ວນທີ່ເຫຼືອນັ້ນແມ່ນຜູ້ຜະລິດໂດຍທາງອ້ອມ (ພະນັກງານບໍລິຫານ, ຜູ້ບໍລິການ, ສຶກສາ, ວັດທະນະທຳ, ສາທາລະນະສຸກ) ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ບໍ່ມີອາຊີບແນວນອນ.

2.4 ໂຄງສ້າງດ້ານສາສະໜາ

ຄົນລາວສ່ວນຫຼາຍນັບຖື ສາສະໜາພຸດ ນິກາຍທິນະຍານ ເຊິ່ງເປັນສາສະໜາປະຈຳຊາດ (60% ຂອງ ປະຊາກອນທັງໝົດ) ຖັດຈາກ ສາສະໜາພຸດ ແມ່ນ ສາສະໜາ ບັນພະບຸລຸດຂອງຊົນເຜົ່າມົ້ງ ເຊິ່ງກວມເອົາ ປະມານ 15% ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ນອກຈາກນີ້ແລ້ວ ຍັງມີຊົນເຜົ່າກຸ່ມນ້ອຍອື່ນໆ ລວມທັງເຜົ່າລາວ ຈຳນວນໜຶ່ງ ນັບຖືສາສະໜາຄິດ ແລະ ອິສະລາມ ແຕ່ວ່າ ກວມເອົາອັດຕາສ່ວນໜ້ອຍຫຼາຍ. ສຳລັບ ສາສະໜາ ຄິດແລ້ວ, ສ່ວນຫຼາຍ ຈະມີຜູ້ນັບຖືເປັນກຸ່ມຄົນຫວຽດນາມ ທີ່ອົບພະຍົບເຂົ້າຢູ່ລາວ ແຕ່ສະໄໝສົງຄາມ, ສ່ວນ ສາສະໜາອິດສະລາມ ຝົບວ່າມີການນັບຖືໃນໝູ່ຊົນເຜົ່າສ່ວນໜ້ອຍ (ຊົນເຜົ່າຫໍ້) ທີ່ອາໄສຕາມຊາຍແດນຕິດ ກັບປະເທດມຽນມາ ແລະ ຊຸມຊົນມຸສະລິມທີ່ມີເສື້ອສາຍ ອາຊີໃຕ້.

ຮູບທີ23: ການນັບຖືສາສະໜາພຸດ

2.5 ໂຄງສ້າງດ້ານເຊື້ອຊາດ

ໃນປັດຈຸບັນ ສປປ ລາວ ມີ 1 ຊົນຊາດ ຄື:ຊົນຊາດລາວ, ມີ 49 ຊົນເຜົ່າ, ມີ 114 ກວ່າ ເຜົ່າຊົນ ແລະ ມີ4ໜວດພາສາ ມີດັ່ງນີ້:

- ໝວດທີ່ໃຊ້ພາສາຕະກູນ ລາວ-ໄຕ ຄື: ລາວ, ຜູ້ໄທ, ພວນ, ໄທດຳ, ໄທຂາວ, ລື້, ຍວນ, ແຊກ, ເມີ້ຍ, ກະດາບ, ຢັ່ງ, ໂຍ້ຍ, ຍໍ. ບັນດາຊົນເຜົ່າເຫຼົ່ານີ້ ສ່ວນຫຼາຍອາໄສຢູ່ຕາມເຂດລ້ອງແມ່ນ້ຳສາຍຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນລ້ອງແມ່ນ້ຳຂອງ ໂດຍກວມເອົາ 55% ຂອງຈຳນວນຜົນລະເມືອງທັງໝົດໃນທົ່ວປະເທດ.
- ໝວດທີ່ໃຊ້ພາສາຕະກູນ ມອນ-ຂະແມ: ປະກອບດ້ວຍເຜົ່າຂະມຸ(ກຶມມຸ), ລະເມດ, ລະເວນ, ລະແວ, ສ່ວຍ, ມະກອງ, ປະໂກະ, ແຍະ, ຍະເຫິນ, ເຈັງ, ສະລັກ, ຕະໂອ້ຍ,ເມືອງ (ມອນ), ຕຸມ, ສະລາງ, ຕີ, ສີລາ, ງວນ, ງົວ ເຊິ່ງກວມອັດຕາສ່ວນ 27% ຂອງຈຳນວນປະຊາກອນທັງໝົດ ແລະ ອາໄສຢູ່ພູຜູງທາງພາກໃຕ້ ແລະ ຢູ່ລຽບສາຍພູຫຼວງເປັນສ່ວນຫຼາຍ.
- ໝວດທີ່ໃຊ້ພາສາຕະກູນ ມົ້ງ-ຢ້າວ: ເຜົ່າມົ້ງ (ຂາວ, ດຳ, ລາຍ, ແດງ), ຢ້າວ, ແລນແຕນ, ອາຂາ, ປິລູ, ໂອມາ, ເອີຢາ, ລຸມາ. ເຊິ່ງອາໄສຢູ່ພູສູງທາງພາກເໜືອເປັນສ່ວນຫຼາຍ.
- ໝວດທີ່ໃຊ້ພາສາຕະກູນ ຈີນ-ຕິເບດ: ກໍ້, ກຸ່ຍ, ສີດາ, ພຸ່ນອຍ, ມຸເຊີ, ຮາຍີ, ໂລໂລ, ຫໍ້. ເຊິ່ງອາໄສຢູ່ບັນດາແຂວງພາກເໜືອ ໂດຍສະເພາະແມ່ນບັນດາແຂວງທີ່ມີຊາຍແດນຕິດກັບຈີນ ແລະ ມຽນມາ (ຜົ້ງສາລີ, ຫຼວງນ້ຳທາ, ອຸດົມໄຊ, ຫົວພັນ).

ນອກຈາກ 4 ໝວດພາສາດັ່ງກ່າວແລ້ວ ຜົນລະເມືອງລາວຍັງປະກອບດ້ວຍຊາວຕ່າງດ້າວອີກຈຳນວນໜຶ່ງເຊັ່ນ: ຫວຽດນາມ, ຈີນ, ໄທ, ອິນເດຍ ເປັນຕົ້ນ ເຊິ່ງສ່ວນຫຼາຍອາໄສຢູ່ຕາມຕົວເມືອງໃຫຍ່ ແລະ ມາຮອດປັດຈຸບັນ ຈຳນວນໜຶ່ງກໍ່ໄດ້ປ່ຽນສັນຊາດ ເປັນຜົນລະເມືອງລາວຢ່າງຖາວອນແລ້ວ.

ພາສາລາວ ແມ່ນພາສາທາງການຂອງປະເທດສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ເປັນພາສາແມ່ຂອງຊົນຊາດລາວ, ພາສາລາວມີວັນນະຍຸດມີຄວາມສຳພັນຄ້າຍຄຽງກັບພາສາພາກຕາເວັນອອກສຽງເໜືອ(ອີສານ)ຂອງປະເທດໄທ ລະບົບການຂຽນຈະໃຊ້ ຕົວອັກສອນລາວເຊິ່ງເປັນລະບົບອັກສອນສະຫຼະປະກອບ (ລະບົບການຂຽນ ທີ່ປະກອບດ້ວຍສັນຍາລັກແທນພະຍັນຊະນະ ແລະ ຕິດຕາມດ້ວຍສະຫຼະທີ່ຈະຢູ່ທາງໜ້າ ທາງຫຼັງ ທາງເທິງ ທາງລຸ່ມ ຂອງພະຍັນຊະນະ) ແລະ ມີຄວາມສຳພັນໃກ້ຊິດກັບພາສາໄທ. ພາສາລາວ ແມ່ນ ພາສາໃນກຸ່ມພາສາລາວ-ໄຕ ອັນເປັນກຸ່ມຍ່ອຍຂອງຕະກູນພາສາໄທ-ກະໄດ.

2.6 ໂຄງປະກອບດ້ານຄອບຄົວ

ຄອບຄົວແມ່ນຫົວໜ່ວຍພື້ນຖານຂອງສັງຄົມ, ສັງຄົມຈະຮັ່ງມີ ຫຼື ທຸກຍາກ ໄດ້ສິ່ງຜົນສະທ້ອນໂດຍກົງຕໍ່ກັບຄອບຄົວ, ຄອບຄົວໝາຍເຖິງກຸ່ມຄົນໃດໜຶ່ງເຊິ່ງມີການພົວພັນທາງດ້ານສາຍເລື້ອຍ, ການແຕ່ງດອງໂດຍກົງ ຫຼື ການຮັບຮອງຈາກສັງຄົມພ້ອມກັນນັ້ນຄອບຄົວກໍ່ແມ່ນໜຶ່ງທີ່ມີການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ສິ່ງຜົນກະທົບເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນທາງດ້ານບຸກຄະລິກ, ທັງເປັນຜູ້ມີວິທີ, ອຸດົມການດຳລົງຊີວິດຮ່ວມກັນ, ຮູ້ແບ່ງທຸກແບ່ງສຸກນຳກັນ ແລະ ມີການຜູກພັນກັນຕະຫຼອດມາ, ຄອບຄົວທັງເປັນການສືບທອດລະຫວ່າງອາດີດ ແລະ ອະນາຄົດ ດ້ວຍເຫດນັ້ນການມີລູກຈຶ່ງເປັນຂອດທີ່ສຳຄັນຂອງຄູ່ຜົວເມຍ.

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຄອບຄົວຢູ່ໃນບັນດາຕົວເມືອງຈະມີສະມາຊິກໜ້ອຍກວ່າຢູ່ໃນຊົນນະບົດ ແລະ ເຂດພູດອຍຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ຄອບຄົວໜຶ່ງປະກອບດ້ວຍ ພໍ່, ແມ່, ແລະ ລູກ ເອີ້ນວ່າຄອບຄົວນ້ອຍ ແລະ ຄອບຄົວທີ່ປະກອບຫຼາຍລຸ້ນຄົນ ແລະ ຜົນອຸ່ງຫຼາຍເອີ້ນ ຄອບຄົວໃຫຍ່.

ເຖິງວ່າມະນຸດເຮົາຈະເກີດໃນຊົນຊັ້ນໃດ ສັງຄົມໃດກໍ່ຕາມ ແຕ່ຄອບຄົວກໍ່ຍັງມີຄຸນຄ່າ ແລະ ມີຄວາມໝາຍສຳຄັນທີ່ສຸດສຳລັບທຸກຄົນ ມະນຸດບໍ່ສາມາດຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໜັ້ນຄົງໄດ້ໃນເມື່ອການດຳລົງຊີວິດປາສະຈາກຄອບຄົວ. ກ່ອນອື່ນໝົດໄດ້ກຳນົດຊື່, ນາມສະກຸນ, ສິດທິ, ໜ້າທີ່ຂອງສາມະຊິກໃນຄອບຄົວຈຶ່ງຈະຕ້ອງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນທາງດ້ານກົດໝາຍ ແລະ ຂະນົບທຳນຽມຂອງຊາດ.

ຄອບຄົວເປັນແຫຼ່ງຜະລິດຊັບພະຍາກອນມະນຸດອັນມະຫາສານ ແລະ ປະກອບສ່ວນໃນການສ້າງເຂົ້າເຈົ້າເປັນຄົນມີຄຸນນະພາບຢ່າງຮອບດ້ານດ້ວຍການລ້ຽງດູ, ການສຶກສາອົບຮົມ, ໃຫ້ຄໍາປຶກສາຫາລື ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ປະເທດໃດໜຶ່ງຈະໄດ້ຮັບການພັດທະນາທາງດ້ານເສດຖະກິດໃຫ້ຮັ່ງມີເຂັ້ມແຂງ, ສັງຄົມມີຄວາມສະຫງົບສຸກ, ມີຄວາມສິວິໄລ ແລະ ຍຸດຕິທໍາຫຼາຍ ຫຼື ໜ້ອຍພຽງໃດນັ້ນກໍ່ຂຶ້ນກັບຄຸນນະພາບຂອງຜູ້ເປັນພໍ່ ແລະ ແມ່ ນັ້ນກໍ່ຄືສິ່ງເຕືອນໃຈໃຫ້ພວກເຮົາທຸກຄົນຮັບຮູ້ຄຸນຄ່າຂອງຄອບຄົວ.

3. ການແຈກຢາຍຂອງປະຊາກອນ

ການສຶກສາກ່ຽວກັບການແຈກຢາຍປະຊາກອນຈະຕ້ອງມີຂອບເຂດກຳນົດ, ຊຶ່ງອາດແບ່ງຕາມເຂດປົກຄອງເຊັ່ນ: ບ້ານ, ກຸ່ມບ້ານ, ເມືອງ, ແຂວງ, ປະເທດຫຼືຕາມພູມິພາກເຊັ່ນ: ທະວີບແລະພາກຕ່າງໆຂອງໂລກຫຼືອາດແບ່ງຕາມຫຼັກການອື່ນໆເຊັ່ນ: ຕົວເມືອງ, ຊົນນະບົດຫຼື ສະພາບພັດທະນາເສດຖະກິດ ເພາະວ່າ, ປະຊາກອນມັກແຈກຢາຍຢູ່ບໍ່ເທົ່າກັນ.

ຕາຕະລາງ18: ການແຈກຢາຍຕາມແຂວງຕ່າງໆຂອງປະຊາກອນປະເທດລາວປີ 1995

ຊື່ແຂວງ	ເນື້ອທີ່ (km)	ລວມ (ພັນຄົນ)	ຊາຍ (ພັນຄົນ)	ຍິງ (ພັນຄົນ)	ຄວາມໜາແໜ້ນ (ຄົນຕໍ່km)
ທົ່ວປະເທດ	236.800	4.605.3	2.276.3	2.328.4	19.4
ກຳແພງນະຄອນ	3.920	531.8	267.9	263.9	136
ຜົ້ງສາລີ	16.270	153.4	67.2	77.2	9
ຫຼວງນ້ຳທາ	9.325	115.2	56.1	59.1	12
ອຸດົມໄຊ	15.370	211.3	104.9	106.4	14
ບໍ່ແກ້ວ	6.196	114.9	56.8	58.1	19
ຫຼວງພະບາງ	16.875	367.2	181.9	185.3	22
ຫົວພັນ	16.500	247.3	122.8	124.5	15
ໄຊຍະບູລີ	16.389	293.3	146.6	146.7	18
ຊຽງຂວາງ	15.880	201.2	99.7	101.5	13
ວຽງຈັນ	15.927	286.8	145.4	141.4	18
ບໍລິຄຳໄຊ	14.863	164.9	82.4	82.5	14
ຄຳມ່ວນ	16.315	275.4	133.8	141.6	12
ສະຫວັນນະເຂດ	21.774	674.9	330.6	344.3	11
ສາລະວັນ	10.691	258.3	125.0	133.3	24
ເຊກອງ	7.665	64.2	31.6	32.6	8

ຈຳປາສັກ	15.415	503.3	245.5	257.8	33
ອັດຕະປື	87.7	87.7	42.5	45.2	8
ໄຊສົມບູນ	7.105	54.2	27.2	27.0	8

ການແຈກຢາຍຂອງປະຊາກອນແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນສຳລັບຈຸດປະສົງການວາງແຜນການ, ໂດຍສະເພາະ, ຂໍ້ມູນຖືກແບ່ງຕາມພູມສັນຖານເຊັ່ນ: ພູດອຍ, ທົ່ງພຽງ, ການແຈກຢາຍຂອງພົນລະເມືອງອີກດ້ານໜຶ່ງແມ່ນແບ່ງຕາມເຂດຕົວເມືອງແລະຊົນນະບົດ. ການຍົກຍ້າຍໄປມາຢູ່ພາຍໃນຂອບເຂດປະເທດຂອງພົນລະເມືອງກໍ່ເປັນສິ່ງທີ່ໜ້າສົນໃຈຫຼາຍຄືກັນ, ອັດຕາສ່ວນເພດແບ່ງຕາມແຂວງແມ່ນຢູ່ໃນຂອບເຂດ 94-120 ຄົນຕໍ່ເພດຍິງ 100 ຄົນ. ສາລະວັນມີອັດຕາສ່ວນເພດຕ່ຳສຸດແລະແຂວງວຽງຈັນມີອັດຕາສ່ວນເພດສູງສຸດ, ນອກຈາກແຂວງວຽງຈັນ, ກຳແພງນະຄອນແລະເຂດພິເສດແລ້ວ ແຂວງອື່ນໆແມ່ນຂ້ອນຂ້າງມີເພດຊາຍໜ້ອຍກ່ວາເພດຍິງ.

ຈຳນວນປະຊາກອນຂອງປະເທດລາວເຮົາໃນປີ 1995 ສ່ວນຫຼາຍອາໄສຢູ່ເຂດຕົວເມືອງໃຫຍ່ເຊັ່ນ: ກຳແພງນະຄອນ, ສະຫວັນນະເຂດ, ຈຳປາສັກແລະຫຼວງພະບາງ, ແຂວງມີຄວາມໜ້າແໜ້ນສູງແມ່ນກຳແພງນະຄອນ, ສ່ວນແຂວງທີ່ມີຄວາມໜ້າແໜ້ນຕ່ຳແມ່ນແຂວງຜົ້ງສາລີ, ເຊກອງ, ອັດຕະປືແລະໄຊສົມບູນ.

ຕາຕະລາງ 19: ພົນລະເມືອງແລະຊົນນະບົດ, ການແຈກຢາຍຢູ່ຕາມແຂວງຕ່າງໆໃນປີ 1995

ແຂວງ	ເຂດຕົວເມືອງ		ເຂດຊົນນະບົດ		ຈຳນວນ
	ຈຳນວນ	ສ່ວນຮ້ອຍ	ຈຳນວນ	ສ່ວນຮ້ອຍ	ລວມ
ກຳແພງນະຄອນ	330.798	63.1	193.309	36.9	524.107
ຜົ້ງສາລີ	8.658	5.7	144.190	94.3	152.848
ຫຼວງນ້ຳທາ	19.621	17.1	95.120	82.9	114.741
ອຸດົມໄຊ	31.687	15.1	178.529	84.9	210.207
ບໍ່ແກ້ວ	5.870	5.2	107.742	94.8	133.612
ຫຼວງພະບາງ	39.675	10.9	325.165	89.1	364.840
ຫົວພັນ	14.404	5.9	230.247	94.1	244.651
ໄຊຍະບູລີ	21.110	7.2	270.654	92.8	291.764
ຊຽງຂວາງ	14.103	7.0	186.516	93.0	200.619
ວຽງຈັນ	50.065	17.5	236.499	82.5	286.564
ບໍລິຄຳໄຊ	10.218	6.2	153.371	93.8	163.589
ຄຳມ່ວນ	36.605	13.4	235.858	86.6	272.463

ສະຫວັນນະເຂດ	100.278	14.9	571.480	85.3	671.758
ສາລະວັນ	16.073	6.3	240.158	93.7	256.231
ເຊກອງ	9.968	15.5	54.202	84.5	64.170
ຈຳປາສັກ	63.463	12.7	437.924	87.3	501.387
ອັດຕະປື	4.559	5.2	82.670	94.8	87.229
ໄຊສົມບູນ	4.607	8.5	94.461	91.5	54.068
ລວມ	781.753	17.1	3.793.095	82.2	4.574.848

ໃນແຕ່ລະພາກຂອງປະເທດລາວຄື:ພາກເໜືອ,ພາກກາງແລະພາກໃຕ້ ມີປະຊາກອນອາໄສຢູ່ແຕກຕ່າງກັນ,ປະຊາກອນສ່ວນໃຫຍ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ເຂດພາກກາງຊຶ່ງກວມເຖິງ 47,5 ສ່ວນຮ້ອຍແລະພາກເໜືອກວມເຖິງ 32,6 ສ່ວນຮ້ອຍ, ອີງຕາມຄຳນິຍາມທີ່ໃຊ້ສຳຫຼວດພົນລະເມືອງລາວປີ 1995 ກ່ຽວກັບເຂດຕົວເມືອງແມ່ນ ອີງໃສ່ຄຸນລັກສະນະ 5 ຂໍ້ເພື່ອຈັດແບ່ງເຂດຕົວເມືອງ,ສ່ວນບ້ານກໍ່ຈະຕ້ອງມີຢ່າງໜ້ອຍ 3 ໃນ5 ຄຸນລັກສະນະຕໍ່ໄປນີ້:

- ມີຕະຫຼາດຂາຍເປັນປະຈຳຢູ່ໃນບ້ານ
- ມີຫົນທາງສຳລັບລົດແລ່ນໄປເຖິງບ້ານຕະຫຼອດປີ
- ບ້ານຕັ້ງຢູ່ໃນເຂດທີ່ມີສຳນັກງານປົກຄອງຂອງເມືອງຫຼືແຂວງ
- ຄົວເຮືອນສ່ວນໃຫຍ່ຢູ່ໃນບ້ານທີ່ມີໄຟຟ້າ
- ຄົວເຮືອນສ່ວນໃຫຍ່ຢູ່ໃນບ້ານມີນ້ຳປະປາຫຼືນ້ຳສະອາດໃຊ້

ບົດທີ 4

ການປ່ຽນແປງລັກສະນະຂອງປະຊາກອນ

1. ການຈະເລີນຜັນ

ການຈະເລີນຜັນ ແມ່ນຈຳນວນເດັກເກີດລອດທັງໝົດທີ່ເກີດມາຈາກແມ່ຍິງຕະຫຼອດໄວຈະເລີນຜັນ ເຊິ່ງເປັນຈຳນວນລູກທີ່ເກີດຂຶ້ນຕາມຄວາມເປັນຈິງ ເຊິ່ງວັດແທກໂດຍລູກເກີດລອດ ບາງຄັ້ງລວມເຖິງການເກີດບໍ່ລອດຂອງແມ່ຍິງໃນໄວຈະເລີນຜັນ, ໃນການສຶກສາການຈະເລີນຜັນຂອງແມ່ຍິງ ອາດໃຊ້ຈຳນວນເດັກເກີດລອດຫຼືຈຳນວນເດັກເກີດມີຊີວິດ. ການຈະເລີນຜັນ ແມ່ນອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນໃນການເພີ່ມຈຳນວນປະຊາກອນຫຼາຍປະເທດໂດຍສະເພາະປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ ແລະ ບັນດາປະເທດທີ່ດ້ອຍພັດທະນາ ມີອັດຕາການເກີດສູງ ສິ່ງຜັນເຮັດໃຫ້ອັດຕາການເກີດຕາມທຳມະຊາດສູງ ເຊັ່ນດຽວກັນຈຶ່ງມີຄວາມວິຕົກກັງວົນວ່າ: ຈະເກີດມີບັນຫາດ້ານປະຊາກອນເນື່ອງມາຈາກຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່ຍັງບໍ່ພຽງພໍ ຈຳນວນປະຊາກອນໃນອານາຄົດໄດ້.

ຮູບທີ24: ການດູແລເດັກ

1.1 ລະດັບ ແລະທຳອຽງຂອງການຈະເລີນຜັນ

ການຈະເລີນຜັນ ແມ່ນບັນຫາສຳຄັນຕໍ່ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນໂລກສະພາບການຈະເລີນຜັນຂອງໂລກມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ໃນປະເທດອຸດສາຫະກຳການເລີນຜັນຫຼຸດລົງ ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ບາງປະເທດກໍ່ມີອັດຕາການຈະເລີນໃກ້ຄຽງກັບປະເທດອຸດສາຫະກຳສ່ວນປະເທດທີ່ດ້ອຍພັດທະນາເຊັ່ນ: ອັດຕາສ່ວນແມ່ຍິງຕໍ່ເດັກໃນທະວີບອັຟລິກາປີ1985ແມ່ນ1ຕໍ່ 6,3ຄົນ ຢູ່ອາເມຣິກາກາງ1ຕໍ່ 4,1ຄົນໃນຂະນະທີ່ຢູ່ອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້ແມ່ນ1ຕໍ່ 4,8ຄົນ ສ່ວນໃນສປປລາວ ກ່ອນປີ1988ແມ່ນ1ຕໍ່ 6ຄົນ ໃນປີ1995

ຫລຸດລົງເປັນ1ຕໍ່5,6ຄົນແຕ່ແນວໃດກໍ່ຕາມການຈະເລີນຜັນຂອງປະເທດລາວຍັງສູງຖ້າທຽບໃສ່ບັນດາປະເທດໃກ້ຄຽງ.

1.2 ຮູບແບບຂອງການຈະເລີນຜັນສະເພາະອາຍຸ

ການເກີດ ປ່ຽນແປງໄປຕາມອາຍຸຂອງແມ່ຍິງຕາມຫຼັກຊີວະວິທະຍາແລ້ວ,ແມ່ຍິງສາມາດໃຫ້ກຳເນີດລູກໄດ້ນັບຕັ້ງແຕ່ເຂົ້າສູ່ໄວຈະເລີນຜັນ ແຕ່ແມ່ຍິງຢູ່ໃນໄວດັ່ງກ່າວຄື: ອາຍຸ15ປີສ່ວນໃຫຍ່ຍັງບໍ່ທັນແຕ່ງງານ ແລະໃນໄລຍະທຳອິດຂອງໄວຈະເລີນຜັນ ລະບົບຈະເລີນຜັນຂອງເຂົາເຈົ້າຍັງຂະຫຍາຍຕົວບໍ່ເຕັມສ່ວນ ດັ່ງນັ້ນ, ແມ່ຍິງຢູ່ໃນໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນຂອງການຈະເລີນຜັນຄື: ອາຍຸຕໍ່າກວ່າ 20ປີມີອັດຕາການຈະເລີນຜັນຕໍ່າກວ່າແມ່ຍິງໃນກຸ່ມອາຍຸ20 – 24ປີແລະແມ່ຍິງໃນກຸ່ມອາຍຸ25 – 29ປີເພາະເປັນໄວທີ່ແມ່ຍິງສ່ວນໃຫຍ່ແຕ່ງງານແລະລະບົບການຈະເລີນຜັນພັດທະນາເຕັມສ່ວນແລ້ວ,ຫລັງຈາກອາຍຸເກີນ29ປີແລ້ວການຈະເລີນຜັນຈະຫຼຸດລົງຕາມລຳດັບເນື່ອງຈາກລະບົບການຈະເລີນຜັນແລະກ່ຽວຂ້ອງກັບປັດໄຈອື່ນໆ.

1.3 ປັດໄຈທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຈະເລີນຜັນ

1.3.1 ປັດໄຈພາຍນອກ

ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຈະເລີນຜັນ,ຈາກຂໍ້ມູນໃນອະດີດສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ:ໃນສະຕະວັດກ່ອນໆປະຊາກອນມີອັດຕາການຕາຍສູງຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງມີອັດຕາການຈະເລີນຜັນສູງໄປຄຽງຄູ່ກັນ,ໃນສັງຄົມສະໄໝກ່ອນຄົນມັກຢູ່ຮ່ວມກັນເປັນຄອບຄົວໃຫຍ່ຫຼື ນິຍົມມີລູກຫຼາຍຄົນເພື່ອຊ່ວຍກັນທຳມາຫາກິນແລະສ້າງເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຄອບຄົວດັ່ງນັ້ນ,ພໍ່ແມ່ຈຶ່ງສົ່ງເສີມໃຫ້ລູກເຕົ້າແຕ່ງງານແຕ່ອາຍຸຍັງນ້ອຍ,ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເວລາໃນໄວຈະເລີນຜັນນັ້ນເສຍໄປແບບບໍ່ມີປະໂຫຍດ. ສາເຫດດັ່ງກ່າວນັ້ນເນື່ອງຈາກວ່າ, ປະຊາກອນມີອັດຕາການເຈັບເປັນແລະອັດຕາການຕາຍສູງຄູ່ຜົວເມຍຈຶ່ງຕ້ອງມີລູກຫຼາຍຄົນ.ເພາະຈຳນວນໜຶ່ງເສຍຊີວິດແຕ່ຍັງນ້ອຍແລະສ່ວນໜຶ່ງຈະມີຊີວິດລອດ ຈົນເປັນຜູ້ໃຫຍ່ເປັນກຳລັງແຮງງານຂອງຄອບຄົວ.

1.3.2 ປັດໄຈພາຍໃນ: ຈຳນວນປະຊາກອນ, ອົງປະກອບຂອງປະຊາກອນ, ການແຈກຢາຍຂອງ, ປະຊາກອນ, ການຕາຍ, ການຍ້າຍຖິ່ນ

2. ການຕາຍ.

ການຕາຍຫຼື ການເສຍຊີວິດ ແມ່ນເຫດການທີ່ຈະຕ້ອງເກີດຂຶ້ນກັບທຸກໆຄົນຢ່າງຫລີກລ້ຽງບໍ່ໄດ້ ການຕາຍສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການປ່ຽນແປງປະຊາກອນໃນທາງລົບສະໝີ.

2.1 ປະເພດຂອງການຕາຍ:

- ການຕາຍແບບເຈັບໄຂ້ໄດ້ປ່ວຍ,ຕາຍຍ້ອນແກ່ສະລາ
- ການຕາຍແບບມີແຮງ, ຕາຍຍ້ອນອຸບັດຕິເຫດຫຼືວ່າຕາຍຫຼຸງ

2.2 ລະດັບແລະທ່າອ່ຽງຂອງການຕາຍ

ຈາກຂໍ້ມູນໃນອະດີດສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າມະນຸດໃນສະໄໝ4 – 5ສະຕະວັດກ່ອນມີຊີວິດການເປັນຢູ່ຢ່າງລຳບາກ,ປະຊົນໜ້າກັບໄພທຳມະຊາດແລະການລະບາດຂອງພະຍາດຕ່າງໆຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ອາຍຸຍືນຂອງຄົນໃນສະໄໝນັ້ນຕ່ຳ,ເຊິ່ງສະເລ່ຍແລ້ວປະມານ35 – 40ປີແລະມີອັດຕາການຕາຍສູງປະມານ40 – 50ຄົນຕໍ່ປີໃນຂະນະທີ່ປະຊາກອນໃນປະເທດກຳລັງພັດທະນາແລະປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວບາງປະເທດປັດຈຸບັນນີ້ມີອັດຕາການຕາຍພຽງ10ຕໍ່1.000ຄົນ ຕໍ່ປີແລະອາຍຸຍືນສະເລ່ຍສູງເຖິງ 75ປີ.

2.3 ປັດໄຈທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຕາຍ

ອຸບັດຕິເຫດແລະໂລກໄພໄຂ້ເຈັບຕ່າງໆແມ່ນສາເຫດຂອງຄວາມຕາຍ, ຄົນເຖິງແກ່ຄວາມຕາຍ, ໄວ ຫຼື ຊຳນັ້ນແມ່ນຂຶ້ນກັບປັດໄຈດັ່ງກ່າວແລະໂອກາດທີ່ຈະເສຍຊີວິດຂຶ້ນກັບຫຼາຍຢ່າງເຊິ່ງສາມາດແບ່ງອອກເປັນສອງ ປະເພດຄື: ປັດໄຈພາຍນອກແລະປັດໄຈພາຍໃນ

2.3.1 ປັດໄຈພາຍນອກ ທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຕາຍ

ລະດັບການຕາຍຂອງປະຊາກອນ ຂຶ້ນກັບປັດໄຈທີ່ກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງປະຊາກອນ ໂດຍ ສະເພາະຢ່າງຍິ່ງ ແມ່ນອາຫານການກິນ, ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ຢູ່ອາໄສ, ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ແລະຢາປົວພະຍາດ ເຊິ່ງ ເປັນປັດໄຈພື້ນຖານສຳຄັນ ຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງຄົນເຮົາ ໃນປັດຈຸບັນນີ້ ປັດໄຈດັ່ງກ່າວ ຍັງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ ລະດັບການຕາຍຂອງປະຊາກອນ. ຈາກຂໍ້ມູນ ຈະສັງເກດເຫັນວ່າ ປະຊາກອນຂອງປະເທດກຳລັງພັດທະນາທີ່ ສະບຽງອາຫານ, ທີ່ຢູ່ອາໄສ, ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ແລະຢາປົວພະຍາດຂາດເຂີນນັ້ນ ອັດຕາການເຈັບເປັນ ແລະ ອັດຕາການຕາຍສູງກວ່າປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວ ປັດໄຈພາຍນອກທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຕາຍສາມາດແບ່ງ ອອກເປັນ 2 ພາກສ່ວນຄື: ປັດໄຈດ້ານສາທາລະນະສຸກ ແລະເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ.

2.3.2 ປັດໄຈພາຍໃນທີ່ກະທົບຕໍ່ການຕາຍ

ປັດໄຈພາຍໃນທີ່ກະທົບຕໍ່ການຕາຍມີຄື: ຈຳນວນປະຊາກອນ, ອົງປະກອບຂອງປະຊາກອນ, ການແຈກຢາຍຕາມທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆ, ການຈະເລີນພັນ ແລະການຍ້າຍຖິ່ນຂອງປະຊາກອນ.

3. ການຍ້າຍຖິ່ນ

ການຍ້າຍຖິ່ນ ແມ່ນການເຄື່ອນຍ້າຍຈາກທ້ອງຖິ່ນໜຶ່ງໄປສູ່ອີກທ້ອງຖິ່ນໜຶ່ງ ຫຼືຈາກປະເທດໜຶ່ງໄປສູ່ ອີກປະເທດໜຶ່ງ ຄວາມແຕກຕ່າງ ອີກອັນໜຶ່ງຄື: ການເກີດ ແລະການຕາຍ ເກີດຂຶ້ນພຽງແຕ່ໆໃດແຫ່ງໜຶ່ງ ແຕ່ ການຍ້າຍຖິ່ນແຕ່ລະເທື່ອຈະກ່ຽວຂ້ອງກັບ 2 ສະຖານທີ່ຄື: ທ້ອງຖິ່ນຕົ້ນທາງ ແລະທ້ອງຖິ່ນປາຍທາງ.

3.1 ລະດັບ ແລະທຳອຽງຂອງການຍ້າຍຖິ່ນ

ການຍ້າຍຖິ່ນ ແມ່ນການສະແຫວງຫາໂຊກລາບ ຊອກຫາວຽກເຮັດງານທຳ ແລະອື່ນໆຄືນຈຳນວນ ໜຶ່ງທີ່ເຮັດວຽກໃນເຂດຕົວເມືອງຈຶ່ງນິຍົມໄປພັກຢູ່ນອກເມືອງໂດຍໃຊ້ວິທີການເດີນທາງໄປ-ກັບເປັນປະຈຳ ລະຫວ່າງປ່ອນຢູ່ແລະປ່ອນເຮັດວຽກສ່ວນໃນປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນານັ້ນຫາກໍ່ພົບກັບບັນຫາການເພີ່ມຂອງ ປະຊາກອນເພາະສາມາດຫຼຸດອັດຕາການຕາຍລົງໄວແຕ່ບໍ່ສາມາດຫຼຸດອັດຕາການເກີດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບໂຄງ ປະກອບເສດຖະກິດເຮັດໃຫ້ເຂດຊົນນະບົດຂອງປະເທດດັ່ງກ່າວບໍ່ສາມາດຮອງຮັບການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງ ປະຊາກອນໄດ້ຄືນຈຳນວນໜຶ່ງຈຶ່ງຍົກຍ້າຍເຂົ້າສູ່ຕົວເມືອງທີ່ມີເສດຖະກິດດີກວ່າແລະເຂດຕົວເມືອງຂອງ ປະເທດເຫຼົ່ານີ້ຢູ່ໃນໄລຍະຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດຈຶ່ງສາມາດຮອງຮັບຜູ້ຍ້າຍຖິ່ນຈຳນວນໜຶ່ງໄວ້ໄດ້.

3.2 ຮູບແບບຂອງການຍ້າຍຖິ່ນ

ການຍ້າຍຖິ່ນແມ່ນພຶດຕິກຳທຳມະຊາດຂອງມະນຸດການຍ້າຍຖິ່ນບໍ່ແມ່ນຂະບວນການທາງຊີວະພາບ ຄື: ການເກີດແລະການຕາຍ, ການຍ້າຍຖິ່ນຈຶ່ງບໍ່ມີຂອບເຂດຈຳກັດ ບາງຄົນອາດຍ້າຍຖິ່ນຫຼາຍຄັ້ງ ບາງຄົນອາດ ຈະຍ້າຍຖິ່ນພຽງຄັ້ງດຽວ ບາງຄົນບໍ່ມີການຍ້າຍຖິ່ນເລີຍໃນຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າ ການຍ້າຍຖິ່ນບໍ່ໄດ້ຂຶ້ນກັບ ສະພາບທາງດ້ານຊີວະພາບໂດຍກົງແຕ່ຈະຂຶ້ນກັບສະພາວະທາງດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມແລະການເມືອງ.

3.3 ປັດໄຈທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຍ້າຍຖິ່ນ

ຕາມປົກກະຕິແລ້ວ ຄົນມີຄວາມຜຸກພັນກັບພື້ນທີ່ພື້ນຖານອ້າງ, ສັງຄົມແລະສະພາບແວດລ້ອມທີ່ຕົນເອງ ອາໄສຢູ່ ດັ່ງນັ້ນເມື່ອພໍໃຈກັບສະພາບຕ່າງໆໃນທ້ອງຖິ່ນດິນນາຂອງຕົນເອງແລ້ວຄົນຈະບໍ່ມັກຄິດຫຼື ບໍ່ຕ້ອງການ ທີ່ຈະປະລະຖິ່ນຖານຄອບຄົວແລະຍາດຕິພຶ້ນໜຶ່ງໄປຢູ່ປ່ອນອື່ນກົງກັນຂ້າມຖ້າຫາກໂຄງປະກອບທາງດ້ານ

ເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ, ການເມືອງແລະພາວະອື່ນໆມີການປ່ຽນແປງໃນລະດັບທີ່ຕົນເອງບໍ່ພໍໃຈບຸກຄົນເຫຼົ່ານັ້ນ ຕ້ອງການຍ້າຍຖິ່ນໄປອາໄສຢູ່ບ່ອນອື່ນທີ່ຄາດວ່າຊີວິດການເປັນຢູ່ຈະດີຂຶ້ນ.

3.3.1 ປັດໄຈພາຍນອກ

ປັດໄຈພາຍນອກຄື: ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ, ການເມືອງແລະອື່ນໆທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ການຍ້າຍຖິ່ນໃນທາງບວກແລະທາງລົບຄື: ທັງຜັກດັນແລະຕ້ານການຍ້າຍຖິ່ນອອກຈາກທ້ອງຖິ່ນໃດທ້ອງຖິ່ນໜຶ່ງແລະທັງດຶງດູດ, ຕ້ານການຍ້າຍຖິ່ນເຂົ້າສູ່ທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ ກ່ອນຈະມີການເຄື່ອນຍ້າຍຖິ່ນຄົນຈະຕ້ອງຄິດໄລ່ຫຼື ປະເມີນປັດໄຈດັ່ງກ່າວທາງບວກແລະທາງລົບຄື: ປະເມີນຜົນທີ່ຈະໄດ້ຮັບແລະຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຈາກການຍ້າຍຖິ່ນແລະຈາກການບໍ່ຍ້າຍຖິ່ນ ແລ້ວຈຶ່ງຕັດສິນໃຈວ່າຈະຍ້າຍຫຼື ບໍ່ຍ້າຍ.

3.3.2 ປັດໄຈພາຍໃນ

ນອກຈາກເຄື່ອນຍ້າຍຖິ່ນຈະໄດ້ຮັບການກະທົບຈາກການກະທົບຈາກປັດໄຈພາຍນອກຫຼື ປັດໄຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ - ສັງຄົມແລ້ວການຍ້າຍຖິ່ນຍັງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກປັດໄຈພາຍໃນເຊິ່ງໄດ້ແກ່: ຈຳນວນປະຊາກອນ, ອົງປະກອບຂອງປະຊາກອນ, ການແຈກຢາຍຕາມທ້ອງຖິ່ນ, ພາວະການຕາຍ, ການຈະເລີນຝັນ

4. ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນ

ເບິ່ງຈາກຜົນສະທ້ອນຂອງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ, ນັກການເມືອງໄດ້ຕັດສິນໃຈສ້າງກົດໝາຍໃໝ່ທີ່ຈະຈຳກັດຈຳນວນການເກີດ. ນີ້ແມ່ນສິ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນປະເທດຈີນ, ເຊິ່ງຄູ່ຜົວເມຍເສດຖີແມ່ນຄົນດຽວທີ່ສາມາດມີລູກໄດ້ສອງຫຼືສາມຄົນ, ນັບຕັ້ງແຕ່ພວກເຂົາມີເງິນແລະຄວາມ ໝັ້ນ ຄົງ; ຄູ່ຜົວເມຍອື່ນທັງໝົດ ຕ້ອງມີລູກຄົນທຳອິດເທົ່ານັ້ນ.

ໃນປະຈຸບັນ, ການລະເບີດຂອງຜົນລະເມືອງສືບຕໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບໃນທາງທີ່ຜິດເສດບັນດາປະເທດທີ່ທຸກຍາກ, ບ່ອນທີ່ການຖືພາກ່ອນໄວອັນຄວນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ.

❖ ສາເຫດ:

- **ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເດັກນ້ອຍ:** ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງອັດຕາການເກີດແມ່ນ ໜຶ່ງ ໃນສາເຫດຕົ້ນຕໍຂອງການລະເບີດຂອງຜົນລະເມືອງ. ນີ້ແມ່ນເຫັນໄດ້ໃນບາງປະເທດໃນອາຟຣິກາ, ບ່ອນທີ່ການເກີດລູກເພີ່ມຂຶ້ນທຸກໆມື້.

- **ຕົກຢູ່ໃນອັດຕາການຕາຍ**

ການດຳເນີນງານຢ່າງຖືກຕ້ອງຂອງສາທາລະນະສຸກເຮັດໃຫ້ ຈຳນວນຜູ້ເສຍຊີວິດຫຼຸດລົງ. ອັດຕາການຕາຍຫຼຸດລົງຍ້ອນ 2 ເຫດຜົນ: ອັນທີ ໜຶ່ງ ແມ່ນເມື່ອຜູ້ເຖົ້າບໍລິຫານຊີວິດຍ້ອນອາຍຸການຢາແລະການເບິ່ງແຍງທາງຮ່າງກາຍ; ຄັ້ງທີສອງແມ່ນເມື່ອແມ່ຍິງມີລູກຖືພາທີ່ປະສົບຜົນ ສຳເລັດແລະເດັກນ້ອຍເກີດມາມີສຸຂະພາບແຂງແຮງ.

ທັງສອງດ້ານມີຄວາມ ສຳ ຄັນໃນການເຕີບໃຫຍ່ຂອງປະຊາກອນ. ຕົວຢ່າງທີ່ດີແມ່ນກໍລະນີຂອງຝີນແລນ, ເຊິ່ງເປັນປະເທດທີ່ມີອັດຕາການຕາຍຕໍ່າທີ່ສຸດນັບຕັ້ງແຕ່ມີການເສຍຊີວິດພຽງແຕ່ 2 ຄົນທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນທຸກໆ 1000 ຄົນ.

- **ການອົບພະຍົບ**

ການເຂົ້າເມືອງແມ່ນໜຶ່ງໃນບັນດາການເຄື່ອນໄຫວທີ່ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການລະເບີດຂອງພົນລະເມືອງ. ປະຊາຊົນຍ້າຍໄປຢູ່ເຂດອື່ນເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍ. ຂໍ້ເທັດຈິງນີ້ສ້າງໃຫ້ຄົນສ່ວນໃຫຍ່ອາໄສຢູ່ເປັນກຸ່ມຢູ່ບ່ອນດຽວກັນ.

ຕົວຢ່າງ: ຖ້າຄົນອາເມລິກາລາຕິນຕັດສິນໃຈອົບພະຍົບໄປຢູ່ປະເທດເອີຣົບ, ມັນເປັນໄປໄດ້ຫຼາຍທີ່ພວກເຂົາຈະເລືອກທີ່ຈະອາໄສຢູ່ໃນນະຄອນຫຼວງທີ່ ສຳ ຄັນ, ເພາະວ່າຢູ່ທີ່ນັ້ນພວກເຂົາມີໂອກາດທີ່ດີກວ່າທີ່ຈະຊອກວຽກເຮັດ. ດ້ວຍເຫດຜົນນີ້, ການເຂົ້າເມືອງປະກອບສ່ວນເຮັດໃຫ້ການອົມຕົວຂອງຕົວເມືອງ.

❖ ຜົນສະທ້ອນ

- ຫຼຸດຜ່ອນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ

ປະກົດການຫຍໍ້ທໍລາຍເກີນໄປໄດ້ເຮັດໃຫ້ນ້ຳ ແລະພືດສະບຽງອາຫານຫຼຸດລົງຫລາຍຂຶ້ນ. ຊັບພະຍາກອນເຫລົ່ານີ້ບໍ່ພຽງພໍເພື່ອຕອບສະໜອງ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ອາໄສຢູ່ຫຼາຍຄົນແລະຄວາມສາມາດໃນການຜະລິດແຜ່ນດິນໂລກແມ່ນມີຈຳກັດ.

- ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງມົນລະພິດ

ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນ ໝາຍ ເຖິງການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການປ່ອຍແກ greenhouse ສເຮືອນແກ້ວ. ນີ້ເກີດຂຶ້ນໃນບາງເມືອງທີ່ມີປະຊາກອນຫຼາຍທີ່ສຸດໃນປະເທດອິນເດຍ, ເຊັ່ນ: Kanpur, Delhi ຫຼື Varanasi.

❖ ຂໍ້ໄດ້ປຽບ

- ໃນຂໍ້ໄດ້ປຽບຂອງການລະເບີດຂອງປະຊາກອນແມ່ນວິວັດທະນາການຂອງເຕັກໂນໂລຢີ. ຂໍຂອບໃຈກັບຄວາມກ້າວ ໜ້າ ທາງດ້ານວິທະຍາສາດຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ຢາຫຼາຍຊະນິດໄດ້ຖືກພັດທະນາທີ່ສະແຫວງຫາເພື່ອຮັກສາສຸຂະພາບຂອງຄົນເຮົາ.

- ການດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນສະຖານທີ່ທີ່ແອອັດເກີນໄດ້ເຮັດໃຫ້ມະນຸດສ້າງຊ່ອງທາງການສື່ສານໃໝ່, ສ້າງນ້ຳສ້າງຕົ້ນສຳລັບນ້ຳຕົ້ມ, ລະບົບທໍ່ນ້ຳ ແລະໂຄງການທີ່ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ຂີ້ເຫຍື້ອ.

- ເຊັ່ນດຽວກັນ, ການທີ່ອາໄສຢູ່ຫຼາຍເກີນໄປເຮັດໃຫ້ຜູ້ຄົນມີຄວາມສາມາດແຂ່ງຂັນໄດ້. ສິ່ງນີ້ໄດ້ຖືກສັງເກດເຫັນໃນບາງຊຸມຊົນໃນອາຊີ - ເຊັ່ນຈີນ - ບ່ອນທີ່ບຸກຄົນສຸມໃສ່ການໄດ້ຮັບລະດັບມະຫາວິທະຍາໄລຫລືພັດທະນາພອນສະຫວັນຂອງເຂົາເຈົ້າໂດຍມີຈຸດປະສົງເພື່ອໃຫ້ມີຖານະທີ່ໜ້ານັບຖືໃນສັງຄົມ.

❖ ຂໍ້ເສຍປຽບ

ຄວາມບໍ່ໝັ້ນຄົງແລະຄວາມທຸກຍາກແມ່ນຂໍ້ເສຍປຽບບາງຢ່າງຂອງການລະເບີດຂອງພົນລະເມືອງ. ຍ້ອນວ່າເຂດໃຈກາງເມືອງຖືກຍຸບລົງຍ້ອນ ຈຳ ນວນປະຊາກອນ, ປະຊາຊົນ ຈຳ ນວນຫຼາຍຕັດສິນໃຈສ້າງເຮືອນຢູ່ເຂດຊາຍແດນ.

ເຫດການນີ້ເຮັດໃຫ້ສະຖານທີ່ເກີດມີລັກສະນະບໍ່ດີແລະການບໍລິການສາທາລະນະບໍ່ໄດ້ເຮັດວຽກຢ່າງຖືກຕ້ອງ. ມັນຄວນຈະສັງເກດວ່າປະກົດການນີ້ແມ່ນມີຢູ່ທົ່ວໄປໃນບາງປະເທດຂອງອາເມລິກາໃຕ້, ເຊັ່ນ: ປະເທດບຣາຊິນ, ເວເນຊູເອລາແລະໂກລົມເບຍ, ບ່ອນທີ່ມີສະຖານທີ່ເອີ້ນວ່າ ທໍຄອຍ.

ຂໍ້ເສຍປຽບອີກຢ່າງ ໜຶ່ງ ແມ່ນປະຊາກອນທີ່ເກີນກຳລັງບໍ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນຄວາມກ້າວໜ້າຂອງປະເທດຊາດ, ຄວາມຈິງທີ່ໂດດເດັ່ນຢູ່ປະເທດແມັກຊິໂກແລະເປຣູ. ນີ້ແມ່ນຍ້ອນວ່າປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເດັກນ້ອຍແລະຜູ້ເຖົ້າ, ຜູ້ທີ່ບໍ່ເຮັດວຽກແລະການກະທຳຂອງພວກເຂົາບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກລັດ.

ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ໃນປະເທດການາດາກົງກັນຂ້າມເກີດຂຶ້ນ, ເນື່ອງຈາກວ່າການຂາດເຂີນເດັກນ້ອຍມີຄວາມກັງວົນຕໍ່ລັດຖະບານເພາະວ່າ ໃນອະນາຄົດພວກເຂົາຈະບໍ່ມີຜົນລະເມືອງຫຼາຍຄົນທີ່ເຮັດວຽກໃຫ້ລັດ.

❖ ການລະເບີດຂອງປະຊາກອນໃນແມັກຊິໂກ

ອີງຕາມການສຶກສາທີ່ດຳເນີນໂດຍນັກວິຊາການ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນໃນປະເທດແມັກຊິໂກໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນໃນປີ 1970. ນັບຕັ້ງແຕ່ໄລຍະເວລານັ້ນ, ການເກີດມີຈຳນວນຫລາຍ. ເພາະສະນັ້ນ, ປະເທດນີ້ມີລັກສະນະເປັນອັດຕາການເກີດທີ່ສູງທີ່ສຸດ.

ໃນເຫດຜົນຫຼັກທີ່ເຮັດໃຫ້ສິ່ງນີ້ເກີດຂຶ້ນກໍຄືຊາວເມືອງຕ່າງໆໃນແຂວງຄິດວ່າມັນເປັນສິ່ງສຳຄັນທີ່ຈະຂະຫຍາຍແຖນຄອບຄົວ; ນັ້ນແມ່ນ, ພວກເຂົາເຊື່ອວ່າແນວຄິດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທີ່ສຸດຂອງການແຕ່ງງານແມ່ນມີລູກຫຼາຍຄົນ.

ຜູ້ຊ່ຽວຊານກ່າວວ່າໃນປະເທດນີ້ບໍ່ມີໂຄງການທີ່ພຽງພໍໄດ້ຖືກພັດທະນາເພື່ອສອນຄູ່ຜົວເມຍວ່າຜົນຮ້າຍຂອງການມີຄອບຄົວໃຫຍ່. ສາເຫດອີກຢ່າງໜຶ່ງຂອງການໃຊ້ຈ່າຍຫລາຍເກີນໄປໃນຊາດນີ້ແມ່ນຊາວແມັກຊິໂກອອກຈາກບ້ານເຮືອນຂອງເຂົາເຈົ້າຢູ່ໃນເມືອງຕ່າງໆເພື່ອຍ້າຍໄປຢູ່ໃນເມືອງຕ່າງໆ.

ເປົ້າໝາຍຂອງຄົນເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນເພື່ອປັບປຸງຊີວິດຂອງເຂົາເຈົ້າ ແລະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດທາງການເງິນຫຼາຍຂຶ້ນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໂດຍການຍ້າຍໄປຢູ່ໃນຕົວເມືອງ, ພວກເຂົາເຮັດໃຫ້ມີວຽກເຮັດງານທຳໜ້ອຍລົງເພາະວ່າບໍລິສັດບໍ່ມີຕຳແໜ່ງຫຼາຍທີ່ຈະຈ້າງຄົນຢູ່ອາໄສທັງໝົດ.

❖ ໂຄລົມເບຍ

ໃນຕອນທ້າຍຂອງສະຕະວັດທີ 20, ຈຳນວນຜົນລະເມືອງໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນໃນປະເທດໂຄລົມເບຍເຊິ່ງເປັນຜົນມາຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການເກີດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ນັກຄົ້ນຄວ້າສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າໃນມື້ນີ້ຈຳນວນການເກີດໄດ້ຫຼຸດລົງ, ແຕ່ວ່າອັດຕາການຕາຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ.

ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການເສຍຊີວິດແມ່ນຜົນມາຈາກການກະທຳທາງອາຍາ; ມັນຍັງເປັນຜົນມາຈາກລະບົບການສຶກສາທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ, ນັ້ນແມ່ນຍ້ອນວ່າບໍ່ແມ່ນຜົນລະເມືອງທຸກຄົນທຸ່ມເທບໃນການຮຳຮຽນຫລືເຮັດວຽກ, ບາງຄົນມັກຊອກຫາວິທີແກ້ໄຂທີ່ມີຄວາມສ່ຽງໃນການດຳລົງຊີວິດ, ໃນນັ້ນມີການລັກແລະການຂາຍຢາເສບຕິດ.

ມັນເປັນມູນຄ່າທີ່ຈະບອກວ່າພຽງແຕ່ຈຳນວນການເກີດລູກໄດ້ຫຼຸດລົງ ໃນຊຸມປີມື້ໆມານີ້ລັດຖະບານໄດ້ສົ່ງເສີມໂຄງການ *ການຈະເລີນຜັນທົດແທນ* ເຊິ່ງສະເໜີໃຫ້ແມ່ຍິງມີຈຳນວນເດັກຈຳກັດ. ຈຸດປະສົງກໍຄືປະເທດຊາດບໍ່ມີຜົນລະເມືອງຫລາຍກວ່າ 96 ລ້ານຄົນໃນສະຕະວັດຕໍ່ໄປ.

❖ ເປຣູ

ໃນປີ 1940, ການຄ້າຂາຍໃນປະເທດເປຣູແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍເພາະວ່າມັນເຮັດໃຫ້ຢາແຕກຕ່າງກັນເຂົ້າມາໃນປະເທດ. ຈາກປັດຈຸບັນນັ້ນໄດ້ເລີ່ມຕົ້ນການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນຢ່າງໄວວາ, ເພາະວ່າຢາເສບຕິດໄດ້ປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຄົນເຮົາຕາຍໃນໄວເດັກ.

ສະນັ້ນ, ສາເຫດຕົ້ນຕໍຂອງການລະເບີດຂອງປະຊາກອນແມ່ນການພັດທະນາຂອງຢາ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນສາມາດເບິ່ງແຍງສຸຂະພາບຂອງພວກເຂົາໄດ້ດີຂຶ້ນແລະເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງມີການຄວບຄຸມຫຼາຍຂຶ້ນໃນລະຫວ່າງການຖືພາ.

ປັດຈຸບັນ, ໜຶ່ງໃນສາເຫດທີ່ເຮັດໃຫ້ປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນແມ່ນການຍົກຍ້າຍຖິ່ນຖານ; ດ້ວຍວິທີນີ້, ມັນໄດ້ຖືກສັງເກດເຫັນຕັ້ງແຕ່ປີ 2015, ໃນເວລາທີ່ເວເນຊູເອລາຫຼາຍຄົນເຂົ້າມາໃນປະເທດນີ້.

5. ການຂ້າມຜ່ານທາງດ້ານປະຊາກອນ

ການປ່ຽນແປງຈາກຄວາມດຸ່ນດ່ຽງລະດັບສູງໄປສູ່ຄວາມດຸ່ນດ່ຽງລະດັບຕໍ່ານັ້ນເກີດມາຈາກອັດຕາການເກີດແລະອັດຕາການຕາຍຫຼຸດລົງເຊິ່ງສາມາດແບ່ງອອກເປັນ 2 ໄລຍະດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- ການຂ້າມຜ່ານໄລຍະຕົ້ນແມ່ນໄລຍະທີ່ອັດຕາການເກີດແລະອັດຕາການຕາຍເລີ່ມຫຼຸດລົງຕາມລຳດັບໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ອັດຕາການຕາຍຈະເລີ່ມຫຼຸດລົງກ່ອນໃນຂະນະທີ່ອັດຕາການເກີດຢູ່ໃນລະດັບສູງເຊິ່ງສິ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ອັດຕາການເພີ່ມຕາມມະຊາດສູງກວ່າເດີມ.

- ການປ່ຽນແປງໄລຍະສຸດທ້າຍ ແມ່ນໄລຍະທີ່ອັດຕາການເກີດເລີ່ມຫຼຸດລົງຕາມລຳດັບໃນຂະນະທີ່ອັດຕາການຕາຍຍັງສືບຕໍ່ຫຼຸດລົງແລະເລີ່ມເຂົ້າສູ່ລະດັບຕໍ່າ, ຕໍ່ມາອັດຕາການເກີດກໍ່ເລີ່ມຫຼຸດລົງອີກແລະເລີ່ມເຂົ້າສູ່ລະດັບຕໍ່າເຊັ່ນດຽວກັນເຊິ່ງການປ່ຽນແປງດັ່ງກ່າວສິ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ອັດຕາການເພີ່ມແບບທຳມະຊາດຢູ່ສູງໃນໄລຍະທຳອິດເລີ່ມຫຼຸດລົງຕາມລຳດັບ.

ບົດທີ 5 ແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງຂໍ້ມູນປະຊາກອນ

1. ການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ

ການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ ແມ່ນການເກັບລວບລວມຂໍ້ມູນ, ການປະເມີນຜົນແລະການພິມເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ ການປະເມີນຜົນແລະການພິມເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບປະຊາກອນ, ເສດຖະກິດແລະສັງຄົມຂອງຄົນພາຍໃນປະເທດດ້ວຍຮູບການຈືດນັບປະຊາກອນຈາກທຸກໆຫົວໜ່ວຍຂອງການສຳຫຼວດໃນທົ່ວປະເທດຫຼືໃນທ້ອງຖິ່ນໜຶ່ງທີ່ມີການກຳນົດເຂດແດນແລະເວລາທີ່ແນ່ນອນ, ການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງແມ່ນວຽກໃຫຍ່ສະຫຼັບສັບຊ້ອນຕ້ອງໃຊ້ງົບປະມານສູງແລະຕ້ອງມີກົດໝາຍຮອງຮັບດັ່ງນັ້ນ ການດຳເນີນການສຳຫຼວດໃນແຕ່ລະຄັ້ງລັດຖະບານເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບທຸກໆຂັ້ນຕອນ ເຊິ່ງນັບແຕ່ການວາງແຜນ, ການກະກຽມ, ການເດີນສຳຫຼວດ ການລວບຮວມຂໍ້ມູນຈົນຮອດການພິມເຜີຍແຜ່.

ຮູບທີ25: ການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ

1.1 ຜົນປະໂຫຍດຂອງການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ

ຂໍ້ມູນຈາກການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງແມ່ນຂໍ້ມູນພື້ນຖານທາງດ້ານປະຊາກອນເຊິ່ງມີຜົນປະໂຫຍດແລະຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການວາງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດແລະສັງຄົມດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- 1) ປະໂຫຍດສຳລັບການວາງແຜນເປັນຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ລັດຖະບານໃນການວາງນະໂຍບາຍເຊັ່ນ: ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຈຳນວນປະຊາກອນແບ່ງຕາມເຂດປົກຄອງເພື່ອກຳນົດສະມາຊິກສະພາບຄວາມແຕກຕ່າງຂອງປະຊາຊົນໃນແຕ່ລະຄົນ.
- 2) ປະໂຫຍດສຳລັບທຸລະກິດການປະລິມານຄວາມຕ້ອງການບໍລິໂພກສິນຄ້າແລະການບໍລິການຂຶ້ນກັບຂໍ້

ມູນທີ່ແນ່ນອນ ກ່ຽວກັບຈຳນວນປະຊາກອນໃນທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆແລະການແຈກຢາຍຕາມໝວດອາຍຸ ແລະ ເພດເພາະວ່າລັກສະນະດັ່ງກ່າວຈະພົວພັນກັບຄວາມຕ້ອງການ ການໃຫ້ບໍລິການໃນດ້ານຕ່າງໆເຊັ່ນ: ທີ່ຢູ່ອາໄສ, ອາຫານ, ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ແລະການບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກ.

3) ປະໂຫຍດສໍາລັບການວິໄຈ ການສໍາຫຼວດພົນລະເມືອງຈະໃຫ້ຂໍ້ມູນສໍາລັບການວິເຄາະກ່ຽວກັບໂຄງປະກອບ ການແຈກຢາຍຕາມທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆການເພີ່ມຂຶ້ນປະຊາກອນໃນອະດີດ ແລະໃນອະນາຄົດ, ການປ່ຽນແປງທາງດ້ານໂຄງສ້າງຂອງອາຍຸ ແລະ ເພດ, ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງການເກີດ ແລະ ການຕາຍຂອງປະຊາກອນໃນກຸ່ມຕ່າງໆ, ການສຶກສາ, ກໍາລັງແຮງງານ ແລະ ອື່ນໆ.

ການສໍາຫຼວດພົນລະເມືອງ ແມ່ນວຽກທີ່ໃຫຍ່, ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ໃຊ້ງົບປະມານສູງ, ການເກັບກໍາລວບລວມຂໍ້ມູນແຕ່ລະອັນ ຕ້ອງຄໍານຶງເຖິງຄວາມຈໍາເປັນຮີບດ່ວນຂອງປະເທດ. ຄໍາຖາມທີ່ໃຊ້ເກັບກໍາລວບລວມຂໍ້ມູນໃນແຕ່ລະຄັ້ງຄວນຈະເປັນຄໍາຖາມທີ່ຄືກັນເພື່ອສົມທຽບການປ່ຽນແປງທາງດ້ານຕ່າງໆບາງຄໍາຖາມທີ່ໃຊ້ອາດຈະປ່ຽນແປງຂຶ້ນກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງສັງຄົມ, ລາຍລະອຽດຂໍ້ມູນທີ່ເກັບກໍາລວບລວມຂໍ້ມູນໃນການສໍາຫຼວດພົນລະເມືອງສາມາດຈໍາແນກເປັນຫົວຂໍ້ດັ່ງນີ້:

- ກ. ລັກສະນະພູມິສາດ: ບ່ອນແຈ້ງນັບ, ບ່ອນທີ່ເກີດ, ບ່ອນຢູ່ປັດຈຸບັນ
- ຂ. ສາຍກ່ຽວພັນຂອງຄົວເຮືອນ: ການພົວພັນລະຫວ່າງສະມາຊິກກັບຄອບຄົວ
- ຄ. ລັກສະນະສ່ວນບຸກຄົນ: ເພດ, ອາຍຸ, ການແຕ່ງງານ, ສັນຊາດລາວ
- ງ. ມີລັກສະນະດ້ານເສດຖະກິດ: ອາຊີບ, ລາຍຮັບ, ປະເພດຂອງວຽກ
- ຈ. ລັກສະນະທາງດ້ານວັດທະນະທຳ: ພາສາທີ່ໃຊ້, ເຊື້ອຊາດ, ສາສະໜາ
- ສ. ລັກສະນະທາງດ້ານການສຶກສາ: ການອ່ານໄດ້ຂຽນເປັນ, ລະດັບການສຶກສາ
- ຊ. ລັກສະນະທາງດ້ານການເກີດ: ຈຳນວນເດັກເກີດລອດ, ຈຳນວນເດັກມີຊີວິດຢູ່
- ດ. ອື່ນໆ: ລັກສະນະການຍ້າຍຖິ່ນ, ລັກສະນະຂອງຄົວເຮືອນ, ຈຳນວນປະຊາກອນທັງໝົດຈໍາແນກຕາມອາຍຸ, ຈຳນວນປະຊາກອນທັງໝົດຈໍາແນກຕາມຕົວເມືອງແລະຊົນນະບົດ.

1.2 ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງການສໍາຫຼວດພົນລະເມືອງ

ການສໍາຫຼວດພົນລະເມືອງມີຂຶ້ນຕັ້ງແຕ່ສະໄຫມເອຢິບ, ຈີນ, ເຊິ່ງມີຈຸດປະສົງຮັບໃຊ້ການທະຫານແລະການເກັບພາສີອາກອນເທົ່ານັ້ນ; ການແຈ້ງນັບສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຫົວໜ້າຄົວເຮືອນຜູ້ຊາຍທີ່ມີອາຍຸໃນໄວເກນທະຫານຄົນທີ່ເສຍພາສີຫຼືປະຊາກອນທີ່ເປັນຜູ້ໃຫຍ່ ການແຈ້ງນັບໃນການສໍາຫຼວດໃນແຕ່ກ່ອນ ບໍ່ໄດ້ນັບເດັກນ້ອຍແລະແມ່ຍິງ.

ການສໍາຫຼວດພົນລະເມືອງໃນປະຫວັດສາດຂອງປະເທດຈີນ ໄດ້ຮັບການສໍາຫຼວດຂອງໂຣມັນການສໍາຫຼວດກ່ອນ ພສ ເຊິ່ງການສໍາຫຼວດຍັງມີຂໍ້ຂາດຕົກປົກຜ່ອງຫຼາຍຢ່າງສໍາລັບການສໍາຫຼວດຂອງໂຣມັນໄດ້ເຮັດຕໍ່ເນື່ອງ ຈຸດປະສົງເພື່ອໃຊ້ການທະຫານແລະເກັບພາສີອາກອນການແຈ້ງນັບແບບນີ້ໄດ້ຂະຫຍາຍໄປທົ່ວໄນອານາຈັກໂຣມັນກ່ອນປີ ຄສ ສ່ວນອັງກິດແມ່ນໃນສະໄຫມພະເຈົ້າວິນລຽມໄດ້ມີການແຈ້ງນັບຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງດິນໄດ້ມີກໍາມະສິດຂອງທະວີບເອີຣົບ, ອາເມລິກາເໜືອ ການສໍາຫຼວດສະໄໝໄໝມີຂຶ້ນໃນທະວີບເອີຣົບ, ອິດສະຕຣາລີ ທໍາອິດທີ່ເຮັດໃຫ້ການສໍາຫຼວດປະຊາກອນໃນປີ1749ອິຕາລີເຮັດການສໍາຫຼວດຄືກັນເຊິ່ງເຮັດກ່ອນປະເທດສະວິເດັນໃນສະໄໝເປັນອານານິຄົມໄດ້ມີການແຈ້ງນັບການສໍາຫຼວດຂອງອາເມລິກາທີ່ສົມບູນຄັ້ງທໍາອິດແມ່ນປີ1790 ສ່ວນການສໍາຫຼວດຂອງປະເທດອັງກິດແມ່ນປີ1801 ສະຫຼຸບຂະບວນວິວັດຂອງການສໍາຫຼວດພົນລະເມືອງແບບສະໄໝໃໝ່ຫຼືທັນສະໄໝມີລັກສະນະຄ່ອຍເປັນຄ່ອຍໄປການສໍາຫຼວດພົນລະເມືອງໃນສະຕະວັດທີ19 ຂະຫຍາຍຂອບເຂດກວ້າງຂວາງຂຶ້ນເພື່ອຕອບສະໜອງບໍລິຫານທຸລະກິດແຮງງານການສຶກສາ, ໄດ້ມີການເພີ່ມຄໍາຖາມໃໝ່ໆໃນແບບສອບຖາມຕາມຄວາມຈໍາເປັນຂອງແຕ່ລະປະເທດທີ່ຕ້ອງການຂໍ້ມູນເຂົ້າໃນການວາງແຜນພັດທະນາເສດທະກິດສັງຄົມ.

1.3 ຫຼັກການທົ່ວໄປຂອງການສໍາຫຼວດພົນລະເມືອງ

1. ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ເປັນຜູ້ອະນຸມັດການສໍາຫຼວດໄຫຍ່ ຕາມການສະເໜີຂອງ ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດໂດຍຜ່ານກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ.
2. ລັດຖະມົນຕີກະຊວງ ແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນເປັນຜູ້ອະນຸມັດການສໍາຫຼວດແບບຕົວແທນລະດັບຊາດ ຕາມການສະເໜີຂອງ ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ ໂດຍຜ່ານການປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
3. ລັດຖະມົນຕີ ຫຼື ຫົວໜ້າອົງການລັດທຽບເທົ່າກະຊວງ ເປັນຜູ້ອະນຸມັດການສໍາຫຼວດແບບຕົວແທນ ແລະ ການສໍາຫຼວດສະເພາະ ລະດັບຂະແໜງການຂອງຕົນ ຕາມການສະເໜີຂອງ ສູນສະຖິຕິປະຈຳກະຊວງ ຫຼື ອົງການລັດທຽບເທົ່າກະຊວງ ໂດຍຜ່ານການຢັ້ງຢືນ ແລະ ຮັບຮອງທາງດ້ານວິຊາການ ຈາກສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ.
4. ເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງນະຄອນຫຼວງ ເປັນຜູ້ອະນຸມັດ ການສໍາຫຼວດແບບຕົວແທນ ແລະ ການສໍາຫຼວດສະເພາະ ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ ຕາມການສະເໜີຂອງ ຂະແໜງສະຖິຕິປະຈຳພະແນກການ, ອົງການລັດທຽບເທົ່າພະແນກຂອງແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ໂດຍຜ່ານການຢັ້ງຢືນ ແລະ ຮັບຮອງທາງດ້ານວິຊາການຈາກສູນສະຖິຕິປະຈຳແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ຫຼື ຕາມການສະເໜີຂອງ ສູນສະຖິຕິປະຈຳແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ໂດຍຜ່ານການຢັ້ງຢືນ ແລະ ຮັບຮອງທາງດ້ານວິຊາການ ຈາກສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ.
5. ເຈົ້າເມືອງ, ຫົວໜ້າເທດສະບານ, ເຈົ້ານະຄອນ ເປັນຜູ້ອະນຸມັດການສໍາຫຼວດແບບຕົວແທນ ແລະ ການສໍາຫຼວດສະເພາະ ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ ຕາມການສະເໜີຂອງໜ່ວຍງານສະຖິຕິປະຈຳທ້ອງການ, ອົງການລັດທຽບເທົ່າທ້ອງການຂອງເມືອງ, ເທດສະບານ, ນະຄອນໂດຍຜ່ານການຢັ້ງຢືນ ແລະ ຮັບຮອງທາງດ້ານວິຊາການ ຈາກສູນສະຖິຕິປະຈຳເມືອງ, ເທດສະບານ, ນະຄອນ ຫຼື ຕາມການສະເໜີ ສູນສະຖິຕິປະຈຳເມືອງ, ເທດສະບານ, ນະຄອນໂດຍຜ່ານການຢັ້ງຢືນ ແລະ ຮັບຮອງທາງດ້ານວິຊາການຈາກສູນປະຈຳແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ.

ໄລຍະເວລາການສໍາຫຼວດ ແມ່ນດໍາເນີນໃນໄລຍະເວລາ 10 ປີ, 5 ປີ, ປະຈຳປີ ແລະ ປະຈຳງວດ ຫຼື ຕາມຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການໃນແຕ່ລະໄລຍະ, ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສໍາຫຼວດໄຫຍ່, ສູນສະຖິຕິ ກະຊວງ, ແຂວງ, ນະຄອນຫຼວງ ແລະ ເມືອງ, ເທດສະບານ, ນະຄອນ ເປັນຜູ້ດໍາເນີນການສໍາຫຼວດແບບຕົວແທນ ແລະ ການສໍາຫຼວດສະເພາະ, ຫົວໜ່ວຍພື້ນຖານ ສາມາດດໍາເນີນການສໍາຫຼວດແບບຕົວແທນ ຫຼື ການສໍາຫຼວດສະເພາະ.

1.4 ຂັ້ນຕອນການດໍາເນີນການສໍາຫຼວດ

ການສໍາຫຼວດພົນລະເມືອງເຊິ່ງເລີ່ມຈາກການວາງແຜນຈົນເຖິງການລວບລວມຜົນທີ່ໄດ້ຮັບແລະ ເຜີຍແຜ່ມີຂັ້ນຕອນດັ່ງນີ້:

1) ການວາງແຜນການກະກຽມວຽກງານຕ່າງໆ ສໍາລັບການສໍາຫຼວດຂຶ້ນກັບລາຍລະອຽດຂອງຕົວເລກທີ່ຕ້ອງການງົບປະມານການວາງແຜນຕ້ອງຄໍານຶງເຖິງການກໍານົດເວລາຂອງການສໍາຫຼວດທີ່ແນ່ນອນຄວນຫຼີກລ້ຽງເວລາທີ່ຄົນສ່ວນຫຼາຍບໍ່ຢູ່ເຊັ່ນ: ເວລາທີ່ຄົນໄປພັກຜ່ອນ ເວລາໄປເຮັດວຽກລາຍລະອຽດຂອງການວາງແຜນຄວນພິຈາລະນາເຖິງລັກສະນະຕ່າງໆໃນການສໍາຫຼວດເພື່ອເຮັດໃຫ້ຂະບວນການເກັບກໍາລວບລວມຂໍ້ມູນມີປະສິດທິພາບກ່ອນຈະມີການສໍາຫຼວດ ຄວນເຊື່ອເຊີນເອົາບັນດາພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງມາປຶກສາຫາລືກັນກ່ອນ ຄວນມີການທົດລອງແບບສອບຖາມຕ້ອງມີການກະກຽມແຜນທີ່, ລາຍຊື່ບ້ານຕະຫຼອດຮອດອຸປະກອນຕ່າງໆໃນການແຈ້ງນັ້ນເພື່ອເຮັດໃຫ້ການສໍາຫຼວດມີປະສິດທິພາບສູງ.

2) ຂະບວນການເກັບກໍາລວບລວມຕົວເລກ ຂະບວນການເກັບກໍາຈຳນວນປະຊາກອນນັ້ນ ການສໍາຫຼວດ

ຝົນລະເມືອງອາດເຮັດໄດ້ໃນແບບໃດແບບໜຶ່ງດັ່ງນັ້ນຈຳນວນປະຊາກອນທຸກຄົນໃນທົ່ວປະເທດ ໃນເວລາສຳຫຼວດຝົນລະເມືອງເຊິ່ງມີຫຼັກການຄື: ຖ້າຝົນລະເມືອງຢູ່ໃສໃຫ້ຖືວ່າຢູ່ບ່ອນນັ້ນວິທີການດັ່ງກ່າວແມ່ນການເກັບຈຳນວນປະຊາກອນຕາມຄວາມເປັນຈິງນັບຈຳນວນປະຊາກອນຕາມບ່ອນທີ່ເຂົາຢູ່ໃນປັດຈຸບັນຂອງວັນສຳຫຼວດຝົນລະເມືອງເຊິ່ງນັບທັງຄົນໃນຄົວເຮືອນທີ່ບໍ່ໄດ້ຢູ່ຊົ່ວຄາວ.

3) ການລວບລວມຂໍ້ມູນ: ເມື່ອເກັບແບບສອບຖາມທັງໝົດກັບມາແລ້ວຄວນມີການກວດກາແບບສອບຖາມຂໍ້ມູນຜິດຫຼົບ, ຖ້າມີກໍ່ສົ່ງໄປປັບປຸງແກ້ໄຂຫຼັງຈາກນັ້ນເອົາມາລົງລະຫັດປຸງແຕ່ງແລະພິມເຜີຍແຜ່.

2. ການຈົດທະບຽນ

ການຈົດທະບຽນແມ່ນການບັນທຶກຈຳນວນປະຊາກອນແລະເຫດການໃດໜຶ່ງຕາມກົດໝາຍພາຍໃນເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້, ການຈົດທະບຽນແມ່ນວິທີການຕໍ່ເນື່ອງແລະໃຫ້ໄປແຈ້ງເຫດການທີ່ເກີດຂຶ້ນເພື່ອເປັນເອກະສານອ້າງອີງຕາມທີ່ກົດໝາຍກຳນົດ.

ຮູບທີ26: ການສຳຫຼວດຝົນລະເມືອງ

2.1 ຫຼັກການໃນການຈົດທະບຽນ

ອົງການສະຫາປະຊາຊາດໄດ້ກຳນົດຫຼັກການໃນການຈົດທະບຽນກ່ຽວກັບສະຖິຕິຊີວິດເຊິ່ງມີລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້:

- 1) ກຳນົດໃຫ້ມີການຈົດທະບຽນກ່ຽວກັບສະຖິຕິຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຂໍ້ມູນໃຫ້ຖືເປັນຄວາມລັບແລະມີຫ້ອງການຮັບຜິດຊອບການຈົດທະບຽນ.
- 2) ການຈົດທະບຽນກ່ຽວກັບເຫດການຊີວິດເຊັ່ນ: ການເກີດ, ການຕາຍ, ການແຕ່ງງານ, ການຢ່າຮ້າງ ແມ່ນເຫດການທີ່ຈະຕ້ອງໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ການຈົດທະບຽນຕ້ອງຈົດພາຍໃນເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ.
- 3) ຄວນແຈ້ງ ບັນທຶກແລະລວບລວມຂໍ້ມູນທຸກໆຢ່າງທີ່ເກີດຂຶ້ນກັບປະຊາກອນທຸກກຸ່ມອາຊີບ ການຈົດທະບຽນອາດຈະມີລາຍລະອຽດຕື່ມ ຕາມແຕ່ຄວາມເໝາະສົມຂອງແຕ່ລະປະເທດເຊັ່ນ: ບ່ອນເກີດ, ເຊື້ອຊາດ, ສາສະໜາ, ພາສາແລະອື່ນໆຕາມຄວາມເໝາະສົມ.
- 4) ຄວນມີການປະເມີນແລະນຳສະເໜີຂໍ້ມູນເປັນລາຍເດືອນ, 3ເດືອນ, 6ເດືອນຫຼື1ປີ.

2.2 ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງການຈົດທະບຽນ

ການຈົດທະບຽນມີປະຫວັດຄວາມເປັນມາຍາວນານແລະມີການພັດທະນາຂຶ້ນຕາມລຳດັບເຊິ່ງມີລາຍລະອຽດດັ່ງນີ້: ການຈົດທະບຽນເລີ່ມມີຂຶ້ນໃນສະໄໝກ່ອນປີ ພສ ເຊິ່ງມີຈຸດປະສົງຮັບໃຊ້ການທະຫານແລະການເກັບພາສີອາກອນ ຜູ້ລິເລີ່ມການຈົດທະບຽນແມ່ນອາຈານ ເພື່ອບັນທຶກພິທີທາງສາສະໜາເຊັ່ນ ພິທີຝັງຄົນຕາຍ,ພິທີແຕ່ງງານ ເຊິ່ງການຈົດທະບຽນຍັງບໍ່ທັນເປັນລະບົບ ຄົນທີ່ນັບຖືສາສະໜາອື່ນຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການບັນທຶກ ຫຼັງຈາກນັ້ນການຈົດທະບຽນກໍ່ມີການພັດທະນາຂຶ້ນຕາມລຳດັບຈົນຮອດສະຕະວັດທີ15 ການຈົດທະບຽນທີ່ເປັນລະບົບ ໄດ້ປະກົດຂຶ້ນໃນທະວີບເອີຣົບໃນປີ1790 ປະເທດສະວິເດັນເລີ່ມມີການຈົດທະບຽນໃນລະດັບກຸ່ມບ້ານ.

ການຈົດທະບຽນ,ການເກີດ,ການຕາຍ,ການແຕ່ງງານເລີ່ມຂຶ້ນຢູ່ທະວີບອາເມລິກາເໜືອໃນປີ1639 ຫຼັງຈາກນັ້ນລະຫວ່າງປີ1940 ກໍ່ໄດ້ແຜ່ລາມໄປປະເທດຕ່າງໆໃນທະວີບເອີຣົບໂດຍມີການບັນທຶກເຫດການທາງດ້ານສະຖິຕິເພີ່ມຂຶ້ນ.

ການຈົດທະບຽນປະຊາກອນແບບຕໍ່ເນື່ອງ ເລີ່ມຂຶ້ນໃນສະຕະວັດທີ17 ຢູ່ປະເທດສະວິເດັນ, ເຊິ່ງປະຊາກອນແຕ່ລະຄົນມີການບັນທຶກປະຫວັດຂອງຕົນເອງ ນັບແຕ່ເກີດຈົນຮອດມີຕາຍ,ປະເທດທີ່ນຳໃຊ້ລະບົບແບບຕໍ່ເນື່ອງມີປະເທດ ສະວິເດັນ,ນອກແວ,ແຟຣງລັງ,ແດນມາກແລະໂຮນລັງ.

2.3 ຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງການລົງທະບຽນ

ຂໍ້ມູນຈາກການຈົດທະບຽນ ທີ່ລວບລວມເພື່ອນຳໃຊ້ຕາມກົດໝາຍຈະຖືກຕ້ອງສົມບູນນັ້ນຂຶ້ນກັບ ປັດໃຈຕ່າງໆດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- 1) ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ການແຈ້ງການເກີດ,ການຕາຍນັ້ນ, ແມ່ນຜູ້ທີ່ໃກ້ຊິດກັບຄົນເກີດແລະຄົນຕາຍຖ້າບຸກຄົນດັ່ງກ່າວລະເລີຍບໍ່ສົນໃຈຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ຜູ້ທີ່ຮັບຜິດຊອບການຈົດທະບຽນ.
- 2) ປະຊາກອນທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ,ຖະໜົນຫົນທາງບໍ່ສະດວກສະບາຍແລະມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການເດີນທາງໄປຫາບ່ອນຈົດທະບຽນ ເວລາມີການຕາຍເກີດຂຶ້ນກໍ່ທຳການຝັງຫຼືຈຸດຕາມຮີດຄອງປະເພນີໂດຍບໍ່ໄດ້ແຈ້ງຕໍ່ອຳນາດການປົກຄອງເຫດການດັ່ງກ່າວຈະບໍ່ໄດ້ຮັບການບັນທຶກ.
- 3) ບາງຮີດຄອງປະເພນີແລະບາງສັງຄົມ ເວລາແຕ່ງງານມີການຈັດລ້ຽງໂດຍບໍ່ມີການແຈ້ງຫຼືບັນທຶກຈະເຮັດໃຫ້ຂໍ້ມູນດ້ານການແຕ່ງງານບໍ່ສາມາດເກັບກຳໄດ້.
- 4) ຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການຈົດທະບຽນຂຶ້ນກັບສິ່ງຈຸງໃຈທີ່ຈະໃຫ້ປະຊາກອນມາຈົດທະບຽນເຊັ່ນ: ໃຫ້ສະຫວັດດີການຕ່າງໆເພື່ອເຮັດໃຫ້ປະຊາກອນສົນໃຈມາຈົດທະບຽນກ່ຽວກັບການແຕ່ງງານ,ການເກີດ,ການຕາຍເພື່ອເປັນຫຼັກການຮັບເອົາສະຫວັດດີການ.
- 5) ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຜູ້ບັນທຶກມີສ່ວນເຮັດໃຫ້ຂໍ້ມູນບໍ່ຖືກຕ້ອງເຊັ່ນ:ບັນທຶກເກີດບໍ່ມີຊີວິດເປັນເກີດມີຊີວິດ.

ຖ້າຫາກວ່າ ສາມາດຫຼີກລ້ຽງຈາກປາກົດການຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຂໍ້ມູນຈາກການຈົດທະບຽນຈະຖືກຕ້ອງຄົບຖ້ວນທີ່ສຸດຈົນບໍ່ປາສະຈາກຂໍ້ຂາດຕົກບົກຜ່ອງໄດ້ດັ່ງນັ້ນ,ການສຶກສາວິໄຈຂໍ້ມູນປະຊາກອນຈຶ່ງຕ້ອງອາໄສຂໍ້ມູນຈາກແຫຼ່ງອື່ນມາສຶກສານຳ.

3. ການສຳຫຼວດດ້ວຍຕົວແທນ

3.1 ວິທີການເກັບກຳຂໍ້ມູນ

ວິທີເກັບກຳລວບລວມຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບປະຊາກອນສາມາດແບ່ງອອກໄດ້ດັ່ງນີ້:

- 1) ການສຳພາດແມ່ນການເກັບກຳຂໍ້ມູນໂດຍໃຊ້ຜະນັກງານໄປສອບຖາມກຸ່ມຕົວແທນທີ່ຕ້ອງການສຶກສາ

ເຊິ່ງອາດຈະໃຊ້ແບບສອບຖາມຫຼືບໍ່ໃຊ້ກໍໄດ້, ການສຳພາດໂດຍໃຊ້ແບບສອບຖາມແມ່ນການສຳພາດຕົວແທນ ຕາມແບບສອບຖາມທີ່ໄດ້ກຳນົດ, ພະນັກງານສອບຖາມຈະຕ້ອງໄດ້ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ເຂົ້າໃຈລະອຽດ ກ່ຽວກັບວັດຖຸປະສົງຂອງການສຳຫຼວດ, ສ່ວນການສຳພາດທີ່ບໍ່ໃຊ້ແບບສອບຖາມແມ່ນວິທີທີ່ຜູ້ພາດຈະຕ້ອງມີ ປະສົບການສູງ ແລະ ເຂົ້າໃຈວັດຖຸປະສົງຂອງການສຳຫຼວດເປັນຢ່າງດີ ເພື່ອຈະສອບຖາມຂໍ້ມູນທີ່ຕົງປະເດັນ, ເຊິ່ງວິທີການດັ່ງກ່າວນີ້ໃຊ້ກັບຕົວແທນຂະໜາດນ້ອຍ.

2) ວິທີໃຫ້ຕົວແທນຕອບແບບສອບຖາມທາງໄປສະນີ, ການສົ່ງແບບສອບຖາມທາງໄປສະນີແມ່ນວິທີໜຶ່ງ ເຊິ່ງຈະໄດ້ຮັບຜົນດີໃນກໍລະນີທີ່ຕົວແທນມີເວລາຫຼາຍສາມາດໃຊ້ແບບສອບຖາມທາງໄປສະນີໄດ້, ໃນກໍລະນີທີ່ ມີໄປສະນີສະດວກສະບາຍ, ເຮືອນມີເລກທີ, ຕົວແທນມີລະດັບການສຶກສາ, ສາມາດອ່ານ, ບັນຫາສຳຄັນທີ່ ຄວນເອົາໃຈໃສ່ຂອງວິທີດັ່ງກ່າວຄື: ບາງເທື່ອມີບາງຄຳທີ່ຜູ້ຕອບບໍ່ເຂົ້າໃຈ, ຜູ້ຕອບບໍ່ສາມາດໃຫ້ຂໍ້ມູນໄດ້, ເຊິ່ງ ຖ້າໃຊ້ວິທີການສຳພາດ ພະນັກງານສາມາດອະທິບາຍໄດ້.

3.2 ຄຸນນະພາບຂອງການສຳພາດດ້ວຍຕົວແທນ

ການສຳພາດດ້ວຍຕົວແທນ ແມ່ນຂະບວນການເກັບກຳສັງລວມຂໍ້ມູນ ທີ່ເປັນຕົວແທນໃຫ້ແກ່ ປະຊາກອນທັງໝົດ ໂດຍການຄັດເລືອກຕາມຫຼັກການຂອງການສຳຫຼວດດ້ວຍຕົວແທນ, ດັ່ງນັ້ນ; ຈຸດສຳຄັນ ຂອງການສຳຫຼວດ ແມ່ນການຄັດເລືອກຕົວແທນ ທີ່ຈະເປັນຕົວແທນຂອງປະຊາກອນທັງໝົດ ໂດຍບາສະຈາກ ການຫັກຫຼັງຊັງປ່ຽງ ຈິ່ງຈະໄດ້ຕົວແທນທີ່ດີ, ສຳລັບຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຈາກການສຳຫຼວດນີ້ຂຶ້ນກັບການອອກແບບສຳ ຫຼວດຈຳນວນຕົວແທນ ແລະ ວິທີເກັບກຳຂໍ້ມູນ.

4. ຂໍ້ມູນປະຊາກອນຈາກແຫຼ່ງອື່ນໆ

ນອກຈາກຂໍ້ມູນທັງ 3 ແຫຼ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນແລ້ວຍັງມີຂໍ້ມູນຈາກແຫຼ່ງອື່ນໆເຊິ່ງມີລາຍ ລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- UN Demography Yearbook 1948 ສະເໜີຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບປະຊາກອນທີ່ໄດ້ຈາກການສຳ ຫຼວດຝົນລະເມືອງເຊັ່ນ: ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການເກີດ, ການຕາຍ, ການແຕ່ງງານແລະການຢ່າຮ້າງຕະຫຼອດຮອດຂໍ້ ມູນກ່ຽວກັບເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ.
- UN Statistical Yearbook ສະເໜີຂໍ້ມູນທົ່ວໄປຂອງປະເທດຕ່າງໆເປັນລາຍປີໂດຍສະເພາະແມ່ນ ກຳລັງແຮງງານເຊິ່ງເລີ່ມແຕ່ປີ 1948 ເປັນຕົ້ນມາ.
- Statistical Papers. Series A 1949 ລາຍງານກ່ຽວກັບປະຊາກອນແລະສະຖິຕິຊີວິດຂອງ ປະເທດຕ່າງໆ.
- Statistical Papers Series K 1967 ສະເໜີຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບປະຊາກອນ, ສະຖິຕິຊີວິດຕະຫຼອດ ຮອດຂໍ້ມູນທາງດ້ານສາທາລະນະສຸກແລະການສຶກສາ.
- Montsly Bulletin of Statistics 1947 ລາຍງານກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນປະຊາກອນແລະກຳລັງແຮງ ງານສຳລັບປະເທດຕ່າງໆໂດຍສະເໜີເປັນລາຍເດືອນ.
- ອົງການອະນາໄມໂລກສະເໜີລາຍງານຂໍ້ມູນລາຍເດືອນຕັ້ງແຕ່ປີ 1947 ເປັນຕົ້ນມາ ນອກຈາກຂໍ້ມູນທີ່ ພິມເຜີຍແຜ່ໂດຍອົງການສະຫາປະຊາຊາດແລ້ວຍັງມີບາງປະເທດເຊັ່ນ: ສະຫາລັດອາເມລິກາເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂອງ ປະເທດຕ່າງໆເຊິ່ງແບ່ງອອກເປັນ 3 ຊຸດ.

5. ຂໍ້ຂາດຕົກບົກຜ່ອງຂອງຂໍ້ມູນ

ຄວາມຂາດຕົກບົກຜ່ອງອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ໃນທຸກໆຂັ້ນຕອນ ຊຶ່ງສາມາດສັງລວມໂດຍຫຍໍ້ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ຜູ້ຕອບອາດຈະບົດບັງຄວາມຈິງບາງຢ່າງເຊັ່ນເລື່ອງລາຍຮັບ ແລະ ບາງເທື່ອອາດຈະເວົ້າຄວາມຈິງເຊັ່ນ: ເລື່ອງລະດັບການສຶກສາຫຼືອາດຈະຫຼົງລົມກ່ຽວກັບການຍ້າຍຖິ່ນເຮັດໃຫ້ຄຳຕອບຜິດຈາກຄວາມເປັນຈິງ.

- ຄຸນນະພາບຂອງຂໍ້ມູນແມ່ນຂຶ້ນກັບຄຸນນະພາບຂອງຜະນິດການ ທີ່ເກັບກຳລວບລວມຂໍ້ມູນ, ຖ້າຜູ້ບັນທຶກເຂົ້າໃຈຄວາມໝາຍ ຫຼືຄຳຖາມຜິດ ກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ການບັນທຶກມີຄວາມຜິດພາດ.
 - ຄວາມຜິດພາດຈາກການໃຊ້ລະຫັດ ອາດຈະເກີດມີບັນຫາໃນການໃຊ້ລະຫັດເຊັ່ນ: ຜູ້ທີ່ມີ 2 ອາຊີບຄືເຮັດວຽກນຳລັດ ແລະຂາຍປະກັນໄພໄປຜ່ອມ ຈະໃຊ້ລະຫັດອາຊີບໄດ້, ຫຼັງຈາກໃຊ້ລະຫັດແລ້ວຈະຕ້ອງມີການກວດກາຄືນ ເພາະເວລາໃຊ້ລະຫັດແລ້ວຈະບໍ່ສາມາດກວດກາຄວາມຜິດຄືນໄດ້.
- ສະຫຼຸບແລ້ວ ບໍ່ວ່າຂໍ້ມູນຈາກແຫຼ່ງໃດກໍ່ຕາມຜູ້ນຳໃຊ້ຄວນລະມັດລະວັງ, ຕ້ອງຮູ້ເຖິງແຫຼ່ງທີ່ມາ ແລະ ວັດຖຸປະສົງໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ຂະບວນການລວບລວມຂໍ້ມູນ ແລະ ວິທີວິເຄາະຂໍ້ມູນ.

6. ຂໍ້ມູນປະຊາກອນຂອງປະເທດລາວ

ຂໍ້ມູນທາງດ້ານປະຊາກອນຂອງປະເທດລາວ ສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ມາຈາກການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ ແລະ ການສຳຫຼວດດ້ວຍຕົວແທນ, ປະເທດລາວເລີ່ມມີການເກັບກຳຂໍ້ມູນປະຊາກອນຢ່າງເປັນລະບົບນັບແຕ່ປີ 1985 ເປັນຕົ້ນມາ, ເຊິ່ງເປັນການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງຄັ້ງທຳອິດ ຕໍ່ມາໄດ້ມີການສຳຫຼວດຄັ້ງທີສອງໃນປີ 1995 ໝາຍຄວາມວ່າ 10 ປີໃດ້ທຳການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ 1 ຄັ້ງ.

6.1 ການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ

ປະເທດລາວໄດ້ມີການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ 3 ຄັ້ງ, ຄັ້ງທີໜຶ່ງເຮັດໃນປີ 1985 ສ່ວນຄັ້ງທີສອງແມ່ນເຮັດໃນປີ 1995 ໂດຍແມ່ນສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ, ຄະນະກຳມະການແຜນການ ແລະ ການຮ່ວມມືຢູ່ຂັ້ນສູນກາງ ແລະທ້ອງຖິ່ນເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ, ການສຳຫຼວດຄັ້ງທີສອງໃນປີ 1995 ແມ່ນການສຳຫຼວດທີ່ໃຫ້ຂໍ້ມູນສົມບູນ ແລະ ໃຫ້ຂ່າວສານຫຼາຍຢ່າງ, ເຊິ່ງມີຫຼັກການໃນການສຳຫຼວດຄື: ລວບລວມຂໍ້ມູນປະຊາກອນໂດຍນັບປະຊາກອນທຸກຄົນທີ່ຢູ່ໃນຄົວເຮືອນ ຕາມວັນເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ຄື: 00 ໂມງຂອງວັນທີ 1 ເດືອນມີນາ ປີ 1995 ເພື່ອຮູ້ລັກສະນະເສດຖະກິດ ສັງຄົມ ແລະ ປະຊາກອນ.

6.2 ການຈົດທະບຽນໃນປະເທດລາວ

ແມ່ນການບັນທຶກຈຳນວນປະຊາກອນພາຍໃນປະເທດແລະເຫດການໃດໜຶ່ງຕາມກົດໝາຍພາຍໃນເວລາທີ່ກຳນົດໄວ້ເຊິ່ງອົງການສະຫະປະຊາຊາດໄດ້ກຳນົດຫຼັກການໃນການຈົດທະບຽນກ່ຽວກັບຊີວິດແລະສະຖິຕິ ແລະມີຫ້ອງການຮັບຜິດຊອບໃນການຈົດທະບຽນ. ການຈົດທະບຽນໃນປະເທດລາວປະກອບມີຫຼາຍທະບຽນເຊັ່ນ:

- ການຈົດທະບຽນກ່ຽວກັບເຫດການຊີວິດເຊັ່ນ: ການເກີດ, ການຕາຍ, ການແຕ່ງງານ, ການຢ່າຮ້າງ
- ການຈົດທະບຽນທົ່ວໄປເຊັ່ນ: ທະບຽນເຮືອນ, ທະບຽນຍານພາຫະນະ, ທະບຽນການຊື້-ຂາຍຕ່າງໆ.

6.3 ການສຳຫຼວດດ້ວຍຕົວແທນ

ການສຳຫຼວດດ້ວຍຕົວແທນ ແມ່ນການເກັບ, ຈົດນັບ, ບັນທຶກຂໍ້ມູນ ບາງຫົວໜ່ວຍເປົ້າໝາຍທີ່ຜ່ານການຄັດເລືອກຕົວແທນ ຕາມວິທະຍາສາດດ້ານສະຖິຕິຂອງການອອກແບບຕົວແທນ ຕາມຈຸດປະສົງຂອງການສຳຫຼວດນັ້ນ ເຊິ່ງສາມາດເປັນຕົວແທນລະດັບຊາດ.

ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງແລ້ວວ່າຂໍ້ມູນທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ປະຊາກອນຂອງປະເທດ ແມ່ນໄດ້ມາຈາກການສຳຫຼວດ ແລະ ການຈົດທະບຽນ, ເຊິ່ງຂໍ້ມູນມັກຈະມີຂໍ້ບົກຜ່ອງ, ດັ່ງນັ້ນຂໍ້ມູນທາງ ປະຊາກອນອີກແຫຼ່ງໜຶ່ງຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນເພາະມີວິທີການເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ວ່ອງໄວ, ໃຊ້ເວລາໜ້ອຍ, ປະຢັດ ແລະ ມີຄຸນນະພາບ, ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວແມ່ນສຳຫຼວດດ້ວຍຕົວແທນ.

ຮູບທີ27: ປຶ້ມສະຖິຕິຈາກການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງ

ບົດທີ6

ປະຊາກອນກັບການພັດທະນາ

1. ຄວາມໝາຍ ແລະຄວາມສໍາຄັນຂອງການພັດທະນາ

ການພັດທະນາແມ່ນການຈະເລີນເຕີບໂຕດ້ານເສດຖະກິດໂດຍຜັກດັນໃຫ້ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ສິ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ລາຍຮັບຕໍ່ຫົວຄົນເພີ່ມຂຶ້ນ, ການພັດທະນາແມ່ນການປ່ຽນແປງໂຄງປະກອບທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໂດຍຫຼຸດອັດຕາສ່ວນກະສິກຳລົງ, ເພີ່ມອັດຕາສ່ວນໃນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການບໍລິການ, ການພັດທະນາແມ່ນການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍຕໍ່ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ, ການພັດທະນາແມ່ນຂະບວນການທີ່ມີຫຼາຍຮູບຫຼາຍສີ, ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບໍ່ເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ຈຳກັດຄວາມທຸກຍາກ, ການພັດທະນາແມ່ນການສ້າງຄວາມທັນສະໄໝ, ການພັດທະນາຄື ຄວາມທັນສະໄໝ, ການພັດທະນາໃນລັກສະນະວັດທະນະທຳ ແມ່ນໝາຍເຖິງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ ແລະ ພ້ອມທີ່ຈະເສຍສະຫຼະ ແລະ ເຮັດທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງເພື່ອປະເທດຊາດ, ໃນແງ່ເສດຖະສາດການເມືອງ ການພັດທະນາແມ່ນການປະຕິຮູບລະບຽບກົດໝາຍທາງສັງຄົມໃຫ້ມີຄວາມຍຸດຕິທຳ, ປາສະຈາກການແຊກແຊງຄອບງໍາຂອງຕ່າງປະເທດ, ການພັດທະນາໝາຍເຖິງການປ່ຽນແປງຄຸນນະພາບຂອງລະບົບເສດຖະກິດທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມ ຫຼື ລະບົບນິເວດວິທະຍາ.

ຮູບທີ28: ເຂດເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວສູງ

ໃນປັດຈຸບັນບັນດາປະເທດຕ່າງໆໃນໂລກໄດ້ມີການວາງແຜນການພັດທະນາຫຼາຍຮູບການ,ເພື່ອແນໃສ່ຫຼຸດຄວາມທຸກຈົນຂອງປະຊາຊົນໃນປະເທດ.ສະນັ້ນ; ລັດຖະບານຈຶ່ງໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນກັບການຈະເລີນກ້າວໜ້າທາງເສດຖະກິດແລະຖືເອົາການພັດທະນາເປັນພາວະໜ້າທີ່ຕົ້ນຕໍຂອງລັດຖະບານຂອງທຸກໆປະເທດໃນການພັດທະນາກໍ່ບໍ່ໝາຍຄວາມວ່າຈະພັດທະນາພຽງແຕ່ເສດຖະກິດຢ່າງດຽວມັນຍັງຄວບຄຸມທົ່ວສັງຄົມມະນຸດການພັດທະນາຖືວ່າເປັນຂະບວນການຫຼາຍມິຕິທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂອງການປັບປຸງແຕ່ລະລະບົບຕ່າງໆທາງດ້ານເສດຖະກິດແລະສັງຄົມຂຶ້ນນໍາປັບປຸງລາຍໄດ້ ແລະ ການຜະລິດການປ່ຽນແປງແກ້ໄຂໂຄງສ້າງທາງສັງຄົມໂຄງສ້າງຂອງສາທາລະນະຕ່າງໆ,ໂດຍສ້າງການບໍລິຫານລວມທັງທຳທີ່ຕ່າງໆຂອງຄົນໃນຊາດແລະ ຢູ່ໃນຫຼາຍປະເທດຕ່ອງ

ໄດ້ປັບປຸງແກ້ໄຂຂະນົບທຳນຽມຮີດຄອງປະເພນີແລະຄວາມເຊື່ອຖືຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າທີ່ເຫັນວ່າມີບາງອັນ ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຍຸກສະໄໝໃໝ່.

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕປະຊາຊົນລາວເຮົາເຊິ່ງຍັງເປັນປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາຢູ່ໃນປັດຈຸ ບັນນີ້ກໍ່ຍັງມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການພັດທະນາໃນທຸກໆດ້ານຂອງລະບົບເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ໃນ ນັ້ນອັນຮີບດ່ວນກ່ວາໝູ່ແມ່ນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດໃຫ້ມີຄຸນນະພາບພຽງພໍທີ່ຈະນຳເອົາຊັບພະ ຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ຢູ່ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍນັ້ນອອກມາຮັບໃຊ້ການພັດທະນາປະເທດຊາດໃຫ້ຈະເລີນຮຸ່ງເຮືອງເທົ່າ ທຽມກັບບັນດາປະເທດອື່ນໆທີ່ຈະເລີນມາກ່ອນແລ້ວແລະເຮັດສຳເລັດສອງໜ້າທີ່ຍຸດທະສາດທີ່ພັກແລະ ລັດຖະ ບານລາວວາງອອກຄື: ປົກຮັກສາ ແລະສ້າງສາພັດທະນາປະເທດຊາດໃຫ້ຈະເລີນກ້າວໜ້າຕາມທິດກ້າວຂຶ້ນສັງ ຄົມນິຍົມເທື່ອລະກ້າວຢ່າງສຳເລັດຜົນ.

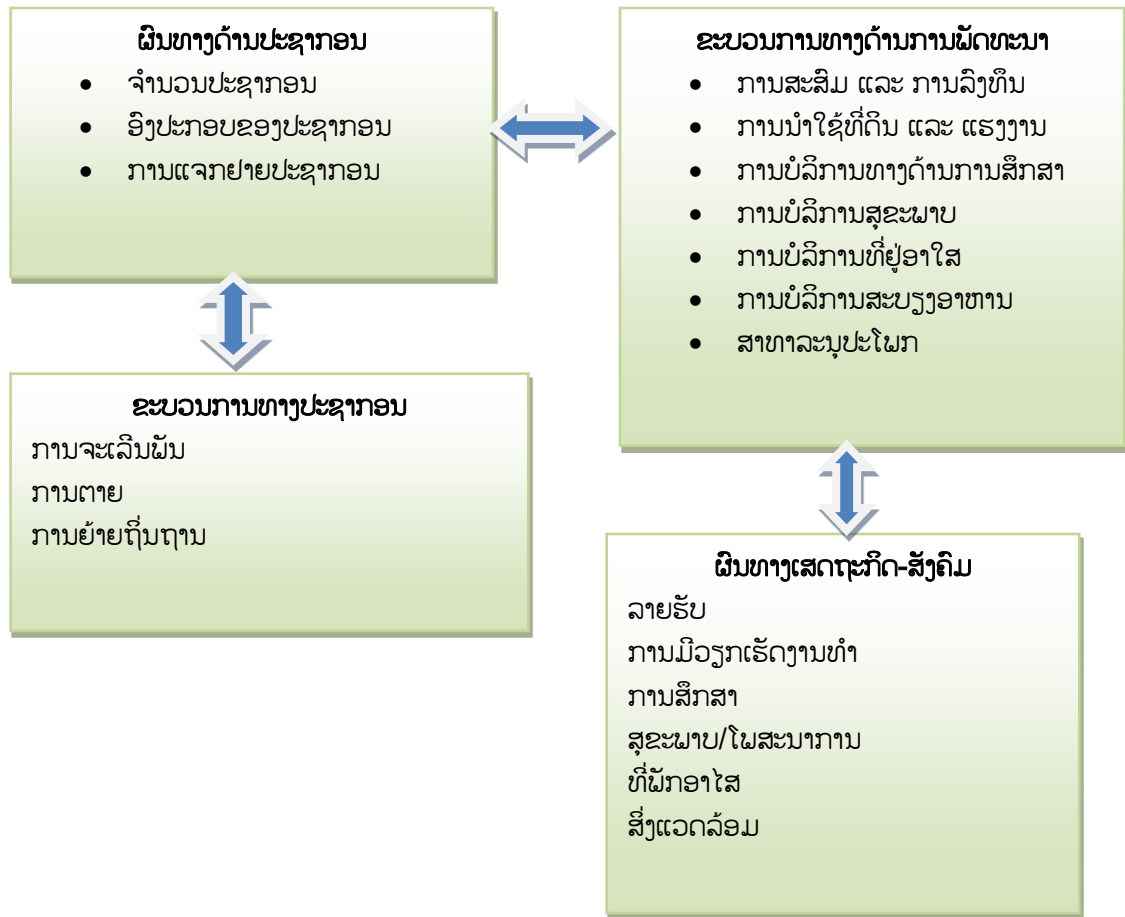
2. ຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງປະຊາກອນກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

ເມື່ອພວກເຮົາຄິດຄຳວາເຖິງລັກສະນະຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມມັນມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງ ຄຳນຶງເຖິງສະພາບການສັງຄົມຄວາມເປັນຢູ່ຂອງປະຊາກອນມະນຸດສະພາບຂອງການດຳລົງຊີວິດແລະຄວາມເປັນ ຢູ່ຂອງມະນຸດນັ້ນຈະມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໄປໃນແຕ່ລະປະເທດຕ່າງກໍ່ມີລະບົບການເມືອງ, ການປົກຄອງ, ລະ ບົບສັງຄົມ ແລະລະບົບເສດຖະກິດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ໃນຄວາມຫມາຍທາງເສດຖະກິດນັ້ນມັກຈະເວົ້າເຖິງເສດ ຖະກິດທີ່ສະທ້ອນເຖິງສະພາບການດຳລົງຊີວິດແລະຄວາມເປັນຢູ່ຂອງປະຊາກອນໃນປະເທດໜຶ່ງໆເຊັ່ນ: ໃນລະ ບົບເສດຖະກິດຂອງລາວກໍ່ໝາຍເຖິງການດຳລົງຊີວິດແລະ ຄວາມເປັນຢູ່ຂອງປະຊາກອນລາວເປັນຕົ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ເມື່ອກ່າວເຖິງພາວະເສດຖະກິດຈຶ່ງມີຄວາມໝາຍສະເພາະເຖິງພາວະຄວາມເປັນໄປຂອງລະບົບເສດຖະກິດໃດ ໜຶ່ງໃນຂະນະເວລາໃດໜຶ່ງໃນຮອບວຽນໃດໜຶ່ງນັ້ນເອງ.

ຮູບທີ29: ທ່ານນາຍົກລົງຊີ້ນຳການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແຂວງຫຼວງພະບາງ (ປີ 2019)

ແຜນວາດ1: ຮູບແບບຂອງຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງປະຊາກອນກັບການພັດທະນາ

ປະຊາກອນກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດມີການຕິດພັນກັນແບບກາຍອິນຊີເຊິ່ງບໍ່ສາມາດຕັດອອກຈາກກັນໄດ້, ຕໍ່ກັບບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້ພວກເຮົາອາດຈະແຍກລະບົບການພັດທະນາເສດຖະກິດອອກເປັນສອງພາກສ່ວນໃຫຍ່ຄື:

ພາກສ່ວນໜຶ່ງ:ທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການດ້ານສິນຄ້າແລະບໍລິການເຊິ່ງແມ່ນຜົນຜະລິດຂອງລະບົບເສດຖະກິດທີ່ເອີ້ນວ່າ : ອຸປະສິງ: (ພາກສ່ວນຊົມໃຊ້)

ພາກສ່ວນທີສອງ: ທີ່ສະໜອງຄວາມຕ້ອງການດ້ານສິນຄ້າແລະບໍລິການເຊິ່ງເອີ້ນວ່າ:ອຸປະທານ(ພາກສ່ວນຜະລິດ), ເວົ້າລວມແລ້ວມະນຸດເຮົາເປັນທັງຜູ້ຜະລິດແລະທັງເປັນຜູ້ຊົມໃຊ້ຜົນຜະລິດ , ຈາກນັ້ນພວກເຮົາຈຶ່ງສາມາດເຫັນໄດ້ວ່າປະຊາກອນນັ້ນເປັນອົງປະກອບສຳຄັນທີ່ສຸດທັງໃນພາກສ່ວນອຸປະສິງແລະໃນພາກສ່ວນອຸປະທານຂອງລະບົບເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດໃນຄວາມເປັນຈິງແລ້ວລະບົບເສດຖະກິດເຊິ່ງມີໜ້າທີ່ຜະລິດສິນຄ້າແລະບໍລິການນັ້ນຍັງຕ້ອງໄດ້ຄຳນຶງເຖິງວ່າຈະຜະລິດສິນຄ້າແລະບໍລິການຊະນິດໃດ?. ປະເພດໃດ?. ຜະລິດເມື່ອໃດ? ຜະລິດແນວໃດ?ແລະຈະຜະລິດເທົ່າໃດ?ຕະຫຼອດຈົນເຖິງການແບ່ງຜົນຜະລິດທີ່ຜະລິດອອກມານັ້ນໃຫ້ໃຜແນວໃດ?ແລະເທົ່າໃດ?ບົດບາດແລະໜ້າທີ່ດັ່ງກ່າວນີ້ຂຶ້ນຢູ່ກັບອົງປະກອບລັກສະນະແລະການແຈກຢາຍປະຊາກອນພາຍໃນລະບົບເສດຖະກິດນັ້ນໆເປັນປັດໃຈສຳຄັນ.

ສະຫຼຸບແລ້ວປະຊາກອນກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດມີການຕິດພັນກັນເຊັ່ນ:ປະຊາກອນມີຜົນກະທົບຕໍ່ລະບົບພັດທະນາເສດຖະກິດແລະການພັດທະນາລະບົບເສດຖະກິດກໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ປະຊາກອນເຊັ່ນ

ດຽວກັນເພາະວ່າການປ່ຽນແປງຮູບແບບໃດໆໃນປະຊາກອນກໍ່ຈະສົ່ງຜົນສະທ້ອນເຮັດໃຫ້ເກີດມີການປ່ຽນແປງໃນຮູບແບບຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດໃນຂະນະດຽວກັນນັ້ນຖ້າການພັດທະນາລະບົບເສດຖະກິດມີການປ່ຽນແປງກໍ່ຈະສົ່ງຜົນສະທ້ອນໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງໃນປະຊາກອນເຊັ່ນດຽວກັນ.

3. ລັກສະນະຂອງການພັດທະນາ

ການປະສົມປະສານກັນລະຫວ່າງນະໂຍບາຍທາງດ້ານປະຊາກອນແລະການພັດທະນາດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມນັ້ນຈະຕ້ອງເບິ່ງແຍງຂອງການວາງແຜນພັດທະນາເຊິ່ງເປັນບັນຫາຕົ້ນຕໍໃນການທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ແຜນການພັດທະນາມີລັກສະນະຄອບຄຸມທຸກໆບັນຫາທີ່ແຜນນະໂຍບາຍແລະໂຄງການພັດທະນາໃນລະດັບຊາດລະດັບພູມມິພາກແລະເຂດຍ່ອຍໆທັງຫຼາຍນັ້ນຈະຖືກນຳມາພິຈາລະນາໄປປະຕິບັດແລະປະເມີນຜົນດ້ວຍເຈດຈຳນົງອັນຜື່ນຖານຂອງການພັດທະນາໃນປະຫວັດສາດຂອງສັງຄົມມະນຸດລະດັບການພັດທະນາປະເທດຕ່າງໆໃນແຕ່ລະໄລຍະມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນອັນເນື່ອງມາຈາກເງື່ອນໄຂແລະສະພາບແວດລ້ອມໃນແຕ່ລະເຂດມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນແຕ່ມາເຖິງປັດຈຸບັນນີ້ເພິ່ນສາມາດຈັດແບ່ງປະເທດຕ່າງໆໃນໂລກອອກເປັນ 2 ກຸ່ມໃຫຍ່ຄື :

ກ.ກຸ່ມປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວ (Developed Countries): ໝາຍເຖິງບັນດາປະເທດທີ່ຢູ່ເຊິ່ງປະຊາກອນໃນປະເທດເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນໄດ້ຮັບການສຶກສາສູງການພັດທະນາຂອງປະເທດເລີ່ມມາແຕ່ສະຕະວັດທີ 18 ໂດຍແມ່ນອົງກົດນຳໜ້າລັກສະນະຂອງການພັດທະນານີ້ໄດ້ຜ່ານ 5 ໄລຍະຂອງການພັດທະນາເຊັ່ນ:

ໄລຍະທີ 1:ເປັນໄລຍະຂອງສັງຄົມສະຫະຊົບປະຖົມບູຮານເຊິ່ງມີເສດຖະກິດອີງໃສ່ຊາດເປັນຜື່ນຖານການຜະລິດແບບກຸ່ມຕົນເອງເທົ່ານັ້ນບັນທ້າຍໄດ້ມີໝໍ້ແໜງແບບສິນຄ້າ.

ໄລຍະທີ 2:ເປັນໄລຍະທີ່ປະເທດເລີ່ມກ້າວເຂົ້າອອກຈາກການດ້ອຍພັດທະນາທັງເປັນໄລຍະກຽມຫຼາຍດ້ານເຊັ່ນ:ການພັດທະນາການສຶກສາເພື່ອໃຫ້ປະຊາຊົນມີຄວາມຮູ້ພຽງພໍໃນການຂຸດຄົ້ນແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດມີຄວາມສາມາດຜະລິດເປັນສິນຄ້າແລະຊຸກຍູ້ຂະແໜງອຸດສະຫາກຳ.

ໄລຍະທີ3:ເປັນໄລຍະແຫ່ງການພັດທະນາດ້ານການຜະລິດທີ່ທັນສະໄໝນັບທັງດ້ານກະສິກຳແລະອຸດສະຫາກຳ

ໄລຍະທີ 4:ເປັນໄລຍະແຫ່ງການພັດທະນາສູງທີ່ສຸດເຊິ່ງແມ່ນໄລຍະການຜະລິດກະສິກຳແລະອຸດສະຫາກຳຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງກ້ວາງຂວາງແລະແຜ່ຂະຫຍາຍອອກໄປທຸກທິດ.

ໄລຍະທີ 5:ເປັນໄລຍະທີ່ເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວສູງແບບໝັ້ນຄົງປະຊາຊົນມີລາຍໄດ້ທັງສາມາດຊົມໃຊ້ຜົນຜະລິດຕ່າງໆໄດ້ຕາມຄວມຕ້ອງການການບໍລິໂພກຂອງປະຊາຊົນຫຼວງຫຼາຍນີ້ໄດ້ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນເລື້ອຍໆເຊິ່ງເພິ່ນເອີ້ນວ່າ:ໄລຍະສັງຄົມບໍລິໂພກນິຍົມ.

ກຸ່ມປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ(DEVELOPING COUNTRIES)ໝາຍເຖິງປະເທດທີ່ມີເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວຊ້າກວ່າຫຼືເອີ້ນວ່າ:ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ(DEVELOPING COUNTRIES), ບັນດາປະເທດເຫຼົ່ານີ້ຈະມີລັກສະນະຂອງການພັດທະນາດັ່ງນີ້:

- ສ່ວນຫຼາຍເຄີຍເປັນຫົວເມືອງຂຶ້ນຫຼືເຄິ່ງເມືອງຂຶ້ນຂອງຈັກກະພັດ
- ປະຊາກອນມີລາຍໄດ້ຕ່ຳແລະທຸກຈົນ
- ປະຊາກອນປະກອບອາຊີບກະສິກຳເປັນຕົ້ນຕໍ(70–80%)ສະມັດຕະພາບແຮງງານຕ່ຳ
- ປະຊາກອນສ່ວນຫຼາຍອາໄສຢູ່ຊົນນະບົດ(ຢູ່ຕົວເມືອງບໍ່ເຖິງ20%)
- ອັດຕາການເກີດສູງພ້ອມດຽວກັນນັ້ນອັດຕາການຕາຍສູງ, ປະຊາກອນໜຸ່ມ, ອາຍຸສະເລ່ຍແມ່ນຕ່ຳ
- ສຸຂະພາບແລະໂພຊະນາການຂອງປະຊາກອນບໍ່ດີ
- ລະດັບການສຶກສາຂອງປະຊາກອນຕ່ຳ(ບາງປະເທດໃນອັຟຣິກາປະຊາຊົນຮູ້ໜັງສືບໍ່ເຖິງ30%)

ຂ. ຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງຖານະແຫ່ງການພັດທະນາຂອງກຸ່ມປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວກັບກຸ່ມປະເທດກຳລັງພັດທະນາ

ຖານະແຫ່ງການພັດທະນາ	ປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວ	ປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ
ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນ	ສູງກວ່າ 1000 USD	ຕໍ່າກວ່າ 1000 USD
ດ້ານໂພຊະນາການ	ເກີນ 3000 ກາລໍລີ/ຄົນ/ວັນ	ຕໍ່າກວ່າ 3000 ກາລໍລີ/ຄົນ/ວັນ
ອັດຕາການເພີ່ມຂອງຊາກອນ	ສ່ວນຫຼາຍຈະຕໍ່າກວ່າ 1%	ສ່ວນຫຼາຍຈະຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 2,9%
ອາຍຸຍິນຂອງປະຊາກອນ	ສູງກວ່າ 70 ປີ	ສ່ວນຫຼາຍຈະຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 41-50 ປີ
ອັດຕາສ່ວນຊາວກະສິກອນ	ສ່ວນຫຼາຍຢູ່ລະຫວ່າງ 1-25%	ສ່ວນຫຼາຍຈະຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 50-90%
ລະດັບການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ	ສູງກວ່າ 90%	ສ່ວນຫຼາຍຈະຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 25-50%

4. ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຕໍ່ກັບການພັດທະນາ

ແນວຄິດການນຳເອົາປັດໄຈປະຊາກອນເຂົ້າໃນຂະບວນການພັດທະນາໄດ້ລິເລີ່ມມີມາຕັ້ງແຕ່ດົນນານແລ້ວ, ໃນປີ 1974 ໄດ້ຈັດກອງປະຊຸມປະຊາກອນໂລກຄັ້ງທີ I ຂຶ້ນ ທີ່ນະຄອນຫຼວງບູຄາເລດ ປະເທດລູມານີ, ກອງປະຊຸມມີແນວຄິດພະຍາຍາມນຳເອົາຂະບວນການທາງດ້ານປະຊາກອນເຊິ່ງໄດ້ແກ່ການເກີດ, ການຕາຍ, ການຍ້າຍຖິ່ນຖານ ເຂົ້າໃນຂະບວນການວາງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ.

ສິບປີຕໍ່ມາຄືປີ 1984 ກອງປະຊຸມສາກົນກ່ຽວກັບປະຊາກອນໄດ້ຈັດຂຶ້ນທີ່ປະເທດແມັກຊິໂກ, ແນວຄວາມຄິດການນຳເອົາຂະບວນການທາງດ້ານປະຊາກອນເຂົ້າໃນການວາງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ - ສັງຄົມໄດ້ຮັບການຍືນຍັນອີກເທື່ອໜຶ່ງໂດຍເຫັນວ່າບໍ່ຄວນແຍກແຜນການທາງດ້ານປະຊາກອນອອກຈາກແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ, ກອງປະຊຸມໄດ້ສະເໜີແນະນຳໃນການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ການວາງແຜນການຄວນນຳເອົາຕົວຊີ້ບອກທາງດ້ານປະຊາກອນມາພິຈາລະນາຮ່ວມກັບໂຄງການຕ່າງໆ ທີ່ພົວພັນ ກັບຂະບວນການທາງດ້ານປະຊາກອນ, ເຖິງແມ່ນວ່າໄດ້ມີການເນັ້ນຄວາມສຳຄັນຂອງການນຳເອົາປັດໄຈປະຊາກອນເຂົ້າໃນການວາງແຜນພັດທະນາແຕ່ຍັງບໍ່ທັນມີຄວາມຊັດເຈນ ວ່າລັກສະນະການນຳເອົາປັດໄຈປະຊາກອນເຂົ້າໃນການວາງແຜນເປັນແນວໃດ, ເຖິງແນວໃດກໍ່ຕາມຜົນສະຫຼຸບຂອງກອງປະຊຸມກ່ຽວກັບປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດກອງທຶນສຳລັບປະຊາກອນໃນປີ 1983 ໄດ້ກຳນົດຄວາມໝາຍຂອງການປະສົມປະສານນະໂຍບາຍປະຊາກອນເຂົ້າກັບນະໂຍບາຍພັດທະນາເສດຖະກິດ - ສັງຄົມຂ້ອນຂ້າງຈະຊັດເຈນໂດຍໄດ້ກ່າວນະໂຍບາຍ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງການພັດທະນາ ຕ້ອງພິຈາລະນາເຖິງປະຊາກອນຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ຫຼື ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການພັດທະນານັ້ນ ຫຼື ບໍ່.

ກອງປະຊຸມກ່ຽວກັບປະຊາກອນໃນລະດັບພູມິພາກຈັດຂຶ້ນໃນປີ 1982 ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກ່ຽວກັບບັນຫາປະຊາກອນກັບການພັດທະນາໂດຍໄດ້ເນັ້ນວ່າ: ປະຊາກອນກັບການພັດທະນາມີຜົນກະທົບເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ, ປັດໄຈທາງດ້ານປະຊາກອນສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການພັດທະນາ ໃນຂະນະດຽວກັນ ການພັດທະນາກໍ່ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຂະບວນການທາງດ້ານປະຊາກອນ.

4.1 ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຕໍ່ກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດ

ການພັດທະນາເສດຖະກິດຄືການເພີ່ມລາຍໄດ້ຂອງບຸກຄົນໃນຊາດໃຫ້ສູງຂຶ້ນ, ລາຍໄດ້ຕໍ່ບຸກຄົນຈະສູງຂຶ້ນກໍ່ຕໍ່ເມື່ອຜົນຜະລິດຂອງແຕ່ລະບຸກຄົນສູງຂຶ້ນສະນັ້ນ, ການເພີ່ມລາຍໄດ້ແມ່ນການເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນການຜະລິດຂອງແຕ່ລະບຸກຄົນນັ້ນເອງ, ເມື່ອລາຍໄດ້ຂອງແຕ່ລະຄົນເພີ່ມຂຶ້ນແລ້ວກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ລາຍໄດ້ແຫ່ງຊາດສູງຂຶ້ນຕາມມາແຕ່ລາຍໄດ້ແຕ່ລະຫົວຄົນຈະເພີ່ມຂຶ້ນໄດ້ນັ້ນ, ກໍ່ຕໍ່ເມື່ອລາຍໄດ້ແຫ່ງຊາດເພີ່ມຂຶ້ນໄວກວ່າການເພີ່ມຈຳນວນປະຊາກອນ, ຖ້າປະເທດໃດຫາກມີອັດຕາການເພີ່ມປະຊາກອນສູງກວ່າການເພີ່ມລາຍໄດ້ແຫ່ງຊາດແລ້ວ, ມັນຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ລາຍໄດ້ບຸກຄົນອີກຄື: ເຮັດໃຫ້ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນຕໍ່າລົງ ແລະຈະສົ່ງຜົນສະທ້ອນຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາກອນໃນປະເທດນັ້ນໆຕໍ່າລົງຈາກນັ້ນ, ກໍ່ມີຜົນກະທົບກະທືອນຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມໂດຍສະເພາະແມ່ນບັນດາປະເທດກຳລັງພັດທະນາທີ່ຕົກຢູ່ໃນພາວະເສດຖະກິດດັ່ງນີ້:

ກ. ອັດຕາສ່ວນຂອງເດັກເພີ່ມຂຶ້ນໃນຂະນະທີ່ອັດຕາສ່ວນຂອງຜູ້ຢູ່ໃນໄວອອກແຮງງານໜ້ອຍ, ການເພີ່ມປະຊາກອນໃນລະດັບສູງຈະເຮັດໃຫ້ອັດຕາການລ້ຽງດູເດັກ(ອັດຕາການອົງອາໄສ)ຈະສູງຂຶ້ນຕາມໄປເຊັ່ນ: ປະເທດຟິລິບປິນອັດຕາການລ້ຽງດູເດັກແມ່ນ70%, ມາເລເຊຍ72% ລ້ຽງດູເດັກແມ່ນ49%, ອັງກິດ38% ເຢຍລະມັນ35%, ສະວິເຕັນ32% ມັນເປັນເຊັ່ນນີ້ກໍ່ຍ້ອນວ່າອັດຕາການເກີດຕໍ່າ.

ການມີອັດຕາສ່ວນຂອງເດັກສູງຫຼາຍກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວຕ້ອງໃຊ້ຈ່າຍຄ່າໃນການບໍລິໂພກ ແລະການລ້ຽງດູເດັກຫຼາຍຂຶ້ນ, ຄ່າການຮຽນ, ຄ່າເຄື່ອງໃຊ້ສອຍຕ່າງໆເພື່ອໃຫ້ລູກຫຼານໄດ້ມີໂອກາດໄດ້ຮັບການສຶກສາໃນລະດັບການສຶກສາທີ່ມີມາດຕະຖານດີສົມຄວນຈາກບັນຫາທີ່ຄອບຄົວຕ້ອງໃຊ້ຈ່າຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຄືແນວນັ້ນ, ກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ລາຍໄດ້ຂອງຄອບຄົວທີ່ຈະເຫຼືອ(ແຮໄວ້)ສຳລັບເປັນກ້ອນທຶນເພື່ອດຳເນີນການຜະລິດຕໍ່າຫຼືບໍ່ມີເລີຍ.

ຂ. ຂະໜາດຂອງເນື້ອທີ່ດິນຕໍ່ປະຊາກອນຈະຖືກຫຼຸດລົງຍ້ອນອັດຕາການເພີ່ມປະຊາກອນສູງຂຶ້ນສະນັ້ນຈຶ່ງມີຜົນກະທົບຕໍ່ຂະໜາດເນື້ອທີ່ດິນຕໍ່ປະຊາກອນພາຍໃນປະເທດເຊັ່ນ: ປະເທດລາວເຮົາມີເນື້ອທີ່ດິນປູກຝັງທັງໝົດປະມານ 5ລ້ານເຮັກຕາແລະປັດຈຸບັນນີ້ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ແລ້ວປະມານ2ລ້ານກວ່າເຮັກຕາ, ຈາກເນື້ອທີ່ດິນມີຈຳກັດແຕ່ຈຳນວນປະຊາກອນພັດເພີ່ມຂຶ້ນເລື້ອຍໆສະນັ້ນ, ເນື້ອທີ່ດິນກໍ່ຈະຖືກບຸກເບີກຕໍ່ໄປເລື້ອຍໆເພື່ອດຳເນີນການຜະລິດໃຫ້ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາກອນໃນຊາດ.

ຈາກຕົວຢ່າງຂ້າງເທິງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຖ້າຫາກຍັງປະປ່ອຍໃຫ້ອັດຕາການເກີດສູງຄືປັດຈຸບັນນີ້ແລ້ວກໍ່ຈະສົ່ງຜົນສະທ້ອນເຖິງການຜະລິດໃນອະນາຄົດເພາະເນື້ອທີ່ການຜະລິດສະເລ່ຍໃສ່ຫົວຄົນນັບມື້ຫຼຸດລົງຕະຫຼອດເຖິງຜົນຜະລິດຕໍ່າລົງເພາະຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ມີຢູ່ນັ້ນເຮັດໃຫ້ເກີດຜົນຫຼາຍທີ່ສຸດນັ້ນຄືຖ້າບໍ່ມີການບຳລຸງດິນຢ່າງພຽງພໍແລ້ວກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ດິນເຊື່ອມຄຸນນະພາບລົງສຸດທ້າຍຜົນຜະລິດຕົກຕໍ່າແລະກໍ່ຈະເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ.

ຄ. ຈຳນວນແຮງງານທີ່ໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນໄວນັ້ນອາດຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດມີບັນຫາການວ່າງງານຍ້ອນການຈັດຫາວຽກງານທຳໃຫ້ຈຳນວນແຮງງານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນບໍ່ທັນແລະຈະເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການພັດທະນາປະເທດບັນຫາການເຮັດວຽກຢູ່ໃນລາວເຮົາແມ່ນ“ການເຮັດວຽກຕໍ່າກວ່າລະດັບຫຼືເຮັດວຽກບໍ່ເຕັມກຳນົດເວລາ”ໂດຍສາເພາະແມ່ນແຮງງານກະສິກຳ, ເພາະວ່າການກະສິກຳມັນມີລັກສະນະແຕກຕ່າງກັບຂະແໜງການອື່ນໆເຊັ່ນ: ໃນລະດູເຮັດນາກໍ່ຈະເຮັດວຽກໜັກໃນໄລຍະຕົ້ນ(ກຽມດິນປັກດຳ) ແລະໄລຍະປາຍ(ເກັບກ່ຽວ)ສ່ວນເຫຼືອນັ້ນກໍ່ຫວ່າງຫຼືເຮັດວຽກເປົ່າສ່ວນເຄື່ອງມືຜະລິດມີພຽງແຕ່ແບບງ່າຍດາຍຕາມແບບບັນພະບຸລຸດທີ່ເຄີຍໃຊ້ມາໃນອາດິດສະນັ້ນຈຶ່ງບໍ່ສາມາດ

ຍົກສະມັດຕະພາບການຜະລິດໃຫ້ສູງໄດ້, ນອກຈາກນີ້ຢູ່ໃນສຳນັກງານແລະອື່ນໆມີລັກສະນະເຮັດວຽກບໍ່ເຕັມສ່ວນກໍ່ຍັງມີຫຼາຍຄົນ.

ງ. ຈຳນວນຂອງປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວເຮັດໃຫ້ລັດຖະບານມີພາລະໜັກໜ່ວງໃນການຊອກຫາກ້ອນເງິນມາໃຊ້ຈ່າຍເພື່ອຮັກສາສະມັດຕະພາບທົ່ວໄປຂອງສັງຄົມເຊັ່ນ: ການຈັດການທາງທະລະນຸປະກອນ, ການບໍລິການທາງສັງຄົມ, ການຮັກສາຄວາມປອດໄພແລະຄວາມໝັ້ນຄົງທາງສັງຄົມເປັນຕົ້ນການຈັດການໃຫ້ມີການບໍລິການຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ໃຫ້ພຽງພໍກັບຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຕ້ອງໄດ້ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງຫຼາຍແຕ່ຖ້າເຮົາມີຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ເໝາະສົມແລ້ວລາຍຈ່າຍທາງດ້ານນີ້ກໍ່ຈະໜ້ອຍລົງຫຼືມີກໍ່ບໍ່ຫຼາຍຈະເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາປະເທດໄດ້ຢ່າງຄ່ອງຕົວຂຶ້ນ.

ເມື່ອສັງລວມເບິ່ງແລ້ວຈະເຫັນໄດ້ວ່າຖ້າມີການວາງແຜນຄອບຄົວເພື່ອລົບອັດຕາເພີ່ມປະຊາກອນໃຫ້ຕໍ່າລົງພໍເໝາະສົມແລ້ວກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດຜົນທາງດ້ານການພັດທະນາເສດຖະກິດຫຼາຍປະການດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ເຮັດໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວ, ແຕ່ລະບຸກຄົນມີລາຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ, ມີການສະສົມທຶນຮອນສູງຂຶ້ນເຮັດໃຫ້ມີທຶນເພື່ອດຳເນີນການຜະລິດຫຼາຍຂຶ້ນປະລິມານ ແລະຄຸນນະພາບທຶນສ່ວນຫຼາຍມັນຈະຊ່ວຍໃຫ້ທຸກຄົນໃນໄວແຮງງານແຕ່ລະຄົນມີປະສິດທິພາບສູງຂຶ້ນ.
- ລັດຖະບານມີລາຍໄດ້ສູງຂຶ້ນເພາະປະຊາກອນມີລາຍໄດ້ຫຼາຍແລະສາມາດເກັບພາສີໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ, ການລົງທຶນເພື່ອສະໜັບສະໜູນການສັງຄົມໃຫ້ແກ່ປະຊາກອນໜ້ອຍລົງລັດຖະບານສາມາດນຳເງິນທີ່ເຫຼືອນັ້ນໄປພັດທະນາເສດຖະກິດໂດຍກົງໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ, ແຮງງານມີຄວາມສາມາດໄດ້ຮັບການສຶກສາອົບຮົມດີຂຶ້ນເອກະຊົນມີອອກາດຂະຫຍາຍເສດຖະກິດຂອງຕົນເອງຈາກນັ້ນຄວາມຈະເລີນດ້ານອຸດສາຫະກຳແລະດ້ານອື່ນໆກໍ່ຈະພັດທະນາເພີ່ມຂຶ້ນແລະອອກາດຄົນວ່າງງານກໍ່ຈະມີໜ້ອຍລົງ.
- ຜົນຜະລິດ ແລະລາຍໄດ້ຂອງແຕ່ລະບຸກຄົນເພີ່ມຂຶ້ນເພາະວ່າອັດຕາສ່ວນຂອງທຶນຕໍ່ແຮງງານຂອງແຕ່ລະຄົນເພີ່ມຂຶ້ນ, ຂະໜາດຂອງທີ່ດິນຕໍ່ປະຊາກອນຈະເພີ່ມຂຶ້ນສາມາດນຳເອົາພັດທະນາການໃໝ່ໆເຂົ້າມາປັບປຸງການຜະລິດ, ຜົນຜະລິດແລະລາຍໄດ້ຂອງແຕ່ລະບຸກຄົນຈະເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງແນ່ນອນປະສິດທິພາບຂອງແຮງງານຈະເພີ່ມຂຶ້ນເພາະທຸກຄົນມີສຸຂະພາບພາລະນາໄມດີຂຶ້ນ, ຈາກນັ້ນ, ການແບ່ງປັນລາຍໄດ້ກໍ່ຈະເປັນທຳຂຶ້ນເພາະທຸກຄົນມີປະສິດພາບໃນການຜະລິດດີ.

4.2 ຜົນກະທົບການປ່ຽນແປງຂອງປະຊາກອນຕໍ່ການພັດທະນາວັດທະນາທຳ-ສັງຄົມ.

ໃນອະດີດປະຊາກອນໂລກມີບໍ່ຫຼວງຫຼາຍ, ຄວາມສັບສົນວຸ້ນວາຍໃນສັງຄົມບໍ່ຮ້າຍແຮງສັງຄົມສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ດຳລົງຊີວິດຢູ່ຮ່ວມກັນດ້ວຍຄວາມສະເຫງາສຸກແລະເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍດີສົມຄວນ, ລະບຽບທີ່ມີຢູ່ເຊັ່ນຮີດຄອງປະເພນີ, ວັດທະນາທຳຕະຫຼອດເຖິງຄ່ານິຍົມຂອງສັງຄົມກໍ່ຈະຊ່ວຍຄວບຄຸມສັງຄົມໃຫ້ຢູ່ໃນລະບຽບລັກສະນະຄວາມຜຸກພັນລະຫວ່າງບຸກຄົນກໍ່ເປັນໄປລັກສະນະທີ່ຊ່ວຍເຫຼືອເກື້ອກຸນເຊິ່ງກັນແລະກັນສະພາບຂອງສັງຄົມສ່ວນໃຫຍ່ເປັນສັງຄົມຊົນນະບົດລັກສະນະຂອງຄວາມສຳພັນເປັນແບບກັນເອງດັ່ງນັ້ນ, ຖ້າຫາກບຸກຄົນໃດກະທຳຜິດລະເມີດລະບຽບກົດໝາຍຂອງສັງຄົມກໍ່ຈະມີວິທີການຄວບຄຸມ, ກັກຂັງວິຈານ, ຕຳນິ, ຕີຊົມ, ນິນທາເຖິງການບໍ່ຍອມຮັບເຂົ້າໃນສັງຄົມຂອງບຸກຄົນນັ້ນເປັນຕົ້ນ. ການຄວບຄຸມທາງສັງຄົມບໍ່ທົ່ວເຖິງເພາະກົດເກນໃນສັງຄົມ, ຄ່ານິຍົມ, ປະເພນີ, ສາສະໜາຄອບຄົວຕະຫຼອດເຖິງສະຖາບັນຕ່າງໆໄດ້ມີການປ່ຽນແປງໄປ, ສະນັ້ນການຂັດກັນທາງສັງຄົມກໍ່ເລີ່ມເກີດຂຶ້ນ, ການປະລະຂະນົບທຳນຽມປະເພນີເດີມແລະຖານະຄວາມເປັນຢູ່ປ່ຽນແປງ, ຈາກນັ້ນ, ການລະເມີດກົດໝາຍແລະສິດທິຂອງບຸກຄົນມີຫຼາຍຂຶ້ນ. ສຸດທ້າຍກໍ່ໃຫ້ເກີດມີບັນຫາຕ່າງໆ

ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍເຊັ່ນ: ບັນຫາຄວາມຂາດແຄ້ນແລະຄວາມບໍ່ໝັ້ນຄົງທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ບັນຫາອັດສະຍະກຳ, ບັນຫາການດ້ອຍການສຶກສາ, ບັນຫາສຸຂະພາບອະນາໄມ, ບັນຫາການຄົມມະນາຄົມຕິດຕໍ່ສື່ສານ, ບັນຫາໂສເພນີ, ບັນຫາການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ, ບັນຫາຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງຖານະຄວາມເປັນຢູ່ຂອງບຸກຄົນ, ບັນຫາທີ່ຢູ່ອາໄສ, ບັນຫາມົນລະພິດຕ່າງໆ.

ການເພີ່ມປະຊາກອນຢ່າງວ່ອງໄວແລະກໍ່ໃຫ້ເກີດບັນຫາສັງຄົມຄືດັ່ງກ່າວມານັ້ນມັນຈະເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການພັດທະນາປະເທດຊາດກໍ່ຄືການພັດທະນາສັງຄົມເພາະວ່າເມື່ອປະຊາກອນຫາກເພີ່ມຫຼາຍຂຶ້ນເຊິ່ງບໍ່ສົມດູນກັບຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວຈະເຮັດໃຫ້ເກີດມີຄວາມຂັດແຍ່ງກັນ, ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ມາເຊິ່ງສິ່ງທີ່ຈຳເປັນຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງສັງຄົມໃນສັງຄົມ, ຖ້າຫາກບໍ່ຊອກຫາມາໄດ້ໂດຍວິທີທີ່ບໍ່ບໍລິສຸດແລ້ວບາງບຸກຄົນກໍ່ໃຊ້ວິທີການໂດຍກົງກັນຂ້າມໂດຍຄຳນຶງເຖິງຜົນກະທົບທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນເຊັ່ນ: ການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ, ໂສເພນີ, ການປຸ້ນຈີ່ເອົາຂອງ, ການກໍ່ອັດສະຍາກຳເຊິ່ງມີຮູບແບບທີ່ປ່ຽນແປງໃນທາງດ້ານທີ່ຮຸນແຮງຂຶ້ນເລື້ອຍໆແລະອື່ນໆ.

ຈາກຜົດຕິກຳດັ່ງກ່າວມານັ້ນ, ເຮັດໃຫ້ລັດຖະບານຕ້ອງຫາວິທີທາງແກ້ໄຂຢ່າງກັນແລະກຳຈັດໃຫ້ໝົດໄປຈາກສັງຄົມແຕ່ການດຳເນີນງານນັ້ນຈະຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ທຶນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍນັ້ນກໍ່ຄືສາເຫດໜຶ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກເພາະແທນທີ່ຈະນຳເອົາທຶນໄປຮັບໃຊ້ໃນການພັດທະນາປະເທດໃນດ້ານອື່ນຢ່າງເຕັມເມັດເຕັມໝວຍແຕ່ພັດຕ້ອງໄດ້ແບ່ງມາໃຊ້ເຂົ້າໃນການແກ້ໄຂບັນຫາສັງຄົມເຫຼົ່ານີ້.

4.3 ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຕໍ່ການສຶກສາ

ການພັດທະນາປະເທດຊາດໃຫ້ມີຄວາມຈະເລີນກ້າວໜ້ານັ້ນໄດ້ແກ່ຄຸນນະພາບຂອງປະຊາກອນປະເທດທີ່ມີປະຊາກອນຫຼາຍແຕ່ຂາດຄຸນນະພາບບໍ່ອາດຈະເຮັດໃຫ້ປະເທດຊາດຈະເລີນໄດ້ແລະປະເທດທີ່ມີປະຊາກອນໜ້ອຍແຕ່ມີຄຸນນະພາບດີນັ້ນ, ມັກຈະເປັນປະເທດທີ່ມີຄວາມຈະເລີນກ້າວໜ້າໃນທຸກດ້ານປັດໃຈທີ່ສຳຄັນທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຄຸນນະພາບຂອງປະຊາກອນດີຂຶ້ນນັ້ນໄດ້ແກ່ການຈັດການສຶກສາແລະການຝຶກຝົນອົບຮົມການທີ່ຈະກຳນົດວ່າປະເທດໃດປະເທດໜຶ່ງມີການສຶກສາດີຫຼືບໍ່ດີນັ້ນອາດຈະສັງເກດໄດ້ຫຼາຍປັດໃຈເຊັ່ນ: ການໃຫ້ການສຶກສາໃນລັກສະນະຂອງລະດັບແລະປະລິມານ, ສັງເກດເບິ່ງຈຳນວນຂອງຜູ້ທີ່ອ່ານອອກຂຽນໄດ້ມີໜ້ອຍ - ຫຼາຍພຽງໃດແລະຈຳນວນຜູ້ທີ່ອ່ານບໍ່ໄດ້ຂຽນບໍ່ເປັນມີຫຼາຍ - ໜ້ອຍພຽງໃດ, ບັນຫາທີ່ມັກຈະເກີດຂຶ້ນໃນດ້ານການສຶກສາອັນເນື່ອງມາຈາກການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຢ່າງວ່ອງໄວນັ້ນໄດ້ແກ່:

4.3.1 ໂອກາດໃນການສຶກສາ

ປະຊາກອນຂາດໂອກາດໃນການສຶກສາເພາະຄວາມຍາກຈົນ, ເດັກນັກຮຽນຕ້ອງລາອອກຈາກໂຮງຮຽນເພື່ອໄປຊ່ວຍພໍ່ແມ່ປະກອບອາຊີບ, ສ່ວນຜູ້ມີຖານະທາງດ້ານເສດຖະກິດດີຈະມີໂອກາດໄດ້ຮັບການສຶກສາສູງການທີ່ປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍຈະເຮັດໃຫ້ລັດຖະບານຕ້ອງຂະຫຍາຍການສຶກສາໃນລະດັບປະຖົມສຶກສາໃຫ້ພຽງພໍກັບຈຳນວນປະຊາກອນແລະຜູ້ທີ່ຮຽນຈົບປະຖົມສຶກສາມີຄວາມຕ້ອງການທີ່ຈະສຶກສາຕໍ່ໄປຂັ້ນຕ່າງໆ ຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງຂະຫຍາຍການສຶກສາໃນທຸກລະດັບໃຫ້ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາກອນ. ບັນດາໂຮງຮຽນຂັ້ນສູງທີ່ສ້າງຂຶ້ນມານັ້ນພັດຢູ່ຕາມຕົວເມືອງໃຫຍ່ເຮັດໃຫ້ຈຳນວນຊົນນະບົດບໍ່ໜ້ອຍບໍ່ສາມາດສົ່ງລູກຫຼານຂອງຕົນເຂົ້າຮຽນຕໍ່ຂັ້ນສູງໄດ້ເພາະສະຖານທີ່ການສຶກສາຢູ່ໄກບ້ານຈົນເກີນໄປ, ສາເຫດທີ່ເດັກຈຳນວນໜຶ່ງອອກໂຮງຮຽນຍ້ອນເຫດຜົນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ຕ້ອງອອກມາຊ່ວຍວຽກພໍ່ແມ່ເຮັດໄຮ່, ນາ, ຮົ່ວສວນ.
- ການເດີນທາງໄປຮຽນບໍ່ສະດວກ, ເສັ້ນທາງຍາວໄກ
- ຂາດທຶນຮອນທີ່ຈະໃຊ້ຈ່າຍໃນການຮ້າຮຽນ

- ຜູ້ປົກຄອງບໍ່ທັນມີຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມສໍາຄັນຂອງການສຶກສາ

4.3.2 ຄຸນນະພາບຂອງການສຶກສາ

ໃນແຕ່ລະປີຈຳນວນນັກຮຽນເພີ່ມຂຶ້ນແນ່ນອນໃນນັ້ນ; ກໍ່ມີຈຳນວນຜູ້ທີ່ບໍ່ຮູ້ໜັງສື (ກົກຫນັງສື) ກໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນດຽວກັນ. ສະນັ້ນ, ລັດຖະບານຕ້ອງໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ຄຸນນະພາບການສຶກສາວ່າ: ມີລັກສະນະເປັນແນວໃດເພາະຈຳນວນນັກຮຽນເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍຈະເຮັດໃຫ້ອັດຕາສ່ວນຂອງນັກຮຽນຕໍ່ຄູສູງຂຶ້ນ. ຈາກນັ້ນ; ການເບິ່ງແຍງເອົາໃຈໃສ່ບໍ່ທົ່ວເຖິງຈຳເປັນລັດຖະບານຕ້ອງໄດ້ລົງທຶນເພື່ອການສຶກສາໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນເພື່ອໃຫ້ຄຸນນະພາບຂອງການສຶກສາດີຂຶ້ນ. ຢູ່ໃນຊົນນະບົດຫຼືທ້ອງຖິ່ນທີ່ຫ່າງໄກສອກຫຼີກມີຈຳນວນຫຼາຍຍັງຂາດເຂີນຄູສອນ, ມີຄູບໍ່ຄົບຊັ້ນຮຽນອັນເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ຄຸນນະພາບຂອງການສຶກສາຕໍ່າລົງ.

4.3.3 ປະຊາກອນໜຸ່ມທີ່ຢູ່ໃນໄວຮຽນຈະມີການຍ້າຍຖິ່ນ.

ເພື່ອຮັບການສຶກສາສູງຂຶ້ນຊາວໜຸ່ມຢູ່ຕາມຊົນນະບົດກໍ່ຈະຍົກຍ້າຍຈາກຊົນນະບົດເຂົ້າໄປສຶກສາຕໍ່ຢູ່ຕາມຕົວເມືອງໃຫຍ່ຫຼືເມືອງຫຼວງບ່ອນທີ່ມີສະຖານທີ່ການສຶກສາຂັ້ນສູງຕັ້ງຢູ່ແລະສິ່ງເຫລົ່ານີ້ອາດຈະເກີດມີບັນຫາເຊັ່ນ: ທີ່ຝັກອາໄສ, ຄວາມປະພຶດແບບບໍ່ຊອບທຳ.

4.4 ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມແລະຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ

ຍ້ອນປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນໄວ, ປະຊາກອນໄດ້ທຳລາຍສິ່ງແວດລ້ອມທາງທຳມະຊາດແລະທາງສັງຄົມລົງຢ່າງວ່ອງໄວອັນເຮັດໃຫ້ເກີດມີການເສຍຫາຍຄວາມສົມດູນທາງທຳມະຊາດ, ແລ້ວເຮັດໃຫ້ຄຸນນະພາບຂອງຊີວິດກໍ່ຈະຕ້ອງດ້ອຍລົງຢ່າງແນ່ນອນເພາະສະພາວະປະພຶດຂອງສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ສະແດງອອກມາໃນຮູບຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ອາກາດເປັນຝົດ, ນ້ຳເນົາ, ສຽງລົບກວນ, ແຫຼ່ງນ້ຳເປື້ອນ...ສະພາບຂອງການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມແລະຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແລ້ວ, ສາມາດສັງເກດໄດ້ດັ່ງນີ້:

4.4.1 ການກະສິກຳ

ຈຳນວນພົນໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນໄວສະນັ້ນ, ເຮັດໃຫ້ຄົນເຮົາຕ້ອງໄດ້ຜະລິດອາຫານເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດັບສູງເຊິ່ງການຜະລິດນັ້ນຕ້ອງໄດ້ອາໄສທີ່ດິນເປັນຈຸດໜັກແຕ່ໃນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແລະກິດຈະກຳທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງຄົນເຮົາເຮັດໃຫ້ເກີດການສູນເສຍຄວາມສົມດູນທາງທຳມະຊາດແລະກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມເສຍຫາຍແກ່ສິ່ງແວດລ້ອມດັ່ງນີ້:

ກ. ການເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍໄດ້ມີການຖາກຖາງຖິ້ນໄມ້ທຳລາຍປ່າໄມ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍເພື່ອປູກພືດພັນທັນຍາຫານໃນເບື້ອງຕົ້ນດິນໄດ້ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນດີແຕ່ຫຼາຍປີຕໍ່ໄປດິນຈະຈືດຈາງຂາດຄວາມອຸດົມສົມບູນ. ສະນັ້ນ, ຊາວໄຮ່ຕ້ອງໄດ້ຍົກຍ້າຍໄປເຮັດບ່ອນໃໝ່ຕໍ່ໄປແລະປ່າໄມ້ກໍ່ຖືກທຳລາຍໄປເລື້ອຍໆສຸດທ້າຍເກີດຄວາມແປປ່ວນທາງທຳມະຊາດເຊັ່ນ: ຝົນຕົກໜ້ອຍ, ນ້ຳຢູ່ຍອດບົກແຫ້ງ, ດິນເສຍຄຸນນະພາບ.

ຂ. ການບຸກເບີກທີ່ດິນໃໝ່ຍອ້ນຈຳນວນພົນເພີ່ມຂຶ້ນໄວເຮັດໃຫ້ເກີດການຂາດແຄນ, ບ່ອນເຮັດກິນປະຊາກອນຈຳນວນໜຶ່ງຈຶ່ງຍົກຍ້າຍເຂົ້າໄປເຮັດກິນໃນປ່າຕາມເນີນພູຕ່າງໆພ້ອມທັງບຸກເບີກພື້ນທີ່ໃໝ່ມີການຕັດໄມ້ຕັດເສັ້ນທາງໃໝ່ອັນເຮັດໃຫ້ດິນຖືກທຳລາຍໄດ້ງ່າຍໂດຍສະເພາະຖືກຝົນເຊາະລ້າງໃນລະດູຝົນເຮັດໃຫ້ດິນຂາດຄຸນຄ່າທາງການກະເສດ.

ຄ. ການນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະຊົນລະປະທານເຂົ້າໃນການກະເສດ ແລະອື່ນໆແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນຫຼາຍລັດຖະບານຂອງປະເທດຕ່າງໆໄດ້ຜະຍາຍາມກໍ່ສ້າງຊົນລະປະທານເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອຊາວກະສິກອນໃນການຜະລິດບັນຫາມີຢູ່ວ່າຖ້າຊາວກະສິກອນໃຊ້ນ້ຳບໍ່ຖືກວິທີກໍ່ອາດຈະເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ດິນໄດ້ເຊັ່ນກັນ.

ງ. ການໃຊ້ຢາຂ້າແມງໄມ້ແລະການໃຊ້ປຸຍສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນສານເຄມີທີ່ເປັນພິດຮ້າຍແຮງຖ້າໃຊ້ໃນອັດຕາສ່ວນສູງຫຼາຍກໍ່ຈະເກີດການເສຍຄວາມສົມດຸນທາງທຳມະຊາດໄດ້ເພາະວ່າສານເຄມີຕ່າງໆຈະໄຫຼໄປຕາມແມ່ນ້ຳເຊິ່ງສາມາດທຳລາຍສັດນ້ຳໄດ້ຫຼືລອຍໄປຕາມລົມກໍ່ອາດຈະທຳລາຍຕໍ່ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດທີ່ເປັນຜົນປະໂຫຍດຕ່າງໆໄດ້ນອກຈາກນີ້.ຢາຂ້າແມງໄມ້ແລະປຸຍຍັງເປັນອັດຕະລາຍຕໍ່ຊີວິດຂອງຊາວກະສິກອນແລະຜູ້ບໍລິໂພກຜະລິດຕະພັນທາງກະເສດທີ່ນຳໃຊ້ສານເຄມີເຫຼົ່ານີ້ເກີນຂອບເຂດ.

4.4.2 ອຸດສາຫະກຳ

ລະບົບອຸດສາຫະກຳໃນປະເທດຕ່າງໆເປັນສາເຫດທີ່ສຳຄັນທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດການທຳລາຍສິ່ງແວດລ້ອມໄດ້ຢ່າງວ່ອງໄວເພາະເມື່ອປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນອຸດສາຫະກຳປະເພດຕ່າງໆກໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນຂະຫຍາຍຕົວແຕ່ຖ້າຄຸ້ມຄອງບໍ່ດີບັນດາໂຮງຮຽນຕ່າງໆຈະປ່ອຍສິ່ງເສດເຫຼືອເຊິ່ງມີສິ່ງທີ່ເປັນພິດລົງໄປໃນສາຖານທີ່ຕ່າງໆເຊັ່ນ : ດິນ, ນ້ຳ, ສິ່ງທີ່ເປັນພິດເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ແກ່ສານຊີມ, ຝອງສະບູ, ກາດກາກບໍລິກ, ອີເທີ, ເບນຊິນ, ແອມໂມເນຍແລະສານກຳມັນທະລັງສີອື່ນໆເມື່ອສານເປັນພິດເຫຼົ່ານີ້ປົນຢູ່ໃນນ້ຳ. ໃນດິນກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ສານພາວະທີ່ເປັນພິດແຜ່ກວ້າງອອກໄປອັນກໍ່ໃຫ້ເກີດໄພຄຸກຄາມຈາກໂລກທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຕັບ, ກະເພາະອາຫານ...

ຮູບທີ 30 ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳ

ເນື່ອງຈາກຄວາມຈຳເປັນໃນການຜະລິດສິນຄ້າແລະບໍລິການໃຫ້ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາກອນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນນັ້ນດ້ວຍການພັດທະນາອຸດສາຫະກຳ ເຊິ່ງກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມເຊັ່ນ: ສິ່ງເປັນເປື້ອນທີ່ເກີດຈາກໂຮງງານຕ່າງໆ, ການປ່ອຍຄວັນອອກຈາກໂຮງງານຕ່າງໆ, ກິນຈາກໂຮງງານຕ່າງໆສານເຄມີທີ່ອອກຈາກໂຮງງານ, ການໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຂອງໂຮງງານເຊັ່ນ: ເຊື້ອເຟັງ, ວັດຖຸດິບອັນເຮັດໃຫ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໝົດໄປຢ່າງວ່ອງໄວ.

4.4.3 ການຂະຫຍາຍຕົວເມືອງ

ເນື່ອງຈາກເມືອງເປັນສູນກາງຂອງຄວາມຈະເລີນກ້າວໜ້າໃນດ້ານຕ່າງໆເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ປະຊາກອນຈາກແຫຼ່ງຕ່າງໆອົບພະຍົບມາອາໄສໃນເມືອງຢ່າງໜາແໜ້ນອັນເຮັດໃຫ້ສິ່ງແວດລ້ອມໃນເມືອງແລະບໍລິເວນໃກ້ຄຽງເຊື່ອມເສຍລົງທັງເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຜູ້ທີ່ອາໄສຢູ່ໃກ້ຄຽງທີ່ຂະຫຍາຍຕົວຂອງຕົວເມືອງສາມາດສົ່ງລວມໄດ້ດັ່ງນີ້:

ກ.ຄວາມແອອັດຂອງອາຄານສະຖານທີ່ແລະເຄຫາສະຖານປະເພດຕ່າງໆຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດອາກາດຖ່າຍເທບໍ່ສະດວກ,ນ້ຳສຶກກະປົກຂາດທາງລະບາຍຂາດການສາທາລະນະປະໂຫຍດທີ່ຈຳເປັນເຮືອນແຕ່ລະຫຼັງຈະມີຄົນອາໄສຢູ່ເປັນຈຳນວນຫຼາຍປະຊາກອນທີ່ອາໄສຢູ່ແຫ່ງນີ້ຈະມີສຸຂະພາບບໍ່ຄ່ອຍດີ.

ຂ.ຂາດນ້ຳບໍລິໂພກຕາມເມືອງຕ່າງໆມັກຈະເກີດປະສົບກັບບັນຫາການຈັດຫນ້າສະອາດໃນການບໍລິໂພກສຳລັບປະຊາກອນໃນຕົວເມືອງມີບາງເມືອງຕ້ອງໄດ້ຂົນນ້ຳຈາກບ່ອນອື່ນເຊິ່ງມີໄລຍະທາງໄກຫຼາຍ,ບາງແຫ່ງແກ້ໄຂໂດຍການນຳໃຊ້ນ້ຳໃນນ້ຳມາແຕ່ງເປັນນ້ຳປະປາ, ຫຼາຍແຫ່ງກໍ່ຂຸດນ້ຳສ້າງ,ບາງແຫ່ງກໍ່ເຈາະນ້ຳບາດານແຕ່ການໃຊ້ນ້ຳບາດານຫຼາຍເກີນໄປກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ນ້ຳໃຕ້ດິນຫຼຸດລົງເລື້ອຍໆເຊິ່ງມີຜົນຕໍ່ລະດັບຄວາມໜາແໜ້ນຂອງດິນໃນຕົວເມືອງ.

ຮູບພາບທີ31: ການຂະຫຍາຍຕົວເມືອງ

ຄ. ການເກັບມ້ຽນສິ່ງເສດເຫຼືອ(ຂີ້ເຫຍື້ອ) ຕາມຕົວເມືອງຍ້ອນຊາວເມືອງບາງຄົນມັກງ່າຍໂດຍການຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອໃສ່ສະຖານທີ່ຕ່າງໆຕາມຄວາມສະດວກຂອງຕົນເອງ,ຂີ້ເຫຍື້ອກໍ່ຈະເໝົ່າເປື້ອຍແລວສິ່ງກິນເໝັນໄປທົ່ວທຸກແຫ່ງ,ບາງບ່ອນກໍ່ກາຍເປັນແຫຼ່ງເພາະພັນແມງວັນເຊິ່ງເປັນພາຫະນະນຳເຊື້ອໂລກຕິດແປດໄດ້,ຖ້າຊາວເມືອງຫາກນຳຂີ້ເຫຍື້ອໄປຈຸດເຜົາກໍ່ຈະເກີດເປັນຄວັນໄຟໃນບໍລິເວນກວ້າງຈົນເກີດອາກາດເປັນພິດຈາກທໍ່ອາຍເສຍລົດຍົນ,ເນື່ອງຈາກໃນເມືອງມີການນຳໃຊ້ລົດຍົນເພື່ອກິດຈະການຕ່າງໆສະນັ້ນລົດຈະປ່ອຍຄວັນເສຍອອກມາເຊິ່ງເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນເຮົາເຊັ່ນ: ປອດ, ເມັດເລືອດແດງ,ສະໝອງແລະລະບົບປະສາດ.

ຈ. ສຽງເປັນພິດ:ຢູ່ໃນເມືອງນອກຈາກຈະມີບັນຫາເລື່ອງຄວາມເປັນພິດແລະນ້ຳເສຍແລ້ວ,ລົດ,ເຮືອບິນ,ໂຮງງານອຸດສະຫະກຳ,ການກໍ່ສ້າງເປັແຕ່ຕ່າງໆຍັງກໍ່ໃຫ້ເກີດສຽງດັງອີກກະທົກຄືກໂຄມອັນເປັນເຫດເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມລຳຄານແລະເຮັດໃຫ້ປະສິດທິພາບໃນການເຮັດວຽກຫຼຸດລົງຮ້າຍແຮງກວ່ານັ້ນອາດຈະພາໃຫ້ເກີດເປັນໂລກຈິດໄດ້.

ສ. ສານເຄມີທີ່ໃຊ້ໃນເຮືອນໃນປັດຈຸບັນສານເຄມີຕ່າງໆໄດ້ເຂົ້າມາມີບົດບາດຕໍ່ຊີວິດຂອງປະຊາກອນເຊັ່ນ: ຢາຂ້າແມງໄມ້,ຜົງຊັກເຄື່ອງ,ຢາລ້າງຖ້ວຍ...ເຊິ່ງສານເຄມີເຫຼົ່ານີ້ຖ້າໃຊ້ບໍ່ລະມັດລະວັງຈະເຮັດໃຫ້ເກີດສິ່ງແວດລ້ອມຕົວຢ່າງ: ຖ້າປ່ອຍຟອງທີ່ເກີດຈາກສະບູຜຸ່ນລົງໃນແມ່ນ້ຳຫຼາຍເກີນໄປກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ນ້ຳເນົາເສຍໄດ້ເພາະວ່າຟອງສະບູຊັກເຄື່ອງນີ້ສະຫຼາຍຕົວຍາກ.

4.5 ຜົນການກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຕໍ່ການແພດແລະສາທາລະນະສຸກ

ໃນການພັດທະນາມະນຸດຕ້ອງພັດທະນາສຸຂະພາບຂອງປະຊາກອນໃຫ້ມີຮ່າງກາຍແຂງແຮງປະສະຈາກໂລກໄຟໄຂ້ເຈັບທາງຮ່າງກາຍ ແລະຈິດໃຈ;ມີອາຍຸຍືນສາມາດໃຊ້ແຮງງານໄດ້ແລະມີສະຕິປັນຍາປະກອບກິດຈະກຳໃນການຜະລິດໄດ້ຢ່າງເຕັມທີ່ປະເທດໃດມີກຳລັງແຮງງານທີ່ມີສຸຂະພາບຊຸດໂຊມມີໂລກໄຟບຽດບຽນກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ປະເທດນັ້ນບໍ່ສາມາດໃຊ້ແຮງງານຂອງຄົນທີ່ມີຢູ່ໃຫ້ເປັນປະໂຫຍດໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດໄດ້ຢ່າງເຕັມທີ່. ໃນດ້ານສາທາລະນະສຸກຖືວ່າໂລກໄຟໄຂ້ເຈັບເຊິ່ງເກີດແກ່ຫຼາຍຄົນແມ່ນວັນນະໂລກ,ມາລາເລຍໂລກພະຍາດຕ່າງໆເປັນອຸປະສັກໃນການພັດທະນາປະເທດແລະເປັນສາເຫດໃນການສູນເສຍແຮງງານທີ່ສຳຄັນຂອງຊາດຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຕໍ່ການແພດແລະສາທາລະນະສຸກສາມາດສັງລວມໄດ້ດັ່ງນີ້:

4.5.1 ຜົນຕໍ່ເນື່ອງໃນດ້ານສຸຂະພາບປະຊາກອນ.

ກ.ບັນຫາໄພຊະນາການ,ການເພີ່ມປະຊາກອນໄວຈະເຮັດໃຫ້ເກີດບັນຫາດ້ານໄພຊະນາການເພາະຄອບຄົວຂາດທາດອາຫານທີ່ສຳຄັນເຊິ່ງຈະເປັນຜົນສະທ້ອນເຖິງການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເດັກ,ຖ້າຜູ້ໃຫຍ່ກໍ່ຈະມີສຸຂະພາບຊຸດໂຊມບໍ່ສາມາດອອກແຮງງານໜັກໄດ້ແລະຈະເຮັດໃຫ້ມີລາຍໄດ້ໜ້ອຍລົງ,ຄົນປະເພດນີ້ກໍ່ຈະປະສົບກັບບັນຫາສຸຂະພາບຕະຫຼອດຊີວິດ.

ຂ.ບັນຫາອະນາໄມເດັກແລະແມ່,ຍ້ອນຈຳນວນເດັກເພີ່ມໄວແຕ່ການບໍລິການທາງດ້ານແພດແລະສາທາລະນະສຸກໃນສັງຄົມບໍ່ພຽງພໍແລ້ວເດັກທີ່ເກີດອອກມາໃໝ່ກໍ່ຈະສູນເສຍຊີວິດໄດ້ງ່າຍຕະຫຼອດເຖິງຊີວິດຂອງຜູ້ເປັນແມ່ນຳອີກດ້ວຍ,ຕາມການລາຍງານດ້ານການແພດໃຫ້ຮູ້ວ່າຜູ້ຍິງທີ່ເກີດລູກຕັ້ງແຕ່4-5ຄົນຂຶ້ນໄປແລະເກີດໃນໄລຍະຖິ້ງຕິດກັນມັນຈະເຮັດໃຫ້ສຸຂະພາບຂອງຜູ້ເປັນແມ່ຊຸດໂຊມໄວມີໂອກາດທີ່ຈະເຈັບປ່ວຍ ແລະເສຍຊີວິດໄດ້ງ່າຍ.

ຄ.ບັນຫາອະນາໄມໂຮງຮຽນ,ວຽກງານການຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມທາງສາທາລະນະສຸກໃນໂຮງຮຽນແມ່ນເປັນສິ່ງທີ່ສຳຄັນຫຼາຍ,ຖ້າໂຮງຮຽນແຫ່ງໜຶ່ງຫາກຂາດການອະນາໄມຮັກສາຄວາມສາອາດແລ້ວກໍ່ຈະມີຜົນສະທ້ອນຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງນັກຮຽນໃຫ້ຊຸດໂຊມລົງໄດ້.ໃນປັດຈຸບັນຢູ່ຕາມໂຮງຮຽນຕ່າງໆມັກຈະມີບັນຫາການຈັດການນ້ຳດື່ມສະອາດ,ບັນຫາອາຫານກາງເວັນສຳລັບເດັກ,ບັນຫາການສ້າງສ້ວມຖ່າຍ.

ງ.ບັນຫາສຸຂະພາບຈິດ, ການເພີ່ມປະຊາກອນໄວຫຼາຍຈະເຮັດໃຫ້ມີບັນຫາທາງດ້ານເສດຖະກິດໃນສັງຄົມ ແລະຄອບຄົວປະຊາກອນທີ່ມາຢູ່ຮ່ວມກັນຢ່າງໜາແໜ້ນແລະມີຄວາມວິຕົກກັງວົນໃນເລື່ອງຕ່າງໆເປັນປະຈຳກໍ່ຈະເຮັດໃຫ້ເກີດມີບັນຫາດ້ານສຸຂະພາບຈິດໄດ້ງ່າຍ.

ຈ.ບັນຫາໂລກລະບາດແລະໂລກຕິດຕໍ່,ຈຳນວນປະຊາກອນທີ່ເຂົ້າມາຢູ່ຮ່ວມກັນຢ່າງໜາແໜ້ນນັ້ນຖ້າຫາກບໍ່ມີການປ້ອງກັນໃນດ້ານສາທາລະນະສຸກໃຫ້ດີພໍແລ້ວກໍ່ຈະພາໃຫ້ເກີດໂລກລະບາດແລະໂລກຕິດຕໍ່ໄດ້ງ່າຍເຊັ່ນ: ວັນນະໂລກ,ໂລກອະຫິວາ,ໄຂ້ຫວັດໃຫຍ່.

4.5.2 ຜົນຕໍ່ເນື່ອງໃນດ້ານການຈັດການບໍລິການແພດ ແລະ ສາທາລະນະສຸກ

ກ.ບັນຫາການຂະຫຍາຍໂຮງໝໍ.ຢູ່ໃນປະເທດທີ່ມີປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນໄວແນ່ນອນຈຳນວນຄົນເຈັບກໍ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນດຽວກັນ,ສະນັ້ນ,ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງຂະຫຍາຍໂຮງໝໍອອກໄປຕື່ມອີກເພື່ອໃຫ້ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຄົນເຈັບຕະຫຼອດເຖິງການສ້າງພະນັກງານການແພດຂຶ້ນຕ່າງໆກໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນດຽວກັນ.

ຂ.ບັນຫາການຜະລິດແພດແລະພາຍາບານເນື່ອງຈາກວ່າ,ການຜະລິດບຸກຄະບາກອນໃນສາຂານີ້ຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເວລາແລະເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງຕະຫຼອດເຖິງບ່ອນກໍ່ສ້າງມີຈຳກັດເຊິ່ງບໍ່ສາມາດຕອບສາໜອງກັບອັດຕາການເພີ່ມ

ຂອງປະຊາກອນຈຶ່ງກໍ່ໃຫ້ເກີດການຂາດແຄນພະນັກງານແພດແລະພາຍາບານຈາກນັ້ນ,ກໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງປະຊາກອນໃນສັງຄົມນັ້ນໆ.

ຄ.ບັນຫາການຈັດການອະນາໄມແລະການປ້ອງກັນໂລກໃຫ້ແກ່ປະຊາກອນທີ່ມີຈະນວນຫຼາຍແລະແຈກຢາຍຢູ່ຕາມພາກສ່ວນຕ່າງໆຂອງປະເທດຈະເປັນໄປດ້ວຍຄວາມຫຍຸ້ງຍາກລຳບາກເພາະຈຳນວນແພດແລະບຸກຄະລາກອນມີບໍ່ພຽງພໍ, ນອກຈາກການຈັດບໍລິການດ້ານອະນາໄມ ແລະການປ້ອງກັນໂລກໃຫ້ແກ່ປະຊາກອນແລ້ວຍັງຕ້ອງອາໄສໃຫ້ການສຶກສາທີ່ຖືກຕ້ອງແກ່ປະຊາກອນອີກເພາະຄວາມສົນໃຈຂອງຊາວບ້ານທີ່ມີຕໍ່ຄວາມຮູ້ໃໝ່ຍັງຈຳກັດຜືນຖານການສຶກສາປະຊາກອນຍັງຕ່ຳ,ການຄົ້ນຄວ້າຄົ້ນຂົນສົ່ງຕິດຕໍ່ສື່ສານບໍ່ສາດວກໃນການບໍລິການດັ່ງນີ້:

4.5.3 ແນວທາງປົກປ້ອງ ແລະແກ້ໄຂບັນຫາ

ກ.ຍົກລະດັບມາດຕະຖານຄວາມເປັນຢູ່ຂອງປະຊາກອນໃຫ້ສູງຂຶ້ນດ້ວຍວິທີການຕ່າງໆເຊັ່ນ:ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃຫ້ປະຊາກອນພຽງພໍ, ຈັດການບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກໃຫ້ພຽງພໍ, ຂະຫຍາຍການສຶກສາຂຶ້ນສູງອອກໄປທົ່ວເຖິງຕາມພູມິພາກຕ່າງໆ.

ຂ.ສ້າງງົບປະມານເພື່ອບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ,ພະຍາຍາມກໍ່ສ້າງພະນັກງານແພດ,ພະຍາບານແລະບຸກຄະລາກອນດ້ານສາທາລະນະສຸກໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນໃນທຸກລະດັບ,ສ້າງໂຮງໝໍເພີ່ມຕຽງຄົນເຈັບແລະເຄື່ອງມືທາງການແພດທີ່ທັນສະໄໝໃຫ້ມີຈຳນວນທີ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການ.

ຄ.ພະຍາຍາມປຸກລະດົມແພດໃຫ້ມີການແຈກຢາຍຢູ່ທົ່ວທຸກພູມິພາກຂອງປະເທດໃນອັດຕາທີ່ໃກ້ຄຽງກັນ

ງ.ຈັດໃຫ້ມີການຄົ້ນຄວ້າຄົ້ນຂົນສົ່ງແລະການຕິດຕໍ່ສື່ສານໃຫ້ສະດວກດີເພື່ອໃຫ້ແພດ ແລະບຸກຄະລາກອນດ້ານສາທາລະນະສຸກມີຄວາມສາມາດອອກໄປຮັບໃຊ້ບໍລິການແກ່ປະຊາຊົນໄດ້ຢ່າງສະດວກວ່ອງໄວ.

ຈ.ສິ່ງເສີມ ແລະສະໜັບສະໜູນໜ່ວຍງານຕ່າງໆທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ແລະການໃຫ້ການບໍລິການວາງແຜນຄອບຄົວເພື່ອຈຳກັດການເກີດຢ່າງຈິງຈັງອັນຈະເຮັດໃຫ້ອັດຕາສ່ວນລະຫວ່າງແພດກັບປະຊາກອນບໍ່ຜິດດ່ຽງກັນຫຼາຍແລະເຮັດໃຫ້ຢູ່ໃນລະດັບມາດຕະຖານຂອງສາກົນ.

4.6 ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຕໍ່ການເມືອງແລະການປົກຄອງ

ການເມືອງແລະການປົກຄອງເປັນເລື່ອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຢູ່ຮ່ວມກັນຂອງມວນມະນຸດໃນໜ່ວຍສັງຄົມຕັ້ງແຕ່ສັງຄົມທີ່ນ້ອຍສຸດຄື: 2 ຄົນຈົນເຖິງໜ່ວຍສັງຄົມທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດທີ່ເຮົາໄດ້ຮັບຮູ້ຢູ່ໃນປັດຈຸບັນນີ້ຄື: ສັງຄົມໂລກ, ການເມືອງ ແລະການປົກຄອງດັ່ງນັ້ນ,ມີຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງການເມືອງກັບປະຊາກອນຈຶ່ງເປັນຄວາມຈິງທີ່ຈະປະຕິເສດບໍ່ໄດ້ເພາະປະຊາກອນເປັນຕົ້ນເຫດຂອງທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງກ່ຽວກັບການເມືອງແລະການປົກຄອງທັງສິ້ນໝາຍຄວາມວ່າ.ຖ້າປະຊາກອນມີການປ່ຽນແປງໄປຕາມຈຳນວນແລະຄຸນນະພາບຂອງປະຊາກອນຂອງສັງຄົມນັ້ນໆ.

4.6.1 ຮູບແບບການປົກຄອງ ແລະການເມືອງ

ຂະໜາດຂອງປະຊາກອນຈະເປັນຕົວກຳນົດຮູບແບບຂອງການປົກຄອງແລະການເມືອງເຊັ່ນ:ປະຊາກອນມີຈຳນວນບໍ່ຫຼາຍອາດຈະມີການປົກຄອງແບບພໍປົກຄອງລູກ,ແບບຜະເດັດການຫຼືປະຊາທິປະໄຕໂດຍກົງກໍ່ໄດ້ແຕ່ຖ້າປະຊາກອນປ່ຽນແປງໄປໃນທາງທີ່ມີຈຳນວນຫຼາຍຂຶ້ນ,ຮູບແບບການປົກຄອງແບບເດີມຕ້ອງປ່ຽນແປງໄປເພື່ອຄວາມເໝາະສົມຄວາມສຳຄັນລະຫວ່າງການປົກຄອງແລະຜູ້ຖືກປົກຄອງແລະລະບຽບກົດເກນຕ່າງໆຂອງສັງຄົມກໍ່ຈະປ່ຽນໄປດ້ວຍ **ຕົວຢ່າງ:** ການປົກຄອງແບບປະຖົມບູຮານ,ການປົກຄອງແບບຂ້າທາດ, ການປົກຄອງແບບສັກດີນາ, ການປົກຄອງແບບນາຍທຶນ,ການປົກຄອງແບບຄອມມູນິດ...ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ.

4.6.2 ການກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມຂັດແຍ່ງ

ສະພາບການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມຂັດແຍ່ງກັນຂຶ້ນລະຫວ່າງຄົນໃນຊາດດຽວກັນ ແລະຄວາມຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຄົນຕ່າງຊາດໂດຍສະເພາະໃນກໍລະນີຈຳນວນປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາຍ້ອນ ການຈັດການບໍລິການຕ່າງໆທີ່ຈຳເປັນໃຫ້ແກ່ປະຊາກອນໂດຍທົ່ວເຖິງກັນແຕ່ຖ້າເຮັດບໍ່ໄດ້ຫຼືຈັດໄດ້ແຕ່ບໍ່ເປັນ ທຳຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມເຫຼືອມລ້ຳຫຼືຊ່ອງວ່າງໃນສັງຄົມສຸດທ້າຍກໍ່ເກີດຄວາມຂັດແຍ່ງກັນໄດ້ງ່າຍແລະຖ້າຈັດຫາ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດບໍ່ໄດ້ກໍ່ຕ້ອງໄຊ້ການຄ້າລະຫວ່າງຊາດຫຼືໃຊ້ກຳລັງຮຸກຮານເຊິ່ງເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ເກີດການ ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຊາດກໍ່ເປັນໄດ້.

ຮບທີ32: ການອົບພະຍົບດ້ວຍການຂັດແຍ່ງ

4.6.3 ຄວາມໝັ້ນຄົງທາງການເມືອງ

ຍ້ອນຈຳນວນປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນໄວແລະມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ອາໄສການບໍລິການຕ່າງໆເພື່ອການມີຊີວິດຢູ່ ໃນສັງຄົມເຊິ່ງມັກປະກົດໃຫ້ເຫັນວ່າການຈັດການບໍ່ທົ່ວເຖິງກັນພາໃຫ້ເກີດມີຄວາມຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງຜູ້ໄດ້ຜົນ ປະໂຫຍດກັບຜູ້ເສຍຜົນປະໂຫຍດດັ່ງຈະເຫັນໄດ້ຈາກການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ, ການນັດຍຸດງານ, ການປະທ້ວງເພື່ອ ຮຽກຮ້ອງສິດທິບາງຢ່າງຈາກບັນຫາຕ່າງໆນັ້ນຈະເຮັດໃຫ້ລັດຖະບານຕ້ອງຊອກຫາວິທີທາງປ້ອງກັນແລະແກ້ໄຂ ຢູ່ຕະຫຼອດເວລາແທນທີ່ຈະໄດ້ມີເວລາໄປພັດທະນາປະເທດໃນດ້ານອື່ນໆ.

4.6.4 ນະໂຍບາຍປະຊາກອນ

ພາຍຫຼັງກອງປະຊຸມສາກົນກ່ຽວກັບປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາທີ່ນະຄອນຫຼວງໄຄໂຮ ປະເທດ ອີຍົບໃນປີ 1994 ເຊິ່ງຮຽນຮ້ອງໃຫ້ລັດຖະບານຂອງປະເທດຕ່າງໆໃນໂລກສ້າງນະໂຍບາຍຕ່າງໆກ່ຽວກັບ ປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາຕະຫຼອດຮອດແຜນດຳເນີນງານໃນການຈັດຕັ້ງແຜນນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວ ພາຍ ໃນປະເທດຂອງຕົນ.

ສຳລັບຢູ ສປປ ລາວ ໃນບົດລາຍງານການເມືອງ ຂອງຄະນະບໍລິຫານງານສູນກາງພັກ ຕໍ່ກອງປະຊຸມ ໃຫຍ່ຄັ້ງທີ VI ຂອງພັກປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວ ໃນປີ 1996 ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ: ປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ປະຊາກອນຢ່າງຕັ້ງໜ້າ, ເຮັດໃຫ້ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຜົນລະເມືອງສອດຄ່ອງກັບລະດັບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງ ເສດຖະກິດ, ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ ແລະ ພະລານາໄມຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ, ກໍ່ສ້າງແຮງງານວິຊາຊີບແລະ ບຸກຄະລາກອນໃຫ້ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການອັນຮີບດ່ວນໃນສະເພາະໜ້າຂອງການພັດທະນາປະເທດ , ແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆທາງດ້ານສັງຄົມໄປຄຽງຄູ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ເຮັດໃຫ້ສັງຄົມມີ ຄວາມສີວິໄລ ແລະ ຍຸດຕິທຳເທື່ອລະກ້າວ, ຕະຫຼອດໄລຍະໜຶ່ງທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນດຳ ເນີນງານຂອງກອງປະຊຸມສາກົນກ່ຽວກັບປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາ ແລະ ຜົນຂະຫຍາຍເນື້ອໃນຈິດໃຈ ຂອງມະຕິກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຄັ້ງທີ VI ຂອງພັກ, ພາກສ່ວນຕ່າງໆໄດ້ອອກແຮງເຄື່ອນໄຫວຢ່າງຈິງຈັງ ເພື່ອຕອບ

ສະໜອງຕໍ່ນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວໂດຍສະເພາະແມ່ນກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາກໍ່ໄດ້ນຳເອົາວິຊາສຶກສາ ພົນລະເມືອງເຂົ້າໃນການສຶກສາທັງໃນລະບົບໂຮງຮຽນ ແລະ ນອກລະບົບໂຮງຮຽນ, ເພື່ອເປັນການຊ່ວຍເຫຼືອ ເດັກໃນລະບົບໂຮງຮຽນລວມທັງຊາວໜຸ່ມຜູ້ໃຫຍ່ທີ່ຢູ່ໃນການສຶກສານອກລະບົບໂຮງຮຽນໃຫ້ຮຽນຮູ້ເຖິງ ບັນຫາປະຊາກອນຈາກນັ້ນ; ກໍ່ເປັນການຊ່ວຍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດຕັດສິນໃຈໃນການວາງແຜນເພື່ອພັດທະນາ ຊີວິດ ແລະ ຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າ ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນຢູ່ສະຖາບັນການເມືອງ ແລະ ການປົກຄອງແຫ່ງຊາດກໍ່ໄດ້ນຳ ເອົາບັນຫາປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາເຂົ້າໃນການຮຽນ-ການສອນໃນລະບົບຕ່າງໆ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ແຫ່ງຊາດກໍ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງສູນສຶກສາປະຊາກອນເຊິ່ງມີໜ້າທີ່ໃນການດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ປະຊາກອນ, ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ການພັດທະນາ.ນອກຈາກມີການຮຽນ-ການສອນແລະ ມີການດຳ ເນີນການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈແລ້ວລະບຽບກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບປະຊາກອນກໍ່ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນມາຢ່າງ ຫຼວງຫຼາຍເປັນຕົ້ນ ແມ່ນກົດໝາຍກ່ຽວກັບຄອບຄົວ, ສິດສະໝັດພາບໃນການຕັ້ງຖິ່ນຖານພູມລຳເນົາ ແລະ ໃນ ການໄປມາພ້ອມກັນນັ້ນກໍ່ມີນະໂຍບາຍຕ່າງໆເຊັ່ນ: ນະໂຍບາຍເກີດລູກຫ່າງ, ຄວາມປອດໄພຂອງຜູ້ເປັນແມ່ ກ່ຽວກັບພະຍາດເອດສ ແລະ ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ, ນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານປະຊາກອນ ແລະ ການ ພັດທະນາ, ນະໂຍບາຍສຳລັບຜູ້ອາຍຸສູງ ແລະ ຍັງມີນະໂຍບາຍອື່ນໆອີກ.

ກ. ນະໂຍບາຍການເກີດລູກຫ່າງ:

ສ້າງຂຶ້ນໂດຍກະຊວງສາທາລະນະສຸກຖືກເຊັນຮັບຮອງເອົາໃນວັນທີ 7 ກຸມພາ 1995 ເຊິ່ງມັນ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າສະຖິຕິ ແລະ ລັດຖະບານເວລາໃດກໍ່ເປັນຫວ່າງເປັນໄປຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ບັນດາເຜົ່າ, ນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວມີເປົ້າໝາຍເພື່ອແນໃສ່ຫຼຸດຜ່ອນການຕາຍຂອງຜູ້ເປັນແມ່ ແລະ ເດັກອາຍຸຕໍ່າ ກວ່າ 1 ປີ ໃຫ້ໄດ້ 25%ໃນປີ 2000, ຮັກສາອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງພົນລະເມືອງໃຫ້ພໍດີກັບຈັງຫວະ ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ, ຮັບປະກັນທາງດ້ານຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ດີ ຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ.

ຂ. ນະໂຍບາຍຄວາມປອດໄພຂອງຜູ້ເປັນແມ່

ນະໂຍບາຍນີ້ໄດ້ວາງສິດທິຂອງແມ່ຍິງທີ່ຄວນໄດ້ຮັບບໍລິການສຸຂະພາບນັບຕັ້ງແຕ່ເປັນເດັກຈົນເຖິງ ໄລຍະເວລາໄວໝົດປະຈຳເດືອນເຊັ່ນ: ໄລຍະກຳລັງຖືພາ, ໄລຍະເກີດລູກ, ໄລຍະຫຼັງການເກີດລູກ ແລະ ໄລ ຍະທີ່ເປັນແມ່ລູກອ່ອນເຊິ່ງບັນຫານີ້ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບຄວາມຕາຍຂອງຜູ້ເປັນແມ່ ແລະ ລູກໃນ ສປປລາວມີ ອັດຕາການຕາຍຂອງແມ່ ແລະ ເດັກອາຍຸຕໍ່າກວ່າ 1 ປີ ຢູ່ໃນລະດັບສູງ ສາເຫດແມ່ນເນື່ອງຈາກວ່າແມ່ຍິງຖືພາ ສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ໄປຝາກທ້ອງ ສ່ວນຫຼາຍຍັງເກີດລູກຢູ່ບ້ານ, ເວລາເກີດລູກບໍ່ໄປຫາແພດໝໍໂດຍສະເພາະແມ່ນ ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ຊົນຊາດຊົນເຜົ່າທີ່ຍັງຕິດພັນກັບຮີດຄອງປະເພນີທີ່ຫຼ້າຫຼັງ.

ຄ. ນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບພະຍາດເອດສ ແລະ ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ

ນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານພະຍາດເອດສ ຂອງ ສປປລາວ ປະກອບມີ 3 ພາກຄື:

- ການປ້ອງກັນການຕິດເຊື້ອພະຍາດເອດສ.
- ການດູແລຮັກສາ, ຊ່ວຍເຫຼືອຄົນທີ່ຕິດເຊື້ອພະຍາດເອດສ ແລະ ຄົນທີ່ຖືກກະທົບຍ້ອນພະຍາດເອດສ.
- ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງເຊື້ອພະຍາດເອດສໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ຂອງຊາດ.

ງ. ນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາ

ໃນ ສປປລາວ ນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວນີ້ເປັນນະໂຍບາຍລວມເຊິ່ງກວມເອົາທຸກໆບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາ, ນະໂຍບາຍປະຊາກອນສ້າງຂຶ້ນໂດຍກົມແຜນການສັງລວມ, ຄະນະກຳມະ ການແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ ບັນດາກະຊວງຕ່າງໆທີ່ມີອຸຢົດໃນຂົງເຂດສັງຄົມ, ນະໂຍບາຍນີ້ໄດ້ຝຶ ຈາລະນາ ແລະ ຮັບຮອງເອົາຢູ່ກອງປະຊຸມລັດຖະບານຄັ້ງວັນທີ 3-4 ມິຖຸນາ 1999 ນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານ ປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາໄດ້ສະເໜີສະພາບ ຫຼື ບັນຫາປະຊາກອນໃນ ສປປລາວ, ເຊິ່ງໄດ້ເນັ້ນເຖິງ ລະດັບການເກີດ, ການຕາຍ ຂອງປະຊາກອນຢູ່ໃນກຸ່ມອາຍຸສ່ຽງເຊັ່ນ: ການຕາຍຂອງຜູ້ເປັນແມ່, ການຕາຍ ຂອງເດັກຕໍ່າກວ່າ 1 ປີ ແລະ 5 ປີ, ອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພົນລະເມືອງ ແລະ ທ່າອ່ຽງການປ່ຽນແປງທາງ

ດ້ານຈຳນວນປະຊາກອນຮອດປີ 2020, ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນກໍ່ໄດ້ວາງຈຸດປະສົງ, ເປົ້າໝາຍ, ລະດັບຄາດໝາຍ ແລະ ວິທີຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

ຮູບພາບທີ33: ປະຊາກອນເຂດຊົນນະບົດ

ບົດທີ 7

ຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາຕໍ່ກັບປະຊາກອນ

1. ຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດຕໍ່ກັບໂຄງສ້າງທາງດ້ານອາຍຸຂອງປະຊາກອນ

ຜ່ານການພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມນັ້ນ, ປະຊາກອນໄດ້ມີການປັບຕົວນັບທັງທາງດ້ານການຈະເລີນຜັນແລະການຕາຍແຕ່ການຕາຍຈະມີການປັບຕົວໄວກ່ວາຈົນເຮັດໃຫ້ມີຜົນເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະເວລາອັນສັ້ນເຊິ່ງເກີດມາຈາກວຽກງານສາທາລະນະສຸກແລະວິທະຍາການທາງດ້ານການແພດທີ່ນຳເຂົ້າມາຈາກຕ່າງປະເທດ. ສ່ວນພາວະຂອງການຈະເລີນຜັນນັ້ນຈະມີການປັບຕົວຊ້າກ່ວາເພາະຕ້ອງອາໄສໄລຍະເວລາຊ້າໆໜຶ່ງກ່ອນທີ່ປະຊາກອນທີ່ຈະສຳນຶກເຖິງອຸປະສັກເຖິງການມີຄອບຄົວຂະໜາດໃຫຍ່ພາຍໃຕ້ການປ່ຽນແປງທາງເສດຖະກິດທີ່ເປັນໄປຢ່າງກະທັນຫັນນັ້ນ, ຊ່ອງຫວ່າງລະຫວ່າງການເກີດແລະການຕາຍນັ້ນຈະເຮັດໃຫ້ໂຄງການສ້າງທາງອາຍຸຂອງປະຊາກອນມີຕົ້ນທາດກ່ວາງອອກໝາຍຄວາມວ່າອັດຕາສ່ວນຂອງປະຊາກອນໄວເດັກ(0-14)ຈະເພີ່ມຂຶ້ນໄວທຽບກັບປະຊາກອນໄວອື່ນ.

ການປ່ຽນແປງໂຄງສ້າງທາງອາຍຸຂອງປະຊາກອນນີ້ຈະສົ່ງຜົນກະທົບສືບຕໍ່ໃນໄລຍະສັ້ນແມ່ນປະຊາກອນໃນໄວອອກແຮງງານ(15–60)ຈະຕ້ອງຮັບພາລະລ້ຽງດູປະຊາກອນໄວເດັກໃນອັດຕາສ່ວນສູງແລະສ່ວນຫຼາຍແມ່ນການບໍລິໂພກ(ຈະຕຸ້ປັດໃຈ) ແລະການລົງທຶນໃນເບື້ອງຕົ້ນ(ການສຶກສາສາທາລະນະສຸກ)ສ່ວນໃນໄລຍະຍາວກໍ່ຈະກະທົບເຖິງວຽກເຮັດງານທຳເຊິ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ຂະຫຍາຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍເພື່ອຮັບເອົາບຸກຄົນຈຳນວນດັ່ງກ່າວ.

ເມື່ອລະບົບເສດຖະກິດ-ສັງຄົມໄດ້ຮັບການພັດທະນາໄປແລ້ວແລະຫຼັງຈາກນັ້ນ, ປະຊາກອນກໍ່ໄດ້ມີການປັບຕົວທາງດ້ານການຈະເລີນຜັນ, ປະຊາກອນໄດ້ກ້າວເຂົ້າສູ່ພາວະຄຸນນະພາບໃໝ່ໃນລະດັບທີ່ມີປະຊາກອນສະສົມໄວ້ຫຼາຍກ່ວາເດີມຫຼັງຈາກນັ້ນ, ການປ່ຽນແປງໂຄງສ້າງທາງດ້ານອາຍຸຂອງປະຊາກອນກໍ່ຈະເປັນໄປທາງທີ່ມີຕົ້ນທາດແຄບເຂົ້າແລະຈະມີຜົນກະທົບກັບຄືນເຖິງປັດໃຈເສດຖະກິດໃນໄລຍະຂອງການເລັ່ງລັດພັດທະນາເຊັ່ນ: ຜົນກະທົບໂຄງສ້າງ ແລະແບບແຜນການໃຊ້ຈ່າຍບໍລິໂພກແລະອຸປະສິງຂອງເສດຖະກິດເປັນຕົ້ນ.

2. ຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດຕໍ່ກັບການຈະເລີນຜັນ

ເມື່ອການພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງປະເທດໄດ້ຮັບການດຳເນີນໄປໃນໄລຍະໜຶ່ງແລ້ວປະຊາກອນກໍ່ໄດ້ເລີ່ມປັບຕົວໃນດ້ານການຈະເລີນຜັນ, ສິ່ງທີ່ປະກົດໃຫ້ພວກເຮົາເຫັນຊັດເຈນນັ້ນກໍ່ຄືອັດຕາການເກີດໃນປະເທດນັ້ນເລີ່ມມີການຫຼຸດລົງແຕ່ຄ່ອຍໆຫຼຸດລົງຕາມພາວະຂອງການປັບຕົວຂອງປະຊາກອນໃນປະເທດຍ້ອນເຫດຜົນໂດຍກົງແລະທາງອ້ອມດັ່ງນີ້ຖານະຄວາມເປັນຢູ່ຂອງຄົວຄອບຄົວຂຶ້ນ, ຄອບຄົວມີລາຍໄດ້ດີສາມາດລ້ຽງຄົນໃນຄອບຄົວ, ເດັກທຸກຄົນໄດ້ຮັບຄວາມເອົາໃຈໃສ່ເປັນຢ່າງດີ, ພ້ອມດຽວກັນນີ້, ການພັດທະນາອຸດສາຫະກຳແລະການບໍລິການເຊິ່ງຮຽກຮ້ອງໃຫ້ທຸກຄົນຕ້ອງເຮັດວຽກຕາມກຳນົດເວລາຢ່າງເຂັ້ມງວດ. ສະນັ້ນ, ຄອບຄົວທີ່ມີລູກຫຼາຍຄົນຕ້ອງໄດ້ເສຍຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພື່ອຈ້າງຄົນມາລ້ຽງດູລູກເພີ່ມຂຶ້ນ, ຜົນສຸດທ້າຍມັນໄດ້ຊຸກດັນໃຫ້ແຕ່ລະຄອບຄົວຈຳເປັນຕ້ອງເອົາລູກໜ້ອຍລົງ.

ນອກຈາກນີ້ແລ້ວໃນສັງຄົມອຸດສາຫະກຳຍັງມີຜົນກະທົບຕໍ່ຂະໜາດຂອງຄອບຄົວແລະໂຄງສ້າງຂອງຄອບຄົວໄປຜ່ອມໆກັນເຊັ່ນ: ປະຊາກອນມັກນິຍົມການມີຄອບຄົວດຽວ(ເປັນຄອບຄົວທີ່ເພິ່ງຕົນເອງໂດຍສົມບູນແລະເປັນຄອບຄົວທີ່ປະກອບດ້ວຍສາມະຊົກບໍ່ເກີນ2ຮຸ່ນຄື ຝ່ຳ-ແມ່ແລະລູກ), (ສະຫະຄອບຄົວໝາຍຄວາມວ່າເປັນຄອບຄົວໃຫຍ່ທີ່ມີຫຼາຍຮຸ່ນຄົນຄື: ມີແມ່ເຖົ້າ, ຝ່ຳ-ແມ່ແລະມີລູກ, ຫຼານ, ເຫຼັນ) ເພາະເຫັນວ່າການເຮັດວຽກເພື່ອຄ່າຈ້າງຈະມີອັດຕາສ່ວນສູງຂຶ້ນແລະເມື່ອທຽບກັບການເຮັດວຽກເພື່ອຄ່າຈ້າງເຊັ່ນນີ້: ຕະຫຼອດເຖິງພາວະການຄອງຊີບໃນຊ່ວງຂອງການພັດທະນາມັກຈະມີດັດສະນີລາຄາຖີບຕົວສູງຂຶ້ນເລື້ອຍໆ. ສະນັ້ນ; ຈຶ່ງເປັນການບັງຄັບໂດຍທາງອ້ອມໃຫ້ແມ່ຍິງຕ້ອງອອກໄປເຮັດວຽກນອກຫຼາຍຂຶ້ນເພື່ອຫາລາຍໄດ້ຊ່ວຍຄອບຄົວຜ່ອມດຽວກັນນັ້ນທັດສະນະຄະຕິແລະຄ່ານິຍົມທາງເສດຖະກິດ-ສັງຄົມມີການປ່ຽນແປງກໍ່ສິ່ງຜົນສະທ້ອນໃຫ້ມີປະຊາກອນມີການສະແຫວງຫາການສຶກສາຫຼາຍຂຶ້ນເຊັ່ນ: ການເຂົ້າສຶກສາໃນຂັ້ນສູງຕ່າງໆນັບມື້ຫຼາຍຂຶ້ນນັບທັງໄລຍະສັ້ນແລະໄລຍະຍາວເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ການຫຼຸດຜ່ອນໃນການເອົາລູກໂດຍກົງແລ້ວຍັງມີຜົນໃນການແກ່ຍາວອາຍຸການແຕ່ງງານອອກໄປອີກດ້ວຍອັນເປັນປັດໃຈສໍາຄັນຂອງພາວະການຈະເລີນຜັນຂອງທັງສອງເພດໃນໄລຍະການພັດທະນາເສດຖະກິດຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ແບບແຜນຂອງການສົມລົດກໍ່ໄດ້ປ່ຽນແປງໄປຕາມໆກັນເຊັ່ນ: ໃນປະເທດອຸດສາຫະກຳທີ່ຈະເລີນແລ້ວຈະເຫັນວ່າການຢູ່ກິນແບບສາມີ-ຜົນລະຍາແບບບໍ່ຖືກຕາມກົດໝາຍພັດເປັນທີ່ນິຍົມກັນຫຼາຍຂຶ້ນນີ້ກໍ່ຄື: ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດໃນດ້ານການເສຍພາສີລາຍໄດ້.

❖ ບັນຫາທີ່ສໍາຄັນ

1. ການພັດທະນາຢູ່ໃນບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາບໍ່ເທົ່າທຽມກັນໃນທຸກໆທີ່(ບາງບ່ອນໄດ້ພັດທະນາສູງແຕ່ບາງບ່ອນພັດຍັງຫຼ້າຫຼັງທີ່ສຸດ) ສະນັ້ນ, ການປ່ຽນແປງທາງດ້ານເສດຖະກິດໃນພື້ນທີ່ຕ່າງໆທີ່ແຕກຕ່າງກັນກໍ່ຈະສົ່ງຜົນກະທົບພາວະການຈະເລີນຜັນແຕກຕ່າງກັນເຊັ່ນ: ລະດັບການເກີດ, ການຕາຍ, ການຍ້າຍຖິ່ນຕະຫຼອດເຖິງລັກສະນະໂຄງສ້າງຂອງປະຊາກອນກໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ.

2. ການພັດທະນາເສດຖະກິດໃນຫຼາຍກໍລະນີທີ່ເປັນການພັດທະນາດ້ານວັດຖຸເຊັ່ນການກາຍເປັນອຸດສາຫະກຳຫຼືການບໍລິການອື່ນໆ ແມ່ນເຮັດໃຫ້ການມີລູກຂອງປະຊາກອນໜ້ອຍລົງເຊັ່ນ: ເຊື່ອວ່າໃນແງ່ໜຶ່ງທີ່ເປັນໄປໄດ້ຄືສຸຂະພາບຈິດແລະແງ່ໜຶ່ງຄືສຸຂະພາບຮ່າງກາຍ. ເຊິ່ງມີຜົນສະທ້ອນມາຈາກຄວາມອຶດເມື່ອຍອອ່ນເພຍຈາກການເຮັດວຽກງານການເດີນທາງແລະສະພາບແວດລ້ອມທາງກາຍະພາບທີ່ມີຜົນໃຫ້ໂອກາດໃນຄວາມສາມາດມີລູກຫຼຸດລົງໄດ້.

3. ຜົນກະທົບການພັດທະນາເສດຖະກິດຕໍ່ກັບພາວະການຕາຍ

ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມທີ່ເຮັດໃຫ້ລາຍໄດ້ທົ່ວໄປແລະລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນສູງນອກນັ້ນການບໍລິການທາງແພດແລະສຶກສາກໍ່ສູງຂຶ້ນດ້ວຍເຫດຜົນຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ອັດຕາການຕາຍຂອງເດັກຫຼຸດລົງຢ່າງວ່ອງໄວນັບທັງອັດຕາການຕາຍຂອງເດັກທີ່ເກີດໃໝ່(ການເກີດໄຮ້ຊີບ) ແລະສຸດທ້າຍອັດຕາການລອດຊີບ(ການເກີດຍັງຊີບ)ຂອງປະຊາກອນກໍ່ສູງຂຶ້ນ.

ການທີ່ອັດຕາການຕາຍໂດຍທົ່ວໄປຫຼຸດລົງໄວນີ້, ກໍ່ໝາຍຄວາມວ່າ: ປະຊາກອນມີອາຍຸຍືນຂຶ້ນ, ອາຍຸຍືນນີ້, ຖ້າຈະທຽບກັບປະຊາກອນກ່ອນການພັດທະນາຈະມີອາຍຸຍືນຕໍ່າບໍ່ເກີນ40–50ປີ, ແຕ່ພາຍຫຼັງການໄດ້ຮັບການພັດທະນາແລ້ວອາຍຸຍືນສະເລ່ຍຈະສູງຂຶ້ນຫຼາຍຄືຈະສູງກວ່າ60ປີດ້ວຍເຫດນີ້ເອງທີ່ເຮັດໃຫ້ຜົນກະທົບຂອງ

ການພັດທະນາຕໍ່ພາວະຈະເລີນພັນຂອງປະຊາກອນມະນຸດຕ້ອງອາໄສໄລຍະເວລາໜຶ່ງໃນການປັບຕົວແລະຈະເປັນຜົນກະທົບພາຍຫຼັງທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຕາຍແລ້ວ, ບັນຫາທີ່ສໍາຄັນການປ່ຽນແປງເສດຖະກິດ-ສັງຄົມເຮັດໃຫ້ອັດຕາການຕາຍໂດຍທົ່ວໄປນັ້ນຖືກຫຼຸດລົງໄວກ່າວມາແຕ່ອົງປະກອບທີ່ເປັນແບບແຜນຂອງການຕາຍໄດ້ປ່ຽນແປງໄປເຊັ່ນ: ການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືເຄື່ອງຈັກທີ່ຮຸນແຮງປະເພດຕ່າງໆເຂົ້າໃນການຜະລິດສະໄໝໃໝ່ທີ່ບໍ່ໄດ້ຝຶກຝົນສີມືແຮງງານໃຫ້ມີທັກສະສູງພໍທີ່ຈະນໍາໃຊ້ເຄື່ອງມືເຫຼົ່ານັ້ນ, ການພັດທະນາລະບົບການຄົມມະນາຄົມ-ຂົນສົ່ງໂດຍສະເພາະທາງບົກກໍ່ເຮັດໃຫ້ການຕາຍຍ້ອນອຸປະຕິເຫດດ້ານນີ້ນັບມື້ນັບຮຸນແຮງແລະເພີ່ມທະວີຂຶ້ນເລື້ອຍໆອີກດ້ານໜຶ່ງການພັດທະນາຕົວເມືອງແລະຄວາມເປັນເມືອງທີ່ຂາດລະບົບກໍ່ມີສ່ວນເຮັດໃຫ້ເກີດການຕາຍເຊັ່ນ: ໂລກຫົວໃຈ, ທາງເດີນອາຫານແລະມົນລະພິດຕ່າງໆທີ່ມີສ່ວນເຮັດໃຫ້ອາຍຸຍືນຂອງປະຊາກອນໃນເມືອງສັ້ນລົງ.

4. ຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດຕໍ່ກັບພາວະການຍ້າຍຖິ່ນແລະການແຈກຢາຍຂອງປະຊາກອນ

ຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມທີ່ມີຕໍ່ສາພາບຂອງການແຈກຢາຍປະຊາກອນແມ່ນສືບເນື່ອງມາຈາກການພັດທະນາທີ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໃນລະດັບການພັດທະນາລະຫວ່າງພື້ນທີ່ຕ່າງໆໃນທົ່ວປະເທດ. ໂດຍສາເພາະແມ່ນລະຫວ່າງຕົວເມືອງກັບຊົນນະບົດ, ອາດຈະອະທິບາຍວ່າດ້ວຍເຫດໃດປະຊາກອນຢູ່ຊົນນະບົດຈຶ່ງພະຍາຍາມຍ້າຍຖິ່ນຈາກຊົນນະບົດເຂົ້າສູ່ຕົວເມືອງນ້ອຍຍ້າຍເຂົ້າສູ່ຕົວເມືອງໃຫຍ່(ນະຄອນຫຼວງ) ຕາມຄວາມເປັນຈິງ, ໃນຄວາມເຊື່ອຂອງປະຊາກອນໃນການຍ້າຍຖິ່ນເພາະປະຊາກອນມີຄວາມຫ້ວງວ່າໂອກາດເສດຖະກິດທີ່ດີກວ່າໃນພື້ນທີ່ທີ່ຍ້າຍໄປຢູ່ໃໝ່ເຊິ່ງມີການສົມທຽບແລ້ວພື້ນທີ່ທີ່ຍ້າຍໄປຢູ່ໃໝ່ຍ່ອມມີໂອກາດທາງເສດຖະກິດ(ວຽກເຮັດງານທຳລາຍໄດ້ດີ) ທີ່ດີກວ່າສະພາບທີ່ເປັນຢູ່ໃນພື້ນທີ່ທີ່ຢູ່ເດີມທັງໝົດນີ້ໄດ້ກາຍເປັນເງື່ອນໄຂແລະຂໍ້ມູນທີ່ຜູ້ຍ້າຍຖິ່ນປະກອບເຂົ້າໃນການຕັດສິນໃຈຍ້າຍຖິ່ນປະກົດການນີ້ຈະເຫັນໄດ້ຄວາມແຕກຕ່າງໃນແງ່ຂອງຄວາມແໜ້ນຂອງປະຊາກອນຕໍ່ພື້ນທີ່ລະຫວ່າງຕົວເມືອງກັບຊົນນະບົດຫຼືຕົວເມືອງນ້ອຍກັບນະຄອນຫຼວງເຊິ່ງມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍເຊັ່ນ: ກໍາແພງນະຄອນວຽງຈັນມີຄວາມໜາແໜ້ນເຖິງ134/ກມ2ໃນຂະນະທີ່ອັດຕະປືແລະ ເຊກອງມີພຽງແຕ່8ຄົນ/ກມ2(1995)ຜົນກະທົບທີ່ສືບເນື່ອງມາຈາກການຍ້າຍຖິ່ນເຊັ່ນນີ້ບໍ່ວ່າຈະເປັນການຍ້າຍຖິ່ນແບບຊົ່ວຄາວ, ຍາວນານຫຼືຈະເປັນການຍ້າຍຖິ່ນຕາມລະດູການຜະລິດກໍ່ຕາມລ້ວນແຕ່ກະທົບເຖິງໂຄງສ້າງດ້ານອາຍຸຂອງປະຊາກອນ, ການແຈກຢາຍປະຊາກອນແລະແຮງງານນັບທັງໃນພື້ນທີ່ທີ່ຍ້າຍໄປຢູ່ໃໝ່ແລະພື້ນທີ່ເດີມທີ່ຍ້າຍອອກໄປ.

ບັນຫາຕ່າງໆໃນພື້ນທີ່ທີ່ຍ້າຍເຂົ້າໄປຢູ່ໃໝ່ໂດຍສະເພາະແມ່ນຕົວເມືອງໃຫຍ່, ນອກຈາກຈະມີຈຳນວນປະຊາກອນໜາໜ້ນແອອັດແລ້ວຍັງໄດ້ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີບັນຫາຕ່າງໆຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕາມມາເຊິ່ງບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂໃຫ້ຈົບຊັ້ນລົງໃນຍາມໜຶ່ງຍາມດຽວໄດ້, ເພາະນອກຈາກການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເມືອງຢ່າງບໍ່ມີລະບົບແລະບັນຫາສ່ວນຕົວຂອງຜູ້ຍ້າຍທີ່ຈະປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມຂອງທີ່ຢູ່ໃໝ່ແລ້ວຍັງຈະມີເລື່ອງທີ່ຢູ່ອາໄສ, ບັນຫາເລື່ອງບໍລິການສາທາລະນະປະໂພກແລະສິນຄ້າສາທາລະນະອື່ນໆລວມທັງບັນຫາເສດຖະກິດຂອງເມືອງເອງເຊັ່ນ: ບັນຫາການຈ້າງງານ, ການໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກທີ່ດິນ, ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດ - ສັງຄົມພາຍໃນປະເທດຍັງສິ່ງຜົນກະທົບໃຫ້ເກີດມີການຍ້າຍຖິ່ນອອກຈາກປະເທດເຊັ່ນດຽວກັນເພື່ອໂອກາດທາງເສດຖະກິດທີ່ດີກວ່າໂດຍສາເພາະແມ່ນຈາກປະເທດດ້ອຍພັດທະນາອອກໄປສູ່ປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວ,

ແຕ່ກໍ່ມີຂໍ້ສັງເກດວ່າ : ໃນອົງປະກອບຂອງຜູ້ຍ້າຍຖິ່ນລະຫວ່າງປະເທດນັ້ນສ່ວນທີ່ເຮັດໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບທີ່ສຳຄັນຄືການຍ້າຍຖິ່ນຂອງກຳລັງແຮງງານດັ້ງເດີມຊາກຊາກແລະນັກເສດຖະສາດເຊິ່ງຖືວ່າປະເທດເຫຼົ່ານີ້ຕ້ອງປະຊຸມກັບບັນຫາການສູນເສຍລ້າງໃນການລົງທຶນດ້ານການສຶກສາແລະການຝຶກອົບຮົມເພື່ອສ້າງພະຍາກອນມະນຸດເຫຼົ່ານັ້ນສ່ວນລາຍໄດ້ທີ່ຜູ້ຍ້າຍຖິ່ນສົ່ງກັບເຂົ້າມາໃນປະເທດກໍ່ເປັນພຽງອັດຕາສ່ວນນ້ອຍເມື່ອທຽບກັບຜົນທີ່ຄາດຄະເນວ່າຈະໄດ້ຮັບຈາກການລົງທຶນໃນການກໍ່ສ້າງຊັບພະຍາກອນມະນຸດຂອງຊາດ. ໃນປັດຈຸບັນ, ບັນດາແຮງງານທີ່ມີລະດັບກາງໃນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາບາງປະເທດກໍ່ປະກົດມີການຍ້າຍຖິ່ນອອກໄປຊອກສະແຫວງຫາໂອກາດລາຍໄດ້ແລະການມີວຽກເຮັດງານທຳໃນບາງປະເທດເຊັ່ນ: ໃນຕາເວັນອອກກາງ.

ບົດທີ 8

ປະຊາກອນກັບສິ່ງແວດລ້ອມ

1. ຄວາມໝາຍຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ

ສິ່ງແວດລ້ອມແມ່ນຊັບພະສິ່ງທັງທີ່ມີຊີວິດ ແລະ ບໍ່ມີຊີວິດເຊິ່ງເກີດຂຶ້ນຕາມທຳມະຊາດ ຫຼືແມ່ນສິ່ງຕ່າງໆທີ່ຢູ່ອ້ອມຂວາງເປົ້າໝາຍໃດໜຶ່ງເຊັ່ນ: ພູມອາກາດ, ນ້ຳ, ປ່າໄມ້, ສັດນ້ຳ, ສັດປ່າ, ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ເຫດການຕ່າງໆທີ່ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ (ເຮືອນ, ອາຄານສະຖານທີ່, ຖະໜົນຫົນທາງ, ສະຖານທີ່ຕ່າງໆ, ການເຄື່ອນໄຫວທາງການເມືອງ, ເສດຖະກິດສັງຄົມ, ການພັດທະນາ, ການຜະລິດ, ມົນລະພິດ, ຄວາມເປື້ອນເປົງ) ແລະ ອື່ນໆລວມທັງຄົນ, ສັດ, ພືດ ທີ່ມີສາຍກ່ຽວພັນແລະ ສິ່ງຜົນສະທ້ອນເຊິ່ງກັນແລະກັນ ທັງທາງບວກ ແລະ ທາງລົບ ຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ການຄົງຕົວ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງມະນຸດແລະທຳມະຊາດ.

ສິ່ງແວດລ້ອມ (ພາສາອັງກິດ: environment) ໝາຍເຖິງ ທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງທີ່ຢູ່ອ້ອມຮອບຕົວເຮົາ. ເຊິ່ງມີທັງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ແລະ ບໍ່ມີຊີວິດ ເຊັ່ນ: ວັດຖຸສິ່ງຂອງ, ປະກົດການ ທັງທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງທີ່ສ້າງຂຶ້ນໂດຍ ມະນຸດ ຢູ່ອ້ອມຮອບ ສະຖານທີ່ ຫຼື ເຂດແຄວ້ນໃດໜຶ່ງ. ໂດຍທົ່ວໄປ ມັນມັກຖືກໃຊ້ ເພື່ອໝາຍເຖິງ ສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດແລະ ໃນຄວາມໝາຍດຽວກັນ ກັບ ຄຳວ່າ "ສະພາບແວດລ້ອມ". ໃນຂະນະທີ່ມະນຸດຊາດ ໄດ້ ທຳການດັດແປງ ສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດ ເພື່ອສ້າງ ຄວາມສະດວກໃນການດຳລົງຊີວິດ ໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ປະຈຸບັນ ຜົນຮ້າຍທີ່ເກີດຈາກ ການເປ່ເພຂອງ ຄວາມສົມດຸນ ຂອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ປະກົດຂຶ້ນຢ່າງເຫັນໄດ້ແຈ້ງ ແລະ ເປັນທີ່ຮັບຮູ້ກັນຢ່າງ ກ້ວາງຂວາງ. ສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນ ຫົວຂໍ້ຫຼັກ ໃນການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (ພາສາອັງກິດ: sustainable development) ແລະ ແມ່ນ ສິ່ງທີ່ ອົງກອນເຄື່ອນໄຫວທາງດ້ານເສດຖະກິດ ເຊັ່ນ ວິສາຫະກິດຕ່າງ ຕ້ອງໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ. ຜົນຮ້າຍທີ່ເກີດຈາກ ການເປ່ເພ ຂອງ ຄວາມສົມດຸນ ຂອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ໂດຍສະເພາະ ທີ່ເກີດ ຈາກການພັດທະນາເສດຖະກິດ ມັກຖືກເອີ້ນວ່າ ມົນລະພາວະ (ພາສາອັງກິດ: pollution). ມົນລະພາວະ ແມ່ນ ບັນຫາໃຫຍ່ທາງສັງຄົມ, ເສດຖະກິດ ແລະ ການເມືອງ ທີ່ສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ທຸກໆປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວທາງດ້ານອຸດສາຫະກຳເຄີຍປະສົບ ແລະ ກໍ່ແມ່ນສິ່ງທີ່ ປະເທດພວມພັດທະນາ ບໍ່ຄວນເບິ່ງຂ້າມ. ດັ່ງນັ້ນ, ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ຈຶ່ງໝາຍເຖິງການປົກປ້ອງຄຸ້ມຄອງ ແລະ ອະນຸລັກສິ່ງແວດລ້ອມ. ການສະຫງວນ, ການຊ່ອມແຊມ, ແລະ ໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຢ່າງມີເຫດຜົນຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມເພື່ອໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດ ໂດຍຄຳນຶງເຖິງໄລຍະເວລາໃນການໃຊ້ຍາວນານ ແລະ ກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນເສຍຫາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມນ້ອຍທີ່ສຸດ ລວມທັງຕ້ອງມີການກະຈາຍການໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຢ່າງພໍດີພໍງາມ ໃນປັດຈຸບັນສິ່ງແວດລ້ອມຂອງໂລກໄດ້ຖືກທຳລາຍລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍເຊັ່ນ: ການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ, ການກະທຳຂອງມະນຸດທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດພາວະເຮືອນແກ້ວ, ການໃຊ້ສານເຄມີເພື່ອປາບສັດຕູພືດຫຼາຍເກີນໄປ, ການໃຊ້ປຸຍເຄມີໃນການເລັ່ງໃຫ້ພືດມີການຈະເລີນເຕີບໂຕຫຼວງຫຼາຍໄປພາໃຫ້ເກີດຜົນຕາມມາເຊັ່ນ: ແມງໄມ້ດີ້ຢາ, ດິນເຊື້ອມຄຸນນະພາບ, ເກີດສານຕົກຄ້າງ..... ເຊິ່ງສະພາບປ່ຽນແປງໄປຕາມສິ່ງແວດລ້ອມດັ່ງກ່າວສິ່ງຜົນສະທ້ອນຕໍ່ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດໃນໂລກລວມທັງມະນຸດເຮົາ. ດັ່ງນັ້ນພວກເຮົາຈຶ່ງພາກັນປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບທີ່ດີຢ່າງຍືນຍົງ.

2. ປະເພດສິ່ງແວດລ້ອມ

2.1 ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ເກີດຂຶ້ນເອງໂດຍທຳມະຊາດ (Natural environment)

ສິ່ງແວດລ້ອມປະເພດນີ້ແມ່ນໝາຍເຖິງທຸກສິ່ງຢ່າງທີ່ຢູ່ອ້ອມຕົວມະນຸດ ແລະເປັນສິ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນເອງຕາມທຳມະຊາດນັ້ນຢ່ອມມີລັກສະນະທີ່ແຕກຕ່າງກັນອອກໄປ ທີ່ເອີ້ນກັນວ່າເປັນຄວາມຫຼາກຫຼາຍໃນທຳມະຊາດ ບາງຊະນິດໃຊ້ໄລຍະເວລາສັ້ນໆ ໃນການເກີດ ສິ່ງແວດລ້ອມຊະນິດໜຶ່ງຢ່ອມມີຄວາມສຳພັນ ກັບສິ່ງແວດລ້ອມຊະນິດອື່ນໆ ຖ້າມີການທຳລາຍສິ່ງແວດລ້ອມໜຶ່ງຢ່ອມມີຜົນເຖິງສິ່ງແວດລ້ອມອື່ນສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ເກີດຂຶ້ນເອງຕາມທຳມະຊາດ ສາມາດແບ່ງອອກເປັນ 2 ລັກສະນະໂດຍຝິຈາລະນາຈາກການມີຊີວິດ ແລະບໍ່ມີຊີວິດ.

2.1.1 ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ມີຊີວິດ (Biotic environment) ເປັນສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ໃຊ້ໄລຍະເວລາສັ້ນໆ ໃນການເກີດເປັນສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ສາມາດເພີ່ມຈຳນວນຂຶ້ນມາທົດແທນບໍ່ໄດ້ ແຕ່ເປັນສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ສູນສິ້ນໄປໄດ້ ຫາກມະນຸດເຮົາເຮັດໃຫ້ທຳມະຊາດເສຍຄວາມສົມດູນ ໄດ້ແກ່ປ່າໄມ້ ສັດປ່າ ທົ່ງຫຍ້າ ສັດນ້ຳ.

2.1.2 ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ບໍ່ມີຊີວິດ (abiotic environment) ເປັນສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ທຳມະຊາດສ້າງຂຶ້ນມາ ບາງຊະນິດໃຊ້ໄລຍະເວລາໃນການເກີດຍາວນານ ຈົນມະນຸດບໍ່ສາມາດລໍໃຊ້ປະໂຫຍດໄດ້ ແລະສາມາດສູນສິ້ນໄປ ຫາກມະນຸດໃຊ້ຢ່າງບໍ່ລະມັດລະວັງ ໄດ້ແກ່ ແຮ່ທາດ ນ້ຳມັນເຊື້ອໄຟ ບາງຊະນິດເປັນສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ປະກົດໃຫ້ມະນຸດໄດ້ເຫັນ ໄດ້ຮູ້ສຶກ ໄດ້ສຳຜັດ ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ບໍ່ມີວັນສູນສິ້ນໄປຈາກໂລກ ໄດ້ແກ່ດິນ ຫີນ ນ້ຳອາກາດ ຄວາມຮ້ອນ ແສງສະຫວ່າງ ສຽງ ເປັນຕົ້ນ.

2.1.3 ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ (Man – made environment)

ສິ່ງແວດລ້ອມປະເພດນີ້ມະນຸດອາດສ້າງຂຶ້ນ ໂດຍຕັ້ງໃຈ ຫຼືບໍ່ຕັ້ງໃຈກໍມີທັງສິ່ງທີ່ເບິ່ງເຫັນໄດ້ ຈັບໄດ້ ແລະສິ່ງທີ່ບໍ່ສາມາດເບິ່ງເຫັນໄດ້ ຫຼື ສາມາດຈັບຕ້ອງໄດ້ເປັນສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນເພື່ອສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຕົນເອງ ຫຼືອາດສ້າງຂຶ້ນດ້ວຍເຫດຈຳເປັນບາງປະການ ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນມີທັງສິ່ງທີ່ດີທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ມະນຸດສາມາດດຳລົງຊີວິດຢູ່ໄດ້ຢ່າງສຸກສະບາຍເຮັດໃຫ້ມະນຸດມີຄຸນນະພາບຊີວິດທີ່ດີຂຶ້ນ ແລະສິ່ງທີ່ບໍ່ດີທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມເປັນຢູ່ຂອງມະນຸດບໍ່ດີ ເຮັດໃຫ້ມະນຸດໄດ້ຮັບຄວາມເດືອນຮ້ອນ ຕ້ອງສູນເສຍຊີວິດຫຼືສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງຂອງຮ່າງກາຍສຸຂະພາບຈິດເຊື່ອມໂຊມລົງ.

3. ຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງປະຊາກອນກັບສິ່ງແວດລ້ອມ

3.1 ເງື່ອນໄຂການກຳເນີດປະຊາກອນ

ໃນລະບົບນິເວດທີ່ບໍ່ທັນຖືກລົບກວນ,ປະຊາກອນດຳລົງຊີວິດ ແລະ ເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວຕາມຄວາມອາດສາມາດຂອງແຕ່ລະຊະນິດຕາມເງື່ອນໄຂດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

+ ທຸກສິ່ງທີ່ມີຊີວິດລ້ວນແລ້ວແຕ່ຕ້ອງການ ອາຫານ, ນ້ຳ, ສະຖານທີ່ຢູ່ ແລະ ພະລັງງານເພື່ອການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງມັນ.

+ ການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວຂອງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດໃດໜຶ່ງກໍ່ລ້ວນແຕ່ຂຶ້ນກັບ ປັດໃຈວັດຖຸ (ປັດໃຈບໍ່ມີຊີວິດ), ຖ້າມີປັດໃຈໃດໜຶ່ງປ່ຽນແປງຈະເຮັດໃຫ້ເກີດມີຄວາມຈຳກັດຂອງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ.

+ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ ຍັງຂຶ້ນກັບຄວາມອາດສາມາດຂອງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ແລະ ປະສິດທິພາບຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ. ຕົວຢ່າງ ພວກຈຸລິນຊີເປັນສັດນ້ອຍແຕ່ຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ໄວ.

+ ຄວາມອາດສາມາດຂອງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ຈະສະແດງອອກທາງດ້ານປະຊາກອນ ແລະ ຄວາມຕ້ານທານຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ຊຶ່ງສະແດງອອກເຖິງຄວາມສົມດູນຂອງປັດໃຈ ສິ່ງແວດລ້ອມຕ່າງໆທີ່ປາສະຈາກການລົບກວນຈາກມະນຸດ.

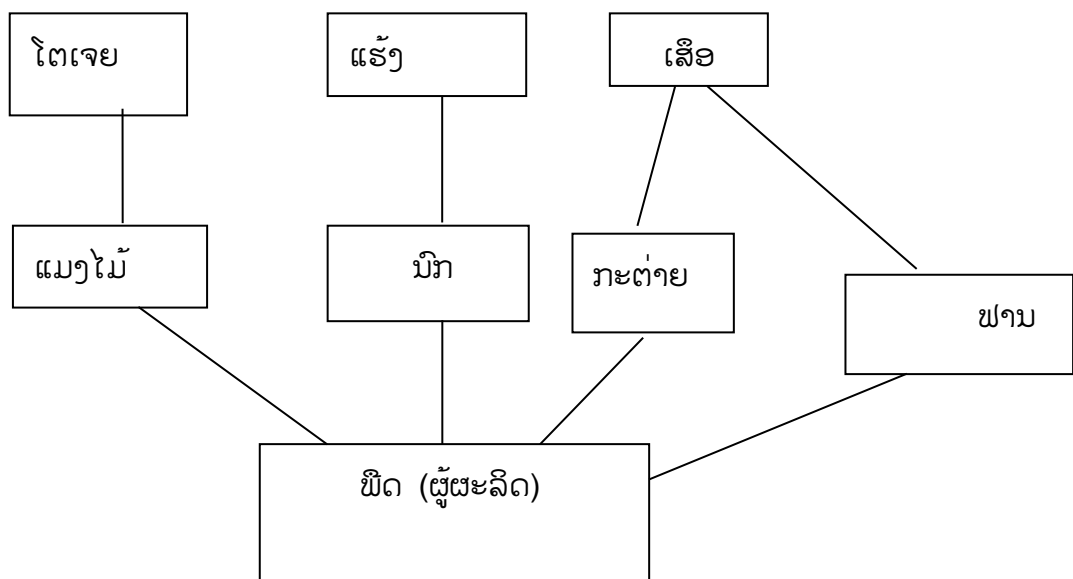
3.2 ລັກສະນະການພົວພັນຂອງປະຊາກອນ

ລັກສະນະຂອງການພົວພັນລະຫວ່າງປະຊາກອນກັບປະຊາກອນ ແລະ ຄວາມແຕກຕ່າງຂອງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດໃນກຸ່ມຂອງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດໃດໜຶ່ງຂອງກຸ່ມນິເວດສະແດງອອກດັ່ງນີ້:

➢ ຜູ້ໄດ້ຮັບຜະລິງງານຫຼືອາຫານຫຼາຍກວ່າໝູ່ຈະມີຜະລິງງານຫຼາຍ ແລະມີຄວາມແຂງແຮງກວ່າ ດັ່ງນັ້ນຈະເຫັນວ່າຢູ່ປານ້ອຍບໍ່ມີເສືອ ຊ້າງ, ຢູ່ແມ່ນ້ຳນ້ອຍບໍ່ມີປາໃຫຍ່, ນັ້ນກໍ່ເພາະວ່າບ່ອນມີອາຫານໜ້ອຍສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຢູ່ອາໄສບໍ່ເໝາະສົມ, ປະຊາກອນທີ່ຕ້ອງການອາຫານຫຼາຍບໍ່ສາມາດດຳລົງຊີວິດຢູ່ໄດ້. ກົງກັນຂ້າມຢູ່ປາໃຫຍ່ ແລະ ແມ່ນ້ຳໃຫຍ່ພັດບໍ່ມີສັດນ້ອຍເພາະສັດນ້ອຍໄດ້ກາຍເປັນອາຫານຂອງສັດໃຫຍ່ໝົດ ຫຼື ກໍ່ບໍ່ສາມາດຍາດເອົາອາຫານຈາກສັດໃຫຍ່ໄດ້.

➢ ລັກສະນະຈຸດພິເສດທີ່ແຕກຕ່າງກັນຂອງປະຊາກອນໃນລະບົບນິເວດມີຄື:

- ❖ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດໃດໜຶ່ງສາມາດສະໜອງອາຫານໃຫ້ແກ່ສິ່ງອື່ນ
- ❖ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດໃດໜຶ່ງສາມາດທຳລາຍ ຫຼື ຂ້າສິ່ງອື່ນ
- ❖ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ 2 ຊະນິດສາມາດມີການພົວພັນກັນຢ່າງສະໜິດແໜ້ນ
- ❖ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດເຫຼົ່ານັ້ນໄດ້ສະແດງອອກເປັນລັກສະນະຕ່າງໆໂສ້ອາຫານໃນລະບົບນິເວດຕ່າງໆດັ່ງນີ້:

3.3 ປະຊາກອນມະນຸດເໝືອນດັ່ງສ່ວນໜຶ່ງຂອງລະບົບນິເວດທຳມະຊາດ

ເນື່ອງຈາກວ່າ ມະນຸດເຮົາມີກົກເຄົ້າມາຈາກທຳມະຊາດ ແລະ ເປັນສ່ວນປະກອບໜຶ່ງຂອງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດທີ່ຂຶ້ນກັບຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ໂດຍໄດ້ນຳໃຊ້ທຳມະຊາດມາເປັນທີ່ຢູ່ອາໄສ, ອາຫານ, ເປັນວັດຖຸດິບຮັບໃຊ້ໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມ. ແຕ່ໃນນັ້ນ ມະນຸດເຮົາກໍ່ສາມາດທຳລາຍສິ່ງຂອງອື່ນໆ, ນຳໃຊ້ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດອື່ນມາເປັນອາຫານເຊັ່ນ: ນ້ຳ, ພືດຜັກ ແລະ ສັດຕ່າງໆ. ຖ້າສົມທຽບໃສ່ກັບສິ່ງທີ່ມີຊີວິດອື່ນແລ້ວ ມະນຸດເຮົາມີຈຸດພິເສດແຕກຕ່າງຫຼາຍອັນດັ່ງນີ້:

- ມະນຸດມີການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວດ້ານມັນສະໝອງ, ມີຫົວຄິດປະດິດສ້າງ, ມີຮິດຄອງສັງຄົມ, ມີເຕັກນິກການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ, ສາມາດດັດແປງ ແລະ ນຳໃຊ້ທຳມະຊາດ.
- ມະນຸດເກີດມາຈາກທຳມະຊາດ, ມີກິດເກນທຳມະຊາດຂອງມັນເຊັ່ນ: ມີຈຸດພິເສດດ້ານຮູບຮ່າງຜິວຜັນ, ການອາໄສຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ການຟົວຜັນແພດ, ການເປັນຄອບຄົວ, ທັງໝົດລ້ວນແຕ່ມີການຟົວຜັນກັບທຳມະຊາດ ແລະ ມີສິ່ງຄ້າຍຄືທຳມະຊາດ.
- ທາງຊີວະວິທະຍາຂອງມະນຸດໄດ້ຄືກັນກັບສັດ ແລະ ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງລະບົບທຳມະຊາດ, ມະນຸດໃນສະໄໝດຶກດຳບັນໄດ້ມີການດັດສົມປະຊາກອນຕາມປັດໃຈສິ່ງແວດລ້ອມໃນລະດັບທີ່ສຸດ. ໃນປັດຈຸບັນປະເພນີດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກລົບລ້າງໂດຍການປະຕິວັດອຸດສາຫະກຳເຕັກນິກ ການແພດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ເຮັດໃຫ້ຫຼຸດຜ່ອນການຕາຍ ແລະ ປະຊາກອນມີການເພີ່ມຂຶ້ນ.
- ປັດຈຸບັນການຕາຍຂອງປະຊາກອນມະນຸດແມ່ນມີສາຍເຫດມາຈາກການເປັນໂລກພະຍາດ, ຕາຍຕາມອາຍຸແບບທຳມະຊາດ, ຕາຍຍ້ອນສົງຄາມ ແລະ ອື່ນໆ. ນອກນັ້ນຍັງມີການຄຸ້ມຄອງບໍ່ໃຫ້ປະຊາກອນມີການຂະຫຍາຍຕົວຫຼາຍ ດ້ວຍວິທີທາງຊີວະວິທະຍາ ແລະ ທາງການແພດ.

3.4 ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ

ຖ້າຂະສົມທຽບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນເຫັນວ່າ: ກ່ອນສັກກະລາດ, ປະຊາກອນມະນຸດໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວດ້ວຍຈັ່ງຫວະທີ່ຊ້າກ່ວາ ເຫັນໄດ້ວ່າ ໃນໄລຍະ 2500 ປີ ກ່ອນສັກກະລາດ, ປະຊາກອນມະນຸດເພີ່ມພຽງແຕ່ປະມານ 160 ລ້ານຄົນ, ແຕ່ໃນຊ່ວງສັກກະລາດພວກເຮົາ ປະຊາກອນມະນຸດເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວທີ່ສຸດ, ພຽງແຕ່ໃຊ້ເວລາ 1990 ປີ ຈຳນວນປະຊາກອນມະນຸດໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນແຕ່ 160 ລ້ານຄົນເປັນ 5000 ລ້ານ (5 ຕື້). ສາຍເຫດຂອງການເພີ່ມຂອງຈຳນວນປະຊາກອນແມ່ນ: ຍ້ອນມີການເຕີບໃຫຍ່ຂະຫຍາຍຕົວດ້ານເຕັກນິກວິທະຍາສາດ, ຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານອຸດສາຫະກຳ.

- ໃນກາງປີ 1988 ຈຳນວນປະຊາກອນມະນຸດມີການແຈກຢາຍສະໝໍ່າສະເໝີຢູ່ອ້ອມໂລກ, ເຄິ່ງໜຶ່ງຂອງຈຳນວນປະຊາກອນໂລກດຳລົງຊີວິດຢູ່ເຂດອາຊີ, 22% ເກີດຢູ່ປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວ, ເຊັ່ນ: ເຂດເອີຣົບ, ອາເມຣິກາເໜືອ, ອະດີດສະຫະພາບໂຊວຽດ ແລະ ເຂດອີກຊີອານີເໜືອນັ້ນ ແມ່ນຢູ່ປະເທດກຳລັງພັດທະນາ.
- ຈຳນວນປະຊາກອນໃນບັນດາ ປະເທດກຳລັງພັດທະນາເຫັນວ່າຂະຫຍາຍຕົວສູງ, ແຕ່ຈຳນວນຄົນອາຍຸແກ່ເກີນ 64 ປີ ແມ່ນມີເປີເຊັນຫຼາຍຢູ່ປະເທດພັດທະນາແລ້ວ.

3.5 ການພົວພັນກ່ຽວກັບການເພີ່ມຈຳນວນປະຊາກອນໃນສິ່ງແວດລ້ອມ

ຈາກການສຶກສາຕົວຈິງເຫັນວ່າ ເມື່ອຈຳນວນປະຊາກອນມະນຸດເພີ່ມຂຶ້ນເທົ່າໃດ ຄວາມຕ້ອງການຂອງມະນຸດທາງດ້ານຕ່າງໆຍິ່ງເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນ: ອາຫານ, ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ, ທີ່ຢູ່ອາໄສ, ສິນຄ້າຕ່າງໆ, ລົດ ແລະ ພາຫະນະຮັບໃຊ້ອື່ນໆ, ພະລັງງານ. ບັນຫາດັ່ງກ່າວເຮັດໃຫ້ເພີ່ມການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ (ດິນ, ນ້ຳ, ປ່າໄມ້, ສັດນ້ຳ, ສັດປ່າ), ເພີ່ມການນຳໃຊ້ຜຸນເຄມີໃນການກະສິກຳ, ຢາປາບສັດຕູພືດ, ເພີ່ມການນຳໃຊ້ພະລັງງານເຊື້ອເຟີງ ແລະ ນິວເຄຼຍ.

ສິ່ງດັ່ງກ່າວຂ້າງເທິງເປັນການກະທົບທີ່ບໍ່ດີຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ເຊັ່ນ: ເຮັດໃຫ້ສິ່ງແວດລ້ອມເປັນພິດ, ອາກາດເປັນພິດ, ນ້ຳເປັນພິດ, ເປັນພິດດ້ານຄວາມຮ້ອນ, ມີສິ່ງເສດເຫຼືອດ້ານກຳມັນຕະພາບລັງສີ ແລະ ສິ່ງໂສໂຄກຕ່າງໆທີ່ຄົນເຮົາຖິ້ມລົງໄປ. ເໝືອນກັບວ່າຫຼາຍຄົນເທົ່າໃດຍິ່ງເຮັດໃຫ້ການເປັນພິດທາງສິ່ງແວດລ້ອມຫຼາຍຂຶ້ນເທົ່ານັ້ນ.

4. ຜົນກະທົບຂອງສິ່ງແວດລ້ອມຕໍ່ກັບມະນຸດ

ຮ່າງກາຍຕ້ອງການອັກຊີເຈນໄປລໍ່ລ້ຽງຈຸລັງຕ່າງໆໃນບາງລະບົບເຊັ່ນ: ລະບົບປະສາດສ່ວນກາງຈະໄວຕໍ່ການຂາດອັກຊີເຈນ. ຖ້າລະບົບປະສາດສ່ວນກາງຢູ່ໃນສະພາບຂາດອັກຊີເຈນດົນໆກໍ່ຈະເຊື່ອມສະພາບ ແລະ ບໍ່ສາມາດຟື້ນຟູໄດ້ຄືນ. Hemoglobin ຂອງເມັດເລືອດແດງເກີດປະຕິກິລິຍາກັບອັກຊີເຈນ (Oxygenation) ທີ່ຄົນເຮົາຫາຍໄຈເອົາອາກາດເຂົ້າໄປກາຍເປັນ OxyHemoglobin ຫຼື HbO₂ ຈະແຕກຕົວເພື່ອສົ່ງຄຽນ ອັກຊີເຈນໃຫ້ແກ່ຈຸລັງໃນຮ່າງກາຍ ແລະ ພ້ອມດຽວກັນກໍ່ຮັບເອົາສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກຈຸລັງ.

ທາດອາຍຄາບອນໄດອອກໄຊເຂົ້າສູ່ລະບົບຫາຍໄຈ, ໄປຜ່ານປອດ (alveolar capillary membrane) ດ້ວຍວິທີດຽວກັນກັບອັກຊີເຈນ. ຖ້າຢູ່ໃນບັນຍາກາດທີ່ມີລະດັບຄວາມເຄັມຄຸ້ນຂອງຄາບອນໄດອອກໄຊເປັນເວລາດົນໆ, ອັດຕາທີ່ຮ່າງກາຍຮັບອາຍດັ່ງກ່າວຈະລຸດລົງຢ່າງໄວຈົນເຖິງຈຸດທີ່ມີຄວາມດຸນດຽງກັນນັ້ນຄືຄວາມດັນຂອງອາຍຄາບອນໄດອອກໄຊໃນເສັ້ນເລືອດຟອຍ (pulmonary capillary blood) ເທົ່າກັບຄວາມດັນໃນປອດ ຫຼືເວົ້າອີກຢ່າງໜຶ່ງຄວາມດັນຂອງອາຍຄາບອນໄດອອກໄຊໃນເສັ້ນເລືອດຟອຍ (pulmonary capillary blood) ເທົ່າກັບຄວາມດັນໃນປອດ, ຮ່າງກາຍກໍ່ຈະບໍ່ຮັບເອົາ ຄາບອນໄມນອັກໄຊອີກຕໍ່ໄປ.

ອາຍຄາບອນໄມນອັກໄຊຈັບຕົວກັບ Hemoglobin ກາຍເປັນ carboxy Hemoglobin ຫຼື HbCO ຊຶ່ງຈະແຕກຕົວຊ້າກວ່າ HbO₂ ແລະເຮັດໃຫ້ການແຕກຕົວຂອງ HbO₂ ຊ້າລົງນຳ. ອາຍ CO ຈັບຕົວກັບ Hemoglobin ໄດ້ຊ້າກວ່າອັກຊີເຈນ ແຕ່ມີແຮງຮັບທຽບຖານ (relative affinity) ໜັ້ນຄົງຫຼາຍກວ່າ OxyHemoglobin ເຖິງ ເທົ່າສິມຜົນດັ່ງລຸ່ມນີ້.

$$\frac{HbCO}{HbO_2} = \frac{M.pCO}{pCO_2}$$

M ແມ່ນ Halden's constant ເປັນແຮງຮັບທຽບຖານລະຫວ່າງ hemoglobin ແລະ carbon monoxide ແລະ ອັອກຊີເຈນ ມີຄ່າເທົ່າ 200 ໂດຍທົ່ວໄປ.

PCO and pO₂ ແມ່ນຄວາມດັນພາກສ່ວນໃນສະພາບດຸ່ນດຽງກັບຄວາມດັນທາດອາຍແຕ່ລະຊະນິດ (ຄວາມດັນເທົ່າກັນທັງໝົດ ໃນເມັດເລືອດແດງ (hemoglobin) ແລະໃນສະພາບເປັນອາຍ).

HbCO and HbO₂ ແມ່ນຄ່າຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງ carboxyhemoglobin and oxyhemoglobin ຕາມລຳດັບ.

ນອກຈາກ carbonmonoxide ຈະຈັບຕົວກັບ hemoglobin ກາຍເປັນ carboxyhemoglobin, carbonmonoxide ຍັງໄປຕິດກັບ myoglobin , cytochromes-A₃ and P-450 ນຳອີກ.

ຄວາມສາມາດໃນການທົດແທນການຂາດອັອກຊີເຈນໃນຮ່າງກາຍຂອງຄົນເຮົາ, ໂດຍສະເພາະເມື່ອລະດັບ carboxyhemoglobin ຕ່ຳກວ່າ 40%. ການລົດຜ່ອນປະລິມານ HbcO ຂຶ້ນກັບການເລັ່ງການເຕັ້ນຂອງຫົວໃຈເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການອັອກຊີເຈນ. ແຕ່ຄົນທີ່ເປັນໂລດຫົວໃຈ ແລະ ເປັນພະຍາດປອດຊ້ຳເຮື້ອບໍ່ສາມາດທົດແທນອັອກຊີເຈນໄດ້ທີ່ລະດັບ 5 ຫາ 10% ໄດ້.

ການດຳລົງຊີວິດຕາມປົກກະຕິ, ຮ່າງກາຍຈະມີການຜະລິດ caeboxyhemoglobin ປະມານ 0.1 ຫາ 1.0% ຈາກສ່ວນທີ່ມີ heme ປະກອບມີເຊັ່ນ: hemoglobin, myoglobin and cytochromes. ຄົນເປັນໂລດເລືອດຈາງ, ແມ່ຍິງຢູ່ລະຫວ່າງປະຈຳເດືອນຈະຜະລິດ carboxyhemoglobin ຫຼາຍກວ່າບຸກຄົນທົ່ວໄປ.

ຕາຕະລາງ: ສ່ວນຮ້ອຍຂອງcarboxyhemoglobin ແລະຄວາມດັນຂອງ carbonmonoxide ໃນປອດ.

%HbCO	Mg/m ³	ppm	%ໃນອາກາດ	pa	Torr
0.87	5.7	5	0.0005	0.506	0.0038
1.73	11.5	10	0.001	1.013	0.0076
3.45	23.0	20	0.002	2.026	0.0152
5.05	34.5	30	0.003	3.305	0.0248
6.06	46.0	40	0.004	4.052	0.0304
8.16	57.5	50	0.005	5.065	0.0380
9.63	69.0	60	0.006	6.078	0.0456
11.08	80	70	0.007	7.091	0.0532
12.46	92.0	80	0.008	8.104	0.0608
13.80	103.0	90	0.009	9.117	0.0684
15.11	114.5	100	0.010	10.130	0.0760
16.37	126.0	110	0.011	11.143	0.0836

17.60	130.0	120	0.012	12.156	0.0912
18.78	149.0	130	0.013	13.170	0.0988
19.95	160.0	140	0.014	14.183	0.1064
21.05	172.0	150	0.015	15.196	0.1140
22.15	183.0	160	0.016	16.209	0.1216

ໝາຍເຫດ: %HbCO/HbO₂ = 230 pACO/pAO₂ ; ທີ່ມາ WHO

ການຖ່າຍເທ ທາດດັ່ງກ່າວອອກຈາກຮ່າງກາຍ ຂຶ້ນຢູ່ກັບອົງປະກອບຄ້າຍຄືກັນ ຄືປະລິມານຂອງທາດອາຍ carbonmonoxide ແລະ ອັອກຊີເຈນທີ່ມີຢູ່ ການຫາຍໃຈເຂົ້າອອກ ແລະ ສ່ວນກັນ diffusion barrier, ເຍື່ອກັນຂອງຜູ້ສູງອາຍຸມີສະມັດຕະພາບລຸດລົງຕາມອາຍຸ ແລະ ຜູ້ຍິງມີອັດຕາການຖ່າຍເທທາດອາຍໄດ້ໄວກວ່າຜູ້ຊາຍ.

Carboxyhemoglobin ໃນຮ່າງກາຍສາມາດລົດລົງໄດ້ໃນ ສອງ ພາວະ

ກ) ພາວະແຈກຢາຍ (distribution phase) ເປັນການລຸດລົງຢ່າງໄວວາໃນຂັ້ນຕົ້ນ ອາດຍ້ອນການແຈກຢາຍ ອາຍຄາບອນໂມນັອກໄຊໃນເລືອດທີ່ໄຫຼໝູນວຽນເຂົ້າສູ່ມ້າມ, myoglobinແລະ cytochromes. ທາດອາຍຄາບອນໂມນັອກໄຊ ຜ່ນປອດໄດ້ຖືກກຳຈັດໃນຂະນະນີ້ ໃຊ້ເວລາທັງໝົດ 20 – 30 ນາທີ.

ຂ) ພາວະກຳຈັດ (elimination phase) ປັນການລຸດລົງຢ່າງຊ້າໆ ຊຶ່ງອາດເປັນໄລຍະການກຳຈັດ ຄາບອນໂມນັອກໄຊ ຈາກ hemoglobin, myoglobin. ການກະຈາຍອອກທາງປອດ, ການລະບາຍອອກ ແລະ ຄສາມດັນຂອງອາຍຄາບອນໂມນັອກໄຊ (pCO) ລຸດລົງຕາມລຳດັບ. ໃນເວລາທີ່ຄວາມສູງຢູ່ເໜືອລະດັບນ້ຳທະເລ ຂັ້ນຕອນການຈຳກັດມົນລະພາວະແມ່ນຄ້າຍຄືກັນ ແຕ່ໃຊ້ເວລາດົນກວ່າ.

5. ຜົນກະທົບການປ່ຽນແປງປະຊາກອນຕໍ່ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ

ຜົນກະທົບທີ່ສຳຄັນຂອງການພັດທະນາຕໍ່ກັບສະພາບແວດລ້ອມຂອງໂລກມະນຸດເຮົາໃນປັດຈຸບັນ ເຫັນວ່າມີບັນຫາຫຼາຍຢ່າງ ມະນຸດ ເປັນເປັນທັງຜູ້ສ້າງແລະຜູ້ທຳລາຍ, ອັນແນ່ນອນ ເມື່ອມະນຸດໄດ້ເປັນຜູ້ສ້າງເສດຖະກິດເພື່ອເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດີ ແຕ່ອີກດ້ານໜຶ່ງແມ່ນພວມຕົກຢູ່ໃນສະຖານະການທີ່ໜ້າໂສກເສົ້າ ນັ້ນກໍແມ່ນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະສິ່ງແວດລ້ອມເຊັ່ນ:

❖ ການຂຸດຂົ້ນໄມ້: ເປັນການທຳລາຍປ່າ ທຳລາຍຕົ້ນກຳເນີດຂອງນ້ຳ, ອຸດຕັນທາງເດີນຂອງນ້ຳ, ຕ່າຝັ່ງເຊາະເຈື່ອນ, ຊີວະນາໆພັນສູນເສຍທີ່ຢູ່ອາໄສ ຫຼືຖືກແຍກອອກເປັນສ່ວນໆ.

❖ ການລ່າເນື້ອ: ເຮັດໃຫ້ສູນເສຍຊີວະນາໆພັນ, ລະບົບນິເວດຂາດຄວາມດຸ່ນດ່ຽງ, ສັດນ້ຳ ແລະສັດປ່າຫຼຸດໜ້ອຍຖອຍລົງກ້າວໄປເຖິງການສູນພັນ.

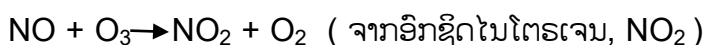
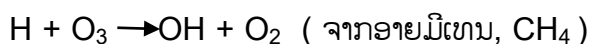
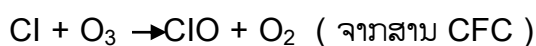
❖ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບເຄື່ອນທີ່: ເປັນການທຳລາຍປ່າໄມ້ແບບດັບສູນ, ປ່າໄມ້ເຊື່ອມໂຊມ, ຊີວະນາໆພັນຖືກທຳລາຍ ຫຼື ຖືກປ່ຽນແປງທີ່ຢູ່ອາໄສ.

- ❖ ການສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້າ: ປ່າໄມ້ຖືກທຳລາຍ, ຊັບພະຍາກອນ ແລະນິເວດນ້ຳມີການປ່ຽນແປງ.
- ❖ ການກາຍເປັນຕົວເມືອງ ແລະການຂະຫຍາຍອຸດສາຫະກຳ: ມີຜົນກະທົບທີ່ຮ້າຍແຮງທີ່ສຸດຕໍ່ກັບສະພາບແວດລ້ອມ ແລະການດຳລົງຊີວິດຂອງມະນຸດເນື່ອງຈາກປ່າໄມ້ຖືກທຳລາຍ, ສ້າງມົນລະພິດຕໍ່ໜ້າດິນ, ການປ່ຽນແປງລະບົບລະບານນ້ຳ ແລະກະແສນ້ຳ, ອາກາດ ແລະນ້ຳເປັນມົນລະພິດ ການສະສົມຂີ້ເຫຍື້ອ ອາດເປັນໄພຕໍ່ສຸຂະພາບຂອງຄົນ.

ບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມຖືກທຳລາຍ ເປັນບັນຫາທີ່ທຸກຄົນທົ່ວໂລກຈະຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່, ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງຕໍ່ກັບ ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນມະນຸດ ແລະ ການກະທຳຂອງພວກເຂົາ ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ. ດັ່ງທີ່ພວກເຮົາຮູ້ແລ້ວວ່າມະນຸດກັບປັດໃຈສີ່ ບໍ່ສາມາດແຍກອອກຈາກກັນໄດ້, ໃນເມື່ອປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນແນ່ນອນວ່າກິດຈະການຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສະໜອງປັດໃຈສີ່ກໍ່ຈະຕ້ອງເປັນເງົາຕາມຕົວ, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງເປັນເຫດໃຫ້ສິ່ງແວດລ້ອມນັບມື້ຖືກທຳລາຍ. ຖ້າພວກເຮົາບໍ່ຮູ້ຈັກຮັກສາ ແລະ ອານຸລັກໄວ້ຊຶ່ງຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງທຳມະຊາດ, ມາເຖິງປັດຈຸບັນນີ້ບັນດາກິດຈະກຳຂອງມະນຸດໄດ້ທຳລາຍສິ່ງແວດລ້ອມໃນຫຼາຍດ້ານດັ່ງເຮົາຈະສຶກສາຕໍ່ໄປນີ້.

5.1 ການທຳລາຍຊັ້ນໂອໂຊນ:

ຄວາມຈິງແລ້ວ, ຊີວິດຂອງມະນຸດເຮົາ ແມ່ນຂຶ້ນກັບຊັ້ນໂອໂຊນ ທີ່ສາມາດດູດຊັບເອົາແສງກາຍອິດຂອງແສງຕາເວັນໄວ້ໄດ້. ຊັ້ນໂອໂຊນສາມາດປຽບເໝືອນຄັນຮົ່ມທີ່ສະກັດກັ້ນເອົາແສງກາຍອິດໄວ້. ການທີ່ເຮັດໃຫ້ຊັ້ນໂອໂຊນຖືກທຳລາຍນັ້ນ ແມ່ນມາຈາກການກະທຳຂອງມະນຸດເປັນຕົ້ນຕໍເຊັ່ນ: ການ ປ່ອຍທາດເຄມີຂຶ້ນສູ່ຊັ້ນບັນຍາກາດ ເຊັ່ນ: ອາຍມີເທນ (CH_4), ອາຍຂອງອົກຊິດໄນໂຕຣເຈນ (NO_2 ໄດ້ແກ່ອາຍ NO , NO_2) ແລະ ອາຍກູໂຣຟູອໍໂຣກາກບອນ (CFC). ເປັນທາດປະສົມທີ່ໝັ້ນຄົງ, ສະຫຼາຍຕົວຍາກ, ນຳໃຊ້ໃນນ້ຳຢາປັບເຄື່ອງເຢັນເຊັ່ນ: ແອເຢັນ, ຕູ້ເຢັນ, ສີສະເປ ແລະ ອື່ນໆ. ເມື່ອຂາດການຮັກສາຫຼືຮົ່ວໄຫຼ, ສານດັ່ງກ່າວຈະປົວຂຶ້ນຊັ້ນບັນຍາກາດໂດຍຜ່ານຊັ້ນໂຕຣປິສແຟໂປຫາຊັ້ນສະຕາຕິສແຟ, ສານ CFC ສາມາດຄົງຕົວຢູ່ໃນຊັ້ນສະຕາຕິສແຟໄດ້ເຖິງ 10 ປີ. ແສງກາຍອິດໄດ້ດູດຊັບເອົາອາຍ CFC ແລ້ວເກີດມີການແຍກຕົວໃຫ້ອາຕອມເສລີຂອງ Cl . ນອກນັ້ນ ອາຍມີເທນ ແລະ ອາຍອົກຊິດໄນໂຕຣເຈນທີ່ເກີດຈາກການຜິາໄໝ້ຈາກໂຮງຈັກ ໂຮງງານ ແລະ ຍົນຍານຕ່າງໆຈະປົວຂຶ້ນສູ່ອາກາດໄປທຳລາຍຊັ້ນໂອໂຊນໄດ້ຄືກັນ ດັ່ງສົມຜົນລຸ່ມນີ້:

5.2 ການປ່ຽນແປງສະພາບພູມອາກາດ

ໜຶ່ງໃນບັນດາການປ່ຽນແປງສະພາບພູມອາກາດ ແມ່ນການປ່ຽນແປງອຸນນະພູມ, ຊຶ່ງຈາກການກະຕຽງລວງໜ້າເຫັນວ່າຮອດປີ 2030 ອຸນນະພູມຂອງອາກາດໂລກຈະເພີ່ມຂຶ້ນຫວ່າງ 1,5-4,5 ອົງສາ ($^{\circ}\text{C}$). ອຸນນະພູມສະເລ່ຍຂອງແຕ່ລະປີ ມີການປ່ຽນແປງແຕ່ 1°C ລື່ນ 10 000 ປີກ່ອນ.

ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງອຸນນະພູມດັ່ງກ່າວຈະເປັນການສະທ້ອນເຖິງສັງຄົມມະນຸດ, ເຮັດໃຫ້ຫົນມະຫາສະໝຸດຢູ່ຂົ້ວໂລກມີການເປື້ອນ ແລະ ເປັນຜົນສະທ້ອນເຮັດໃຫ້ລະດັບໜ້ານ້ຳທະເລເພີ່ມຂຶ້ນ.

ຮູບພາບທີ34:ການປ່ຽນແປງພູມອາກາດ

ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດໄດ້ເຮັດໃຫ້ຝາຝົນບໍ່ໄປຕາມລະດູການ, ອາກາດຮ້ອນຂຶ້ນ ຫຼື ເຢັນລົງ ຜິດປົກກະຕິ ແລະ ເກີດມີໄຟຟ້າບັດທາງທຳມະຊາດທີ່ບໍ່ເຄີຍມີມາແຕ່ກ່ອນ ຊຶ່ງເປັນຜົນກະທົບຕໍ່ການຜະລິດກະສິກຳ, ພະຍາດຊະນິດໃໝ່ໄດ້ເກີດໄປເລື້ອຍໆ. ຜົນກະທົບຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງອຸນນະພູມຍັງເປັນຜົນສະທ້ອນເຮັດໃຫ້ການຈະເລີນເຕີບຕົວຂອງພືດພັນຕ່າງໆທີ່ເປັນອາຫານຫຼຸດຜ່ອນລົງ.

❖ ສາຍເຫດທີ່ເຮັດໃຫ້ອຸນນະພູມຂອງໂລກເພີ່ມຂຶ້ນ:

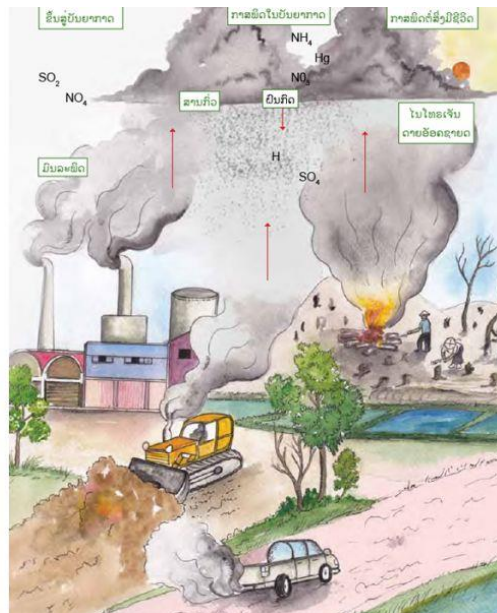
ສິ່ງຕົ້ນຕໍແມ່ນມາຈາກການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງອາຍກາກໂບນິກ (CO_2) ຈາກໂລກຂຽວສູ່ບັນຍາກາດ ແລະ ສານ CFC ທີ່ທຳລາຍຊັ້ນໄອໂຊນຂອງໂລກເຮັດໃຫ້ຊັ້ນໄອໂຊນມີການແຕກແຫງ, ນອກຈາກນັ້ນ ຍັງມີໂລກອື່ນໆທີ່ເກີດຈາກໂລກເອງ. ດັ່ງນັ້ນ ເພິ່ນຈຶ່ງວາງມາດຕະຖານໃນການປ້ອງກັນສະພາບພູມອາກາດ, ຫຼຸດຜ່ອນການນຳໃຊ້ພະລັງງານເຊື້ອໄຟ ແລະ ອານຸລັກປ່າໄມ້.

5.3 ຝົນກົດ (acid rain)

ຝົນກົດ ກຳເນີດມາຈາກອາກາດເປັນພືດຊຶ້ງປະກອບດ້ວຍອາຊິດຊຸນຟູຣິກ (H_2SO_4) ແລະ ອາຊິດນິຕຣິກ (HNO_3) ເປັນຕົ້ນຕໍ. ບັນດາທາດຕ່າງໆເຫຼົ່ານັ້ນໄດ້ເກີດມາຈາກໂຮງງານອຸດສາຫະກຳເປັນຕົ້ນຕໍທີ່ປ່ອຍຄວາມຮ້ອນສູ່ບັນຍາກາດ ແລ້ວໄປລະລາຍໃນນ້ຳຝົນເມື່ອມີຝົນຕົກ ທີ່ມີຄວາມເປັນກົດ $\text{Ph} < 5$.

ຈາກການເປັນກົດຂອງນ້ຳຝົນ, ຝົນກົດຊຶ່ງມີຜົນສະທ້ອນໃຫ້ແກ່ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຜຶດ, ປ່າໄມ້ ແລະ ເຮັດໃຫ້ດິນມີຄວາມຈືດຈາງໄວ ແລະ ກາຍເປັນກົດໄດ້. ນອກຈາກນັ້ນຝົນກົດຍັງມີຜົນສະທ້ອນຕໍ່ການ ກໍ່ສ້າງຄື: ເຮັດໃຫ້ອາຄານສະຖານທີ່ ແລະ ເຂື່ອນທີ່ເຮັດດ້ວຍເປຕົງມີການຜຸພັງໄວ.

ການປ້ອງກັນຝົນກົດຂອງສາກົນຄື: ມີການກວດກາການເປັນຝົດຂອງອາກາດ, ເດັ່ນກ່ວາໝູ່ໃນກອງ ປະຊຸມແຮມຊິງກີ ໄດ້ມີການສັນຍາວ່າດ້ວຍການຫຼຸດຜ່ອນອາຍ SO_2 ລົງໃນປີ 1995, ໃຫ້ສາມາດຫຼຸດປະມານ ເຖິງ 70% ທຽບກັບປີ 1980. ຕໍ່ມາກໍ່ໄດ້ມີການກຳຈັດອາຍ NO_x ຢູ່ບັນດາປະເທດເອີຣົບ. ເວົ້າລວມແລ້ວ ການເກີດເປັນຝົນກົດ ແມ່ນມາຈາກອຸດສາຫະກຳທີ່ປ່ອຍອາຍ SO_2 ແລະ NO_2 ສູ່ບັນຍາກາດ.

ຮູບພາບທີ 35: ຝົນກົດ

5.4 ການກຳຈັດສິ່ງເສດເຫຼືອໂສໂຄກ

ສິ່ງເສດເຫຼືອ ແມ່ນສິ່ງທີ່ບໍ່ຕ້ອງການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດໃດໜຶ່ງໄດ້ອີກ, ສິ່ງເສດເຫຼືອໂສໂຄກ ກຳເນີດມາຈາກການຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອຕ່າງໆຂອງຄົນໃນເຂດຊຸມຊົນ ເຊັ່ນ: ເຂດຕົວເມືອງ, ເຮືອນຊານ, ຄົວເຮືອນ, ຕະຫຼາດ, ໂຮງງານ, ໂຮງໝໍ, ຮ້ານອາຫານ ແລະ ສຳນັກງານຕ່າງໆ ຊຶ່ງສິ່ງເສດເຫຼືອດັ່ງກ່າວມີທັງທາດແຫຼວ, ທາດແຂງ ແລະ ທາດອາຍ.

- ❖ ສິ່ງເສດເຫຼືອທີ່ເປັນທາດແຂງໄດ້ແກ່: ເຈ້ຍ, ເຫຼັກ, ຢາງ, ແຜ່ນແຜ...
- ❖ ສິ່ງເສດເຫຼືອທີ່ເປັນທາດແຫຼວໄດ້ແກ່: ນ້ຳລ້າງເຄື່ອງຕ່າງໆໃນເຮືອນຄົວ, ສ້ວມຖ່າຍ, ໂຮງໝໍ, ໂຮງງານ ທີ່ມີສານພິດເຄມີ, ຈາກຮ້ານຊັກລ້າງຕ່າງໆ...
- ❖ ສິ່ງເສດເຫຼືອທີ່ເປັນທາດອາຍມີຄື: ຄ້ວນໄຟ, ຄ້ວນລົດ, ຂີ້ຝຸ່ນຈາກທ້ອງຖະໜົນ, ຄ້ວນຈາກໂຮງງານ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ຈາກການຈຸດຂີ້ເຫຍື້ອຕ່າງໆ...

ຈາກສິ່ງເສດເຫຼືອທີ່ໂສໂຄກຕ່າງໆເຫຼົ່ານັ້ນມັນກາຍເປັນບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນສຳການດຳລົງ ຊີວິດຂອງມະນຸດ. ສິ່ງເສດເຫຼືອສາມາດແບ່ງເປັນຫຼາຍໆປະເພດຄື: ຂີ້ເຫຍື້ອປຽກ, ຂີ້ເຫຍື້ອແຫ້ງ, ຂີ້ເຫຍື້ອຈາກ

ການໃຊ້ສອຍໃນຕົວເມືອງ, ຂີ້ເຫຍື້ອຈາກອຸດສາຫະກຳ, ຂີ້ເຫຍື້ອ ທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ (ຂີ້ເຫຍື້ອຈາກໂຮງໝໍ, ຂີ້ເຫຍື້ອເປັນພິດ, ຂີ້ເຫຍື້ອຈາກສິ່ງເສດເຫຼືອຂອງ ທາດກຳມັນຕະພາບລັງສີຕົກຄ້າງ).

❖ ຂີ້ເຫຍື້ອປຽກເປັນຂີ້ເຫຍື້ອຈາກຕະຫຼາດສິດ, ຈາກໂຮງຂ້າສັດ, ໂຮງງານປຸງແຕ່ງອາຫານ, ຮ້ານອາຫານ ພັດຕະຄານຕ່າງໆ, ໂຮງແຮມ ແລະ ອື່ນໆ. ພວກມັນເປັນສາຍເຫດຕົ້ນຕໍທີ່ພາໃຫ້ເກີດກິນເໝັນ ແລະເປັນແຫຼ່ງ ເພາະພັນອັນສຳຄັນຂອງເຊື້ອພະຍາດ ເພາະພວກມັນປະກອບດ້ວຍທາດອົງຄະທາດ, ເວລາອາກາດຮ້ອນຈະເຮັດ ໃຫ້ແບກທິເຣຍ, ໄວຣັສທີ່ນຳເຊື້ອພະຍາດແຜ່ຂະຫຍາຍໄດ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຊຶ່ງເປັນຕົ້ນເຫດໃຫ້ການຍ່ອຍ ສະຫຼາຍເກີດຂຶ້ນໄດ້ໄວ. ຂີ້ເຫຍື້ອປຽກສາມາດນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຜະລິດປຸຍຊີວະພາບເພື່ອການຜະລິດກະສິກຳ ໄດ້, ຊຶ່ງເປັນຫົນທາງທີ່ດີເລີດໃນການກຳຈັດ ແລະ ນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຂອງພວກມັນ.

❖ ຂີ້ເຫຍື້ອແຫ້ງ ແມ່ນສິ່ງເສດເຫຼືອທີ່ເປັນໂລຫະຂອງແຂງໄດ້ແກ່: ເສດໄມ້, ເສດເຈ້ຍ, ຂີ້ເຫຍື້ອແຫ້ງ ອົງຄະທາດທີ່ສາມາດນຳໄປເຮັດປຸຍຊີວະພາບໄດ້ເຊັ່ນ: ໃບໄມ້ແຫ້ງ, ຂີ້ຄວາຍຂີ້ງົວແຫ້ງ, ນອກຈາກນັ້ນຍັງມີ ເສດແກ້ວ, ເສດໂລຫະຕ່າງໆ, ເສດຊີມັງ ແລະ ເສດດິນເຜົາເປັນຕົ້ນ.

❖ ຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ ມາຈາກຂະບວນການຜະລິດວັດຖຸໄວໄຟ ຫຼື ວັດຖຸລະບົດ, ຈາກໂຮງໝໍ ແລະ ອື່ນໆ. ຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ເປັນພິດຕົກຄ້າງໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ມາຈາກໂຮງງານອຸດສາຫະກຳຕ່າງໆທີ່ປະກອບມີ ທາດເຄມີເປັນພິດເປັນຕົ້ນ: ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳເຄມີເພື່ອຜະລິດຢາປາບສັດຕູພືດໃນການກະສິກຳ ແລະ ເພື່ອ ຂ້າເຊື້ອໃນສາທາລະນະສຸກ ຊຶ່ງມີທັງພວກທາດອົງຄະທາດ ແລະ ທາດອະນົງຄະທາດໄດ້ແກ່ຈຳພວກ: ຊິນ, ອາກເຊນິກ, ບາຫຼອດ ແລະ ກັດມຽມຈາກຖ່ານໄຟສາຍ. ຖ້າມີການສະສົມທາດຈຳພວກນີ້ຫຼາຍໃນຮ່າງກາຍ ຂອງຄົນຈະເຮັດໃຫ້ມີຄວາມອັນຕະລາຍຮ້າຍແຮງທີ່ສຸດ.

ຮູບພາບທີ36: ການກຳຈັດຂີ້ເຫຍື້ອ

ສ່ວນຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ເປັນທາດອົງຄະທາດ ກວມເອົາທັງທາດທີ່ເປັນພິດ ແລະ ເປັນທາດເບື້ອທີ່ເປັນສ່ວນ ປະກອບຂອງຢາຂ້າແມງໄມ້ ແລະ ຜະລິດຕະພັນເຄມີຕ່າງໆ, ບາງທາສາມາດເຮັດໃຫ້ເກີດເປັນພະຍາດມະເຮັງ ໄດ້ ເຊັ່ນ ຢາຂ້າໝູ.

ການເກີດພະຍາດເຊື້ອໂລກ, ພະຍາດຕິດແປດ, ພະຍາດໄຂ້ຍຸງ ແລະ ໄຂ້ເລືອດອອກຕ່າງໆ, ສິ່ງສຳຄັນ ກໍ່ມາຈາກສິ່ງເສດເຫຼືອທີ່ໂສໂຄກຈາກມະນຸດສ້າງຂຶ້ນນັ້ນເອງ.

ເພື່ອເປັນການກຳຈັດສິ່ງດັ່ງກ່າວ, ຕ້ອງມີການຄຸ້ມຄອງຈັດສັນໃຫ້ດີ ເຊັ່ນ: ເຮັດຮ່ອງລະບາຍນ້ຳເປື້ອນ, ເຮັດອ່າງບຳບັດນ້ຳເປື້ອນກ່ອນຈະປ່ອຍລົງສູ່ແມ່ນ້ຳລຳເຊ, ອານາໄມປັດກວດສິ່ງເສດເຫຼືອໂດຍມີການຈຸດ, ເອົາໄປຖິ້ມໃນສະຖານທີ່ເໝາະສົມ, ມີການຈັດແບ່ງແຍກປະເພດຂີ້ເຫຍື້ອກ່ອນຈະເອົາໄປຖິ້ມ ແລະ ນຳໄປໃສ່ແບບໝູນວຽນ (ຜະລິດຄືນໃໝ່) ເຊັ່ນ: ເຫຼັກ, ທອງ, ອາລູມິນຽມ, ເຈ້ຍ, ປຼາສຕິກ ຫຼື ນຳໃຊ້ໃນທາງທີ່ເປັນປະໂຫຍດ, ກຳຈັດການປ່ອຍຄ້ວນໄຟ, ຄ້ວນລົດ, ຂີ້ຝຸ່ນໃນທ້ອງຖະໜົນ ແລະ ເຂດຊຸມຊົນຕ່າງໆ. ກໍ່ຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ເນົາເປື້ອຍກໍ່ນຳເອົາໄປປົ່ມເປັນຝຸ່ນຊີວະພາບ ເຊັ່ນ: ເສດຜັກ, ເສດໝາກໄມ້, ໃບໄມ້ ແລະ ອື່ນໆ. ບາງຊະນິດກໍ່ນຳໄປໃຊ້ເປັນແຫຼ່ງພະລັງງານກໍ່ໄດ້ ເຊັ່ນ: ຂີ້ເລື້ອຍ, ຂີ້ແກບ...ຂີ້ຈາກການໃຊ້ສອຍໃນຕົວເມືອງນີ້ໄດ້ເປັນບັນຫາທີ່ແຕ່ຕ້ອງເຖິງສຸຂະພາບຂອງຄົນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຫຼາຍ. ແຕ່ວ່າວຽກງານນີ້ເປັນວຽກງານລະອຽດ ແລະ ຕິດພັນໃນທຸກຄອບຄົວ, ທຸກຄົນໃນສັງຄົມ. ການຮັກສາອານາໄມສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ສະອາດງາມຕາ, ມີລະບຽບ ແລະ ປະດັບດ້ວຍຄວາມສວຍງາມແບບທຳມະຊາດ ແມ່ນຄວາມສີວິໄລໜຶ່ງຂອງມະນຸດເຮົາ. ສຳລັບປະເທດກຳລັງພັດທະນານັ້ນ ຄວາມສຳເລັດໃນການພັດທະນາແບບຍືນຍົງຈະບໍ່ເກີດຂຶ້ນໄດ້ ຖ້າວ່າ ຄຸນນະພາບຂອງສິ່ງແວດລ້ອມຫາກບໍ່ສາມາດເປັນທີ່ຮັບຮອງການພັດທະນາໄດ້.

ຂີ້ເຫຍື້ອ ແມ່ນຊັບພະຍາກອນໜຶ່ງທີ່ຖືກຖິ້ມໂດຍຜູ້ຄອບຄອງ ຫຼື ຜູ້ນຳໃຊ້ ເພາະເປັນທີ່ຈະແຈ້ງແລ້ວ ຈະບໍ່ມີການນຳໃຊ້ຕື່ມອີກໂດຍຜູ້ຄອບຄອງນັ້ນ. ແຕ່ຂີ້ເຫຍື້ອໄດ້ເກີດຂຶ້ນມາໂດຍຜ່ານການຜະລິດສິນຄ້າ, ການປຸງແຕ່ງອາຫານ ແລະ ອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ເຈ້ຍ, ແກ້ວ, ກະປ່ອງ ແລະ ອື່ນໆ.

5.5 ການທຳລາຍປ່າໄມ້

ຮູບພາບທີ37: ການທຳລາຍປ່າໄມ້

ການເສື່ອມໂຊມຂອງສິ່ງແວດລ້ອມທາງທຳມະຊາດສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນການຫຼຸດນ້ອຍຖອຍລົງ, ການສູນເສຍ ແລະ ການເສື່ອມໂຊມຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດເປັນຕົ້ນຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້, ຊີວະນາໆພັນ, ແຫຼ່ງນ້ຳ, ດິນປູກຝັງ, ອາກາດ, ບໍ່ແຮ່...

ປ່າໄມ້ເຂດຮ້ອນມີບົດບາດສຳຄັນຄື: ເປັນຜູ້ຜະລິດຂັ້ນຕົ້ນໃນວົງຈອນອາຫານ, ເປັນຜູ້ຮັກສາວົງຈອນຂອງນ້ຳ, ວົງຈອນອາກາດ, ຄວາມຊຸ່ມຊື່ນ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ, ຮັກສາໄດ້ຄວາມດຸ່ນດ່ຽງຂອງລະບົບນິເວດທຳມະຊາດໂລກ ແລະ ສ້າງຄຸນປະໂຫຍດອື່ນໆອີເຊັ່ນ: ການສັງເຄາະດ້ວຍແສງຂອງຟິດ ໃນກາງເວັນຟືດດູດເອົາກາສ CO_2 ຈາກຊັ້ນບັນຍາກາດ, ນ້ຳ ແລະ ທາດອາຫານຈາກໃຕ້ດິນ ໂດຍການນຳໃຊ້ແສງຕາເວັນເປັນພະລັງງານ. ໃນການສັງເຄາະດ້ວຍແສງ ຟິດຈະຜະລິດທາດອອກຊີເຈນອອກສູ່ບັນຍາກາດ ແລະ ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນກໍ່ໄດ້ຜະລິດທາດຕ່າງໆ ແລະ ນ້ຳຕານປະກອບເຂົ້າໃນຕົ້ນ, ໃບ ແລະ ໝາກ. ໃນຕອນກາງຄືນ ຍ້ອນຂາດແສງຕາເວັນຟືດຈຶ່ງດູດເອົາກາສ O_2 ແລະ ປ່ອຍກາສ CO_2 ອອກສູ່ຊັ້ນບັນຍາກາດ.

ຕາມສະຖິຕິໂລກ ປ່າໄມ້ເຂດຮ້ອນເປັນບ່ອນເຝິງພາອາໄສຂອງສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ, ເປັນບ່ອນສະສົມຄາບອນ (C) ປະມານ 500 ຫາ 800 ລ້ານໂຕນໃນຊ່ວງການປະກອບເປັນລຳຕົ້ນ, ເປັນໃບ ແລະ ຮາກ. ດັ່ງນັ້ນການຈຸດເຜົາປ່າໄມ້ຈະສົ່ງກາສອອກສູ່ບັນຍາກາດອັນມະຫາສານເຊັ່ນ: ໃນປະເທດບຣາຊິນ, ການຈຸດປ່າໄມ້ໃນເຂດອາມາໂຊນນີ້ໄດ້ສົ່ງກາສປະມານ 250 ໂຕນຕໍ່ປີຊຶ່ງກວມເອົາ 4,5% ຂອງການປ່ອຍ CO_2 ທັງໝົດຂອງໂລກຕໍ່ປີ. ສາຍເຫດຕົ້ນຕໍຂອງການສູນເສຍແມ່ນ:

1. ຍ້ອນການຂະຫຍາຍທີ່ຢູ່ອາໄສ, ວັດຖຸໃຊ້ສອຍ ແລະ ບ່ອນທຳມາຫາກິນຂອງປະຊາກອນມະນຸດ.
2. ເພື່ອເປັນວັດຖຸດິບປ້ອນອຸດສາຫະກຳ ແລະ ສິ່ງອອກ.
3. ການສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກຂະໜາດໃຫຍ່.

4. ສະພາບຂອງສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ

ຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງແກັສກາກບອນໄດອອກໄຊໃນບັນຍາກາດໂລກທຸບສະຖິຕິໃໝ່ ເຖິງຈຸດຂີດອັນຕະລາຍຈາກພູມອາກາດໂລກປ່ຽນແປງ.

ອີງການອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາໂລກ ໜ່ວຍງານໃນສະຫະປະຊາຊາດລະບຸໃນລາຍງານປະຈຳປີວ່າ ປະລິມານຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງແກັສກາກບອນໄດອອກໄຊໃນຊັ້ນບັນຍາກາດໂລກໃນປີ 2015 ທີ່ຜ່ານມາ ມີຄ່າສະເລ່ຍທົ່ວໂລກ 400 ຟິຟເອັມ ຊຶ່ງເປັນຕົວເລກທີ່ສູງເປັນສັນຍານທີ່ນຳວິຕົກກັງວົນວ່າ ອຸນຫະພູມປ່ຽນແປງຈາກສີມືຂອງມະນຸດຍັງດຳເນີນຕໍ່ໄປຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງ. ອາຍຸຟິດເຮືອນແກ້ວທີ່ເປັນຕົວສຳຄັນຂອງອຸນຫະພູມປ່ຽນແປງ ທີ່ເຂັ້ມຂຸ້ນເຖິງ 400 ຟິຟເອັມໃນບາງເດືອນ ແລະ ບາງສະຖານທີ່ ແຕ່ຍັງບໍ່ເຄີຍມີປະລິມານສະເລ່ຍທົ່ວໂລກຈຸລະດັບນີ້ມາກ່ອນ, ອັດຕາຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງແກັສກາກບອນໄດອອກໄຊຍັງໄດ້ເພີ່ມສູງຂຶ້ນສ້າງສະຖິຕິໃໝ່ອີກເທື່ອໜຶ່ງໃນປີນີ້ ແລະ ຄາດວ່າປະລິມານສະເລ່ຍທົ່ວໂລກຈະບໍ່ຕ່ຳກວ່າ 400 ຟິຟເອັມໄປອີກຫຼາຍຊົ່ວອາຍຸຄົນ.

ອັດຕາຄວາມເຂັ້ມຂຸ້ນຂອງແກັສກາກບອນໄດອອກໄຊໃນປີທີ່ຜ່ານມາເພີ່ມສູງຂຶ້ນ ສ່ວນໜຶ່ງເປັນເພາະປາກົດການເອລນິໂຍທີ່ຈະເກີດທຸກ 4-5 ປີ ກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ຫຼຸດຂີດຄວາມສາມາດໃນການ

ດູດຊຶມອາຍຸພິດເຮືອນແກ້ວຊະນິດນີ້ຂອງຕົ້ນໄມ້, ປ່າໄມ້ ແລະ ມະຫາສະໝຸດ ສະນັ້ນເອລນິໂຍຜ່ານພື້ນໄປ ແລ້ວ ການປ່ຽນແປງອຸນຫະພູມຍັງຢູ່, ແກ້ສກາກບອນໄດອອກໄຊເກີດຈາກການເຜົາໄໝ້ເຊື້ອໄຟຟອສຊິລເຊັ່ນ: ຖ່ານຫີນ ແລະ ແກ້ສ ເປັນສາຍເຫດຂອງພາວະໂລກຮ້ອນ 76%.

ຮູບພາບທີ38: ງານວັນສິ່ງແວດລ້ອມໂລກ 2019

5. ສະພາບແວດລ້ອມໃນ ສປປ ລາວ

ປະເທດລາວເປັນປະເທດທີ່ມີພູມສັນຖານ ແລະ ລະບົບນິເວດທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ພ້ອມທັງເປັນປະເທດທີ່ບໍ່ມີທາງອອກສູ່ທະເລ ແລະ ປົກຄຸມດ້ວຍປ່າໄມ້ທີ່ດຶກໜາ, ພື້ນທີ່ 80% ເປັນພູ ຫຼື ສາຍພູ ແລະ ອີກ 20% ເປັນພູຝຸງ ແລະ ທົ່ງຝຸງລ້ອງແມ່ນ້ຳຂອງ.

5.1 ຊັບພະຍາກອນທີ່ດິນ ແລະ ບໍ່ແຮ່

ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ (ປ່າຫຼັກ ແລະ ປ່າສຳຮອງ) ກວມເອົາເນື້ອທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງປະເທດ(>80%). ເນື້ອທີ່ 10% ຂອງປະເທດແມ່ນພື້ນທີ່ກະສິກຳ, ສ່ວນພື້ນທີ່ທີ່ເໝາະແກ່ການປູກຝັງມີໜ້ອຍກວ່າ 7% ຂອງພື້ນທີ່ທັງໝົດ.(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ)

ຍ້ອນປະເທດລາວມີພູມສັນຖານສ່ວນໃຫຍ່ເປັນພູ ຈຶ່ງອຸດົມໄປດ້ວຍຊັບພະຍາກອນບໍ່ແຮ່. ບໍ່ແຮ່ທີ່ສຳຄັນທີ່ມີການຂຸດຄົ້ນມີ ບໍ່ທອງແດງ, ຄຳ, ເຫຼັກ ແລະ ເງິນ, ນອກນັ້ນຍັງມີແຮ່ທາດທີ່ເປັນສິນຄ້າເຊັ່ນ ຖ່ານຫີນ, ຫີນກາວ, ຊີນ, ໂປຕັສ, ພອຍ, ກົວ ແລະ ສັງກະສີ. ຂະແໜງການຂຸດຄົ້ນຫີນ ແລະ ບໍ່ແຮ່ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ເສດຖະກິດດ້ວຍການສະໜອງວັດຖຸດິບ ແລະ ສ້າງລາຍຮັບ

ຈາກການລົງທຶນ, ອຸດສາຫະກຳດັ່ງກ່າວກວມເອົາປະມານ 10,500 ຕື້ກີບຂອງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນປີ 2017, ເພີ່ມຂຶ້ນ 7% ຈາກປີ 2013.

5.2 ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້

ປີ 2015 ປະເທດລາວມີເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ປະມານ 13.2 ລ້ານເຮັກຕາ. ໃນນັ້ນປ່າປະສົມປ່ຽນໃບກວມພື້ນທີ່ຫຼາຍສຸດ ປະມານ 9.4 ລ້ານເຮັກຕາ. ສ່ວນທີ່ເຫຼືອແມ່ນປະເພດປ່າໂຄກແຫ້ງແລ້ງ, ປ່າດົງດິບແຫ້ງແລ້ງ, ປ່າແປກ, ປ່າປະສົມປ່າແປກ ແລະ ປ່າໄມ້ໃບກວ້າງ. ນອນນັ້ນຍັງມີປ່າເລົ່າອ່ອນ ແລະ ປ່າໄຜ່ (27.30% ຂອງພື້ນທີ່ທັງໝົດ). ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ໃນລາວ. ອຸດສາຫະກຳປ່າໄມ້ກວມເອົາ 3.8% ຂອງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນປີ 2016. ນອນນັ້ນປ່າໄມ້ຍັງສະໜອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງທີ່ມີຄຸນຄ່າ ເຊິ່ງເປັນແຫຼ່ງສະໜອງອາຫານ, ຢາ, ແລະ ລາຍຮັບເພື່ອການດຳລົງຊີບໃນຊຸມນະບົດ.

5.3 ຊັບພະຍາກອນແຫຼ່ງນ້ຳ

ການໄຫຼຂອງນ້ຳເທິງຜື່ນຜິວ ແລະ ໜ້າດິນຈາກແຫຼ່ງຕົ້ນນ້ຳ ໃນພື້ນທີ່ອັນກວ້າງໃຫຍ່ທີ່ມີປະສິດທິພາບການຜະລິດຕໍ່ານີ້ ຄາດຄະເນວ່າກວມເອົາ 35% ຂອງການໄຫຼສະເລ່ຍຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ, ໃນຂະນະທີ່ 80% ຂອງປະລິມານນ້ຳໄຫຼດັ່ງກ່າວແມ່ນຢູ່ໃນລະດູຝົນ. ແມ່ນ້ຳຂອງແມ່ນແມ່ນ້ຳສາຍຫຼັກ ເຊິ່ງໄຫຼຜ່ານປະເທດລາວແຕ່ເໜືອເຖິງໃຕ້ເປັນໄລຍະ 1,860 ກມ ລຽບຊາຍແດນລາວ-ໄທສ່ວນໃຫຍ່. ດິນແດນລາວກວມເອົາປະມານ 25% ຂອງສາຍແມ່ນ້ຳຂອງ ເຊິ່ງສະໜອງນ້ຳຈົດສະເລ່ຍ 270 ຕື້ແມັດກ້ອນຕໍ່ປີໃນທົ່ວປະເທດ. ແມ່ນ້ຳຂອງໃນລາວລວມມີ 39 ສາຂາ ແລະ ສາຂາຍ່ອຍ. ນ້ຳເປັນຊັບພະຍາກອນທີ່ສຳຄັນຂອງປະເທດໃນວຽກງານຊົນລະປະທານ, ການຫາປາ, ການປູກຝັງ, ການລ້ຽງສັດ, ແລະ ສະໜອງທ່າແຮງດ້ານພະລັງງານໄຟຟ້າ (ຄວາມສາມາດສະໜອງລວມມີປະມານ 23,000 ເມກາວັດ) ທັງສະໜອງນ້ຳໃຊ້ໃນຕົວເມືອງ ແລະ ຊຸມນະບົດ. ໃນປະລິມານນ້ຳອັນມະຫາສານດັ່ງກ່າວ ການນຳໃຊ້ນ້ຳຂອງປະເທດລາວມີພຽງແຕ່ປະມານ 5.7 ຕື້ແມັດກ້ອນໃນແຕ່ລະປີ. ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນໃຊ້ໃນການກະສິກຳ (82%), ອຸດສາຫະກຳ (10%), ແລະ ສ່ວນທີ່ເຫຼືອແມ່ນນຳໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ.

ເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳຖືເປັນຊັບພະຍາກອນສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ສຳຄັນໃນລາວ. ປະເທດລາວປະກອບມີ 30 ບຶງຫຼັກ ເຊິ່ງກວມເອົາພື້ນທີ່ລວມ 1 ລ້ານເຮັກຕາ. ໃນນັ້ນ, ບຶງຂຽດໂງ່ງແຂວງຈຳປາສັກ ແລະ ເຊຈຳພອນແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ແມ່ນ 2 ບຶງທີ່ຖືກກຳນົດໃຫ້ເປັນ ເຂດດິນບໍລິເວນນ້ຳຮາມຊາ ທີ່ສຳຄັນໃນລະດັບສາກົນຂອງລາວ.

ຮູບທີ39: ພູມສັນຖານພູໃນລາວ, ວັນທີ 16 ມັງກອນ 2016.

5.4 ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນລາວ ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ

ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແບບຍືນຍົງ ໝາຍເຖິງ “ ການພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງມະນຸດໂດຍບໍ່ຄຸກຄາມຄວາມສົມດຸນຂອງລະບົບນິເວດ”. ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນລາວມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ ເນື່ອງຈາກມັນປະກອບສ່ວນໂດຍກົງເຂົ້າໃນ GDP ແຫ່ງຊາດ ຜ່ານການຂະຫຍາຍຕົວດ້ານການສົ່ງອອກໃນຂະແໜງກະສິກຳ, ປ່າໄມ້, ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ຜະລິງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ. ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຍັງມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ໂດຍສະເພາະໃນຊຸມນະບົດ ທີ່ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນດັ່ງກ່າວໃນການດຳລົງຊີວິດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຍັງໃຫ້ບໍລິການດ້ານລະບົບນິເວດໂດຍທາງອ້ອມ ເຊິ່ງເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ປະເທດລາວ ແລະ ບັນດາປະເທດລູ່ມແມ່ນໍ້າຂອງ.

ພູມສັນຖານເປັນຕົວກຳນົດຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດທີ່ເປັນຜືນຖານຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນລາວ ເຊິ່ງມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຢ່າງຂາດຂັ້ນລະຫວ່າງປະຊາຊົນທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດພູສູງ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນທາງພາກເໜືອ ຫຼື ຜືນທີ່ທີ່ຖືກກະທົບໂດຍລູກລະເບີດທີ່ບໍ່ທັນແຕກລຽບຕາມຊາຍແດນຫວຽດນາມ ແລະ ປະຊາຊົນທີ່ອາໄສຢູ່ເຂດທົ່ງພຽງທີ່ໄໝ້ສື່ມແກ່ການເຮັດຊົນລະປະທານໃນພາກກາງ ແລະ ພາກໃຕ້ຂອງລາວ. ການແກ້ໄຂສິ່ງທ້າທາຍເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ. ການລຶບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ການລຶບລ້າງຄວາມອຶດຫິວ ຈະໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດກໍຕໍ່ເມື່ອນຳໃຊ້ຍຸດທະສາດການພັດທະນາຊຸມນະບົດ ທີ່ອີງໃສ່ປະຊາຊົນເປັນໃຈກາງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບທາງເພດ ແລະ ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບອື່ນໆ ໃນການແຈກຢາຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ຄວາມສ່ຽງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ.

ການແບ່ງແຍກການເຊື່ອມໂຊມຂອງຊັບພະຍາກອນເຫຼົ່ານີ້ຈາກການຫັນເປັນອຸດສາຫະກຳ ເພື່ອໃຫ້ມີການຈະເລີນເຕີບໂຕດ້ານເສດຖະກິດແບບທົ່ວເຖິງ ແລະ ຍືນຍົງ, ພ້ອມທັງຕອບສະໜອງຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຜະລິງງານ ເພື່ອຮອງຮັບການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງການຕັ້ງຖິ່ນຖານໃນຕົວເມືອງ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍໃນການໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນລາວຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ມີການສູນເສຍໜ້ອຍທີ່ສຸດ. ສິ່ງນີ້ແມ່ນ

ຂຶ້ນກັບການພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດຂອງສະຖາບັນທ້ອງຖິ່ນໃຫ້ມີຄວາມທົ່ວເຖິງກວ່າເກົ່າ ແລະ ການສະໜອງທຶນຮອນໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຢ່າງພໍພຽງຜ່ານການຮ່ວມມືຫຼາຍດ້ານ.

5.5 ຄຸນຄ່າທາງລະບົບນິເວດ

ໃນປີ 2011, ຄົວເຮືອນໃນລາວ 77% ທຳການຜະລິດກະສິກຳ11 ດັ່ງນັ້ນເຂົາເຈົ້າຈຶ່ງອີງໃສ່ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດເພື່ອການດຳລົງຊີວິດ. ການບໍ່ການດ້ານລະບົບນິເວດທີ່ໄດ້ມາຈາກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີຄວາມໝາຍສຳຄັນຕໍ່ກັບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊາວກະສິກອນ. ປະເທດລາວມີດິນກະສິກຳ 5.9 ລ້ານເຮັກຕາ, ເຊິ່ງໃນນັ້ນ 800,000 ເຮັກຕາແມ່ນນຳໃຊ້ໃນການປູກເຂົ້າ ແລະ ພືດພັນອື່ນໆ ໃນລະບົບກະສິກຳແບບໝູນວຽນໃນເຂດພູ.

ນອກນີ້, ພື້ນທີ່ນ່ານນ້ຳທີ່ໃຊ້ໃນການປະມົງຄາດວ່າມີປະມານ 1.2 ເຮັກຕາ ເຊິ່ງເປັນແຫຼ່ງສະໜອງຊີ້ນປາເພື່ອການບໍລິໂພກປະມານ 168,000 ໂຕນຕໍ່ປີ. ນີ້ທຽບເທົ່າກັບປະລິມານໂປຣຕິນທີ່ບໍລິໂພກ 24.5 ກິໂລກຣາມຕໍ່ຄົນຕໍ່ປີ ເຊິ່ງຄາດວ່າມີມູນຄ່າເຖິງ 150 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ. ພ້ອມນັ້ນ, ການປະເມີນຄ່າດ້ານເສດຖະກິດໃນ ສປປ ລາວ ຍັງເນັ້ນໃສ່ຄຸນຄ່າທາງອ້ອມຂອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ. ຕົວຢ່າງ: ຄຸນຄ່າໃນການຫຼຸດຜ່ອນໄພນ້ຳຖ້ວມ, ການປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ການອານຸລັກຊີວະນາໆພັນໃນບຶງຂຽດໂງ່ງແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍກວ່າມູນຄ່າຕະຫຼາດຂອງການປະມົງທ້ອງຖິ່ນໃນຂົງເຂດດັ່ງກ່າວ. ຜົນໄດ້ຮັບໃນລັກສະນະດຽວກັນຍັງເຫັນໄດ້ຈາກການປຽບທຽບຄຸນຄ່າທາງດ້ານປະຊາກອນແບບອະນຸລັກ ກັບຄຸນຄ່າຂອງສວນຢາງຝາລາ.

5.6 ຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ

ສະພາບແວດລ້ອມໃນ ສປປ ລາວ ກຳລັງມີການປ່ຽນແປງຢ່າງໄວວາຍ້ອນການພັດທະນາດ້ານເສດຖະກິດ. ໃນຂະນະທີ່ສາມາດເຫັນໄດ້ເຖິງຜົນກະທົບຫຼາຍຢ່າງຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຜົນກະທົບທີ່ພົ້ນເດັ່ນແມ່ນກ່ຽວພັນກັບການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ, ມົນລະພິດດິນ ແລະ ນ້ຳ, ການປ່ຽນແປງໃນການໄຫຼວຽນຂອງນ້ຳ ແລະ ການສູນເສຍຊີວະນາໆພັນ. ນອກນັ້ນ ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບອາກາດໃນທົ່ວໂລກກໍຍັງສົ່ງຜົນກະທົບຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະ ການພັດທະນາຂອງລາວ.

5.7 ການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ

ໃນປີ 2010, ປະເທດລາວມີພື້ນທີ່ປົກຄຸມດ້ວຍປ່າໄມ້ຢູ່ 9.55 ລ້ານເຮັກຕາ ຫຼື 40% ຂອງເນື້ອທີ່ດິນທັງໝົດ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຕົວເລກນີ້ຖືວ່າຫຼຸດລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຈາກເນື້ອທີ່ທີ່ປົກຄຸມດ້ວຍປ່າໄມ້ໃນຊຸມປີ 1940 ເຊິ່ງມີຢູ່ 17 ລ້ານເຮັກຕາ ຫຼື ເກືອບ 72% ຂອງເນື້ອທີ່ດິນທັງໝົດ.

ຂໍ້ມູນຈາກ Forest Monitoring for Action (FORMA) ເຊິ່ງຈະແຈ້ງເຕືອນເມື່ອດາວທຽມກວດພົບຄວາມປ່ຽນແປງຢ່າງໄວວາຂອງພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ທຽບໃສ່ເດືອນທີ່ຜ່ານມາ, ໃຫ້ຮູ້ວ່າການສູນເສຍພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ຍັງຄົງເປັນບັນຫາທີ່ພົ້ນເດັ່ນໃນລາວ. ລາວມີພຽງແຕ່ 6% ຂອງປ່າຕົ້ນກຳເນີດເທົ່ານັ້ນທີ່ຍັງຄົງເຫຼືອຢູ່ ແລະ 93% ຂອງປ່າໄມ້ໃນລາວແມ່ນຢູ່ໃນພາວະພື້ນດົວຂັ້ນຕ່າງໆພາຍຫຼັງຖືກທຳລາຍ.

ການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ຫຼື ການຫຼຸດລົງຂອງພື້ນທີ່ປົກຄຸມປ່າໄມ້ ແມ່ນມີສາເຫດມາຈາກຫຼາຍປັດໄຈ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ປັດໄຈຕົ້ນຕໍລວມມີການຄ້າໄມ້ເຖື່ອນ, ການຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ກະສິກຳ ລວມເຖິງການປູກ

ໄມ້ອຸດສາຫະກຳ, ການສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ແລະ ຊົນລະປະທານ, ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່, ໄຟຟ້າ ແລະ ການສ້າງຖະໜົນຫົນທາງ. ແຜນພາບຂ້າງລຸ່ມນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນການແຈ້ງເຕືອນ FORMA ທີ່ມີລັກສະນະເພີ່ມຂຶ້ນໃນໄລຍະທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຄຸນະພາບ ແລະ ການບໍລິການດ້ານລະບົບນິເວດຂອງພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ ໃນ ສປປ ລາວ ຫຼຸດລົງ.

5.8 ມົນລະພິດ

ການປ່ຽນແປງຢ່າງໄວວາໃນການດຳເນີນການບໍລິຫານຈັດການດິນ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນລາວໄດ້ນຳໄປສູ່ການນຳໃຊ້ສານເຄມີໃນການກະສິກຳເພື່ອຊ່ວຍເຂົ້າໃນການຂະຫຍາຍທີ່ດິນກະສິກຳ, ການປູກໄມ້ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ຕ່າງໆ. ຕົວຢ່າງ: ການພັດທະນາຢ່າງໄວວາຂອງອຸດສາຫະກຳສວນຢາງພາລາ ແລະ ສວນໄມ້ເພື່ອຜະລິດເຈ້ຍຂະໜາດໃຫຍ່ ປະກອບກັບແຮງງານທີ່ຈຳກັດເຮັດໃຫ້ມີການນຳໃຊ້ປຸຍ ແລະ ຢາຂ້າຫຍ້າຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ. ສານເຄມີໃນການກະສິກຳເຫຼົ່ານີ້ກໍ່ໃຫ້ເກີດບັນຫາດ້ານສຸຂະພາບຂອງຜູ້ອອກແຮງງານ ແລະ ແຫຼ່ງນ້ຳດື່ມທີ່ປົນເປື້ອນມົນລະພິດ ເຊັ່ນທ້ວຍນ້ຳຕ່າງໆ.

ນອກນັ້ນ ການປ່ອຍຂອງເສຍຈາກການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ກໍ່ມີການເຊື່ອມໂຍງກັບມົນລະພິດທາງດິນ ແລະ ນ້ຳ. ຕົວຢ່າງ: ການນຳໃຊ້ສານໄຊຍາໄນ (cyanide) ໃນການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ໄດ້ສົ່ງຜົນໃຫ້ປາຕາຍ ແລະ ມີການປົນເປື້ອນໃນດິນ. ເຖິງແມ່ນວ່າການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ຂະໜາດໃຫຍ່ຈະນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ການໃຊ້ສານເຄມີອຸດສາຫະກຳມີຄວາມປອດໄພ ແລະ ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ, ແຕ່ການຂຸດຄົ້ນດັ່ງກ່າວກໍ່ຍັງເຮັດໃຫ້ພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ທີ່ກວ້າງໃຫຍ່ເຊື່ອມໂຊມລົງໄດ້. ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ຂະໜາດນ້ອຍກໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ໂດຍການຈຳກັດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນທຳການຜະລິດ ແລະ ການປະມົງ ເນື່ອງຈາກການຂຸດຄົ້ນ ຫຼື ການປົນເປື້ອນສານບາຫຼອດ. ໂຄງການຂະໜາດກາງອື່ນໆທີ່ບໍລິສັດລາວຈ້າງຜູ້ຮັບເໝົາຂະໜາດນ້ອຍຈາກປະເທດຫວຽດນາມ ແລະ ຈີນ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ເກີດມີມົນລະພິດທາງນ້ຳຍ້ອນໂລຫະໜັກ ແລະ ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການໄຫຼຂອງນ້ຳໃນແມ່ນ້ຳນ້ອຍ.

ອີກດ້ານໜຶ່ງ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຕົວເມືອງ ແລະ ຮູບແບບການບໍລິໂພກໄດ້ສົ່ງຜົນໃຫ້ ການຜະລິດຂີ້ເຫຍື້ອໃນລາວເພີ່ມຂຶ້ນ. ໂດຍສະເລ່ຍການສ້າງຂີ້ເຫຍື້ອໃນຕົວເມືອງໃນລາວແມ່ນ 0.70 ກິໂລກຣາມຕໍ່ຫົວຄົນຕໍ່ວັນ, ເຊິ່ງສູງກວ່າອັດຕາໃນປະເທດອິນໂດເນເຊຍ ແລະ ຝິລິບປິນ. ວິທີຫຼັກໃນການກຳຈັດຂີ້ເຫຍື້ອເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນການນຳໃຊ້ສະໜາມຝັງຂີ້ເຫຍື້ອ ນອກຈາກນັ້ນກໍ່ຍັງມີການຈຸດຂີ້ເຫຍື້ອຕາມສະຖານທີ່ຫວ່າງເປົ່າ. ໃນລາວມີສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອຫຼັກສະເພາະແຕ່ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ມີສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອສຳຮອງສີ່ແຫ່ງ ໃນເມືອງ ຫຼວງພະບາງ, ທ່າແຂກ, ສະຫວັນນະເຂດ, ແລະ ປາກເຊ. ນອກນີ້ ກໍ່ຍັງມີສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອຂະໜາດນ້ອຍຢູ່ໃນບັນດາເມືອງຕາມແຂວງຕ່າງໆ. ໃນຈຳນວນ 141 ເມືອງດັ່ງກ່າວ, ມີສະໜາມຂີ້ເຫຍື້ອພຽງ 14 ແຫ່ງທີ່ມີການຄວບຄຸມ. ການຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອໃນຊຸມຊົນແມ່ນຂາດການບໍລິຫານຈັດການທີ່ດີ, ບາງແຫ່ງກໍ່ທຳການຈຸດຂີ້ເຫຍື້ອ ຫຼື ຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອແບບຊະຊາຍ ຢູ່ຕາມສະຖານທີ່ເປົ່າຫວ່າງ, ຮ່ອງນ້ຳ ຫຼື ແມ່ນ້ຳຕ່າງໆ. ຂີ້ເຫຍື້ອອັນຕະລາຍ ເຊັ່ນ ຖ່ານໄຟສາຍ, ກະປ໋ອງສີ, ແລະ ປ້ອງສະເປຕ່າງໆກໍ່ຖິ້ມປະປົນກັບຂີ້ເຫຍື້ອທົ່ວໄປ ແຕ່ວ່າບໍ່ມີມາດຕະການຕິດຕາມການໄຫຼຊຶມຂອງນ້ຳເສຍທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນຕໍ່ກັບທີ່ດິນ, ແຫຼ່ງນ້ຳເທິງໜ້າດິນ ແລະ ນ້ຳບາດານ. ຍ້ອນຂໍ້ຈຳກັດດ້ານງົບປະມານ ແລະ ໂຄງສ້າງກົດໝາຍທີ່ບໍ່ພຽງພໍ, ຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງສະຖາ

ບັນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງ, ການບໍລິຫານຂີ້ເຫຍື້ອຈຶ່ງຕ້ອງເປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຄົວເຮືອນ ແລະ ຊຸມຊົນ ເຊິ່ງຕ້ອງອາໄສການລົນນະລົງສຶກສາອົບຮົມເພື່ອເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຕໍ່ສາທາລະນະ.

5.9 ການປ່ຽນແປງການໄຫຼຂອງນ້ຳ

ເຖິງແມ່ນວ່າປະເທດລາວມີຊັບພະຍາກອນນ້ຳຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ, ແຕ່ການພັດທະນາດ້ານເສດຖະກິດທີ່ໄວວາ, ໂຄງການຂຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆ ແລະ ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບອາກາດ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການໄຫຼວຽນຂອງນ້ຳ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງທາງນ້ຳ. ຜົນກະທົບຫຼັກໆຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ໄດ້ແກ່: ນ້ຳຖ້ວມໃນພື້ນທີ່ຕົ້ນນ້ຳ, ການປ່ຽນແປງທາງໄຫຼຂອງນ້ຳ, ຄວາມຊຸ່ນຂອງນ້ຳ ແລະ ຈຳນວນຕະກອນໃນເຂດລ້ອງແມ່ນ້ຳ. ຕົວຢ່າງ: ລະດັບນ້ຳໃນລ້ອງແມ່ນ້ຳເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2 ແມ່ນຂຶ້ນກັບລະດັບຄວາມຕ້ອງການຜະລິດໄຟຟ້າໃນປະເທດໄທ ແລະ ປະລິມານນ້ຳທີ່ປ່ອຍຈາກເຂື່ອນ.

ໂຄງລ່າງພື້ນຖານອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ໂຮງງານໄຟຟ້າ ຍັງສ້າງຄວາມກົດດັນຕໍ່ການໄຫຼຂອງກະແສນ້ຳ. ຕົວຢ່າງ: ໂຮງງານໄຟຟ້າພະລັງຖ່ານຫີນຫົງສາມີແຜນຈະສ້າງອ່າງໂຕ່ງເກັບນ້ຳ 3 ແຫ່ງຕາມລ້ອງແມ່ນ້ຳ ເພື່ອສະໜອງນ້ຳເຢັນສຳລັບການຜະລິດກະສະໄຟຟ້າ. ສະພາບອາກາດທີ່ປ່ຽນແປງຍ້ອນການກະທຳຂອງມະນຸດ ກໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການໄຫຼຂອງນ້ຳເຊັ່ນກັນ ເຊິ່ງເປັນສາເຫດໃຫ້ເກີດໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ຮຸນແຮງເກີດຂຶ້ນຫຼາຍກວ່າເກົ່າ.

5.10 ການສູນເສຍຊີວະນາໆພັນ

ລາວເປັນໜຶ່ງໃນປະເທດທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍທີ່ສຸດດ້ານຊີວະນາໆພັນໃນອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້. ຕາມການສຳຫຼວດລະບຸວ່າ ປະເທດລາວມີ 247 ພັນສັດ ລວມທັງສັດໃກ້ສູນພັນເຊັ່ນ ເສົາຫຼາ (*Pseudoryx nghetinhensis*), ແລະ ຟານເຂົາໃຫຍ່ (*Megamuntiacus vuquangensis*). ລາວມີສາຍພັນປາຫຼາຍກວ່າ 481 ສາຍພັນ, ລວມທັງ 22 ສາຍພັນທີ່ແປກໃໝ່. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ມັນກໍ່ຍັງເປັນທີ່ຮູ້ກັນດີວ່າລະບົບຊີວະນາໆພັນຂອງລາວໄດ້ຮັບຜົນກະທົບດ້ານລົບຍ້ອນການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ.

ຮູບທີ40: ທະນີມີຂາວຖິ່ນເໜືອ (Lar gibbon), ລາວ. ວັນທີ 23 ພະຈິກ 2012.

ນອກນີ້ຄວາມຫຼາກຫຼາຍດ້ານຊີວະນາໆພັນຂອງລາວກໍ່ຍັງໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການຄ້າຂາຍສັດປ່າທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງຈາກປ່າໃນລາວໃຫ້ແກ່ຕະຫຼາດໃນຫວຽດນາມ ແລະ ຈີນ, ພ້ອມທັງການລັກລອບຂົນຍ້າຍສັດປ່າທີ່ຜິດກົດໝາຍຈາກອາຟຣິກາໃຕ້ໄປຫວຽດນາມ ແລະ ຈີນ ຜ່ານທາງປະເທດລາວ. ປັດໄຈອື່ນໆທີ່ສົ່ງຜົນໃຫ້

ເກີດການສູນເສຍຊີວະນາໆພັນລວມມີ ເຕັກນິກການຂຸດຄົ້ນໄມ້ແບບບໍ່ຍືນຍົງ ແລະ ການສ້າງຖະໜົນ ຫີນທາງ ເຊິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ນັກລ່າສັດປ່າເຂົ້າເຖິງເຂດປ່າໄມ້ໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ.

5.11 ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບອາກາດ

ຍ້ອນວ່າການພັດທະນາຂອງລາວສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນອີງໃສ່ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດເຊັ່ນ ການກະສິກຳ, ພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ, ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ແລະ ປ່າໄມ້, ປະເທດລາວຈຶ່ງມີຄວາມອ່ອນໄຫວສູງຕໍ່ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບອາກາດ. ຜ່ານລາວໄດ້ຜະເຊີນກັບສະພາບອາກາດທີ່ມີລັກສະນະຮຸນແຮງຫຼາຍຄັ້ງ. ນັບແຕ່ປີ 1990-2015, ລາວໄດ້ປະສົບກັບໄພພິບັດທີ່ເກີດຈາກນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ພາຍຸ 21 ຄັ້ງ, ເຊິ່ງແຕ່ລະຄັ້ງໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບກວ້າງຂວາງຕໍ່ການປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ, ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນຫຼາຍແສນຄົນໂດຍສະເລ່ຍ. ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບອາກາດທີ່ຮຸນແຮງກວ່າແຕ່ກ່ອນ ໄດ້ສົ່ງຜົນຕໍ່ຊຸມຊົນຕ່າງໆ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຊາວຊົນນະບົດທີ່ທຸກຍາກ, ຕໍ່ກັບຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ສຸຂະພາບ, ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ຖືກລ່າງ ເຊັ່ນ ຖະໜົນ, ບ້ານເຮືອນ ແລະ ລະບົບສະໜອງກະແສໄຟຟ້າ ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ສາມາດຮອງຮັບຕໍ່ສະພາບອາກາດທີ່ຮຸນແຮງ ແລະ ຍັງສົ່ງຜົນຕໍ່ການພັດທະນາປະເທດໃນໄລຍະຍາວ.

5.12 ນະໂຍບາຍດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ

ນັບແຕ່ຕົ້ນຊຸມປີ 1990, ລັດຖະບານລາວໄດ້ລິເລີ່ມການພັດທະນາຂອບກົດໝາຍແບບທົ່ວເຖິງ ແລະ ຄົບຖ້ວນ ເພື່ອຈະໄດ້ກາຍເປັນປະເທດທີ່ “ປົກຄອງດ້ວຍຫຼັກກົດໝາຍ” ພາຍໃນປີ 2020. ເຊິ່ງລວມມີການກະກຽມກົດໝາຍ ແລະ ນະໂຍບາຍຕ່າງໆເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ. ລັດຖະທຳມະນູນລາວ (ສະບັບຮອງຮັບຄັ້ງທຳອິດປີ 1991 ແລະ ດັດແກ້ປີ 2003) ໄດ້ເນັ້ນໜັກເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ ໂດຍກຳນົດການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ເປັນໜ້າທີ່ຂອງພົນລະເມືອງລາວທຸກຄົນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມໄດ້ມີການປະກາດໃຊ້ໃນປີ 1999 ເຊິ່ງເປັນເອກະສານຫຼັກດ້ານກົດໝາຍທີ່ສະໜັບສະໜູນການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ. ກົດໝາຍອື່ນໆທີ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ ລວມມີ ກົດໝາຍປ່າໄມ້ (2007), ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສັດປ່າ ແລະ ສັດນ້ຳ (2007), ກົດໝາຍທີ່ດິນ (2003), ກົດໝາຍກະສິກຳ (1998) ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ (2017).

ວຽກງານສຳຄັນອັນໜຶ່ງທີ່ລັດຖະບານລາວພວມເອົາໃຈໃສ່ແມ່ນການສ້າງປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ (NPAs). ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດທີ່ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃນປີ 1993 ໃຫ້ເປັນເຂດປົກປັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນແຫ່ງຊາດ, ມີຈຸດປະສົງເພື່ອປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້, ສັດປ່າ ແລະ ແຫຼ່ງນໍ້າ, ຮັກສາຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງທຳມະຊາດ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ, ແລະ ປົກປັກຮັກສາຄວາມສວຍສົດງົດງາມຂອງທຳມະຊາດເພື່ອການພັກຜ່ອນ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າ. ປະຈຸບັນນີ້ ລາວມີປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ 23 ແຫ່ງ ເຊິ່ງກວມເອົາພື້ນທີ່ 30,000 ຕາລາງກິໂລແມັດ, ຫຼື 14% ຂອງເນື້ອທີ່ດິນທັງໝົດ.

ນອນນັ້ນຍັງມີການສ້າງນະໂຍບາຍອື່ນໆເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ເນື່ອງຈາກລັດຖະບານລາວມີເປົ້າໝາຍສ້າງພື້ນທີ່ປົກຄຸມປ່າໄມ້ໃຫ້ໄດ້ 70% ຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດພາຍໃນປີ 2020. ໃນປີ 2016,

ນາຍົກລັດຖະມົນຕີໄດ້ອອກຄໍາສັ່ງເລກທີ 15 ວ່າດ້ວຍ “ຮັດແໜ້ນຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາການຂຸດຄົ້ນໄມ້, ການຂົນສົ່ງໄມ້ ແລະ ທຸລະກິດກ່ຽວກັບໄມ້” ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມງວມໃນການຄວບ ຄຸ້ມທຸລະກິດໄມ້ແປຮູບ ແລະ ການຕັດໄມ້ ລວມເຖິງການຫ້າມບໍ່ໃຫ້ສິ່ງອອກຜະລິດຕະພັນໄມ້ທີ່ຍັງບໍ່ຖືກແປ ຮູບໂດຍສົມບູນ. ໃນປີ 2015, ລັດຖະບານລາວໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມການເຈລະຈາກັບສະຫະພາບເອີຣົບ ກ່ຽວກັບຂໍ້ ຕົກລົງການຮ່ວມມືແບບສະໝັກໃຈ ເຊິ່ງຖືເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງແຜນງານການບັງຄັບໃຊ້ກົດໝາຍປ່າໄມ້, ການ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຄ້າໄມ້ (FLEGT). ໂຄງການນີ້ແນໃສ່ສ້າງຕັ້ງລະບົບ ເຊິ່ງອະນຸຍາດໃຫ້ພຽງແຕ່ໄມ້ທີ່ຖືກ ຍັງຢືນວ່າໄດ້ຮັບການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ແປຮູບຢ່າງຖືກກົດໝາຍເທົ່ານັ້ນທີ່ສາມາດສົ່ງອອກໄປຍັງບັນດາປະເທດ ສະມາຊິກສະຫະພາບເອີຣົບ.

ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບອາກາດ, ລັດຖະບານ ສປປ ລາວໄດ້ໃຫ້ສັດຕະຍະບັນໃນອະນຸ ສັນຍາ UNFCCC ປີ 1995, ພິທີສານກ່ຽວໂຕປີ 2003 ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງປາຣີວາດ້ວຍການປ່ຽນແປງຂອງ ສະພາບອາກາດປີ 2016. ປີ 2010 ລັດຖະບານໄດ້ສ້າງຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງຂອງ ສະພາບອາກາດ⁴⁶ ແລະ ຍັງເນັ້ນໜັກເຖິງຄວາມສໍາຄັນຂອງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນເປົ້າໝາຍທີ 3 ຂອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດສັງຄົມແຫ່ງຊາດຄັ້ງທີ 8 (NSED) (2016-2020)⁴⁷. ແຜນ NSED ຄັ້ງທີ 8 ໄດ້ຮ່າງຍຸດທະສາດເພື່ອການພັດທະນາສີຂຽວເພື່ອຄວາມຍືນຍົງຂອງ ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການຮັບມືຕໍ່ໄພພິບັດທໍາມະຊາດ ແລະ ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບອາກາດ. ເຊື່ອມໂຍງກັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ NSED ຄັ້ງທີ 8 ລັດຖະບານໄດ້ ຮັບຮອງເອົາການລິເລີ່ມການພັດທະນາສີຂຽວ ເຊິ່ງເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງໂຄງສ້າງການຮ່ວມມືຂອງບັນດາປະເທດ ສະມາຊິກທະນາຄານໂລກສໍາລັບ ສປປ ລາວ (2017-2021)⁴⁸, ເພື່ອເປັນແນວທາງສໍາລັບການພັດທະນາ ແບບຍືນຍົງ, ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການຮອງຮັບຕໍ່ການປ່ຽນແປງຂອງ ສະພາບອາກາດຂອງລາວ.

6. ການແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ

ການແກ້ໄຂບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມມີດັ່ງນີ້:

- ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມເປັນວຽກງານຕົ້ນຕໍທີ່ພັກ
- ລັດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທຸກຂັ້ນຕະຫຼອດຮອດພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນຄວນໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນ.
- ຕ້ອງວາງແຜນການພັດທະນາເສດຖະກິດ
- ສັງຄົມທີ່ດີ, ມີອາຊີບການງານທີ່ໝັ້ນຄົງ ແລະ ຍືນຍົງເພື່ອປົກປ້ອງຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ໃຫ້ຄົງຢູ່ກັບພວກເຮົາຕະຫຼອດໄປ.
- ສ້າງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງຄຸ້ມຄອງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມປະຕິບັດຢ່າງເຂັ້ມງວດ.
- ຫຼຸດຜ່ອນການນໍາໃຊ້ຢາງພາສະຕິກທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດມົນລະພິດ, ບໍ່ຖິ້ມສິ່ງເສດເຫຼືອຊະນິດຕາມຖະໜົນ ຫົນທາງ, ຕາມສະຖານທີ່ສາທາລະນະ, ຕາມບ້ານຊ່ອງ.

- ບໍ່ຈຸດປ່າ, ບໍ່ຖາງປ່າຢ່າງຊະຊາຍ, ສ້າງລະບົບກົດໝາຍເພື່ອອະນຸລັກເປັນເຂດປ່າສະຫງວນໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍໃນ
ທົ່ວປະເທດເຮົາເພື່ອເຮັດໃຫ້ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ຢູ່ປະເທດເຮົາຄົງຄວາມສົມດຸນປະກອບດ້ວຍຄວາມອຸດົມ
ສົມບູນໄປດ້ວຍຊັບໃນດິນສິນໃນນ້ຳ ແລະ ມີຄຸນຄ່າສູງຕໍ່ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມຂອງປະເທດເຮົາ.

- ຄວນມີເຈົ້າໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບດ້ານການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມເພື່ອບໍ່ໃຫ້ສິ່ງແວດລ້ອມຖືກ
ທຳລາຍ.

- ປວງຊົນລາວທັງຊາດຄວນຈະຮູ້ຈັກຮັບຜິດຊອບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ຄົງຢູ່ກັບເຮົາຕະຫຼອດໄປ.

- ເມື່ອບ່ອນໃດທີ່ຖືກທຳລາຍໄປເຮົາກໍ່ຄວນປຸກຕົ້ນໄມ້ທົດແທນຄືນ.

ບົດທີ 9

ບັນຫາປະຊາກອນ ແລະ ບາງວິທີແກ້ໄຂ

1. ບັນຫາປະຊາກອນຕໍ່ກັບປະເທດພວມພັດທະນາ

1.1 ບັນຫາຄວາມທຸກຍາກລຳບາກ

ການພັດທະນາດ້ານສັງຄົມສະເໜີບັນຫາດ້ານສັງຄົມທີ່ພື້ນເດັ່ນໂດຍສະເພາະບັນຫາຄວາມທຸກຍາກ, ການຫວ່າງງານ, ການແບ່ງແຍກທາງສັງຄົມ, ແລະ ຄື້ນຄວາມກັງຂົງຄວາມທຸກຍາກໃນຂອບເຂດບັນຫາທາງສັງຄົມ ແລະ ໂຄງສ້າງຕ່າງໆ ທີ່ບໍ່ແມ່ນສະເພາະແຕ່ກ່ຽວກັບດ້ານລະດັບລາຍຮັບ.

ສປປ ລາວ ໄດ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍຕາມຄວາມມຸ່ງໝັ້ນຈຳນວນໜຶ່ງ. ລະດັບຄວາມທຸກຍາກໄດ້ຫຼຸດລົງກວ່າເຄິ່ງໜຶ່ງ ຈາກ 46.0% ໃນປີ 1992/93 ມາເປັນ 23.3% ໃນປີ 2012/13, ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງ GDP ໃນຊ່ວງທົດສະວັດຜ່ານມາສະເລ່ຍ 7.8% ແລະ ວຽກງານດ້ານການສຶກສາ ແລະ ສຸຂະພາບມີການປັບປຸງຢ່າງເຫັນໄດ້ຈະແຈ້ງ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ລາວກໍຍັງຄົງຜະເຊີນກັບສິ່ງທ້າທາຍໃນຫຼາຍດ້ານເຊັ່ນ: ການຂາດໄຟຊະນາການໃນເດັກ, ອັດຕາການເກີດຫຼຸດຕໍ່າລົງ, ອັດຕາການຕາຍຂອງແມ່ຍັງຄົງສູງ ແລະ ການຂາດແຄນງົບປະມານຍັງມີສູງ.

ດັດຊະນີການພັດທະນາມະນຸດ (HDI) ແມ່ນເຄື່ອງມືວັດແທກການພັດທະນາຂອງແຕ່ລະປະເທດໂດຍສະເລ່ຍ ໃນວຽກງານດ້ານສຸຂະພາບ, ການສຶກສາ ແລະ ລາຍຮັບຕໍ່ຫົວຄົນ, ເຊິ່ງຄຳທີ່ສູງ (ຫາ 1) ໝາຍເຖິງໃນປະເທດມີການພັດທະນາມະນຸດທີ່ສູງ. ລາວມີການປັບປຸງຂຶ້ນໃນດ້ານຕົວເລກດັດຊະນີການພັດທະນາມະນຸດ (HDI), ໃນໄລຍະແຕ່ປີ 1990-2017 ເຊິ່ງເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 0.400 ມາເປັນ 0.601. ປີ 2017 ລາວຢູ່ໃນອັນດັບທີ 139 ໃນ 188 ປະເທດ ສຳລັບ HDI, ແລະ ຢູ່ໃນອັນດັບ 109 ໃນ 151 ປະເທດ ສຳລັບດັດຊະນີການພັດທະນາມະນຸດດ້ານຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບສະເລ່ຍ (IHDI). IHDI ວັດແທກຈາກການລວມຄ່າ HDI ກັບການແຈກຢາຍຂອງ HDI ໃນປະຊາກອນທັງໝົດ (ຄ່າ 1 ໝາຍເຖິງຄວາມສະເໝີພາບໂດຍສົມບູນ). ປີ 2017 ລາວມີອັນດັບ IHDI ທີ່ຕໍ່າທີ່ສຸດໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້, ພາຍໃຕ້ຄ່າດັດສະນີ 0.445, ເຊິ່ງໃກ້ຄຽງກັບປະເທດຕີມໍເລັສເຕີ ທີ່ຢູ່ໃນອັນດັບທີ 107, ດ້ວຍດັດສະນີ 0.452.

ສປປລາວ, ສ່ວນຫຼາຍເຄີຍຕົກເປັນປະເທດຫົວເມືອງຂຶ້ນ ແລະ ເຄິ່ງຫົວເມືອງຂຶ້ນຂອງຈັກກະພັດ, ປະຊາກອນມີລາຍໄດ້ຕໍ່າ, ສ່ວນຫຼາຍມີອາຊີບ ກະສິກຳເປັນຕົ້ນຕໍ ສະມັດຕະພາບແຮງງານຕໍ່າ, ສ່ວນຫຼາຍອາໄສຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ, ອັດຕາການເກີດສູງພ້ອມດ້ວຍກັນນັ້ນອັດຕາການຕາຍກໍສູງ, ອາຍຸສະເລ່ຍປະຊາກອນຕໍ່າ, ສຸຂະພາບ ແລະ ໄຟຊະນາການຂອງປະຊາກອນບໍ່ດີ, ລະດັບການສຶກສາຂອງປະຊາກອນຍັງຕໍ່າ.

1.2 ບັນຫາອາຫານການກິນ

ຍ້ອນປະຊາກອນມີຖານະຍາກຈົນຄອບຄົວໜຶ່ງປະກອບດ້ວຍຫຼາຍຄົນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງປະຊາກອນແບບທະວີຄຸນແຕ່ການຜະລິດພືດແບບທະວີບວກສະນັ້ນອາຫານທີ່ບໍລິໂພກຈຶ່ງຂາດເຂີນເຮັດໃຫ້ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວຂາດທາດອາຫານທີ່ສຳຄັນອາຫານຂາດຫຼັກກະນາໄມເຊິ່ງເປັນຜົນສະທ້ອນຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງເດັກ, ຖ້າເປັນຜູ້ໃຫຍ່ກໍຈະມີສຸຂະພາບຊຸດໂຊມບໍ່ສາມາດອອກແຮງງານໜັກໄດ້ ແລະ ຈະເຮັດໃຫ້ມີລາຍໄດ້ໜ້ອຍລົງຄົນປະເພດນີ້ກໍຈະພົບກັບບັນຫາສຸຂະພາບຕະຫຼອດຊີວິດ.

1.3 ບັນຫາວຽກເຮັດງານທຳ

ກຳລັງແຮງງານແມ່ນ ປັດໄຈຕັດສິນການພັດທະນາ, ປະລິມານແລະຄຸນນະພາບຂອງກຳລັງແຮງງານ ແມ່ນຕົວກຳນົດພື້ນຖານສຳລັບການພັດທະນາແລະຄວາມຢູ່ລອດຂອງປະເທດ. ປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນຄວາມ ຕ້ອງການມີວຽກເຮັດງານທຳເພີ່ມຂຶ້ນ, ປະເທດທີ່ມີປະຊາກອນຢູ່ໃນໄວອອກແຮງງານຫຼາຍ ແລະ ແຮງງານມີ ສິມີຈະເປັນສິ່ງຜັກດັນໃຫ້ເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວ, ໃນກໍລະນີທີ່ເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວແລະມີຕຳແໜ່ງງານ ຮອງຮັບ, ບໍ່ດັ່ງນັ້ນກໍ່ຈະເຮັດ ໃຫ້ເກີດມີການວ່າງງານຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ປະຊາກອນໄວອອກແຮງງານແມ່ນອາຍຸ 15-64 ປີ, ການເກີດຫຼື ການຈະເລີນພັນຫຼຸດລົງຍັງບໍ່ທັນສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ກຳລັງແຮງງານໃນທັນທີ ແຕ່ຈະສົ່ງຜົນ ໃນ 15 ປີຂ້າງໜ້າ, ຜົນກະທົບຈາກການຫຼຸດລະດັບພາວະການຈະເລີນພັນມີສອງຢ່າງຄື: ຈະເຮັດໃຫ້ແມ່ຍິງມີ ໂອກາດຫລືມີສ່ວນຮ່ວມໃນແຮງງານຫຼາຍຂຶ້ນ. ອັດຕາການຈະເລີນພັນຫຼຸດລົງເຮັດໃຫ້ອັດຕາເຂົ້າຮຽນຂອງ ເດັກໃນຊັ້ນປະຖົມສູງຂຶ້ນ, ເຮັດໃຫ້ເດັກຈຳນວນໜຶ່ງໃຊ້ເວລາໃນລະບົບການສຶກສາຫຼາຍຂຶ້ນດັ່ງນັ້ນ, ການເຂົ້າສູ່ ຕະຫລາດໜ້ອຍກວ່າປະຊາກອນທີ່ມີອັດຕາການຈະເລີນພັນໃນລະດັບສູງ.

1.4 ບັນຫາສຸຂະພາບ

ສ່ວນຫຼາຍຍັງປະສົບບັນຫາໃນດ້ານສຸຂະພາບອະນາໄມເຂົ້າເຈົ້າບໍ່ຄ່ອຍສົນໃຈໃນດ້ານສຸຂະພາບ ອະນາໄມຂອງຕົນເອງລວມທັງທີ່ຢູ່ອາໄສບໍ່ຖືກສຸຂະລັກສະນະເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ມີການເກີດໂລກໄຟໄຂ້ເຈັບ ມາສູ່ຕົນເອງ ນອກນັ້ນ; ຍັງມີບັນຫາກ່ຽວກັບນ້ຳດື່ມ, ນ້ຳໃຊ້ໃນ, ຫ້ອງນ້ຳບໍ່ຖືກສຸຂະລັກສະນະຕະຫຼອດຮອດ ການບໍລິໂພກອາຫານສຸກງດິບໆ, ອາຫານທີ່ມີປະລິມານສານອາຫານບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການລວມທັງ ການເຊື່ອຖືທີ່ຜິດພາດໃນການຮັກສາໂລກໄຟໄຂ້ເຈັບ ແລະ ອື່ນໆ.

1.5 ບັນຫາການສຶກສາ

ປະຊາກອນຂາດໂອກາດໃນການສຶກສາ ເພາະຄວາມຍາກຈົນ, ເດັກນັກຮຽນຕ້ອງອອກຈາກໂຮງຮຽນ ເພື່ອໄປຊ່ວຍເຫຼືອພໍ່ແມ່ປະກອບອາຊີບ ສ່ວນຜູ້ທີ່ມີຖານະທາງເສດຖະກິດດີຈະມີໂອກາດໄດ້ຮັບການສຶກສາສູງ ການທີ່ຈຳນວນປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນຫຼາຍ ຈະເຮັດໃຫ້ລັດຖະບານຕ້ອງຂະຫຍາຍການສຶກສາໃນລະດັບປະຖົມ ໃຫ້ພຽງພໍກັບຈຳນວນປະຊາກອນ ແລະຜູ້ທີ່ຮຽນຈົບປະຖົມສຶກສາມີຄວາມຕ້ອງການສຶກສາຕໍ່ໃນຂັ້ນສູງຂຶ້ນຈຶ່ງ ຈະຕ້ອງຂະຫຍາຍການສຶກສາໃນທຸກລະດັບໃຫ້ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການ ຂອງປະຊາກອນບັນດາໂຮງຮຽນ ຂັ້ນສູງທີ່ສ້າງຂຶ້ນນັ້ນພັດຢູ່ຕາມຕົວເມືອງໃຫຍ່ເຮັດໃຫ້ຊາວຊົນນະບົດບໍ່ໜ້ອຍ ບໍ່ສາມາດສົ່ງລູກຫຼານຂອງຕົນ ເຂົ້າຮຽນຕໍ່ຊັ້ນສູງໄດ້ ເພາະສະຖານທີ່ການສຶກສາ ຢູ່ໄກຈາກບ້ານຈົນເກີນໄປ ສາເຫດທີ່ເດັກຈຳນວນໜຶ່ງອອກ ໂຮງຮຽນຍ້ອນ.

1. ຕ້ອງອອກມາຊ່ວຍພໍ່ແມ່ເຮັດໄຮ່ນາຮົ່ວສວນ
2. ການເດີນທາງໄປຮຽນບໍ່ສະດວກ
3. ຂາດທຶນຮ້ອນໃນການໃຊ້ຈ່າຍໃນການອ່າຮຽນ
4. ຜູ້ປົກຄອງບໍ່ເຫັນຄວາມສຳຄັນຂອງການສຶກສາ
5. ບັນຫາວຽກເຮັດງານທຳ.

- ຍ້ອນປະຊາກອນເພີ່ມຂຶ້ນໄວ, ສະນັ້ນຄວາມສະໜອງວຽກງານໃຫ້ທຸກຄົນທີ່ຢູ່ໃນເກນອາຍຸແຮງງານ

ແມ່ນບໍ່ພຽງພໍ ພ້ອມກັນນີ້ຄຸນນະພາບຂອງກຳລັງແຮງງານຢູ່ໃນລະດັບຕ່ຳ. ກຳລັງແຮງງານສ່ວນຫຼາຍແມ່ນເຕົ້າໂຮມຢູ່ໃນຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ອຸດສະຫະກຳທີ່ເປັນພື້ນຖານເທົ່ານັ້ນ. ສະນັ້ນ; ປະຊາກອນໃນບັນດາປະເທດເຫຼົ່ານີ້ ຈຶ່ງມີການເຄື່ອນຍ້າຍໄປອອກແຮງງານຢູ່ຕ່າງປະເທດ ໂດຍສະເພາະແມ່ນບັນດາປະເທດທີ່ມີເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວສູງ ຫຼື ປະເທດທີ່ຂາດແຮງງານຄົນໃນບັນດາຂະແໜງການ.

2. ບັນຫາປະຊາກອນຕໍ່ກັບປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວ

2.1 ບັນຫາສຸຂະພາບ

ປະຊາກອນທີ່ຢູ່ໃນປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວສ່ວນຫຼາຍຈະສົມບູນແຂງແຮງ ມີໂອກາດເຮັດວຽກງານໃຫ້ສຳເລັດແລະມີປະສິດທິພາບສູງ,ເມື່ອມີສຸຂະພາບຈິດໃຈດີກໍ່ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມໄດ້ດີ, ມີຄວາມເສຍສະຫຼະບໍ່ເຫັນແກ່ຕົວ,ບໍ່ເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການຢູ່ຮ່ວມກັບຄົນອື່ນ, ສຸຂະພາບຂອງປະຊາກອນດີ ຫຼື ຈະເຫັນໄດ້ຈາກໂລກລະບາດທີ່ເກີດຂຶ້ນມາວ່າມີໜ້ອຍຫຼືຫຼາຍສຳໃດເຊັ່ນ:ອະຫິວາ,ວັນນະໂລກ,ມາລາເຣຍແລະໂລກຂາດອາຫານ.

2.2 ບັນຫາການຂາດແຮງງານ

ບັນດາປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວ ຈະມີປະຊາກອນໜ້ອຍກວ່າປະເທດທີ່ດ້ອຍພັດທະນາ ເຊິ່ງປະຊາກອນສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຈະຢູ່ໃນໄວກາງຄົນແລະໄວຊະລາຫຼາຍກວ່າເດັກໜ້ອຍ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງເປັນບັນຫາໃຫ້ບັນດາປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວ ຍັງຂາດແຮງງານທີ່ຈະຊ່ວຍເຂົ້າໃນການຜະລິດຕ່າງໆ ປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວຍັງຕ້ອງການແຮງງານຈາກປະເທດທີ່ດ້ອຍພັດທະນາ ເຮັດໃຫ້ປະຊາກອນບັນດາປະເທດຕ່າງໆຫຼັ່ງໄຫຼເຂົ້າມາຫາວຽກເຮັດງານທຳຢູ່ໃນປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວ.

2.3 ບັນຫາອາຍຸຍິນສູງ

ປະຊາກອນຜູ້ອາຍຸສູງໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວຖືກກຳນົດໂດຍການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງອັດຕາສ່ວນປະຊາກອນຢູ່ໃນກຸ່ມປະຊາກອນຜູ້ອາຍຸສູງ,ເຊິ່ງມີຜົນສືບເນື່ອງມາຈາກການຫຼຸດລົງຂອງການເກີດແລະການຕາຍ, ການໃຫ້ຄຳນິຍາມຜູ້ອາຍຸສູງມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນແຕ່ລະປະເທດ, ບາງປະເທດກຳນົດປະຊາກອນ ຜູ້ອາຍຸສູງແມ່ນຜູ້ທີ່ມີອາຍຸ 65 ປີຂຶ້ນໄປ,ບາງປະເທດ 60 ປີຂຶ້ນໄປ, ປະເທດສິລັງກາ ກຳນົດປະຊາກອນຜູ້ອາຍຸສູງ 60 ປີຂຶ້ນໄປ,ສາຍເຫດທີ່ຖືວ່າຜູ້ທີ່ມີອາຍຸ 60 ປີຂຶ້ນໄປເປັນຜູ້ອາຍຸສູງ ແມ່ນເນື່ອງຈາກວ່າພະນັກງານ ແລະກຳມະກອນທີ່ເຮັດວຽກໃຫ້ລັດຖະບານ ແລະພາກສ່ວນທຸລະກິດຕ່າງໆຢູ່ໃນປະເທດດັ່ງກ່າວອອກກິນເບ້ຍບຳນານອາຍຸລະຫວ່າງ 55 - 60 ປີ, ສຳລັບ ສປປລາວ ໃນນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດສຳລັບຜູ້ອາຍຸສູງຖືວ່າຜູ້ທີ່ມີອາຍຸ 60 ປີຂຶ້ນໄປ ແມ່ນຜູ້ອາຍຸສູງ, ຜູ້ອາຍຸສູງມີຄວາມຕ້ອງການຄື: ຄວາມຕ້ອງການຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ຄວາມຕ້ອງການດູແລເບິ່ງແຍງທາງດ້ານສຸຂະພາບເຊິ່ງຜູ້ອາຍຸສູງຕ້ອງການມີສຸຂະພາບແຂງແຮງຕ້ອງການໄດ້ຮັບການບໍລິການທີ່ພຽງພໍ ແລະຄ່າບໍລິການລາຄາຖືກ, ໃສ່ກັບລູກຫຼານຍາດຝັນ້ອງແລະຊັ້ນຄົນຕ່າງໆໃນສັງຄົມ, ຄວາມຕ້ອງການມີຊີວິດທີ່ມີຄວາມໝາຍ ໂດຍຕ້ອງການເຮັດວຽກ,ຕ້ອງການສຶກສາອຳນາດ,ທັດສະນະສຶກສາທ່ອງທ່ຽວ ແລະອາສາສະໝັກໃນກິດຈະກຳຕ່າງໆ.

- ຄວາມຕ້ອງການຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານເສດຖະກິດ

ມີການຕັ້ງຄຳຖາມຂຶ້ນມາວ່າ: ຄອບຄົວຈະມີຄວາມສາມາດ ແລະ ຈະດູແລເບິ່ງແຍງຜູ້ອາຍຸສູງຢູ່ໃນສັງຄົມຄືໃນອາດິດໄດ້ ຫຼື ບໍ່ ? ຄຳຕອບບໍ່ມີຄວາມໝັ້ນໃຈໃນສະພາບສັງຄົມມີການປ່ຽນແປງເຊັ່ນ: ມີການຍົກຍ້າຍຖິ່ນຖານເພື່ອຊອກຢູ່ຫາກິນ, ການສະແຫວງຫາຄວາມກ້າວໜ້າ, ການຫັນເປັນຕົວເມືອງ ແລະ ເພດຍິງ

ເຂົ້າຮ່ວມໃນກຳລັງແຮງເພີ່ມຂຶ້ນ, ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າ ລູກຫຼານ ຫຼື ສະມາຊິກຂອງຄອບຄົວອາດຈະດຳລົງຊີວິດຢູ່ບ່ອນອື່ນ ໃນສະຖານທີ່ທີ່ຄົບຖ້ວນບໍ່ສາມາດເອົາພໍໄປຢູ່ນຳໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ; ຄວາມສຳຄັນຂອງນະໂຍບາຍທີ່ມີຕໍ່ຜູ້ອາຍຸສູງແມ່ນຈະເຮັດແນວໃດເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມຕໍ່ກຸ່ມຄົນດັ່ງກ່າວໂດຍມີຄວາມເຊື່ອກັນວ່າ: ການເບິ່ງແຍງຜູ້ອາຍຸສູງແມ່ນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຄອບຄົວ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຜູ້ເປັນຜົວ ຫຼື ເມຍ ແລະ ລູກຫຼານ.

- ຄວາມຕ້ອງການດູແລເບິ່ງແຍງທາງດ້ານສຸຂະພາບ

ປະເທດທີ່ທຸກຍາກດ້ອຍພັດທະນາ ເບິ່ງຄືວ່າດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນຂົງເຂດລະບາດຂອງພະຍາດ, ທີ່ຢູ່ອາໄສ, ນ້ຳສຳລັບອຸປະໂພກ, ບໍລິໂພກ ແລະ ການອະນາໄມກັນພະຍາດຍັງບໍ່ຖືກຄຸນລັກສະນະ, ລະດັບຄຸນນະພາບຊີວິດຍັງຂາດເຂີນ, ເມື່ອເປັນເຊັ່ນນັ້ນຜູ້ອາຍຸສູງຈຶ່ງຕ້ອງການມີການຕິດຕາມສຸຂະພາບຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.

- ຄວາມຕ້ອງການເບິ່ງແຍງທາງດ້ານຈິດໃຈ

ສ່ວນໃຫຍ່ຈະເອົາການສຳຫຼວດຂອງປະເທດຢື່ນມີຂໍ້ມູນ ແລະ ມີປະສົບການກ່ຽວກັບຜູ້ອາຍຸສູງຂ້ອນຂ້າງສູງ, ຢູ່ໃນຫຼາຍປະເທດໂດຍສະເພາະປະເທດທີ່ຈະເລີນແລ້ວລູກຫຼານຍາດພີ່ນ້ອງຕ້ອງທຳມາຫາກິນເວລາສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເຮັດວຽກມີເວລາໜ້ອຍໃນການດູແລເບິ່ງແຍງຜູ້ອາຍຸສູງ, ມີບາງຄອບຄົວສິ່ງພໍ່ແມ່ຂອງຕົນເອງ ຫຼື ຜູ້ອາຍຸສູງໄປຢູ່ບ້ານສຳລັບຜູ້ອາຍຸສູງຕາມລິ້ງໂດຍໃຫ້ເປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງລັດຖະບານ ສຳລັບຢູ່ສປປ ລາວ ຍັງບໍ່ທັນມີສະພາບຄືແນວນັ້ນ ປັດຈຸບັນພໍ່ແມ່ລ້ຽງລູກເຕົ້າໃຫຍ່ກຳໜ້າບານຂຶ້ນມາໃນຍາມເຖົ້າແກ່ສະລາລຸກເຕົ້າເປັນຜູ້ເບິ່ງແຍງ, ເຊິ່ງເປັນການພົວພັນແບບທີ່ບັນຄືນໃນການຕອບແທນໃນເວລາທີ່ພໍ່ແມ່ບໍ່ສາມາດຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງໄດ້, ຜູ້ອາຍຸສູງມີຄວາມສຳພັນຢ່າງໃກ້ຊິດກັບລູກຫຼານ, ຜ່ານການສຳຫຼວດ ແລະ ການວິໄຈຢູ່ປະເທດຢື່ນ ຜົນປະກົດວ່າຜູ້ອາຍຸສູງ 60 ສ່ວນຮ້ອຍຕ້ອງການຢູ່ໃກ້ ຫຼື ດຳລົງຊີວິດກັບລູກຫຼານຂອງຕົນ.

ປະຊາກອນໂລກຈະມີປະຊາກອນໄວເດັກໜ້ອຍລົງ ໂດຍຈຳນວນປະຊາກອນອາຍຸສູງຈະຫຼາຍຂຶ້ນ ສະແດງວ່າໂຄງສ້າງຂອງປະຊາກອນໄດ້ປ່ຽນແປງເຂົ້າສູ່ສັງຄົມທີ່ມີອາຍຸສູງ ເຊິ່ງໃນຕອນນີ້ທະວີບເອີຣົບກາຍເປັນພູມິພາກທີ່ມີອາຍຸສູງທີ່ສຸດໃນໂລກ ໂດຍສະເພາະແມ່ນອິຕາລີແລະເຢຍລະມັນ, ສະວິດເຊີແລນ ແລະ ອີກຫຼາຍປະເທດ ທີ່ພະຍາຍາມສຶກສາແລະວິໄຈກ່ຽວກັບຜູ້ສູງອາຍຸຫຼາຍຂຶ້ນ ເພື່ອພັດທະນາປະເທດຂອງຕົນໃຫ້ມີຄຸນນະພາບກາຍເປັນສັງຄົມຜູ້ສູງອາຍຸທີ່ມີຄຸນນະພາບ.

3. ບາງວິທີແກ້ໄຂ

ການແກ້ໄຂການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ ແລະການຂາດແຄນອາຫານໂພສະນາການ ປະຕິບັດຕາມຫຼັກການຂອງການຄວບຄຸມທຳມະຊາດ. ເພາະທຳມະຊາດຈະຄວບຄຸມຄວາມສົມດູນຢູ່ແລ້ວ ເຊັ່ນ: ພະຍາດ, ສິງຄາມ, ຄວາມອຶດຢາກ ລວມທັງໄຟຟ້າບັດທຳມະຊາດອື່ນໆ ເຮັດໃຫ້ຈຳນວນມະນຸດຫຼຸດລົງ. ອີກຢ່າງໜຶ່ງ ແມ່ນການເລື່ອນການແຕ່ງງານອອກໄປຈົນກວ່າຈະກຽມພ້ອມ, ເປັນການຫຼຸດຜ່ອນປະຊາກອນ. ສະຫະປະຊາຊາດ ອົງການຈັດຕັ້ງພິເສດ ສະຫະປະຊາຊາດ ແລະຫຼາຍປະເທດໄດ້ປະຕິບັດຫຼາຍວິທີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້

3.1 ການວາງແຜນຄອບຄົວ.

ຫຼາຍປະເທດໄດ້ຖືວ່າມັນເປັນຜົນທະຂອງລັດຖະບານ. ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ ທັງອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ແລະລັດຖະບານຂອງຫຼາຍປະເທດໄດ້ໂຄສະນາຢ່າງຕັ້ງໜ້າກ່ຽວກັບບັນຫານີ້. ໂດຍການຊີ້ແຈງຄວາມຈຳເປັນ ແລະຄວາມສຳຄັນຂອງການວາງແຜນຄອບຄົວ ແລະວິທີການທີ່ຖືກຕ້ອງ ກັບກອງທຶນສະຫະປະຊາຊາດ ແລະມີກອງທຶນຂອງແຕ່ລະປະເທດເພື່ອສະໜັບສະໜູນ.

3.2 ການສຶກສາມີຂອບເຂດການສຶກສາໃຫ້ປະຊາຊົນ.

ການກຳນົດຫຼັກສູດຂອງການສຶກສາປະຊາກອນທັງໃນລະດັບປະຖົມ, ມັດທະຍົມ ແລະ ຊັ້ນສູງ ບັນຫາແຫ່ງຊາດ ແລະບັນຫາທົ່ວໂລກ.

3.3 ນຳເອົາເຕັກໂນໂລຊີເຂົ້າໃນການຜະລິດທັງເຄື່ອງບໍລິໂພກເຄື່ອງບໍລິໂພກ

ຜຽງພໍທີ່ຈະເພີ່ມປະຊາກອນ ເຊັ່ນ: ການເພີ່ມປະລິມານ ການຄັດເລືອກຊະນິດພືດ ແລະສັດຢ່າງເໝາະສົມ ການປຸກຝັງທາງວິຊາການ

3.4 ການນຳໃຊ້ມາດຕະການທາງກົດໝາຍ.

ຫຼາຍປະເທດໄດ້ອອກກົດໝາຍທີ່ຈະຄວບຄຸມການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນຢ່າງຈະແຈ້ງ, ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ການຈຳກັດຈຳນວນເດັກໃຫ້ເອົາລູກຝຽງແຕ່ໜຶ່ງ ຫຼື ສອງຄົນ. ຖ້າໃຜເອົາເກີນແມ່ນຖືກປັບໃໝ ຫຼື ຕ້ອງເສຍພາສີສູງກວ່າປົກກະຕິ. ຂະນະດຽວກັນກໍມີກົດໝາຍທີ່ສົ່ງເສີມການວາງແຜນຄອບຄົວເຊັ່ນ: ການໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການສຶກສາແກ່ລູກຂອງຄອບຄົວທີ່ປະຕິບັດຕາມນະໂຍບາຍ.

ວິທີການນີ້ ສະຫະປະຊາຊາດໄດ້ສືບຕໍ່ດຳເນີນການເຄື່ອນໄຫວ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນເນັ້ນໃສ່ການວາງແຜນຄອບຄົວ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການເຕີບໂຕຂອງປະຊາກອນ. ສຶກສາເພີ່ມທະວີການຜະລິດ ຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ປຸກຝັງ ການຄັດເລືອກສາຍພັນທີ່ດີ ສຳລັບການເພີ່ມປະລິມານອາຫານ.

ບົດທີ10

ນະໂຍບາຍດ້ານປະຊາກອນ ແລະການພັດທະນາ

1. ຄວາມໝາຍ ແລະຄວາມສໍາຄັນຂອງນະໂຍບາຍດ້ານປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາ

1.1 ນະໂຍບາຍດ້ານປະຊາກອນ

ນະໂຍບາຍປະຊາກອນແມ່ນປະເພດຂອງນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານທີ່ຖືກອອກແບບເພື່ອບາງຢ່າງຫຼືຄວບຄຸມອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ. ມັນປະກອບມີຄວາມພະຍາຍາມທີ່ຈະຄວບຄຸມອັດຕາການເກີດ, ອັດຕາການຕາຍ, ແລະ ອັດຕາການເຂົ້າເມືອງ ສາມປັດໃຈຕົ້ນຕໍທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການເຕີບໂຕຂອງປະຊາກອນ. ມັນຍັງສາມາດລວມເອົານະໂຍບາຍທີ່ຖືກອອກແບບມາເພື່ອຄວບຄຸມປະຊາກອນຂອງປະຊາກອນ, ເຊັ່ນ: ການແຈກຢາຍອາຍຸ ຫຼື ອັດຕາສ່ວນຂອງຊົນເຜົ່າທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ຫຼາຍປະເທດມີນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວ, ແຕ່ຮູບແບບທີ່ຊັດເຈນຂອງມັນແຕກຕ່າງກັນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ.

ກ່ອນອື່ນໝົດ, ບາງປະເທດພະຍາຍາມຫຼຸດຜ່ອນການເຕີບໂຕຂອງປະຊາກອນ, ໃນຂະນະທີ່ປະເທດອື່ນໆພະຍາຍາມເພີ່ມມັນ. ນີ້ແມ່ນຍ້ອນວ່າໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວເຂົາເຈົ້າເຊື່ອວ່າອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນລະຫວ່າງປະມານ 0% ແລະ 2% ແມ່ນຕ້ອງການທີ່ສຸດ, ໃນຂະນະທີ່ຫນ້ອຍກວ່າ 0% ຫຼືຫຼາຍກວ່າ 2% ແມ່ນເປັນອັນຕະລາຍ. ຫຼາຍໆປະເທດໃນເອີຣົບພະຍາຍາມເພີ່ມການເຕີບໂຕຂອງປະຊາກອນ, ໃນຂະນະທີ່ຫຼາຍປະເທດໃນອາຊີ ແລະ ອາຟຣິກາພະຍາຍາມຫຼຸດຜ່ອນມັນ.

ແຕ່ສໍາຄັນກວ່ານັ້ນ, ນະໂຍບາຍປະຊາກອນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ, ຈາກນະໂຍບາຍອ່ອນໄຫວ, ອ່ອນໄຫວເຊັ່ນ: ການສຶກສາທາງເພດທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນແລະການດູແລສຸຂະພາບສາທາລະນະໄປສູ່ນະໂຍບາຍທີ່ຮ້າຍແຮງ, ຮຸນແຮງເຊັ່ນ: ການເນລະເທດມະຫາຊົນຫຼືການເອົາລູກອອກທີ່ຖືກບັງຄັບ. ນະໂຍບາຍ "ລູກດຽວ" ຂອງຈີນແມ່ນຕົວຢ່າງຂອງການສິ້ນສຸດຂອງຂະໜາດທີ່ເຂັ້ມງວດ, ໃນຂະນະທີ່ຢູ່ໃນຈຸດສຸດທ້າຍທີ່ອ່ອນໄຫວ, ນະໂຍບາຍປະຊາກອນຂອງຈໍແດນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນສຸມໃສ່ການປັບປຸງການດູແລສຸຂະພາບເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນອັດຕາການຕາຍຂອງເດັກ ແລະ ແມ່.

ທີ່ຮ້າຍແຮງທີ່ສຸດ, ເຖິງແມ່ນວ່າການຂ້າລ້າງເຜົ່າພົນສາມາດຖືວ່າເປັນຮູບແບບທີ່ຮຸນແຮງ ແລະ ຮຸນແຮງຂອງນະໂຍບາຍປະຊາກອນ, ເຖິງວ່າຈະມີວິທີການທີ່ຫນ້າຢ້ານ, ເປົ້າໝາຍຂອງມັນແມ່ນຄືກັນກັບນະໂຍບາຍປະຊາກອນຫຼາຍ: ເພື່ອເອົາປະຊາກອນຈໍານວນໜຶ່ງອອກຈາກປະຊາກອນແຫ່ງຊາດ.

ຄຳວ່າ "ນະໂຍບາຍປະຊາກອນ" ຫມາຍເຖິງພຽງແຕ່ເປົ້າໝາຍຄວບຄຸມການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນແທນທີ່ຈະເປັນວິທີການທີ່ເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວບັນລຸໄດ້.

1.2 ຄວາມສໍາຄັນຂອງນະໂຍບາຍດ້ານປະຊາກອນ

ນະໂຍບາຍປະຊາກອນ (NPDP) ມີຄວາມສໍາຄັນຫລາຍຕໍ່ກັບ ສປປ ລາວ ເນື່ອງຈາກວ່າຈະສາມາດສະໜອງວິທີການແກ້ໄຂ ບັນດາສິ່ງທ້າທາຍທີ່ປະເຊີນ ແລະ ໝູນໃຊ້ທໍາ ແຮງທີ່ສໍາຄັນຂອງການປັນຜົນດ້ານປະຊາກອນ (ຜົນປະໂຫຍດດ້ານປະຊາກອນ).ເປົ້າການພັດທະນາແບບຍືນຍົງຈະບໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້ ຖ້າຫາກວ່າແມ່ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍທຸກຄົນ, ເດັກຍິງ ແລະ ເດັກຊາຍ ຍັງບໍ່ສາມາດເຊີດຊູກຽດສັກສີ ແລະ ສິດທິມະນຸດຂັ້ນພື້ນຖານຂອງເຂົາເຈົ້າ ເພື່ອຮັບປະກັນສິດທິດ້ານສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ສິດທິ ໃນການຈະເລີນພັນຂອງ

ປະຊາຊົນ ໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມຢ່າງເຕັມສ່ວນ, ມີວຽກທີ່ມີກຽດ ແລະ ປະກອບສ່ວນໃຫ້ແກ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ. ການສ້າງນະໂຍບາຍ ແລະ ການລົງທຶນ ເພື່ອຮັບປະກັນອະນາຄົດນັ້ນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ລັດຖະບານນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນເພື່ອຮູ້ສັດສ່ວນ, ເພດ, ສະຖານທີ່, ໂຄງສ້າງຂອງກຸ່ມອາຍຸ, ຄວາມຕ້ອງການ, ສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ໂອກາດຕ່າງໆຂອງປະຊາກອນໃນປະຈຸບັນ ແລະ ໃນອະນາຄົດ.

ທ່ານນາງ ມາຣຽມ ເອ ຄານ ຜູ້ຕາງໜ້າອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ສຳລັບປະຊາກອນ ປະຈຳ ສປປ ລາວ ກ່າວວ່າ: ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແມ່ນຂຶ້ນກັບການລົງທຶນໃສ່ການສຶກສາລະດັບເໜືອຊັ້ນປະຖົມຂຶ້ນໄປ, ແຕ່ສິ່ງທີ່ເປັນພື້ນຖານກວ່ານັ້ນມັນເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການລົງທຶນໃສ່ສຸຂະພາບ, ລວມທັງສຸຂະພາບທາງເພດ ແລະ ສຸຂະພາບຈະເລີນຜັນ. ນີ້ແມ່ນຄວາມຈິງ ໂດຍສະເພາະແມ່ນເປັນຈຸດເລີ່ມຕົ້ນ ຂອງການພັດທະນາທ່າແຮງທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ເດັກຍິງ; ນະໂຍບາຍປະຊາກອນ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ບັນດາຜູ້ວາງນະໂຍບາຍສາມາດຫັນເອົາປະຊາກອນເປັນສູນກາງໃນການພັດທະນາ ແລະ ຮັບປະກັນການລົງທຶນທີ່ຖືກຕ້ອງໃນດ້ານສຸຂະພາບ ແລະ ການສຶກສາ.

1.3 ການພັດທະນາດ້ານປະຊາກອນ.

ດ້ວຍການເຕີບໃຫຍ່ຂອງປະຊາກອນໂລກຕັ້ງແຕ່ສະຕະວັດທີ 20 ເປັນຕົ້ນໄປ, ການຄົ້ນຄວ້າຫຼາຍຢ່າງໄດ້ຖືກພັດທະນາເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈເຖິງສາເຫດ, ຜົນສະທ້ອນ ແລະ ຄວາມປ່ຽນແປງຂອງການເຄື່ອນໄຫວນີ້ໃນແຕ່ລະໄລຍະ.

ໃນບັນດານະໂຍບາຍປະຊາກອນ, ຢືນຢູ່ດ້ານມະນຸດວິທະຍາ, ພູມສາດປະຊາກອນ, ເສດຖະກິດ, ປະຫວັດສາດ, ວິທະຍາສາດຊີວະພາບ (ຢາ, ຊີວະສາດ, ພັນທຸກຳ), ແລະ ອື່ນໆ. ຜົນໄດ້ຮັບແມ່ນກອບຂອງທົດສະດີ ແລະ ທົດສະດີທີ່ຍັງຖືກສົນທະນາທັງພາຍໃນແລະນອກມະຫາວິທະຍາໄລ, ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຕິດພັນກັບອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆຂອງລັດຖະບານ.

ໃນແງ່ຂອງປະຊາກອນພູມສາດ, ພວກເຮົາເຂົ້າໃຈໂດຍ **ນະໂຍບາຍດ້ານປະຊາກອນ** ການສຶກສາຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງຄົນ, ຫົວຂໍ້ ຫຼື ບຸກຄົນໃນປະຊາກອນໃດໜຶ່ງ. ບໍ່ວ່າຈາກທັດສະນະຂອງຊາດ ຫລື ສາກົນ, ໂດຍ ຄຳ ນຶງເຖິງວິວັດທະນາການຂອງປະຊາກອນໂລກ, ອັດຕາປະຊາກອນ, ຮູບແບບການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງພົນລະເມືອງ, ໂຄງປະກອບ ແລະ ສ່ວນປະກອບຂອງປະຊາກອນ, ການແຈກຢາຍຂອງປະຊາກອນໂລກ, ການເຄື່ອນຍ້າຍຖິ່ນຖານ, ຜົນກະທົບຂອງການເຄື່ອນຍ້າຍ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ການປະຊຸມ ເພື່ອຄວບຄຸມປະຊາກອນແລະ ຢຸດຕິຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງປະຊາກອນໂລກ.

2. ຜົນຂອງກອງປະຊຸມສາກົນກ່ຽວກັບປະຊາກອນ ແລະການພັດທະນາທີ່ນະຄອນໄຄໂຣ 1994.

2.1 ຜົນຂອງກອງປະຊຸມສາກົນກ່ຽວກັບປະຊາກອນ

ກອງປະຊຸມສາກົນກ່ຽວກັບປະຊາກອນແລະການພັດທະນາ (ICPD) ໄດ້ຈັດຂຶ້ນແຕ່ວັນທີ 5 ຫາ 13 ເດືອນກັນຍາ 1994 ພາຍໃຕ້ການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງສະຫະປະຊາຊາດ.ICPD ເປັນກອງປະຊຸມລະຫວ່າງລັດຖະບານທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດກ່ຽວກັບປະຊາກອນແລະການພັດທະນາທີ່ເຄີຍຈັດຂຶ້ນ, ໂດຍມີ 179 ລັດຖະບານເຂົ້າ

ຮ່ວມແລະມີຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມລົງທະບຽນປະມານ 11,000 ຈາກລັດຖະບານ, ອົງການ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງພິເສດຂອງສະຫະປະຊາຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງລະຫວ່າງລັດຖະບານ, ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ ແລະ ສື່ມວນຊົນ. ຄວາມສົນໃຈ ແລະ ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງສັງຄົມຜົນລະເຮືອນແມ່ນບໍ່ເຄີຍມີມາກ່ອນ.

ຮູບທີ41:ກອງປະຊຸມທີ່ນະຄອນໂຄໂຮ1994.

ມີກວ່າ 180 ລັດໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມ, ໃນນັ້ນໄດ້ຮັບຮອງເອົາໂຄງການດຳເນີນງານໃໝ່ເປັນທິດທາງການເຄື່ອນໄຫວລະດັບຊາດ ແລະ ສາກົນໃນຂົງເຂດປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາໃນ 20 ປີຕໍ່ໜ້າ. ໂຄງການປະຕິບັດງານໃໝ່ນີ້ໄດ້ເນັ້ນໃສ່ຄວາມສຳພັນທີ່ບໍ່ສາມາດລະລາຍລະຫວ່າງປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາ ແລະ ໄດ້ສຸມໃສ່ການຕອບສະຫນອງຄວາມຕ້ອງການຂອງບຸກຄົນໃນຂອບຂອງມາດຕະຖານສິດທິມະນຸດທີ່ໄດ້ຮັບການຍອມຮັບຈາກທົ່ວໂລກແທນທີ່ຈະເປັນພຽງແຕ່ການຕອບສະຫນອງເປົ້າຫມາຍປະຊາກອນ. ການຮັບຮອງເອົາໂຄງການນີ້ ເປັນຂີດໝາຍໄລຍະໃໝ່ຂອງຄຳໝັ້ນສັນຍາ ແລະ ຄວາມຕັ້ງໃຈທີ່ຈະລວມເອົາບັນຫາປະຊາກອນເຂົ້າໃນຂໍ້ສະເໜີພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ບັນລຸນນະພາບຊີວິດທີ່ດີຂຶ້ນຂອງບຸກຄົນທຸກຄົນ ລວມທັງຄົນລຸ້ນຫຼັງ.

ຜະແນກປະຊາກອນຂອງອົງການສະຫະປະຊາຊາດຂອງຜະແນກເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ, ໃນການປຶກສາຫາລືກັບກອງທຶນປະຊາກອນຂອງສະຫະປະຊາຊາດ (UNFPA) ໄດ້ປະຊຸມທຶກກຸ່ມຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານປະຊາກອນກ່ອນກອງປະຊຸມກ່ຽວກັບ: ປະຊາກອນ, ສິ່ງແວດລ້ອມແລະການພັດທະນາ (ນິວຢອກ, 20-24 ມັງກອນ 1992).); ນະໂຍບາຍ ແລະ ແຜນງານປະຊາກອນ (Cairo, 12-16 ເມສາ 1992); ປະຊາກອນ ແລະ ແມ່ຍິງ (Gaborone, 22-26 ເດືອນມິຖຸນາ 1992); ການວາງແຜນຄອບຄົວ, ສຸຂະພາບ ແລະ ສະຫວັດດີການຄອບຄົວ (Bangalore, 26-29 ຕຸລາ 1992); ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ ແລະ ໂຄງສ້າງປະຊາກອນ (ປາຣີ, 16-20 ພະຈິກ 1992); ການແຜ່ກະຈາຍຂອງປະຊາກອນ ແລະ ການເຄື່ອນຍ້າຍ (Santa Cruz, 18-23 ມັງກອນ 1993).

ໂຄງການປະຕິບັດງານແມ່ນອີງໃສ່ແຜນການປະຕິບັດປະຊາກອນໂລກທີ່ໄດ້ຮັບຮອງເອົາໃນກອງປະຊຸມປະຊາກອນໂລກທີ່ Bucharest ໃນປີ 1974 ແລະ ກ່ຽວກັບຂໍ້ສະເໜີແນະນຳທີ່ໄດ້ຮັບຮອງເອົາໃນກອງປະຊຸມສາກົນກ່ຽວກັບປະຊາກອນໃນເມືອງເມັກຊິໂກໃນປີ 1984. ມັນຍັງສ້າງຂຶ້ນກັບຜົນໄດ້ຮັບຂອງກອງ

ປະຊຸມສຸດຍອດໂລກ. ສຳລັບເດັກນ້ອຍ (1990), ກອງປະຊຸມສະຫະປະຊາຊາດກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມແລະ ການພັດທະນາ (1992) ແລະກອງປະຊຸມໂລກກ່ຽວກັບສິດທິມະນຸດ (1993).

2.2 ການພັດທະນາທີ່ນະຄອນໄຄໂຮ1994.

ກອງປະຊຸມສາກົນກ່ຽວກັບປະຊາກອນ ແລະການພັດທະນາທີ່ກຸງໄຄໂຮ ໃນປີ 1994 ເປັນຕົວແທນ ຂອງແຫຼ່ງນໍ້າທີ່ໂດດເດັ່ນ. ບໍ່ພຽງແຕ່ໄດ້ສ້າງຂໍ້ຕົກລົງທີ່ບໍ່ເຄີຍມີມາກ່ອນລະຫວ່າງ 179 ປະເທດ ແລະອົງ ການຈັດຕັ້ງທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານຫຼາຍພັນຄົນເຂົ້າຮ່ວມ, ມັນຍັງໄດ້ສ້າງໂຄງການປະຕິບັດງານຢ່າງ ກວ້າງຂວາງເຊິ່ງເປັນຄັ້ງທໍາອິດທີ່ສະເໜີໂອກາດທີ່ແທ້ຈິງຂອງຄວາມກ້າວໜ້າ, ໂດຍການວາງນະໂຍບາຍ ປະຊາກອນ. ຫົວໃຈຂອງການຕໍ່ສູ້ເພື່ອການພັດທະນາສັງຄົມ. ຫນັງສືເຫຼົ່ານີ້ເລົ່າຄົນສິ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນຈິງໃນ Cairo ແລະວິທີທີ່ມັນບັນລຸໄດ້. ບົດຮຽນຕົ້ນເບິ່ງໃນບາງລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບການກະກຽມສໍາລັບ Cairo, ໃນສະພາບການຂອງຫຼາຍກວ່າ 3 ທົດສະວັດຂອງຄວາມພະຍາຍາມໃນການເຊື່ອມໂຍງດ້ານປະຊາກອນ, ການ ພັດທະນາແລະສິ່ງແວດລ້ອມ. ສຸມໃສ່ຄໍາຖາມທີ່ມີການໂຕ້ແຍ້ງທີ່ສໍາຄັນ, ລວມທັງການເອົາລູກອອກ, ການຄຸມ ກຳເນີດແລະການຮ່ວມເພດໃນໄວລຸ້ນ, ມັນກວດເບິ່ງວິທີການທີ່ພະຍາຍາມເຮັດໃຫ້ຕໍາແໜ່ງກົງກັນຂ້າມ.

ຮູບທີ42: ນະຄອນໄຄໂຮ1994

ກຳນົດການສົນທະນາໃນສະພາບການທີ່ກວ້າງກວ່າ, ມັນໄດ້ຖຽງວ່າ Cairo ໄດ້ເປັນພະຍານເຖິງ 'quantum leap' ໃນວິທີການທີ່ບັນຫາປະຊາກອນໄດ້ຖືກເຫັນ, ແລະຄວາມຕ້ອງການໃຫ້ພວກເຂົາຄວບ ຄຸມຊີວິດຂອງຕົນເອງ, ສູນກາງຂອງການສົນທະນາກ່ຽວກັບປະຊາກອນ, ຊັບພະຍາກອນແລະ ການພັດທະນາ. ແຜນງານການປະຕິບັດທີ່ພື້ນເດັ່ນຂຶ້ນຈາກກອງປະຊຸມ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບບັນຫາ ທາງເພດ (ລວມທັງຢູ່ທີ່ນີ້ໃນພາກຜະລິດຕະພັນ), ເປັນຫນ້າເບິ່ງທີ່ສຸດທີ່ເຄີຍໄດ້ຮັບຮອງເອົາ. ໂດຍລວມແລ້ວ ໂຄງການແມ່ນອາດຈະເປັນຫນຶ່ງໃນເອກະສານສັງຄົມທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດຂອງເວລາຂອງພວກເຮົາ. ປຶ້ມຫນ້າ ບັນທຶກທັງລະຄອນ ແລະລາຍລະອຽດຂອງການສ້າງຂອງມັນ. Stanley Johnson ແກ້ໄຂ The Population Problem (1974) ແລະເປັນຜູ້ຂຽນຂອງ World Population and United

Nations (1987) ແລະ World Population Turning the Tide (1994), ເຊັ່ນດຽວກັນກັບ ປຶ້ມອື່ນໆຈຳນວນຫລາຍ, ລວມທັງນະໂຍບາຍແປດ. ພິມຈຳໜ່າຍໃນປີ 1995

3. ນະໂຍບາຍດ້ານປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາຂອງ ສປປລາວ.

3.1 ນະໂຍບາຍດ້ານປະຊາກອນ

ພາຍຫຼັງກອງປະຊຸມສາກົນກ່ຽວກັບປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາທີ່ນະຄອນຫຼວງໄຄໂຮ ປະເທດ ອິຢິບໃນປີ 1994 ເຊິ່ງຮຽນຮ້ອງໃຫ້ລັດຖະບານຂອງປະເທດຕ່າງໆໃນໂລກສ້າງນະໂຍບາຍຕ່າງໆກ່ຽວກັບ ປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາຕະຫຼອດຮອດແຜນດຳເນີນງານໃນການຈັດຕັ້ງແຜນນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວ ພາຍ ໃນປະເທດຂອງຕົນ.

ສຳລັບຢູ່ ສປປ ລາວ ໃນບົດລາຍງານການເມືອງ ຂອງຄະນະບໍລິຫານງານສູນກາງພັກ ຕໍ່ກອງປະຊຸມ ໃຫຍ່ຄັ້ງທີ VI ຂອງພັກປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວ ໃນປີ 1996 ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ: ປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ປະຊາກອນຢ່າງຕັ້ງໜ້າ, ເຮັດໃຫ້ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພົນລະເມືອງສອດຄ່ອງກັບລະດັບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງ ເສດຖະກິດ, ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ ແລະ ພະລານາໄມຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ, ກໍ່ສ້າງແຮງງານວິຊາຊີບແລະ ບຸກຄະລາກອນໃຫ້ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການອັນຮີບດ່ວນໃນສະເພາະໜ້າຂອງການພັດທະນາປະເທດ , ແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆທາງດ້ານສັງຄົມໄປຄຽງຄູ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ເຮັດໃຫ້ສັງຄົມມີ ຄວາມສີວິໄລ ແລະ ຍຸດຕິທຳເທື່ອລະກ້າວ, ຕະຫຼອດໄລຍະໜຶ່ງທົດສະວັດທີ່ຜ່ານມາໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນດຳ ເນີນງານຂອງກອງປະຊຸມສາກົນກ່ຽວກັບປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາ ແລະ ຜັນຂະຫຍາຍເນື້ອໃນຈິດໃຈ ຂອງມະຕິກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຄັ້ງທີ VI ຂອງພັກ, ພາກສ່ວນຕ່າງໆໄດ້ອອກແຮງເຄື່ອນໄຫວຢ່າງຈິງຈັງ ເພື່ອຕອບ ສະໜອງຕໍ່ນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວໂດຍສະເພາະແມ່ນກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາກໍ່ໄດ້ນຳເອົາວິຊາສຶກສາ ພົນລະເມືອງເຂົ້າໃນການສຶກສາທັງໃນລະບົບໂຮງຮຽນ ແລະ ນອກລະບົບໂຮງຮຽນ, ເພື່ອເປັນການຊ່ວຍເຫຼືອ ເດັກໃນລະບົບໂຮງຮຽນລວມທັງຊາວໜຸ່ມຜູ້ໃຫຍ່ທີ່ຢູ່ໃນການສຶກສານອກລະບົບໂຮງຮຽນໃຫ້ຮຽນຮູ້ເຖິງ ບັນຫາປະຊາກອນຈາກນັ້ນ; ກໍ່ເປັນການຊ່ວຍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດຕັດສິນໃຈໃນການວາງແຜນເພື່ອພັດທະນາ ຊີວິດ ແລະ ຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າ ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນຢູ່ສະຖາບັນການເມືອງ ແລະ ການປົກຄອງແຫ່ງຊາດກໍ່ໄດ້ນຳ ເອົາບັນຫາປະຊາກອນ ແລະ ການພັດທະນາເຂົ້າໃນການຮຽນ-ການສອນໃນລະບົບຕ່າງໆ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ແຫ່ງຊາດກໍ່ໄດ້ສ້າງຕັ້ງສູນສຶກສາປະຊາກອນເຊິ່ງມີໜ້າທີ່ໃນການດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ປະຊາກອນ, ສຸຂະພາບຈະເລີນພັນ ແລະ ການພັດທະນາ.ນອກຈາກມີການຮຽນ-ການສອນແລະ ມີການດຳ ເນີນການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈແລ້ວລະບຽບກົດໝາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບປະຊາກອນກໍ່ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນມາຢ່າງ ຫຼວງຫຼາຍເປັນຕົ້ນ ແມ່ນກົດໝາຍກ່ຽວກັບຄອບຄົວ, ສິດສະໝັພາບໃນການຕັ້ງຖິ່ນຖານພູມລຳເນົາ ແລະ ໃນ ການໄປມາພ້ອມກັນນັ້ນກໍ່ມີນະໂຍບາຍຕ່າງໆເຊັ່ນ: ນະໂຍບາຍເກີດລູກຫ່າງ, ຄວາມປອດໄພຂອງຜູ້ເປັນແມ່ ກ່ຽວກັບພະຍາດເອດສ ແລະ ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ, ນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດດ້ານປະຊາກອນ ແລະ ການ ພັດທະນາ, ນະໂຍບາຍສຳລັບຜູ້ອາຍຸສູງ ແລະ ຍັງມີນະໂຍບາຍອື່ນໆອີກ.

ກ. ນະໂຍບາຍການເກີດລູກຫ່າງ:

ສ້າງຂຶ້ນໂດຍກະຊວງສາທາລະນະສຸກຖືກເຊັນຮັບຮອງເອົາໃນວັນທີ 7 ກຸມພາ 1995 ເຊິ່ງມັນ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າພັກ ແລະ ລັດຖະບານເວລາໃດກໍ່ເປັນຫວ່າງເປັນໄຍຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ບັນດາເຜົ່າ, ນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວມີເປົ້າໝາຍເພື່ອແນໃສ່ຫຼຸດຜ່ອນການຕາຍຂອງຜູ້ເປັນແມ່ ແລະ ເດັກອາຍຸຕໍ່າ ກວ່າ 1 ປີ ໃຫ້ໄດ້ 25%ໃນປີ 2000, ຮັກສາອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວຂອງພົນລະເມືອງໃຫ້ພໍດີກັບຈັງຫວະ

ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ, ຮັບປະກັນທາງດ້ານຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃຫ້ດີຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ.

ຂ. ນະໂຍບາຍຄວາມປອດໄພຂອງຜູ້ເປັນແມ່

ນະໂຍບາຍນີ້ໄດ້ວາງສິດທິຂອງແມ່ຍິງທີ່ຄວນໄດ້ຮັບບໍລິການສຸຂະພາບນັບຕັ້ງແຕ່ເປັນເດັກຈົນເຖິງໄລຍະເວລາໄວໝົດປະຈຳເດືອນເຊັ່ນ: ໄລຍະກຳລັງຖືພາ, ໄລຍະເກີດລູກ, ໄລຍະຫຼັງການເກີດລູກ ແລະ ໄລຍະທີ່ເປັນແມ່ລູກອ່ອນເຊິ່ງບັນຫານີ້ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບຄວາມຕາຍຂອງຜູ້ເປັນແມ່ ແລະ ລູກໃນ ສປປລາວມີອັດຕາການຕາຍຂອງແມ່ ແລະ ເດັກອາຍຸຕໍ່າກວ່າ 1 ປີ ຢູ່ໃນລະດັບສູງ ສາເຫດແມ່ນເນື່ອງຈາກວ່າແມ່ຍິງຖືພາສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ໄປຝາກທ້ອງ ສ່ວນຫຼາຍຍັງເກີດລູກຢູ່ບ້ານ, ເວລາເກີດລູກບໍ່ໄປຫາແພດໝໍໂດຍສະເພາະແມ່ນເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ຊົນຊາດຊົນເຜົ່າທີ່ຍັງຕິດພັນກັບຮີດຄອງປະເພນີທີ່ຫຼ້າຫຼັງ.

ຄ. ນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບພະຍາດເອດສ ແລະ ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ

ນະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດຕ້ານພະຍາດເອດສ ຂອງ ສປປລາວ ປະກອບມີ 3 ພາກຄື:

- ການປ້ອງກັນການຕິດເຊື້ອພະຍາດເອດສ.
- ການດູແລຮັກສາ, ຊ່ວຍເຫຼືອຄົນທີ່ຕິດເຊື້ອພະຍາດເອດສ ແລະ ຄົນທີ່ຖືກກະທົບຍ້ອນພະຍາດເອດສ.
- ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຂອງເຊື້ອພະຍາດເອດສ ໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ ແລະ ຂອງຊາດ.

3.2 ການພັດທະນາຂອງ ສປປລາວ.

ການພັດທະນາເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ 5 ປີ (2016 - 2018): ຕົວເລກເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (ຈີດີພີ) ບັນລຸ 219.853 ຕື້ກີບ, ລະດັບການເຕີບໂຕສະເລ່ຍ 6,9% ຕໍ່ປີ, ຂະນະທີ່ຕົວເລກການລົງທຶນທັງຫມົດ ບັນລຸເກືອບ 62 ພັນຕື້ກີບ.

ໂຄງປະກອບເສດຖະກິດກໍ່ໄດ້ຫັນປ່ຽນຈາກກະສິກອນທຳມະຊາດ ໄປເປັນອຸດສາຫະກຳ ແລະ ກົນໄກຕະຫຼາດ, ໃນນັ້ນ ຈີດີພີ ໃນຂະແໜງກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ເພີ່ມຂຶ້ນສະເລ່ຍ 4% ກວມເອົາ 30,4%, ອຸດສາຫະກຳເພີ່ມຂຶ້ນສະເລ່ຍ 12,6% ກວມເອົາ 26% ແລະ ບໍລິການເພີ່ມຂຶ້ນສະເລ່ຍ 8,4% ກວມເອົາ 37,2% ຂອງຈີດີພີ ມີການລົງທຶນທັງຫມົດປະມານ 62 ພັນຕື້ກີບທຽບໃສ່ແຜນ ການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ V ເພີ່ມຂຶ້ນສອງເທົ່າ, ໃນນັ້ນຈາກງົບປະມານລັດ 3.980 ພັນຕື້ກີບ, ຈາກທຶນການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການໂ (ODA) 20,76 ພັນຕື້ກີບ ແລະ ການລົງທຶນຈາກເອກະຊົນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ 37,26 ພັນຕື້ກີບ.

ຮູບພາບທີ43: ກອງປະຊຸມສະພາຮັບຮອງແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ 5 ປີ (2016 - 2018)

ການຜະລິດເຂົ້າສະເລ່ຍໄດ້ 2,9 ລ້ານໂຕນຕໍ່ປີ, ສາລີໄດ້ 760.000 ໂຕນ, ອ້ອຍໄດ້ 703.000 ມູນ ຄ່າເພີ່ມຂອງຂະແໜງອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງຂະຫຍາຍຕົວສະເລ່ຍ 9,4% ຕໍ່ປີ, ມີ 24.331 ຫົວໜ່ວຍກວມ 19,2% ຂອງຈຳນວນວິສາຫະກິດທັງຫມົດ.

ເຂື່ອນໄຟຟ້າທັງຫມົດມີ 61 ແຫ່ງ ແລະ ເຂື່ອນຂະໜາດນ້ອຍອີກ 15 ແຫ່ງ ມີກຳລັງຕິດຕັ້ງ 7.207,24 ເມກາວັດ, ສາມາດຜະລິດກະແສໄຟຟ້າໄດ້ທັງໝົດ 37.366,66 ກິກາວັດໂມງຕໍ່ປີ. ມີສາຍສົ່ງໄຟຟ້າທັງຫມົດຍາວ 19.503 ກິໂລແມັດ. ຊຸດຄື້ນ ແລະ ຫຼອມຄຳແຫ່ງບັນລຸ 38,01 ໂຕນ, ທອງແຜ່ນ 321.487 ໂຕນ ແລະ ທອງຝຸ່ນ 585.607 ໂຕນ. ການສ້າງເສັ້ນທາງສະເລ່ຍເພີ່ມຂຶ້ນ 4,6% ຕໍ່ປີ ຫຼື ປະມານ 1.846 ກິໂລແມັດຕໍ່ປີ, ປະຈຸບັນທາງມີຄວາມຍາວທັງຫມົດ 52.230 ກິໂລແມັດ ມີນັກທ່ອງທ່ຽວເຂົ້າມາລາວ 4,1 ລ້ານເທື່ອຄົນຕໍ່ປີ ເພີ່ມຂຶ້ນສະເລ່ຍ 15,8% ຕໍ່ປີ ແລະ ສ້າງລາຍຮັບສະເລ່ຍໄດ້ 624,04 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດຕໍ່ປີ.

ທາງດ້ານການເກັບລາຍຮັບງົບປະມານ ກໍ່ສາມາດບັນລຸໄດ້ 38.658,26 ຕື້ກີບ ເທົ່າກັບ 17,6% ຂອງຈີດີຟີ, ລາຍຈ່າຍ 48.116,41 ຕື້ກີບ ເທົ່າກັບ 21,9% ຂອງຈີດີຟີ ເທົ່າກັບ 97% ຂອງແຜນການ; ພ້ອມກັນນັ້ນ ການສົ່ງອອກກໍ່ບັນລຸ 5,69 ຕື້ໂດລາ, ການນຳເຂົ້າ 6,61 ຕື້ໂດລາສະຫະລັດ, ຂາດດຸນ 0,92 ຕື້ໂດລາສະຫະລັດ ເທົ່າກັບ 3,8% ຂອງຈີດີຟີ.

(ສະເພາະບົດສຸດທ້າຍຂອງການປະຕິບັດແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VI ຈີດີຟີບັນລຸ 7,9%, ເຊິ່ງປີ 2010 ຜ່ານມາສະຫະປະຊາຊາດໄດ້ ຕີລາຄາວ່າ ສປປ ລາວ ເປັນ 1 ໃນ 10 ປະເທດເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວສູງຂອງໂລກ).

ຮູບພາບທີ44: ການພັດທະນາຕົວເມືອງ ຂອງ ສ ປປລາວ ປີ 2020

ຈາກການເຜີຍແຜ່ປຶ້ມບົດປະເມີນສະພາບເສດຖະກິດມະຫາພາກຂອງ ສປປ ລາວ 2020 ແລະ ບາງປະເດັນທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່ໃນຕໍ່ໜ້າ ທີ່ຈັດຝຶມໂດຍສູນຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍເສດຖະກິດມະຫາພາກ ແລະ ປັບ

ໂຄງສ້າງເສດຖະກິດ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ (ສຄສຊ) ໃນວັນທີ 10 ກຸມພາ 2021 ຜ່ານມາ. ເນື້ອໃນບົດດັ່ງກ່າວປະເມີນວ່າ: ທ່າອ່ຽງເສດຖະກິດລາວ ປີ 2021 ຈາກຄວາມພະຍາຍາມຟື້ນຟູເສດຖະກິດຈາກຜົນກະທົບຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ຂອງຫຼາຍປະເທດໃນໂລກ ແລະ ຄວາມຫວັງຕໍ່ກັບການຊົມໃຊ້ວັກຊີນປ້ອງກັນໂຄວິດ-19 ໃນປີ 2021 ຈະເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດໂລກ ແລະ ພາກພື້ນ ຄາດວ່າຈະຟື້ນໂຕຄືນ. ຕາມການຄາດຄະເນ IMF ເສດຖະກິດໂລກປີ 2021 ຈະຂະຫຍາຍຕົວ 5,5% ແລະ ເສດຖະກິດຂອງປະເທດຄູ່ຄ້າຫຼັກຂອງລາວເຊັ່ນ: ໄທ, ສປປ ຈີນ, ສສ ຫວຽດນາມ ຈະຂະຫຍາຍຕົວ 2,7%, 8,1%, 6,7% ຕາມລຳດັບ, ເຊັ່ນດຽວກັບ ສປປ ລາວ, ປີ 2021 ເສດຖະກິດລາວ ຄາດວ່າຈະຄ່ອຍປັບຕົວດີຂຶ້ນ ແລະ ຄາດວ່າຈະຂະຫຍາຍຕົວທີ່ລະດັບ 4%. ຕົ້ນຕໍແມ່ນມາຈາກການຟື້ນໂຕຄືນຂອງຂະແໜງການບໍລິການ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຂະແໜງທີ່ຕິດພັນກັບປະຊາກອນ ແລະ ບັນດາອຸດສາຫະກຳປຸງແຕ່ງທີ່ຕິດພັນກັບການສົ່ງອອກ ເຊິ່ງຄາດວ່າຈະມີຍອດສິ່ງຊື້ເພີ່ມຂຶ້ນ ພາຍຫຼັງມີການຜ່ອນຜັນມາດຕະການປິດເມືອງທັງຢູ່ທັງພາຍໃນ ແລະ ສາກົນ, ການປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບແວດລ້ອມວິຖີໃໝ່ (New Normal) ທີ່ຕ້ອງໄດ້ຫຼຸດຜ່ອນການນຳເຂົ້າຈາກຕ່າງປະເທດ ແລະ ຫັນມາບໍລິໂພກ - ອຸປະໂພກ ສິນຄ້າ ແລະ ບໍລິການພາຍໃນປະເທດຫຼາຍຂຶ້ນ ໄດ້ສ້າງກາລະໂອກາດ ໃນການສ້າງໜ່ວຍການຜະລິດອັນໃໝ່ ແລະ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ການຜະລິດ-ບໍລິການທີ່ມີຢູ່ແລ້ວໃຫ້ປັບປຸງດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ເຊິ່ງແນວໂນ້ມດັ່ງກ່າວຈະປັນປັດໄຈສຳຄັນຊ່ວຍຊຸກຍູ້ການຜະລິດໃນຂະແໜງກະສິກຳ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການລ້ຽງສັດ, ທ່າອ່ຽງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຄວາມຕ້ອງການແຮງງານ ໃນຫຼາຍຂະແໜງການ ຍັງຈະຊ່ວຍສ້າງໂອກາດໃຫ້ແຮງງານທີ່ກຳລັງວາງງານມີວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ສາມາດສ້າງລາຍຮັບໄດ້. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ຄວາມຕ້ອງການຂອງສາກົນຕໍ່ກັບສິນຄ້າກະສິກຳຂອງລາວ ໂດຍສະເພາະແມ່ນສິນຄ້າຂະແໜງການປູກຝັງ ຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນໃນປີ 2021.

ທ່າອ່ຽງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງລາຄາແຮ່ທາດໃນຕະຫຼາດໂລກ ຄາດວ່າຈະເປັນສິ່ງຊຸກຍູ້ໃຫ້ຂະແໜງບໍ່ແຮ່ໃນລາວເພີ່ມກຳລັງການຊຸດຄົ້ນ-ຜະລິດຂຶ້ນໃນປີ 2020 ໂດຍສະເພາະແມ່ນແຮ່ຄຳ ແລະ ທອງ. ການປັບໂຕດີຂຶ້ນຂອງບັນດາຂະແໜງທີ່ໄດ້ກ່າວມາຍັງຄາດວ່າຈະຊ່ວຍຊຸກຍູ້ການສົ່ງອອກສິນຄ້າ - ບໍລິການຂອງລາວໃນປີ 2021. ນອກຈາກນັ້ນ, ນະໂຍບາຍການປ່ອຍກູ້ໃຫ້ແກ່ພາກທຸລະກິດເອກະຊົນຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ (SMEs) ທີ່ມີອັດຕາດອກເບ້ຍຕ່ຳ ຈະເປັນປັດໄຈໜຶ່ງຊຸກຍູ້ໃຫ້ແກ່ການລົງທຶນພາຍໃນເພີ່ມຂຶ້ນ. ໃນປີ 2020 ລັດຖະບານໄດ້ສະໜອງເງິນບ້ວງຈຳນວນ 200 ຕື້ກີບ (ປະມານ 22 ລ້ານໂດລາ) ໃຫ້ແກ່ກອງທຶນສົ່ງເສີມ SMEs ເຊິ່ງບ້ວງດັ່ງກ່າວຄາດວ່າຍັງສືບຕໍ່ປ່ອຍກູ້ໃນປີ 2021.

ນອກນັ້ນ, ຍັງມີບ້ວງເງິນກູ້ຈຳນວນ 100 ລ້ານໂດລາ ຈາກທະນາຄານພັດທະນາແຫ່ງຊາດຈີນ ແລະ 40 ລ້ານໂດລາ ຈາກທະນາຄານໂລກເພື່ອສະໜັບສະໜູນ SMEs ໃຫ້ສາມາດຟື້ນຕົວພາຍຫຼັງໂຄວິດ-19 ເຊິ່ງຄາດວ່າໃນປີ 2021 ພາຍຫຼັງທີ່ບາງເງື່ອນໄຂທີ່ສຳຄັນໃນການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບການຜ່ອນຜັນ 12 ເງິນທຶນສ່ວນໃຫຍ່ຄາດວ່າຈະຖືກປ່ອຍເຂົ້າໃນລະບົບເສດຖະກິດ ແລະ ຊ່ວຍສະໜັບສະໜູນການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການຜະລິດ-ບໍລິການຂອງຂະແໜງການ SMEs ໃນລາວ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

1. ຄຳມະນີ ສຸລິເດດ ພູມສາດປະຊາກອນຄະນະສັງຄົມສາດ ມຊ ປີ 2007
2. ນະໂຍບາຍດ້ານປະຊາກອນ, ພູມສາດປະຊາກອນ-ຊີວະວິທະຍາ-2023(svayambhava.org)
3. ປະຊາກອນໂລກ ລາວໂພສຕ Laopost.
4. ປະເທດລາວ-ວິກິພີເດຍ (Wikipedia.org).
5. <https://www.bing.com/search?pglt=41&q>
6. https://vi.wikipedia.org/wiki/Dân_số_thế_giới
7. https://vi.wikipedia.org/wiki/Địa_lý
8. ຄຳມະນີ ສຸລິເດດ ປະຊາກອນສຶກສາ ແລະສິ່ງແວດລ້ອມ ຄະນະວິທະຍາສາດສັງຄົມປີ 2003
9. ອຈ ບຸນທະວີ ເອກະສານວິຊາພູມສາດປະຊາກອນ ຄະນະວິທະຍາສາດສັງຄົມ(ມຊ)
10. ວິທະຍາໄລຄູສາລະວັນ, ມວນໄຊ ຂັນທະຈັກ, ພູມສາດ 7ລະບົບ 4 ປີສາຍສັງຄົມປີທີ4